UĞUR MUMCU

Sistem

UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI
umag

İbraz okuyup yazmayı nasıl yasaklarsa toplumsal olayların bir sistemin, yani ideolojinin [illegible] düzmeye kalkışmak yanlışları ödetmek, boşuna yaşatıp [illegible] yöntemiyle [illegible] sorunu değildir [illegible] sözcüklerle [illegible] az, asıl tarafı [illegible] NATO'[illegible] de savaşıyor, enflasyonuna [illegible] yarıyor. Er, din kurallarıyla, sistem [illegible] sözcüklerinin heyûlalarıyla ve kalemlerine de yarıyor. (Cumhuriyet, 4 Nisan 1979, Sistem)

12

YAZILARI BÜTÜN

UĞUR MUMCU
Sistem
12
YAZILARI BÜTÜN
umag

um:ag Vakfı Yayınları: 43
Bütün Yazıları Dizisi: 12

SİSTEM

UĞUR MUMCU

(2 Ocak-6 Haziran 1979 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 Adet

ISBN 975 - 8084 - 42 - 9

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı. 125/6. Bakanlıklar. Ankara. Tel: 0 312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

SİSTEM

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Sıkıyönetim ve Eşgüdüm 11
Suçluların Telaşı 13
Özaydınlı Olayı 15
Ağzını Açtıkça 17
31 Mart ve Kahramanmaraş 18
Terazi 20
Kendi Mantığı 22
Guadelupe 24
İrtica 25
Neyi Yitirdik? 27
Geniş Tabanlı 28
Suç İşliyorlar 29
Neyin Savaşı? 31
Işık'ın İstifası 33
Çekidüzen 35
Trabzon 37
Geçmişi de Var 39
Yeni Yöntemler 40
Marksist'miş 42
Sis Bombası 44
Sahiplerinin Sesi 45
Köşe Dönülmeyecek 47
Kökeni 48
Ilıcak'ın Mektubu 50
Sahibının Sesi (2) 52
Evet, Onur Kırıcı 53
Neydi O Mektup? 55
Miyopluk 56
Bize Gelsin 58
Faturası 59
Batmışız 61
Teşhis ve Tedavi 62
Abdi İpekçi 64
Ilıcak'ın Mektubu (2) 65
İçyüzü Bu 68

Ölümsüz 71
Sen Yapmazsan 73
Ecevit ve Ölü Toprağı 74
Şekip'in Diploması 76
Fırsat Kolluyorlar 78
Hümanist Fraksiyon 80
Söylemek ve Yapmak 82
Amaçları Ne? 83
Akova ve Altay 85
Halkın Gücü 89
Bulanık Sözler 91
Bu Gidişle 93
Pazar Şakası 95
Çelişkiler Çağı 96
İlan Soygunu 98
Kaynağa İnmek 100
AP ve Sıkıyönetim 102
Yoksa Gelmem 104
Suç ve Ceza 105
Şah ve Allende 107
Yine Tam Gün 108
Ege Hava Yolları 110
Bazı Önlemler 112
Yeni Dönem 114
Bağış Parası 115
Kimlerdi? 117
Lastik Uzuyor 119
Anda Şirketi 122
Ya O Zaman? 123
Seviniyoruz 125
Ilıcak'ın Mektubu (3) 127
Hoşaf 131
Mercurio Gazetesi 135
Burjuva Lümpenleri 136
Biraz Sorumluluk 138
Ateş'in Yanıtı 140
Gizli Marksist 142
Yanlış Hesap 144

Yasaklanmış Yayın 146
Sosyalizmin Gevşeği 147
Silkinmek 149
Umudumuz Demirel 151
Sistem 152
Allende Örneği 153
Tarih Dersleri 155
Destek Kime? 156
Esnaf Direnişi 158
Solda Geniş Taban 159
Hesap Adamı 161
Mektup 163
Anarşi Esnafı 165
Değirmenin Suyu 167
Tartışma 168
Sistem 170
Ya Bu Ne? 171
Darağacı Gölgesi 173
Basında Sorumluluk 175
Belli 177
Ne Adına? 179
CIA ve MİT 180
Aman Yıkılmasın 182
Sahte Milliyetçiler 184
Görev 186
Ayıptır 187
Anlamı Ne? 189
Kül Yutmak 191
Hangi Taban? 193
Düşünerek 195
En Önemlisi 196
Kutlama ve Kınama 198
Amaçları 199
23 Nisan 202
İşgüzar'a 204
Tuzak 206
Feyzioğlu 208
Erken Seçim Oyunu 210

Bu da Bölücülük 211
Dikmener 213
Bağ-Kur'un Yanıtı 214
Tarihçe 218
Devlet Öfkesi 220
Görünüş 222
Feyzioğlu ve Yolsuzluk 223
Toprağın Altı 226
IMF Derken 227
Dersimiz: Siyaset 229
Cevap 231
Sağı, Solu 233
Sistem Sorunu 236
Üsler ve Dış Yardım 238
Bu da Suçtur 240
Ceza ve Ödül 241
Gerilime Doğru 242
Kanlı Perde 244
Dost ve Düşman 246
Kuşaktan Kuşağa 248
Yargıya Müdahale 250
Kilit Açılacak 252
Sendika Oyunları 253
Kurultay 255
Geçmişe Bakıp 257
Umuru Değilmiş 259
Lider ve Çevresi 261
Mertçe 263
Kabadayılık 264
İki Hesap 266
MHP ile NPD 268
Yeni Bayramlar 270
108. Madde 271
İzlenecek Yol 273
Mıgırdıç'ı Tanıyalım 275
Mangal Gibi Yürek 277
Düzen Bu 279

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin iki yüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler, Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araştırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, **birinci dönem yazıları** biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür **içindekiler**'i, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan **ikinci dönem yazıları** ise bu içindekiler'in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız içindekiler'i koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın ortaya çıkmasında emeği geçen, katkısı olan Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

SIKIYÖNETİM VE EŞGÜDÜM

Cumhuriyet tarihimizin onbirinci sıkıyönetiminde yaşıyoruz. Bundan önce, tam on sıkıyönetim yaşamış genç Cumhuriyetimiz!

İlk sıkıyönetim, "Şeyh Sait İsyanı" nedeniyle 23 Şubat 1925 tarihinde ilan edilmiş. Bu sıkıyönetimi, Teğmen Kubilay'ın gericiler tarafından şehit edilmesinden sonra, 1930 yılında ilan edilen sıkıyönetim izliyor. Üçüncü sıkıyönetim, İkinci Dünya Savaşı yıllarını kapsıyor. 1940 yılında başlayan sıkıyönetim, çeşitli aralıklarla 1947 yılına kadar sürmüş...

Çok partili yaşamın başlangıcı sayılan 1950 yılından bu yana ilan edilen sıkıyönetim sayısı, şimdiki ile birlikte sekizi buluyor! Demokrat Parti dönemindeki ilk sıkıyönetim, 6-7 Eylül olayları nedeniyle 1955 tarihinde ilan edilmiş. Bayar'lı, Menderes'li Demokrat Parti'nin ilan ettiği ikinci sıkıyönetimin gerekçesi Demokrat Parti'ye karşı gösterilerin başladığı 1960 yılındaki 28-29 nisan olaylarıdır.

27 Mayıs 1960 İhtilali, sıkıyönetimi de beraberinde getirmiştir. 1961 Anayasası'nın tanık olduğu ilk sıkıyönetim, 21 Mayıs 1963 tarihli ihtilal girişimi nedeniyle ilan olun-muştur. Süleyman Demirel'li Adalet Partisi'nin ilan ettiği 1970 tarihli sıkıyönetim, 15-16 haziran işçi gösterilerini gerekçe olarak kabul etmiştir.

12 Mart döneminin sıkıyönetimleri, bundan öncekilerden farklı yapıya sahiptir. Çünkü bu dönem, "hükümet darbesi" niteliğindeki "muhtıra" ile siyasal yaşamımıza adım atmıştır. Genelkurmay Başkanı ve dört kuvvet komutanının seçtikleri bir politikacının başkanlığındaki hükümet, Anayasa'nın öngördüğü ve belirlediği demokratik yapıya sahip değildi. Böyle bir siyasal kökenden kaynaklanan, bu nitelikteki bir hükümetin ilan ettiği sıkıyönetimin, öteki sıkıyönetimlerden ayrı yanı, siyasal gücün

kaynağı ile ilgilidir. Bu dönemde siyasal güç, muhtırayı imzalayan genelkurmay başkanı ve kuvvet komutanlarının elinde olduğu için, sıkıyönetim komutanları başbakana değil, başbakan sıkıyönetim komutanlarına bağlıydı! Evet, gerçek buydu!..

12 Mart sıkıyönetimlerinden sonra, yaşadığımız son sıkıyönetim, 1974 Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle Ecevit Hükümeti'nce ilan edilen sıkıyönetimdir.

İçinde yaşadığımız sıkıyönetim ile cumhuriyet tarihimizdeki sıkıyönetimler on biri buluyor.

Bu kısa tarihçeyi özetlememizin amacı, bu konuda "kronolojik bilgiler" vermek değildir. Bunları anlatmaktaki amacımız, bunca sıkıyönetimden sonra, sıkıyönetim ile "askeri yönetim"in başka başka yönetim biçimleri olduğunu anlama-yan ya da anlamak istemeyen parti liderleri, sözcüleri ve kontenjan senatörü yazarlar içindir.

Sıkıyönetim ilan edilince, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası yürürlüğe girer. Bu yasa, yetkileri ve sorumlulukları belirlemiştir. "Askeri yönetim"de de bütün "yetki ve sorumluluk" Silahlı Kuvvetler'in elindedir. Sıkıyönetimde ise "yetki ve sorumluluk" hükümet adına kullanırlar. Bu nedenledir ki, sıkıyönetim komutanları, "görev ve yetkiler"inden dolayı "başbakana karşı" sorumludurlar.

Rejimin niteliği değiştirilmeden, bu yetki ve sorumluluk anlayışını değiştirmek olası değildir.

Sıkıyönetim Yasası'nın 5. maddesi şu hükmü getirmektedir:

- Çeşitli bölgelerde veya bütün yurtta sıkıyönetim ilan edilmesi halinde, sıkıyönetim komutanları arasındaki işbirliği ve koordinasyon başbakanlıkça sağlanır.

"Eşgüdüm" bu "koordinasyon"un karşılığı olarak kullanılmıştır. Ceza Yasa'dan doğan bir yetkinin kullanılmasına karşı çıkanlar, bu tutumlarıyla, biraz da "bizim isteğimiz sıkıyönetim değil, askeri yönetim" demek istemiyorlar mı?

Genelkurmay Başkanlığı, önceki günkü açıklamayla, böyle düşünenlere gerekli yanıtı vermiş bulunuyor.

Sıkıyönetim kararı oylanırken tek "çekimser oy" sahibi Metin Toker, bilmediği ve anlamadığı alanlarda kalem oynatarak, sıkıyönetim mahkemelerinin, bazı suçlar üzerine gidemeyeceklerini, bu yüzden de "tasarruflarının geçersiz sayılacağını" söyleyerek, bulanık suda balık avlamaya çalışmaktadır.

Sıkıyönetim Yasası'nın 15. maddesi, bu mahkemelerin hangi suçlara bakacağını tek tek yazmıştır. Mahkemeler, yaygın şiddet eylemlerinin kaynaklarına inerken, bu maddede sıralanmış olan bütün suçlara bakacaklardır. Bu yaygın şiddet eylemlerinin arkasında hangi "iç" ve "dış" odak varsa, bunların sanıklarını da birer birer mahkeme önüne getirecektir.

Öyleyse bu endişe, bu korku, bu ürkeklik niye? Belki niyesi şu: Bu kez Metin Toker'e, 12 Mart günlerinde olduğu gibi, elikolu bağlı insanlara tokat vurma olanağı veren ve bir çok ilerici aydını jurnalleyen televizyon programlarının ayrılmamış olması!

12 Mart döneminin şu "muhbir-yazarı", bugün hükümetin yasal yetkilerini kullanmasından neden tedirgindir, neden acaba?

Sıkıyönetim mahkemeleri, yaygın şiddet eylemleriyle ilgili gördükleri bütün suçlara bakacaktır. Sıkıyönetim bölgesi içindeki suçlara da, dışarıdaki suçlara da bakacaktır! Bunun için, Tarsus Savcısı Süreyya Eminsoy'u öldürenler de, Bursa'da patlayıcı maddelerle yakalananlar da sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanacaklardır.

Demirel'den Türkeş'e, Türkeş'ten Metin Toker'e, Metin Toker'den, sıkıyönetim dışında suç işleyenlere kadar herkes, sayıyla ve sırayla kendine gelmelidir!..

(Cumhuriyet, 2 Ocak 1979)

SUÇLULARIN TELAŞI...

Silahlı eylemlere katılan ülkücülerden yirmi beşinin çeşitli kamu kuruluşlarında çalıştıkları, daha doğrusu buralarda barındırıldıkları anlaşıldı. Bunların içinde, Balgat ve Bahçelievler cinayetleri gibi, tüyler ürpertici olayların sanıkları da var.

Sıkıyönetim Mahkemeleri göreve başlar başlamaz, bu gibi cinayetlere el koyacaklardır. Ve bu cinayet sanıkları, birer birer Askeri Mahkemeler'de hesap vereceklerdir. Yaygın şiddet eylemleriyle ilgili her suç, sıkıyönetim ilan edilen illerin içinde de dışında da işlense bu gibi olaylara Sıkıyönetim Mahkemeleri bakacaktır.

Bu cinayet sanıklarının çoğu, MC hükümetleri dönemlerinde bakanlıklarda görevlendirilmişlerdir. MHP'li Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner'in, Sağlık Bakanı Cengiz Gökçek'in, Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan'ın Bakanlıklarında kamu kurumlarına yerleştirilenlerin sayıları ve nitelikleri ortaya çıkarılırsa, bu olgu bile devleti ele geçirme planlarını açık-seçik kamuoyu önüne serecektir.

Bu ne rastlantıdır ki, en kanlı cinayetlerin sanıkları, MC hükümetlerinin işe yerleştirdikleri ülkücüler arasından çıkıyor.

Ülkü Ocakları Genel Başkanı İbrahim Doğan, cinayet suçundan hükümlü. Bir başka Ülkü Ocakları Genel Başkanı daha: Sami Bal. O da cinayet suçundan hüküm giymiş bir katil. MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlarından Ali Güngör. Onun da suçu adam öldürmek.

Cinayet suçundan hüküm giymek, bu ülkücüler için öylesine alkışlanacak bir olaydır ki, Sami Bal, cinayet işlemek suçundan mahkum olduktan sonra Ülkü Ocakları Genel Başkanlığı'na getirilmiştir. Ali Güngör, katilliği mahkeme kararıyla sabit olduktan sonra MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na seçilmiştir. Ve İbrahim Doğan, işlediği cinayetten yıllar sonra bile ülkücü derneklerin kongre başkanlığına getirilmiştir.

Bunlar hep rastlantı mıdır?

Bunlar rastlantıysa; polisçe aranan ve hakkında tutukluluk kararı bulunan Ülkü Ocakları Genel Başkanlarından Muharrem Şemsek'in MHP Genel Başkanı Türkeş'in yanına sığınması ve Türkeş'in Şemsek'i almaya gelen polislere küfürler yağdırmış olması da aynı türden rastlantıdır!.

Bu rastlantıların altalta sıralanması şiddet eylemleriyle MHP arasındaki bağı ortaya koymaya yetiyor. Okuyanı, okumayanı, boş yere köşemize "tekzip göndermesinler. İşte cinayet suçları, işte MHP'li Bakanların işe yerleştirdikleri ülkücüler, işte suçları, işte polise hakaret suçundan Türkeş'in dokunulmazlığının kaldırılmasını isteyen dosya. Tekzip edilecek türden belgelerse, önce bu mahkeme kararları, bu cinayetler "tekzip" edilsin!

MHP, "bütün yetki ve sorumluluk orduya devredilsin" derken, sıkıyönetimin ötesinde bir yönetim biçimi arzuladığını, Sıkıyönetim Yasası"nda yeralan "eşgüdüm" kuruluna karşı çıkarken kanıtlamış bulunuyor. MHP, Sıkıyönetim Yasası'nda

yeralan üç kişilik kurulun seçtiği Adli Müşavir, Askeri Yargıç ve Savcılara karşı çıkarken, kendisine göre bir sıkıyönetim oluşturmak istediğini anlatmak istiyor.

Sıkıyönetimin görevi, özgürlükçü demokrasiye karşı saldırıları püskürtmek ve yaygın şiddet eylemlerinin kökünü kazımaktır.

Buna karşı çıkanlar, İsmet Paşa'nın o ünlü deyişi ile, "suçluların telaş ve heyecanı içinde olanlar"dır.

(Cumhuriyet, 3 Ocak 1979)

ÖZAYDINLI OLAYI...

Ünlü bir deyiştir, bilirsiniz; tanrılar kurban ister. Böyle bunalımlı dönemlerde, birkaç bakanın çekilmesi istenir. Parti gruplarında öfke dalgaları kabarır. Bu öfke dalgaları bir ya da birkaç bakanın istifa dilekçelerini de sürükler götürür. Öfke bir ölçüde diner; duygular yatışır gibi olur. Bir süre sonra aynı öfke bulutları, bu kez yeni bakan ya da bakanlar için hükümet çatısında dolaşır durur.

İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı istifa etti. Düşününüz, bugün Ecevit Hükümeti'ni devirmek için Kahramanmaraş olayına sarılan partilerin oluşturduğu MC Hükümeti, 1 Mayıs kıyımında hiç kılını kıpırdatmış mıydı? MC Hükümeti'nin İçişleri Bakanı, istifa etme duyarlılığını gösterebilmiş miydi? Ne gezer! MC'li İçişleri Bakanı otuz beş kanlı tabuta bakıp, bakanlık koltuğuna sımsıkı sarılmaktan başka ne yapmıştı?.

Özaydınlı'nın istifası gibi davranışlar, sıradan politikacıların göze alacakları işlerden değildir! Özaydınlı, sessiz, gösterişsiz ve çalımsız tavrıyla, birçok politikacıya örnek olacak onurlu bir adım atmıştır.

Terörizm, çağımızın yepyeni bir olgusudur. Devletin, bu saldırılara karşı yeniden örgütlenmesi gerekir. Küflü bürokratlar, zamanaşımına uğramış yasalar, ürkek denge siyaseti ile terörizm yok edilemez. Bunun için konu, bir Özaydınlı konusu da değildir. Özaydınlı gitsin, bir başkası gelsin, yine de sonuç değişmez veğişmeyecektir de.

Yapılması gereken iş, devletin terörizme karşı yeni baştan örgütlenmesidir. İstihbarat örgütleriniz ne yapıyor? MİT nasıl çalışıyor? Nasıl çalıştırılıyor? Bu örgütü kimler yönetti, kimler yönetiyor? İnsaf edin, ellerinizi vicdanlarınıza koyun ey CHP'liler; kaçınız bu soruları gündeme getirme yürekliliğini gösterebildiniz söyler misiniz, kaçınız!.

Sorun, öncelikle "istihbarat" sorunudur. Devletin en güçlü istihbarat örgütü, büyük kentlerimizin ortalarında karargah kurmuş çeteleri saptayamıyorsa, saptamamışsa, söyleyin ne yapsın tek başına İçişleri Bakanı?!.

CHP grubunda Özaydınlı'ya veryansın eden öfkeli parlamenterlerden biri çıkıp, Milli İstihbarat Teşkilatı'nda ne gibi çalışmalar yapıldığını sorabilmiş midir acaba? Ve İşletmeler Bakanı Bulutoğlu için kamuoyunu dalgalandıranlardan kaçı, aynı öfkeyi devletin İstihbarat Örgütleri için göstermiştir dersiniz?.

Terörizme karşı devleti yeni baştan örgütlemek gerekiyordu. MİT'iyle, Emniyet Örgütüyle, TRT'siyle, olaylara yepyeni bir bakış açısı, yeni yöntemler, yeni kadrolar gerekiyordu. Tek kelimeyle devleti "Devlet" yapmak gerekiyordu.

Bunları yapmayanlar ya da bu gibi işlerde yan çizenler, devlet adamları, milletvekilleri, parti grupları, adam harcama konusuna gelince birbirlerinden daha acımasız oluyorlar, neylersiniz!.

Özaydınlı, bakanlık koltuğunda gecesini gündüzüne kattı, silahlı eylemleri önlemek için çırpındı durdu. Şimdi sıkıyönetim rejimi içindeyiz. Sıkıyönetim Komutanlar'ıyla dostluk ve arkadaşlık ilişkilerini Özaydınlı kadar karşılıklı saygıyla yürütecek bakan bulmak çok güçtür. Ve Özaydınlı, şimdi böyle bir dönemde, böyle güç koşullarda görevinden ayrılmak zorunda kalıyor.

Umarız ki Özaydınlı olayı, siyasal yaşamımızda çoktandır özlemini çektiğimiz onurlu politikacılığın örneği olur ve bir çoğumuza da terörizm konusuna kişisel hesapların ya da dar açıların ötesinde daha ciddi gözle bakmayı öğretir.

Yoksa, aynı kısır döngülerde sıkışıp kalırız! Hükümet olarak, parti grupları olarak, milletvekili ve senatörler olarak.

(Cumhuriyet, 4 Ocak 1979)

AĞZINI AÇTIKÇA...

Bakın ne diyor:

- Listeye aşırı solda yıpranmış isimler alınmıştır, aşırı sağda yıpranmış isimler alınmamıştır.

Bunları kim söylüyor? Ali Elverdi! Niçin söylüyor? Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne atanan askeri savcı ve yargıçlarla adli müşavirler "aşırı solda yıpranmış" kişilermiş. Allah, Allah! Demek bu Elverdi, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanlığı yaparken, sadece sanıkları değil, aynı zamanda askeri savcı ve yargıçları da yargılıyormuş da haberimiz yokmuş!

- O aşırı solda yıpranmıştır, öteki aşırı sağda yıpranmıştır.

Yıpranmayan da kendisi; baksanıza, Bursa şeftalisi gibi ortalık yerde duruyor.

Ali Elverdi, yine kendini eleverdi! 12 Mart askeri yargıçlarına "aşırı sağda yıpranmış kişiler" diyor. Ağzından çıkanı yel alsın, ne biçim söz o öyle!..

Hadi sus, sus, biz hiç duymamış olalım. Sıkıyönetimde görevlendirilecek askeri savcıları, yargıçları ve adli müşavirleri kim seçer? Genelkurmay Adli Müşaviri. Milli Savunma Bakanlığı Adalet İşleri Başkanı ve Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı'ndan oluşan bir kurul.

Sıkıyönetim Yasası' böyle öngörmüş. Aynı yasada, "Bu yargıçların seçiminde AP Bursa milletvekili Ali Elverdi'nin görüşü alınır" denilseydi, hiç şüphesiz Elverdi Paşa'mızın değerli görüşlerinden yararlanma olanağı bulunurdu.

Hem Paşa'mız, bir konuyu daha bilmiyor. Gerçi kısa sürede hukuk dünyamızda yıldız gibi parlamışsa da, insanlık hali, bilemediği konular da olabilir. Bilemediği konulardan biri, askeri savcı ve yargıçların "Askeri Hakimler Kanunu"na göre değerlendirilip "mesleki sicil notu" alacaklarıdır.

Sıkıyönetim mahkemelerine atanan askeri yargıç, savcı ve adli müşavirlerin, bundan önce verdikleri kararlar gözönünde tutulur. Verdiği bir karar Yargıtay kapısından dönen askeri yargıç, pek olumlu not almaz. İşte atama işlemlerinde bu gibi değerlendirmeler esas alınır.

"Şu yargıç sağcıdır, bizdendir, öbürü solcudur, aşırıdır" gibi ayrımlara yakın tarihimizde çok rastlanmıştır; belki paşamız o günlerin anılarından pek sıyrılamıyor, ne yapsın!

Ali Paşa, Dünya gazetesine verdiği uzun demecin bir bölümünde bakınız ne diyor:

-12 Mart mahkemelerinde hiçbir kumandan veya hükümet erkanı, mahkemelere en ufak bir müdahalede bulunmamıştır.

Paşa bak, bu kadarı da ayıp! Senin komutanın Faik Türün, beğenmediği kararları veren Sıkıyönetim Mahkemesi'ni toptan kaldırmadı mı? Daha yakından örnek verelim mi? Senin başkanı olduğun mahkemenin bir başka kurulu, Prof. Uğur Alacakaptan ile ilgili davada, en son gün değiştirilip mahkumiyet kararı bundan sonra verilmedi mi, a gözünü sevdiğimin Ali Paşa'sı?..

Paşa'mızın bir başka endişesi daha var:

- Her hakim, her sabah bir-kaç gazete okur. Tesir altında kalmamak mümkün değildir. Basın tek taraflı olmamalı, olaylar hakkında yorum yapmamalıdır.

Hah! Şimdi anladık! Ali Paşa, verdiği bir kararda, Demirel ailesinin Mıgırdıç Şellefyan ile ortaklık kurduğunu ve hesap vermemek için ayak oyunlarına başvurduğunu yazmıştı.

Ah şu gazeteler! Nasıl da fikrini çelmişler Paşa'nın? Paşa o günlerde hangi hınzır solcu gazeteyi okumuşsa okumuş, karara bu sözleri yazıvermiştir.

Ali Elverdi'siz sıkıyönetimin, vallahi tadı tuzu olmuyor. "Eşgüdüm" sözcüğüne takılan parti liderleri ve yazarlar alınmazsa, Elverdi'yi "görgü ve bilgisinden yararlanmak üzere sıkıyönetimde bir göreve getirmeli, buna da, "Eşgüdüm" değil amma "Hoşgüdüm" ya da "Boşgüdüm" demeli, olmaz mı?

(Cumhuriyet, 5 Ocak 1979)

31 MART VE KAHRAMANMARAŞ...

31 Mart gerici ayaklanması siyasal tarihimizin önemli olaylarından biridir. Yerli ve yabancı araştırmacılar, bu olay üzerinde derinlemesine incelemeler yapmışlar, olayı yaşayanlar da anılar yazmışlardır. Bu olay, ikinci meşrutiyetin getirdiği özgürlük ortamında palazlanan gerici güçlerin, çeşitli kışkırtmalar sonucu Taşkışla'daki avcı taburlarını isyana sürüklemeleriyle baş-

lamış ve koskoca İstanbul birkaç gün gerici terörün pençesine terkedilmişti.

Bu isyan, Hareket Ordusu'nun İstanbul üzerine yürümesiyle bastırılmış, ayaklanmanın belli başlı liderleri ağır cezalara çarptırılmış ve bugün "Ulu Hakan" diye selamlanan Abdülhamid tahtından indirilmişti.

Gerici isyan, "şeriat isteriz" diye bağıran gericilerin "mektepli subaylar"ı boğazlamalarıyla genişlemiş, Adaliye Nazırı Nazım Paşa ve "Lazkiye mebusu" Arslan Bey, Şerif Sadık Paşa ve otuz beş subay ağzı salyalı isyancılarca birer birer öldürülmüşlerdi.

31 Mart olayının perde arkasında örgüt olarak, "İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti", yayın organı olarak "Volkan" gazetesi ve isyancı elebaşları olarak Kıbrıs doğumlu ve İngiliz yetiştirmesi Derviş Vahdeti ile Vahdeti'nin yakın arkadaşı, nurculuk akımının kurucusu Said-i Nursi de vardı.

31 Mart olayının nasıl başladığını, nasıl geliştiğini ve Hareket Ordusu tarafından nasıl bastırıldığını çoğumuz tarih kitaplarından okumuş, öğrenmişizdir.

31 Mart olayı, bugünkü tarihle, 13 nisan 1909 günü patlak vermiştir. 1909 yılından bu yana tam yetmiş yıl geçmesine rağmen, Türk toplumu Kahramanmaraş soykırımında, 31 Mart'ın kanlı kaldırımlarından da gerilere gitmiş ve sadece Türk tarihi için değil, insanlık tarihi için de acıyla, gözyaşıyla ve de tiksintiyle anılacak bir korkunç olay yaşanmıştır.

31 Mart olayı üzerindeki araştırmalar, bu gerici isyanında dış kışkırtmaların payını yeterince ortaya koymuştur. Bu konuda bugüne dek kitaplıklar dolusu kitaplar yazılmış, anılar yayınlanmıştır.

Kahramanmaraş olayı da böyle, en ince ayrıntısına inilerek incelenmeli, genelde ve özelde, bütün açık ya da kapalı kışkırtmalar ve bunların kenetlendiği iç ve dış odaklar birer birer ortaya çıkarılmalıdır.

31 Mart olayındaki "İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti", bugün ad değiştirmiş olarak yine siyasal sahnelerdedir. "Volkan" gazetelerine benzeyen kan içici, kıyım kışkırtıcısı yayın organları da gözler önündedir. Ve hatta, Kıbrıs'lı Derviş Vahdetiler bile kirli kefenleriyle hortlayıp, Kahramanmaraş soykırımında yerlerini almışlardır.

Kahramanmaraş sokaklarında yurttaş kanı dökmek için otomatik silah sokanlar kimlerdir? Kimlerdir çevrede iş tutan yabancı şirketlerden silah sağlayanlar? Ve bu şirketler üzerinde denetim kuramayanlar kimlerdir? Kimlerdir bu silah ticaretini yapanlar? Kimlerdir, Kahramanmaraş'taki Belediye hoparlöründen halkı kıyıma çağıranlar? Kimlerdir emekli bir komisere bayrak verip, sokaklarda halkı kıyıma kışkırtanlar? Gözleri önündeki cinayetleri kapalı tribün seyircisi gibi izleyen kamu görevlileri kimlerdir?

Ve bütün bu olayların arkasındaki siyasal güçler, iç ve dış odaklar kimlerdir, nerelerdedir?

Ülke çapında, "direnme hakkı" isteyenlerin "gazaları mübarek olsun"! Cihat açtılar, kan döktüler. Ama artık söz, adaletin!

Kahramanmaraş olayının üzerine, tıpkı Hareket Ordusu'nun 31 Mart gericileri üzerine gittiği gibi gidilmezse, laik cumhuriyeti, Atatürk ilkelerini, çağdaş Türk Devleti'ni, ne hakla ve ne yüzle koruyacağız bundan sonra?

31 Mart'ın gericileri hortladı; başlarında kirli kefeni ile Kıbrıs'lı Derviş Vahdeti, oluk oluk kan içiyorlar!

(Cumhuriyet, 6 Ocak 1979)

TERAZİ...

Ülkücü Gençlik Derneği İstanbul Şube Başkanı geçenlerde yaptığı açıklamada şöyle diyordu:

- Sıkıyönetime ve mensuplarına yardımcı olup işlerini kolaylaştırmak amacıyla İstanbul'da bütün çevre örgütlerini kapatmaya karar verdik.

Son bir yıl içinde ele geçen ülkücü eylemcilerin adlarının başında "ülkücü" bulunan derneklerde ya da MHP lokallerinde silahla yakalandıkları herkesçe biliniyordu. Ülkücü Gençlik Derneği, kendi açısından kurnazca davranarak, şimdi, sıkıyönetim ilanından sonra İstanbul ve çevresinde bulunan bütün birimlerini kapattığını açıklıyor

Sıkıyönetim, "yaygın şiddet eylemleri" ile ilgili davalara el koyacaktır. Ülkücü örgütler, bu soruşturmaların nerelere kadar

uzanacağını biliyorlar. Sıkıyönetim ilanı için bir yıldır davulzurna çalan MHP ise, nedense Sıkıyönetim Komutanları ile bu komutanlıklarda görevlendirilen Adli Müşavir, Askeri Yargıç ve Savcıların adları belli olunca sıkıyönetim görevlilerine açıktan saldırıya geçmiştir.

Türkiye'de sağ kesim; kendi açısından çok tutarlı davranıyor. Tutarlı davranıyor ve bu davranışlar örgütlü ve disiplinli olarak yürütülüyor.

Ülkücü Gençlik Dernekleri yeni kuruldu, biliyorsunuz. Ülkücü eylemciler, daha önce "Ülkü Ocakları Dernekleri" çatısı altındaydılar. Dikkatler bu dernek üzerinde toplanınca, Ülkü Ocakları'nın üyeleri, yeni kurulan "Ülkücü Gençlik Dernekleri"nde toplanmışlardı.

Böylece savaş alanlarında cephede birlik kaydırılması gibi, bir karargah terkedilmiş, bütün güçler bir başka yere kaydırılmıştır. Ülkü Ocakları Derneği, Ankara Birinci Asliye Ceza Mahkemesi'nce kapatıldığında, örgüt kendi kendini kapatmış, işlevlerini yeni kurulan Ülkücü Gençlik Dernekleri'ne terketmişti bile.

Buna karşı sol kesim ne yapıyor?.

En taze örneğini İstanbul'da görüyoruz. Sıkıyönetim bildirisinden öğrendiğimize göre, Kadıköy vapurunda kimlik tesbiti yapıp, kimliklerini göstermeyen yurttaşları döven bir grup "sol fraksiyon" yandaşı, komutanlıkça gözaltına alınıyor.

Ve bu olay nedeniyle şöyle bir görüntü veriliyor: Ülkücüler, sıkıyönetimin işlerini kolaylaştırmak için derneklerini bile kapatıyorlar, "sol fraksiyonlar" ise sıkıyönetimle çatışmaya giriyorlar.

İşte böylece "yaygın şiddet eylemleri" ile ilgili soruşturmalar, ister istemez başka noktalara kaydırılıyor; "hedef saptırması" başarıyla yürüyor.

Başbakanlık konutu önünde "Başbuğ Türkeş" diye gösteri yapan polislerin avukatlıklarını üstlenen Uğur Sani, 12 Mart öncesi kışkırtıcılığı mahkeme kararına yansımış bir ajandır. İlgi çekici değil mi!.. Yine 12 Mart öncesi "hızlı devrimcilerinden" Erdal Gökyüzü, bugün nerededir bilir misiniz? AP Genel Başkanı Demirel'in koruma polisliğinde!.. Ya İstanbul'da öğrencilere en keskin devrimci yöntemleri benimsetmek için diller döken İktisat Fakültesi Asistanı Dr. Mahir Kaynak nerede? O da

MİT Daire Başkanlarından biridir bugün. ODTÜ öğrencilerine "gerilla dersi" veren Eyüp Temeltaş ne yapıyor? Kışkırtıcı ajanlığı MİT yazışmalarıyla belgelenen Temeltaş şimdi işadamlarımızın arasındadır!

Örnek isterseniz, başkaları da var. Bugün, İstanbul'daki gibi, aptalca eylemleri yapanlar arasında hiç kışkırtıcı ajan yok mudur dersiniz? 12 Mart öncesinde var da, bugün niçin olmasın?!..

Hadi diyelim, aralarında hiç kışkırtıcı yok. Öyle olsa bile, devrimcinin bu kadar kör gözlüsüne, sosyalist öğretiden sözcükler bulmaya gerek olduğunu sanmıyorum. Bunun adı, aptallıktır, salakılıktır, sersemliktir.

Devrimcinin sersemi ile faşistin akıllısı aynı terazide tartılır. Bunu unutmayalım.

(Cumhuriyet, 7 Ocak 1979)

KENDİ MANTIĞI

Sizi bilmem, ben kendi hesabıma Demirel'in mantığına hayranım. Demeçlerini inceler, söylediklerini biryerlere yazar, saklarım. Bakınız ne diyor:

- Gensoru önergesinin konuşulması reddedildi. Reddedilen nedir? Bu iddiaların reddedilmesi. Ve iddialar cevapsız kaldı. Cevapsız kaldıysa kabullendi demektir.

Mantık bu!

Öyleyse bu mantık ölçüleri içinde yorumlar yapalım:

Demirel Kahramanmaraş olayları hakkında verilen gensoru önergesinin gündeme alınması reddedildikten sonra böyle düşünüyorsa, bu mantığını, bu düşünce yöntemini başka olaylarda da geçerli saymak gerekmez mi? Demek ki, gensoru önergesi reddedilince, önerge sahiplerinin söylediklerinin doğruluğu hemencecik anlaşılıyor!

Evet öyleyse başlayalım:

Hani, şu "mobilya yolsuzluğu" konusu vardı; hani canım, şu "barajlar kralı" Demirel'in, ulusal nitelikteki yeğeni "mobilya prensi" Yahya Demirel'in Mıgırdıç Şellefyan ile ortaklık kurup, düzmece belgelerle devleti dolandırması olayı.

CHP Millet Meclisi Grubu'nun Başkanvekilleri Ali Nejat Ölçen ve Hayrettin Uysal mobilya yolsuzluğunu örtbas ettikleri gerekçesiyle, Başbakan Demirel, Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon ve Ticaret Bakanı Halil Başol haklarında bir gensoru önergesi vermişlerdi, unutuldu mu dersiniz?

Bu gensoru önergesi, 23 Mart 1976 tarihini taşımaktadır. Önergeyi, CHP Grubu adına Tokat Milletvekili İsmail Hakkı Birler açıklamıştı, şimdi anımsandı mı? Bu önergenin gündeme alınması, AP, MSP, MHP ve CGP'nin oylarıyla reddedilmişti. Demirel, bu gensoru görüşmelerinde kürsüye çıkıp, kendi deyimi ile "Millet kürsüsüne" çıkıp

"- İşte yakam, gelin yapışın" demiş ve fakat bu konuşmasından birkaç dakika sonra "red" oyu vermişti.

Kahramanmaraş olayı ile ilgili gensoru önergesi reddedilince "iddialarımız kabullenildi" dediğine göre, mobilya yolsuzluğu ile ilgili iddiaları da, red oyu vermekle ve verdirmekle kabullenmiş demektir! Kendi mantığı böyle.

O zaman, yine Demirel'in ünlü deyişi ile soralım:

-Va mı başka izah tarzı?..

Demirel'in yanında, CGP'nin Genel Başkanı Feyzioğlu da gensoru önergesinin reddini, "aklın almayacağı ve vicdanın kabul etmeyeceği" bir olay olarak görüyor.

İşine geldiği zaman "tüyü bitmemiş yetimler" edebiyatı yapıp, yolsuzluklara karşı çıktığını söyleyen bu hukuk profesörünün vicdanı, yolsuzluklarla ilgili gensorular konuşulduğunda hiç titremiyordu ama!..

Unutuldu mu sanıyorlar bunları?.. Kahramanmaraş olayları ile ilgili olarak on üç ilde sıkıyönetim ilan edilmiştir. Sıkıyönetim Mahkemeleri, bu olayı en ince ayrıntısına kadar ve bütün suç kanıtlarıyla birlikte incelemek için kurulmuştur. Bırakınız mahkemeler görsün bu işin hesabını!

Beylerin amacı, Kahramanmaraş olayının ortaya çıkarılması değil, "fırsat bu fırsattır" diyerek, hükümeti devirmektir. Bunu da başaramadılar. Şimdi bu hırçınlık içinde kendi çelişkilerini sergiliyorlar.

Sen önce mobilya yolsuzluğunun hesabını ver, öbürlerini sonra konuşuruz. Sen 1 Mayıs'ın hesabını ver, öyle gel. Bu hesapları var ki, hesap sormaya hakkın olsun.

(Cumhuriyet, 8 Ocak 1979)

GUADELUPE...

Guadelupe adasında toplanan dört adam, içinde Türkiye'nin de bulunduğu ülkelerin iç ve dış sorunlarını görüştü. Türkiye; Pakistan ve Zaire ile birlikte ele alınıp görüşüldü. Ajans haberleri, Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'in Türkiye'deki olaylar hakkında öteki devlet adamlarına bilgi verdiğini duyurdu.

Türkiye'nin, bağlı bulunduğu çokuluslu paktları, ekonomik düzeni ve dış politikasıyla vardığı son durak, Guadelupe doruğudur. Varılan bu durak, bir sistemin tümüyle iflas ettiğini gösteriyor. Bu dört devlet adamı, bu "iflas masasının komiserleri"dir artık.

"Milli devlet-güçlü iktidar" diye bağıran ülkücülerin sesleri Guadelupe adasından duyulur mu dersiniz? Ya "büyük Türkiye"den söz açan Demirel'in sözleri, Carter'ı kasıklarını tuta tuta kaç dakika güldürür acaba?

Büyük Türkiye, milli devlet-güçlü iktidar, sonra da Pakistan ve Zaire ile birlikte iç ve dış sorunları görüşülen, borç erteleme istemleri küçücük bankalarca reddedilen bir ülke...

Türkiye'de yaşanan kanlı kargaşa, bu çöküşün tartışılmasını engellemek istiyor. Tırmanan terörün arkasındaki sis bulutu, tam bir çıkmaza dayanmış olan Türk ekonomisini tartışma alanları dışına itiyor.

Türkiye yarım yamalak önlemlerle, yüzeysel bakış açılarıyla, demirbaş dış politikasıyla, kılına bile dokundurmayan egemen çevreleriyle bir adım atacak güçte değildir. Bunu bilelim, bunu anlayalım, bunu konuşalım!..

İşte dört adam, bir odada biraraya gelip ülkemizin yazgısını çiziveriyorlar. Bizler de burada, bu yazgının satır başlarında kıvranıp duruyoruz.

Tartışılması gereken, "sistem"dir. Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşından bu yana itildiği kapitalist düzen çarkları ve dış bağıntılarıdır. Türkiye'yi, Mustafa Kemal'in devrimci atılımlarından koparıp, Guadelupe adasına sürükleyen iflasın faturaları bu sistemin özünde, işleyişinde saklıdır.

Tartışılması gereken düzen bu düzendir. Ülkücü-devrimci çatışmaları, tırmanan terör, Kahramanmaraş sokaklarında soy-

kırımına dönüşen kanlı saldırı, bu sistemin, bu ekonomik düzenin, bu emperyalist çarkların dalga dalga gelişen yansımalarıdır.

Guadelupe gerçeği, bize bu sistemin tartışılmasını sağlayacaksa, bu, açılacak birkaç milyon liralık krediden ya da ertelenen borçlardan çok daha önemlidir.

Osmanlı İmparatorluğunun iflası "duyun-u umumiye" tarafından noktalandı. Türkiye Cumhuriyeti, şimdi ikinci "duyun-u umumiye" olan IMF pençesi altındadır.

Gerçek yurtseverlere, ulusunu, halkını seven insanlara düşen en güncel görev, bu "sistem" tartışmasını, parlamento kürsülerinden, köy kahvelerine kadar yaymaktır. Guadelupe kartpostalı, Türkiye çıkmazının "hatıra fotoğrafı"dır!.. Öyle bir "hatıra fotoğrafı" ki, büyük devletler bu kartpostalları birbirlerine "tebrik kartı" gibi gönderseler, haklarıdır.

(Cumhuriyet, 9 Ocak 1979)

"İRTİCA"

Atatürk'ün Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt ne güzel söylemiş:

- Demokrasinin nasibi irticanın elinde oyuncak olmak değildir.

Yakın tarihimizde birçok parti, kişi, ya da siyasal kuruluş "irtica" kaynaklarını birer sıçrama tahtası gibi kullanmış; fakat bunların herbirinin sonu, çıkmaz sokaklarda noktalanmıştır!

İrtica başlıbaşına bir sömürü kaynağıdır. Ekonomik sömürünün siyasal amaçlarla perdelenmesi, çoğu kez din sömürüsü ile ortaya çıkıyor. Dinsel sömürünün ardında ekonomik sömürünün siyasal çarkları döndürülüyor.

Geri bıraktırılmış ülkelerde, emekçi sınıf ve tabakaları bu çarkların dişlilerinden kurtarmak pek kolay olmuyor. Yüzyıllarca süren bir sömürüdür bu. Hemen hemen her yerde, din ve mezhep kışkırtmaları ve inanç sömürüsü, sınıf bilincinin yoğunlaşmasını engellemiştir. Ulusal bilinç, sınıf bilinciyle içiçedir. Ulusal ve sınıfsal bilincin karşıtı, "ümmet" düşünesinden kaynaklanan siyasal akımlardır.

Dinsel sömürü kaynaklarına el atanlar, zaman zaman siyasal başarılar elde ederler. Yakın tarihimizde II. Abdülhamid'in, 1950-60 döneminde irtica sakalını okşayan Menderes'in ve camilerde poz poz resimler çektiren Demirel'in bu yollarla siyasal etkinliklerini artırdıkları bir gerçektir.

Bunun yanında bir gerçek daha var: "İrtica", din sömürüsüyle etkinlik kazanmaya çalışanlara hiçbir zaman "yâr" olmuyor. İşte Abdülhamid'in sonu. İşte Menderes'in acıklı serüveni, işte Demirel'in düştüğü açmazlar...

Atatürk'ün Adalet Bakanı Bozkurt, "Demokrasinin nasibi irticaın elinde oyuncak olmak değildir" derken, çok ilerisini görmüş; Said-i Nursiler'den Pilavoğlular'a, Pilavoğlular'dan Menderesler'e, Bayarlar'a, Demireller'e, Erbakanlar'a ve Türkeş'lere kadar uzanan siyasal çizginin korkunç karanlığını işaret etmiştir.

İrtica silahı, şimdi MHP elinde görülüyor. "İslamcı görüş" "Türk-İslam Sentezi" gibi düşüncelere MHP yanlısı yayın organlarında sık sık rastlanıyor. MHP Genel Başkanı Türkeş'in, durup dururken, "mübarek haç seferini eda" için Suudi Arabistan'a gitmesi aynı siyasal amacın gözle görünür görüntülerinden biridir.

MSP de bunun farkındadır. MHP ile MSP arasındaki çelişkiyi o kadar derin, o kadar uzlaşmaz gibi göstermek elbette yanlıştır. Geçmiş beraberlikleri, en azından bu gibi savları yalanlar. Fakat bir gerçeği daha görmezlikten gelmeyelim: MHP, MSP'nin oy depolarına göz dikmiştir. Bu yüzden MHP ile MSP arasında gizli bir kapışma içten içe yürümektedir.

İrtica ile oynayan, ateşle oynar! Bunun örneklerini yakın tarihimiz birçok kez kanıtlamıştır. MHP, bu konuda, "Her zaman papaz pilav yemez" kuralına inanıyorsa, Türkiye'de bu işlere "papaz"ların değil, "imamların" karıştığını anımsatmakta yarar görürüz.

İrtica ile oynayan kendi mezarını kazar ve imamlar, bilindiği gibi, bu "defin merasiminde" yalnızca "fatiha" okurlar.

(Cumhuriyet, 10 Ocak 1979)

NEYİ YİTİRDİK?

Bir yanda soykırımlara kadar vardırılan cinayetler, öte yandan art arda gelen korkunç tren kazaları, hepimizi acı acı düşündürmelidir. Büyük acılar, çoğu kez insanları birbirlerine yaklaştırır, kan ve gözyaşı, en acımasız düşmanlıkları bile siler atar.

Çünkü, bu gibi olaylarda siyasal düşünceler ve seçim hesapları bir yana itilir, insanı insan yapan öz değerler, duygu ve düşünce dünyamıza egemen olur.

"Olur" diyorum, daha doğrusu olanı değil, olması gerekeni söylemek istiyorum.

Dünyanın hangi ülkesinde bir doğal afet olursa, hepimizin yüreği kanar, Kızılhaç'lar, Kızılay'lar, battaniyelerle, çadırlarla, yiyecek ve giyecekle yardıma koşarlar. Burada doğal afete uğrayan ülkenin rejimi, düzeni, soyu, insanların yüz renkleri hesaba katılmaz; kazaya uğrayan, ölen, can çekişen, insanoğludur. Yardım, ülkeden ülkeye, rejimden rejime, bir soydan öteki soya değil, doğrudan doğruya insandan insanadır; insanoğlunun birbiriyle kucaklaşması, acılara, gözyaşlarına ortak olmasıdır.

Toplum birçok kurumu ile yozlaşmış ve çürümüş. Bu yıkıntı içinde önce aramak zorunda kaldığımız, ne yazık ki insanlık duygularıdır. En çok bu duyguyu arıyoruz, bu duyguya sarılmak istiyoruz.

Bu siyasal ortamda, kimi politikacının, beyinlerinde ve vicdanlarında seçim sandığı taşıyan kimi politikacıların yitirdiği duygular, işte bu duygular, insanı insan yapan özdeğerlerdir.

Bir yanda analarının kamında bile boğazlanan Kahramanmaraşlı yavrular, öte yandan çarpışan trenlerde yanarak can veren insanlar...

İnsanlık duygularımızı bu gibi olaylarda anımsamayacaksak, yerin dibine batsın siyasal düşünceler, ideolojiler, dernekler, siyasal partiler ve bu partilerin genel başkanları, milletvekilleri, yetkili ve etkili kurumları!..

Duygusuz ve acımasız bir toplum olduk ve çok şeyimizi yitirdik. Önce insanlığımızı, önce bizi insan yapan özdeğerlerimizi yitirdik. Çok şeyi, çok şeyi yitirdik!..

Bu kanlı olaylar, bu korkunç kazalar, bizlere toplum olarak neyi yitirdiğimizi anlatabilecek mi acaba?..

(Cumhuriyet, 11 Ocak 1979)

GENİŞ TABANLI

Kontenjan senatörlerimizden bazıları "geniş tabanlı" adı verilen bir hükümet biçimi üzerinde çalışmalar sürdürüyorlar, "ille de hükümet geniş tabanlı olmalı" diye düşünüyorlar.

Çok partili hayatımızda hükümetler "geniş tabanlı", "yüksek ökçeli", "dar tavanlı" gibi adlar alabileceği gibi, hükümetleri "tabanlı" ya da "tabansız" olarak ikiye ayırmak da olasıdır.

"Tabansız hükümet" ne demektir?

"Tabansız hükümet" Genelkurmay Başkanı ve dört kuvvet komutanından "muhtıra" aldıktan sonra iktidardan usulca tüyen hükümet demektir.

Bir de "deve tabanlı hükümet" vardır. "Deve tabanlı hükümet", atlı, koçlu, kurtlu hükümetler anlamına gelmektedir.

Bunların yanında "tabanı çatlak hükümetler" de vardır, "Tabanı çatlak hükümet", dış görünüşü ile "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" olup, tabanında mırın kırın bulunan hükümet demektir ki, bu tür hükümetlerin en taze örneği "İkinci MC" hükümetidir.

"Geniş tabanlı hükümet" nasıl kurulur?

Bunun için önce sağlam bir taban bulup, bu tabanın genişletilmesi gerekir. Geniş taban için bir tek partinin tabanı yetmez. Bilindiği gibi çok partili hayatımızda, Anadolu kulübünde kumar oynayıp borca batan bazı milletvekilleri için "taban fiyatı" belirlenir. Son IMF reçetelerinden sonra "taban fiyat"ın on milyon dolaylarında olduğu ileri sürülmektedir. Belirlenen ve kulislerde "kapalı zarf usulü" ile ilan edilen "taban fiyatı", kumar borcu olan bazı milletvekillerimizi, "vicdan muhasebesi" yapmaya zorlayabilir. Bu açıdan, "vicdan muhasebesi" ile "cüzdan muhasebesi" arasında "diyalektik ilişki" vardır.

Taban genişletme çalışmaları büyük parti tabanlarında yürütüldükten sonra, "parlamento aritmetiği" gözden geçirilir. Kontenjan senatörlerinden gazeteci Metin Toker, "geniş tabanlı hükümet" için üç yüz milletvekilinin yeterli olduğunu saptamıştır. Bilindiği gibi Metin Toker'in hesabı çok kuvvetlidir! "Pembe Köşk"ün müteahhitlere satışında hesap gücünü gördüğümüz Metin Toker'in üç yüz milletvekili sayısını saptamada çok titiz davrandığı söylenmektedir.

Taban belirlendikten sonra, bu tabana ilerde batacak dikenlerin bugünden ayıklanması gerekmektedir.

Hükümetin geniş tabanı üç yüz milletvekili olarak saptandıktan sonra, geriye bu "geniş tabanlı hükümet"e "yüksek ökçeli" bir başbakan bulmak kalmaktadır.

Bunun için yarışma açıyoruz! "Geniş tabanlı hükümet"e uygun başbakan bulanlara, Ankara'nın Çankaya semtinde "Pembe Köşk" arazisi içinde "geniş tabanlı katlar" veriyoruz...

Hadi iyisiniz, iyisiniz, köşeyi dönüyorsunuz... Bulun karayı, alın parayı...

(Cumhuriyet, 12 Ocak 1979)

SUÇ İŞLİYORLAR...

- Çeşitli bölgelerde veya bütün yurtta sıkıyönetim ilan edilmesi halinde, sıkıyönetim komutanlıkları arasındaki işbirliği ve koordinasyon Başbakanlıkça sağlanır...

Sıkıyönetim Yasası' böyle diyor. "İşbirliği ve koordinasyon Başbakanlıkça sağlanır" dendiğine göre, bu "işbirliği ve koordinasyon" her halde Başbakanlık hademeleri tarafından değil, Başbakan'ın kendisince ya da uygun gördüğü yetkililerce sağlanacaktır. Sıkıyönetim, Anayasa'da yeri olan bir yönetim biçimidir. Dolayısıyla "askeri yönetim" demek değildir. Sıkıyönetimin ilanına Bakanlar Kurulu karar verir, bu karar TBMM'nce onaylanır. Çeşitli illerde sıkıyönetim ilan edilmişse, bu illerdeki sıkıyönetim komutanlıkları arasındaki "İşbirliği ve koordinasyon" Başbakanlıkça sağlanır. "Eşgüdüm", bu "işbirliği ve koordinasyon" karşılığı olarak kullanılmıştır.

Yasaya göre, sıkıyönetim komutanları, görev ve yetkilerinden ötürü Başbakan'a karşı sorumludurlar. Sıkıyönetim komutanlarının Başbakan'a karşı sorumlulukları, Başbakanın, sıkıyönetimin eylem ve işlemlerinden parlamentoya karşı sorumluluğunu gerektirir. Bir idare hukuku kuralıdır: yetkisiz sorumluluk olmaz. Her sorumluluk, bir yetkiye dayanır.

Sıkıyönetim ilan edilir edilmez; önce sıkıyönetim yargıçlarına, savcılarına ve adli müşavirlerine saldırdılar. Bunların "solcu" olduklarını ileri sürdüler ve şimdiden adli işlemlerde kuşkular

yaratmak istediler. Sıkıyönetim savcıları, askeri yargıçları ve adli müşavirleri, Sıkıyönetim Yasası"nca gösterilen üç kişilik bir kurul tarafından seçilirler. Bu kurul, görevlileri seçerken, bu adli görevliler hakkında daha önceleri verilmiş olan "mesleki sicil notu"nu dikkate alır.

Bir askeri yargıcın, savcının ya da adli müşavirin "solcu" ya da "sağcı" olduğu nasıl anlaşılır? Verdikleri kararlara bakarsınız: Bu kararlarda, örneğin "Ülkücüler Emniyet kuvvetlerine yardımcıdır" mı demişler? Bu bir dayanaktır. Dersiniz ki, "Bu yargıç, ülkücülerle ilgili davada tarafsız davranamaz!" Tersini düşünelim: Bir askeri yargıç kararında "Devrimciler, halk uğruna savaş veriyorlar" demişse, o zaman bu askeri yargıcın devrimcileri yargılarken tarafsız olamayacağı düşünülür.

Bugün Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görevlendirilen askeri savcı ve yargıçların hangisine "Sen şu kararından ötürü solcu sayılırsın" denilebilir? Bu savcı ve yargıçların verdikleri kararlar, Askeri Yargıtay'ca da onanmış ve bu kararlar "mesleki sicil notu"nun dayanakları olmuşsa, ne hakla, hangi ölçüyle, ne gibi dayanakla bu görevlilere "solcu" denilebilir?

Eşgüdüm toplantılarına Genelkurmay Başkanı da katılıyor. Aynı toplantılara, Demirel hükümetleri dönemlerinde uzun süre Jandarma Genel Komutanlığı yapmış Korgeneral Şahap Yardımoğlu da katılıyor. Öyleyse bu güvensizlik niye? Hadi Başbakana karşısınız, O'na kızıyorsunuz; peki, sayın Evren'e, sayın Yardımoğlu'na da mı karşısınız?!..

Genelkurmay Başkanı'na karşısınız, Korgeneral Şahap Yardımoğlu'na karşısınız, sıkıyönetim adli müşavirlerine, savcılarına, yargıçlarına karşısınız, o zaman siz ya "askeri yönetim" istiyorsunuz, ya da kendinize göre oluşturulacak özel amaçlı bir sıkıyönetim peşindeydiniz. Sıkıyönetim, Anayasa'da yer alan bir yönetim biçimidir. Bu yönetim biçimi, Sıkıyönetim Yasası' içinde yürür. Bu Sıkıyönetim Yasası"nda, Başbakan'ın sıkıyönetim komutanları arasında "işbirliği ve koordinasyon" sağlayacağı yazılıdır. Eşgüdüme karşı çıkanlar Ceza Yasası"nda tanımı bulunan "askerleri kanuna karşı itaatsizliğe veya yeminlerini bozmaya veya askeri inzibat vazifelerini ihlale teşvik" suçunu işlediklerini pek anlamışa benzemezler.

Merak buyuranlar, Türk Ceza Yasası"nın 153. maddesini açıp okuyabilirler. Bu suçun cezası iki yıldan başlar, beş yıla kadar uzanır.

Önce "direnme hakkı", sonra da sıkıyönetim komutanlarını kışkırtmaya, ya da askerleri yasada belirli kuralları çiğnemeye yöneltici söz ve yazılar...

Anarşi kışkırtıcılığını sıkıyönetim karargahlarına sokmak istiyorlar. Ve böylece suç işliyorlar: iki yıldan beş yıla...

(Cumhuriyet, 13 Ocak 1979)

NEYİN SAVAŞI?..

Son zamanlarda dinsel sömürünün boyutları iyiden iyiye genişledi. Çokuluslu şirketlerin iğrenç yazarlarından sağcı teröristlerin yayın organlarına kadar birçok yerde, "inananlarla inanmayanların savaştığı" yazılıp çizilmektedir. Ve bu yayınlarda açıkça şöyle yazılmaktadır:

- İnanmayanları öldürün!..

Ülkemizde dinsel inanç özgürlüğü tam anlamıyla yerleşmiş sayılır. Hiçbir kimseye dinsel inancından ötürü baskı yapılmaz. Laiklik ilkesi, dinsel inanç özgürlüğünün başlıca güvencesidir. Bu güvence bir yandan dini inanç özgürlüğünü korurken, öte yandan da din duygularının siyasal amaçlarla kullanılmasını engellemektedir.

Sağcılık ve solculuk, dinsizlerle dindarlar arasında sürdürülen bir savaş değildir. Sağcılık ve solculuk, varlıklı sınıf ve tabakalarla, varlıksız sınıfların kavgasıdır. Bu kavga, çağımızda demokratik kalıplar içinde yürütülür. Grev hakkı bile bu sınıf savaşının belli kurallara bağlanmış yansımasıdır.

Sosyalizm işçi sınıfı öğretisidir. Sosyalizm, varlıklı sınıf olan burjuvazi ile emeğinden başka geçim kaynağı olmayan işçi sınıfı arasındaki iktidar savaşımıdır. Dolayısıyla sağcılık-solculuk, dinsizlerle dindarlar arasında yürütülen bir din savaşı demek değildir.

Konuya bu açıdan bakarsanız, "etnik" özellikli gibi görünen çelişkilerin, temelde sınıfsal çelişkinin kaçınılmaz sonuçları olduğu yargısına ulaşırsınız. Ülkemizde temel sınıfları oluşturan

üretim ilişkilerini görmezlikten gelmeye olanak yoktur. Bu sınıfları oluşturan ekonomik ilişki ve süreç, bir yana bırakılırsa, o zaman etnik özellikler, dinsel sömürü ve şovenist duygular birbirlerini besleyerek siyasal yaşama dalga dalga yayılırlar.

Çelişkileri, sınıfsal özden ayırıp, "Kürt-Türk", "Ermeni-Rum" gibi, toplumsal açıdan yapay, yüzeysel ve ikinci ölçütlere sıkıştırdınız mı, düzeni ayakta tutan ekonomik temeller gizlenir, ön plana etnik ayrımlar, azınlık düşmanlığı ve din sömürüsü çıkar.

Kaba gerçek, günlük yaşamda renkli fotoğraflar gibi gözler önündedir. Köy sahibi feodal Kürt ağaları ve bunların yanında emeğinden başka geçim kaynağı olmayan yurttaşlarımız var. Kim kimi sömürüyor? Mıgırdıç Şellefyan örneği zengin Ermeniler ve bunların yanında yoksul Ermeni yurttaşlarımız var. Kim kimi sömürüyor?

Etnik özellikler, toplumsal ilişkilerde "ana çelişki" kaynağı değildirler. Belirleyici özellik, iki büyük sınıf arasındaki çelişkiler zinciridir.

"Türkler, Kürtleri sömürüyor" yargısı, "Bu savaş inananlarla inanmayanların savaşıdır" görüşü kadar yanlışlar taşımaktadır. Yanlışlar taşımaktadır ve temel gerçeği, sınıfsal sömürüyü gizlemeye yaramaktadır.

Savaşın "inananlarla, inanmayanlar arasındadır" diye yorumlanması, bağnaz dinsel çevrelerde "Alevi düşmanlığı" biçiminde ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde bir faşist yönetim kurmak için kirli ve kanlı planlar peşinde olanlar, bir yandan Kürtçü akımları bir kışkırtma aracı olarak kullanırken, öte yandan "irtica" kaynaklarını kanlı ayaklanmalar için seferber etmiş durumdadırlar. Öyle ki, Alevi yurttaşlarımız Nazi Almanya'sının Yahudileri ya da Amerika'daki zenciler gibi ikinci sınıf yurttaşlar gibi gösterilip faşist ayaklanmaların boy hedefleri olarak seçilmektedirler.

Bütün bu görüntüler, icmal gereği, sınıflar arası çelişkileri gizlemek ya da ikinci plana itmek için başvurulan yol ve yöntemlerdir. Ve kısa süreli amaç, gerici ayaklanmaları ve soy temeline dayalı kışkırtmaları, faşist bir yönetim kurmak için kullanmak ve bunda başarı sağlamaktır.

Türkiye'deki kavga, Kürt'le Türk'ün, inananla inanmayanın, Sünni ile Alevi'nin kavgası değil, egemen sınıflarla emekçilerin kavgasıdır. Ve bu çelişkilerle yaşadığımız olaylar, faşist diktatörlük için kolları sıvayanların kanlı saldırılarıyla biçimlenmektedir.

Temel hak ve özgürlükleri korumak, anayasal düzene yönelen şiddet eylemlerinin kökünü kazımak, doğrudan doğruya faşist odakların köklerinin kazınmasına bağlıdır.

(Cumhuriyet, 15 Ocak 1979)

IŞIK'IN İSTİFASI..

Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın istifası, başta CHP olmak üzere birçok siyasal çevrede şaşkınlıkla karşılanmıştır. Geçen Cumartesi gecesi, Bakanlığının bütçesi görüşülürken Karma Komisyon'da parlak bir konuşma yapan Işık'ın hemen ertesi gün istifa kararını açıklaması, çeşitli yorumlara yol açmıştır.

Yorumlardan biri -belki de en çok ağırlık taşıyanı- Işık'ın dış politika konularında Başbakan Ecevit tarafından "devre dışı" bırakılmış olmasıdır. Eski ve ünlü bir diplomat olan Işık'ın, ulusal savunma ile doğrudan doğruya ilgili olan dış politika konularında bir yana itilmesi, ya da böyle bir izlenimin yaratılmış olması, istifa kararına yol açmış olabilir.

Kişisel onuruna olağanüstü bir duyarlıkla bağlı bulunan Işık'ın, son olarak ABD Dışişleri Bakan yardımcısı Christopher'in Türkiye'ye gelişi ile ilgili toplantı nedeniyle bu yoldaki eleştirilerini açığa vurduğu, sızan haberler arasındadır.

Sayın Işık'ın, geçen Ekim ayı içinde yine istifa ettiği ancak bu istifa kararının Başbakan Ecevit tarafından kabul edilmediği de bildirildiğine göre, Işık'ın Başbakan Ecevit ile dış politika konularında, -belki temel görüşlerde değil ama, izlenen yol ve yöntemlerde- istifaya yol açacak ölçüde uyuşmazlığa düştüğü anlaşılmaktadır.

Işık'ın istifası, "zamanlama" baklımından ters günlere rastlamıştır. Bu istifanın sıkıyönetim ilanından sonraya bırakılmış olması, ister istemez, istifa gerekçelerinin arasında eşgüdüm, sıkıyönetim savcı ve yargıçlarının atanmaları ve sıkıyönetim uygulamaları gibi konuların da yer aldığı izlenimini yaratabilir. Oysa istifanın, sıkıyönetim ile uzaktan yakından bir ilgisi yoktur! Ama, istifa kararının bu gibi yakıştırmalara yol açacağı, muhalefet çevrelerinin bu yakıştırmaları alabildiğine sömürecekleri de açıktır.

Olaya, bu oluşum ve bu olasılıkla yaklaşırsak "Keşke sayın Işık, Ekim ayındaki istifa kararını geri almasaydı ve keşke sayın Ecevit istifayı o gün kabul etseydi" demekten kendimizi alamıyoruz.

Işık'ın istifası, bir yıl içinde Ecevit Hükümeti'nden üçüncü İstifadır. Önce, Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcısı Turhan Feyzioğlu, arkasından İçişleri Bakanı sayın İrfan Özaydınlı, şimdi de Milli Savunma Bakanı sayın Işık.. Bir hükümet, bir yıl içinde üç istifa kararı doğurmuşsa, hükümetin yapısı, izlenen siyaset ve yöntemler üzerinde derin derin düşünmek gerekmektedir.

Hükümetin ve sayın Ecevit'in içinde bulunduğu güçlükler, geniş ölçüde hükümetin kuruluş koşullarına ve yapısına bağlıdır. CHP grupları, yetkili kurulları, milletvekilleri, senatörleri ve bakanlarının, AP'den kopup gelen on bir kişiyle ortak bir hükümet kurarken, parti programlarından ve seçmenlerine verdikleri sözlerinden vazgeçmek zorunda kalacaklarını ve bu hükümetin bir "ödün hükümeti" olacağını bilmeleri ve anlamaları gerekmekteydi. Bu ödün, AP'den kopup gelen on bir milletvekilinin, dünya görüşlerine ve kişiliklerine verilen ödündü. Verilen bu ödünlerin zaman zaman düş kırıklıklarına yol açacağı da düşünülmeli ve hesaplanmalıydı.

Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın istifasıyla ilgili yorumlar gerçek payı taşıyorsa, o zaman hükümet içinde bir "diyalog eksikliği"nden söz etmek gerekecektir. Bu eksikliğin yaratacağı siyasal yansımaları önlemek, öncelikle sayın Ecevit'in görevidir.

Hiçbir ülkede iç politika dış politikadan soyutlanamaz. İran gerçeğinin yaratacağı yeni dengeler, Türk siyasal yaşamını doğrudan doğruya ilgilendirecektir. İç politikada, birbiriyle bağıntısız görünen kişisel davranışların ve duygusal tepkilerin, Türkiye'yi bugünkü rayından çıkartmak isteyen güçlerin oluşturacağı "bileşke" ile bütünleşmeleri çok acı bir siyasal yazgı olacaktır.

Bunlar güç günlerdir ve güç günler ancak önyargısız yaklaşımlar, duygulardan arınmış soğukkanlı gözlemler, kişisellikten uzak geniş boyutlu bakış açıları ve karşılıklı anlayışlarla atlatılabilir.

(Cumhuriyet, 16 Ocak 1979)

ÇEKİDÜZEN...

TRT Haber Dairesi Başkanı Teoman Karahun ile TRT muhabirleri Selim Esen ve Ali Kırca, sıkıyönetim bildirilerini televizyon haberlerinde yayınlamadıkları iddiasıyla Pazar günü gözaltına alınmışlar, önceki gece de serbest bırakılmışlardır. Üç arkadaşımıza da "geçmiş olsun" derken, bu olay nedeniyle TRT haberleri üzerinde bir kez daha durmakta yarar görüyoruz.

Önce gözaltına alınma gerekçesi üzerinde duralım. Bize gelen haberlere göre, üç TRT görevlisinin gözaltına alınmalarına yolaçan olay şöyle gelişmiştir:

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 8 Ocak 1979 günü yayınladığı 6 ve 7 sayılı bildirileri, akşam saat 18'de İstanbul'da TRT yetkililerine teslim etmiştir. Bu bildiriler, Türkiye radyolarının 19 haberlerinde yayınlanmış, ancak aynı bildirilerin televizyonun 20.30 haberlerinde yayınlanması unutulmuştur. Bildiriler, aynı gün kapanış haberlerinde verilmiş, ayrıca ertesi günkü 20.30 haberlerinde yeniden yayınlanmıştır.

Bu gibi unutkanlıklar, günlük basında da sık sık rastlanan olaylardandır. Televizyonun nitelik ve işlevi, bu gibi hataların gözlerde büyümesine yol açmaktadır. Bu hataların gözlerde büyümesi de doğaldır. Çünkü spikerin iki dudağı arasından çıkan bir söz, kırk milyon yurttaşa anında ulaşmaktadır.

Bu nedenle, TRT haberlerinin olağanüstü duyarlılık ve özenle hazırlanması, eğer yayınlarda hatalar yapılmışsa, bu hataların yinelenmemesi için, zamanında ciddi ve kalıcı önlemler almak gerekmektedir.

TRT haberlerinde, son bir yıldır bağışlanmaz hatalar yapılmaktadır. Demek oluyor ki haber birimlerinde, bu birimlerin işleyiş biçimlerinde aksayan bir yan var. Örnekler verelim:

MHP Ankara'da bir yürüyüş düzenler. Bu yürüyüş sırasında yapılan aramalarda patlayıcı madde ve silah ele geçer. Ankara Valisi konuyla ilgili açıklama yapar. Bu açıklama, Türkiye radyolarının 19.00 haberlerinde yer alır. Bu haberin yayınlanması üzerine TRT yetkililerine MHP milletvekillerinden telefonlar gelir. Ve bu telefonlardan sonra, Vali'nin açıklamasının bir bölümü haber metinden çıkarılır!

İstanbul'da bir ülkücü Fatih'te bir kuyumcu soyar. İçişleri Bakanlığı, resmi nitelikte bir açıklama yaparak TRT Haber Merkezi'ne gönderir. İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, televizyon haberlerini izler. Bekler ki resmi açıklama yayınlansın! Açıklama yayınlanmaz. İçişleri Bakanlığı'nın açıklaması, çöp tenekesine atılmıştır. Tarih 14 Temmuz 1978.

Tarih 22 Aralık 1978. Kahramanmaraş olayı başlamıştır. TRT, televizyonun 20.30 haberlerinde olayı aynen şöyle verir:

"TRT muhabirinin edindiği bilgiye göre, sol görüşlü olduğu kaydedilen öğretmenlerin cenazelerinin Devlet Hastanesi'nden alınmasından sonra; bazı gruplar sağ görüşlü kişilere ait bir kısım işyerlerini tahrip ettiler. Bunun üzerine sol görüşlü olan bazı kişiler, cenazenin Ulu Cami'ye getirilmesini engellediler, daha sonra olaylar çıktı."

Oysa olay, bu haberde verildiği gibi değildir. Tahrip edilen yerler, "sol görüşlü"lerin ev ve işyerleridir. Cenazeyi engelleyenler de "sol görüşlü" olanlar değil, sağ görüşlülerdir!

İki olasılık var. Ya TRT Kahramanmaraş muhabiri olayı böylesine çarpıtarak veriyor ya da haber alınırken yanlış alınıyor. Sol görüşlü öğretmenlerin cenazelerinin yine "sol" görüşlü kişilerce engellenmesine mantık açısından olanak yoktur. Bu nedenle, haberin böyle çarpıtılarak verilmesi ya açık bir kastın ya da çok ağır bir "ihmal"in sonucudur.

Bunlar sonra İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın, Kahramanmaraş olaylarıyla ilgili olarak yaptığı konuşma da çarpıtılarak verilmiş, konuşma içinde geçmeyen sözler, haber metnine konmuştur.

İsterseniz bir örnek daha verelim: 23 Aralık 1978 günü, 16.00 ara haberlerinde devrim şehidi Kubilay'ı anma töreni haberi verilirken, Kubilay'ı öldürenler haber metninde şöyle tanımlanmaktadır:

- Bazı kişiler...

Yani şu "Atatürkçü" TRT, Kubilay'ı boğazlayan gericilere, devrim düşmanlarına, yaban sürüsüne bula bula "bazı kişiler" tanımını buluyor ve layık görüyor! Ne diyelim! Bravo...

TRT Yönetim Kurulu'ndaki üç hükümet temsilcisinden ikisi seçilmiş, üçüncüsünün sandalyesi bugüne kadar boş bırakılmıştır Başbakan Ecevit, üç hükümet temsilcisinden birinin

TRT içinden seçilmesi eğiliminde olduğunu kanıtlamak için, o günlerde Genel Müdür yardımcısı olan Cengiz Taşer'i Yönetim Kurulu üyeliğine getirmiştir. Cengiz Taşer'in Genel Müdürlüğe atanmasıyla birlikte Yönetim Kurulu'ndaki bir hükümet temsilciliği boşalmış, ancak nedenedir bilinmez, Taşer için anımsanan, "Yönetim Kurulu üyelerinden biri TRT içinden seçilmeli" kuralı, öteki çalışanlar için akla gelmez olmuştur!

Üç TRT görevlisinin gözaltına alınmaları hepimizi üzmüştür. Ancak bu olayın bir uyarı niteliğinde görülmesi ve TRT haber birimlerinin yeni baştan düzenlenmesi gerekir.

(Cumhuriyet, 17 Ocak 1979)

TRABZON...

Olayların nasıl geliştiğini, nasıl gelişeceğini anlamak için ille de haberalma örgütlerinde görevli olmak gerekmez. Olayların akışı yeterince ve gereğince izlenirse ne olup ne olmayacağı kestirilebilir. Buna "açık istihbarat" diyebiliriz.

Ecevit Hükümeti kurulduktan sonra terörist eylemlerin doğu ve güneydoğu illerimizde yoğunlaşacağı anlaşılmaktaydı. Basın, bu olayları günügününe izledi. Bilmem istihbarat örgütlerimiz hükümete aynı duyarlılıkla bilgi verebildi mi? Kahramanmaraş ilimizi de kapsayan MİT Adana Bölge Başkanlığı, bu olaylar hakkında hükümete ne gibi uyarıcı bilgiler vermiştir acaba? MİT Adana Bölge Başkanı, geçen hafta bir kalp krizi sonucu öldü. Hükümet yetkilileri, bu nedenle, Adana Bölge Başkanını çağırıp bu konuda bilgi alma olanağını yitirdiler. Bu olaylar hakkında verilmiş raporlar varsa, her halde bunlar MİT dosyaları arasındadır.

Sıkıyönetim ilanından sonra terörist eylemlerin sıkıyönetim bölgeleri dışına kaydırıldığı görülüyor. Ve yakın örnek Trabzon'da yaşanıyor.

Trabzon'da, son üç-dört gün içinde iki kişi öldürüldü; bir kahve tarandı, bu kahvede iki kişi ağır yaralandı. Olaylar, sağcılar ve solcular arasında bir çatışma görüntüsü ile başlayıp gelişiyor. Yarın, öbürgün, Trabzon'da çok daha büyük olaylar çıkabilir.

Bir süre önce, Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Dr. Necdet Bulut'un üniversite girişinde yaylım ateşine tutularak öldürülmesi, bu ilde geniş ve yaygın bir örgütlenmenin varlığını kanıtlamaktadır. Kaldı ki, bu üniversite öteden beri sağcı öğretim üyelerinin bir kalesi olarak kullanılmıştır. Trabzon'daki terörist eylemlerin kaynağını üniversite kampusu dışında aramak gereksizdir.

Geçenlerde, Trabzon'da "Ülkücü Gençlik" imzasıyla yayınlanan bir bildiri, bu kentimizde olayların nasıl gelişeceğini haber veren bir tehlike çanı gibiydi. Bu bildiriden parçalar aktaralım:

Türkiye'deki bugünkü çatışma basit bir anarşizm illeti veya sağ-sol çatışması diye geçiştirilemez. Çatışma İslam'la küfrün çatışmasıdır. Bugünkü şartlar, bugünkü ortam, Müslüman omuzlarına hicreti değil, cihadı yüklemektedir. Ben, "Elhamdülillah Müslüman'ım" diyebilen hiçkimse bu sorumluluktan kaçamaz, kurtulamaz. Böyle yapınca ahrette bunun hesabını vermekten kurtulamaz...

Trabzon'dakl "Ülkücü Gençlik", Müslümanlar'ı cihada; yani din uğruna savaşa çağırmaktadır. Hem de şöyle:

-Türkiye bugün yeni bir Bedir savaşının öncesini yaşamaktadır. Allah (C.C.) sevgili kulu Peygamber (SAV) efendimizin Müslümanlar'a büyük cihadla içiçe yaşamalarını öğütlerken, gerektiğinde küçük cihadın da yapılacağını Bed'r, Uhut ve nice savaşlarda göstermiştir. Elbette ki Müslümanlar'ın tavrı, en büyük Başbuğu Peygamber (SAV) efendimizin tavrı olmalıdır. Cihad'a çağrıldığında koşunuz...

Trabzon halkını birbirini vurmaya çağıran "Ülkücü Gençlik" bildirisi şöyle son bulmaktadır:

Karadeniz'in azgın dalgaları ve Trabzon, komünistlere mezar olacak!..

Bu bildirinin yayınlanmasından hemen sonra olaylar başlamış ve gelişmiştir. Devletin istihbarat örgütleri, acaba bu bildiri yayınlanınca ne yapmışlardır? Vali ve Emniyet Müdürü ne gibi önlemler almıştır?

Ülkücü Gençlik, Trabzon'da bu kıyım kışkırtmasına girişmişken, Ülkücü Gençlik Dernekleri'nin görüşlerini yansıtan "Genç Arkadaş" dergisi şunları yazıyordu.

- Onları bulduğunuz yerde öldürün!..

Trabzon'da yeni bir Kahramanmaraş olayı yaratılmak isteniyor. Sayın Başbakan Ecevit'i, İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'i, MİT Müsteşarı Adnan Ersöz'ü uyarıyoruz!

(Cumhuriyet, 18 Ocak 1979)

GEÇMİŞİ DE VAR...

Birçok sorunun çözümünde, nedenlerle sonuçları birbirine karıştırıyoruz. Böyle yaptığımız için de sorunların kökenlerine inemiyoruz. Bir olayın nedeni yerine, bu olayın sonuçları ve yansımaları üzerinde duruyoruz.

Cezaevlerinden kaçış olayları, ülke içindeki kargaşanın bir sonucudur. Sokak ortasında adam öldürüp kaçmayı becerenler, elbette ki bir kolayını bulup cezaevi duvarlarını da aşabiliyorlar. Ülke içindeki cinayet odakları ortaya çıkarılmazsa cezaevinden kaçış olaylarını önlemeye de pek olanak yoktur. Çünkü bu gibi işler, siyasal cinayetler işlemek üzere kurulmuş profesyonel çetelerce yönetilmektedir. Ülkeyi altüst eden çetelerin cezaevinden adam kaçırmaları da doğaldır. Önce bu noktanın altını çizmek gerekir.

Değinilmesi gereken bir başka nokta da şu. Türkiye'de bürokrasinin birçok kurumu yozlaşmıştır. Bürokratik çarklarda tembellik ve laçkalık egemendir. Bu sadece cezaevi yöneticileri için değil, devletin birçok kurumu ve bürokratı için geçerlidir. Cezaevi yönetimlerini Türkiye'nin içinde bulunduğu genel koşullardan soyutlamak da olanak dışıdır.

Son aylarda cezaevlerinden kaçış olayları üzerinde konuşanlar, yazıp, çizenler, bu koşullarla birlikte bundan önceki dönemlerde cezaevlerinden kimlerin nasıl kaçtıklarını hiç akıllarına getirmezler mi?

İsterseniz, biz bazılarını anımsatalım:

Mahir Çayan ve arkadaşları, 1971 yılı Kasım ayında, İstanbul Maltepe tutukevinden tünel kazarak kaçmışlardı. O günlerde İstanbul'da sıkıyönetim vardı. Bu sıkıyönetimin komutanı da gelmiş geçmiş sıkıyönetim komutanlarının en serti, en acımasızı Faik Türün'dü. Cezaevi tanklarla, askeri birliklerle, oto-

matik tüfeklerle, tel örgülerle çevrilmişti. Nasıl kaçtı Çayan ve arkadaşları?.. Demek oluyor ki, en sert yönetimlerde bile böylesine kaçış olaylarına rastlanıyor.

İki örnek de Ankara sıkıyönetiminden verelim:

1971 yılı Mayıs ayında, bir askeri birliğin içinde bulunan Ankara Yıldırım Bölge Tutukevi'nde, o günlerde sıklyönetimin üzerinde en çok durduğu sanıklardan biri, cezaevi çayocağının penceresinden kaçıp izini kaybettirmişti. Bu olay kamuoyundan gizlendi. Olayla ilgili olarak cezaevi komutanı yarbay ile birkaç görevli tutuklanmış, sonra da salıverilmişlerdi. Bu olayı bilen ya da anımsayanlar, yok denecek kadar azdır bugün.

Buna benzer bir olay da Ankara Mamak Askeri Tutukevi'nde yaşanmıştı. Bu olay da kamuoyundan gizlenmişti o günlerde. Bir sanık, o tanklarla, otomatik tüfeklerle, tel örgülerle çevrili Mamak tutukevinden elini kolunu sallayarak çıkmış, bir daha da yakalanmamıştı.

Sıkıyönetimlerde böyle olmuş da, Demirel'li, Türkeş'li, Erbakan'lı, Feyzioğlu'lu MC günlerinde cezaevlerinden kaçana hiç rastlanmamış mıdır?.. Daha önceki yıl, solcu sanıklar, Ankara cezaevinden kaçıp, cezaevi duvarına "Sizin duvarınız bize vız gelir, vız." diye yazmamışlar mıydı?..

Şimdi bütün bunları unutup, Adalet Bakanı Mehmet Can'a veryansın ediyoruz. Böyle yaparken de nedenlerle sonuçları birbirine karıştırıyoruz. Ülke çapındaki terörü önleyebildiniz mi ki, cezaevindeki kaçış olayları engellenebilsin!.. Kaçış olayları, bir sonuçtur, ülke içindeki düzensizliğin bir yansımasıdır.

Şunu da kaydetmeyi bir yazarlık görevi sayıyoruz: İlk kez, Mehmet Can döneminde, cezaevlerinde insanlık rüzgarları estirildi. Bugün neredeyse bu insancıl davranış bile suç sayılacak.

Cezaevinden kaçış olayları üzerinde dururken, biraz daha ölçülü olmakta yarar vardır.

(Cumhuriyet, 19 Ocak 1979)

YENİ YÖNTEMLER...

Suç işleyenler, izlerini kaybettirmek için yeni bir yol buldular. Cinayet suçundan aranan bir terörist, cinayetten hemen

sonra, örneğin hırsızlık türünden bir başka suç işleyip cezaevine giriyor. Böylece bir süre en emin yerde gizlenmiş oluyor.

Buna benzer bir başka yöntem daha var: Askere gidiyorlar... Suç işledikten sonra askerlik görevlerini yaptıkları için izleri kolay kolay bulunamıyor.

Üzerinde durulması gereken olaylardan biri de sanırız, askeri birliklerden kısa süreli "firar" olaylarıdır. Akşam bağlı bulunduğu birlikten kaçan bir er, belirlenen bir yere bomba attıktan ya da bir cinayet işledikten sonra, aynı gün ya da ertesi sabah birliğine katılmış oluyor. Böyle olunca da izlenmesi ve yakalanması son derece güçleşiyor.

Bu gibi örneklere rastlandı, rastlanıyor.

Adı üzerinde "sıkıyönetim", yönetimin biraz "sıkı" olduğu bir yönetim biçimidir. Eğer bu sıkıyönetim, silahlı eylemlerle ilgili davalarda bu eylemlerin kökenine inerse ve eğer başta silah kaçakçılığı olmak üzere birçok gizli kapaklı işin üzerine giderse, yurda ve ulusa gerçekten büyük hizmet etmiş olur.

Terörizm, çağımızda yeni boyutlar kazanan bir olgudur. Bu olgu, yeni yöntemlerle, yeni tekniklerle gelişiyor, geliştiriliyor. Öyle ama hiçbir gizli örgüt devlet örgütünden daha etkin ve daha güçlü olamaz. Bir devlet, üç-beş eşkıya karşısında sus-pus oldu mu, bundan sonra devletin otoritesi ve saygınlığı kalmaz. Devlet, bütün kurumlarıyla terörizm olgusu üzerine giderse, bu örgütler çil yavruları gibi dağılır, çözülür ve yokolurlar. Önemli konu bu: Devleti gereği gibi çalıştırabiliyor musunuz? Başta MİT olmak üzere, bütün ilgili devlet kurumlarını silahlı eylemlerin üzerine gönderebiliyor musunuz?

Suç işleyip, gizleniyorlar! Nerelerde? Cezaevlerinde, askeri birliklerde! MİT, böyle bir istihbarat veriyor mu? Verdikten sonra işler kolaylaşır. Bundan sonrası işi biraz sıkı tutmaya, cezaevlerinde ve askeri birliklerde denetimleri artırmaya kalıyor.

Böyle bir istihbarat mı alındı? Kolayı var: Bütün birlik komutanları, "firar" olayları üzerinde ısrarla dururlar. Son bir yıl içinde, birliklerinden "firar" etmiş er ve erbaşların tek tek adlarını çıkarırlar. Sonra da o askeri birliğin yakın çevresindeki terörist eylemler gözden geçirilir. Kısa süreli "firar" olayları ile bu eylemler arasında bir ilişki kurulabiliyorsa, bu konuda önemli bir adım atılmış demektir.

Bunun için çeşitli devlet kurumları arasında uyum, daha doğrusu, şu çok takıldıkları sözcükle, "eşgüdüm" sağlanırsa, olaylar çorap söküğü gibi bir-bir ele gelir. Bunun için de Savcılıklar, Emniyet Müdürlükleri, Milli İstihbarat Teşkilatı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Silahlı Kuvvetler'in İstihbarat birimleri arasında sağlıklı haber alış-verişinin sağlanması temel koşuldur, zorunluktur.

12 Mart mahkemeleri, Dr. Necdet Güçlü'yü öldüren Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP Gençlik Kolları Başkanı Ali Güngör'e silah sağlayan iki jandarma yüzbaşısı, Fehmi Altınbilek ve Mustafa İlerisoy haklarında ciddi verin soruşturmalar yapsaydı, olayların kökenine daha o günden inilmiş olurdu.

Hiçbir örgüt, devlet örgütünden güçlü değildir. Yeter ki devleti çalıştırmayı başarabilelim. Bu işi becerebilelim...

(Cumhuriyet, 20 Ocak 1979)

MARKSİST'MİŞ...

Başbakan Ecevit ile işadamlarımızın görüşmesi hiç şüphesiz çok yararlı sonuçlar verecektir. "Döviz darboğazı" ile "yatırımlar sıkboğazı", böyle karşılıklı konuşmalarla çözüme bağlanacaktır.

İşadamlarımızdan biri, çok değerli Ertuğrul Soysal, hükümetin "Marksist" olduğunu ileri sürerek, bu görüşmelerden yarar sağlanamayacağını söylemiştir.

Soysal, hükümetin Marksist bir hükümet olduğu yargısına nasıl ulaşıyor acaba? Herhalde şöyle düşünüyor:

Hükümet içinde Marksist görüşlü bakanlar bulunmaktadır. Bunların başında Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan vardır. Sükan Marksist, Leninist ve hatta Maoist'tir! Çünkü yolsuzlukları ortaya çıkartmakta; holdinglerle bankalar arasındaki aile ilişkllerini eleştirmektedir.

Dr. Mete Tan'ın azılı bir komünist olduğu taa başından beri bellidir. Çokpartili siyasal hayatımızın demirbaşlarından Kontenjan Senatörü Metin Toker'in de belirttiği gibi, "Tam

Gün Yasası'" bir parça "ideoloji" kokmaktadır. Koku almakta hünerleri gelişmiş olanlar, yasanın Leninist nitelikler taşıdığını, Troçki mutfağında pişirildiğini ve bir tutam Castro katılarak ortaya sürüldüğünü hemencecik anlamışlardır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp ise Allah gecinden versin, kıpkızıl komünisttir. Sanayide "devlet", sanayide "hürriyet" ancak komünist düzenlerde gelişebilir. Orhan Alp, bakanlığa gelir gelmez hür teşebbüsü kulağından tutarak iyice azarlamış, sonra da bakanlığında komünist rejimi kuruvermiştir. İthalat ve ihracat rejimleri de komünist rejimi izlemişlerdir.

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın bıyıkları, açıkça "Stalin"in bıyıklarına benzemektedir. İşte bu nedenle Mataracı "Bıyıklarımı kesmem" demektedir. Çünkü Marksist ideolojilerde bıyığın çok önemli bir yeri vardır.

Devlet Bakanı Lütfi Doğan'ın bir "Müslüman komünist" olduğu çok açıkça belli olmaktadır. Lütfi Doğan hocanın, Diyanet İşlerine bağlı imam ve müezzinlerden oluşan bir "Kızıl Ordu" kurma çalışmaları içinde olduğu, herhalde değerli işadamı Ertuğrul Soysal tarafından izlenmektedir.

Devlet Bakanı Ali Rıza Septikağaoğlu'nun çok "septik" bir "Marksist" olduğu, bu nedenle, devlet Bakanları Mustafa Kılıç ve Enver Akova ile birlikte "Avrupa Komünizmi"ni savunduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar ise baştan ayağa komünisttir, Leninist'tir, Stalinist'tir, Troçkist'tir, Marksist'tir, Acilci'dir, Kurtuluşçu'dur!.. Belki de TİKKO'cudur.

Eh, bu kadarı da fazla... Bu Ertuğrul Soysal, o ünlü fıkrada olduğu gibi, ya sayı saymasını bilmiyor, ya hiç dayak yememiş!.. Ya Marksizm nedir, Marksist hükümet nasıl olur, bunu bilmiyor ya hükümeti tanımamış.

Zincir sanayii üzerine çalışan Soysal'a küçücük bir ricamız var:

- Kopar zincirlerini Soysal; zincirlerinden başka kaybedeceğin hiçbir şey yoktur!

(Cumhuriyet, 21 Ocak 1979)

SİS BOMBASI...

Anayasa Mahkemesi"ne kimler bomba attı bilemiyoruz. Bu olayı herkes kınıyor. Tabii kınanacak.

Bomba, bu yüce mahkemeye durup dururken atılmadı. Atanların belli bir amaçları var. Bu amaç, hükümete, sıkıyönetime karşı bir meydan okuma olabileceği gibi, Anayasa Mahkemesi' gündeminde bulunan bazı yasalarla ilgili gözdağı verme girişimi de olabilir.

Her neyse... Bu konudaki araştırmaları devletin güvenlik kuvvetlerine bırakıp, güncel konu olan "Tam Gün Yasası"na değinelim.

Tam Gün Yasası', özel muayenehane sahiplerinin çıkarlarına dokunmaktadır. İşin özeti budur! Özel muayenehane sahibi hekimlerin kazanç kapılarını tıkayan bu yasaya karşı çıkmalarından doğal ne olabilir ki!.. Bir de avukatların kazançlarını azaltan bir yasa çıkarın bakalım, neler olacaktır!..

Yasa çıkartılırken, parlamentoda gerçekten büyük bir savaşım verildi. Koridorlar, kulisler, ünlü hekimlerle dolup dolup taşmaktaydı. Bakanlar, bu ünlü hekimlerce ziyaret ediliyor, tekerleğe taş konması için elden gelen her şey yapılıyordu.

CHP Grupları, yasa çıkartılırken gerçekten büyük bir sınavdan geçtiler. Ünlü profesörlere, çok kazançlı hekimlere rağmen yasa parlamentodan geçerek kesinleşti.

Ünlü profesörler ve çok kazançlı hekimler, bu kez Çankaya yokuşunu tırmandılar. Amaçları, sayın Cumhurbaşkanı Korutürk'ü etkileyerek yasanın "veto" edilmesini sağlamaktı. Bunda da başarı sağlayamadılar.

Yasayı engellemek için bir yol daha vardı: Anayasa Mahkemesi"ne başvurmak. Bunu sağladılar. Üç üniversitenin açtığı dava şimdi Anayasa Mahkemesi"nin gündemindedir. Yüce Mahkeme, önümüzdeki günlerde Tam Gün Yasası"nın Anayasa'ya aykırı olup olmadığına karar verecektir.

Çok kazançlı hekimler ve ünlü profesörler ne diyorlar?

Yasa, hekim seçme özgürlüğüne aykırıdır...

Milyonlarca yoksul yurttaşın hekim seçme hakkı bir yana, sanki hekim bulma hakları varmış gibi, bu tür sözlere sarılıyorlar şimdi. Hekim seçme özgürlüğü kaldırılmış!... Anadolu'da kı-

zamıktan ölen yavruların istatistikleri acaba böyle düşünen çok kazançlı sayın hekimlerimizin yüzlerini biraz kızartmıyor mu?..

Tam Gün Yasası', sağlık sömürüsünü önlemek için ileriye doğru atılmış bir adımdır. Yasanın belli eksiklikleri, yanlışları olabilir, Hangi yasa, her türlü kusurdan uzak biçimde hazırlanmaktadır? Elbette Tam Gün Yasası"nın da eksiklikleri, kusurları vardır. Ve bunlar, yasanın özünü korumak koşuluyla düzeltilebilir, giderilebilir aksaklıklardır.

Silahlı Kuvvetler'de görevli hekim ve sağlık personelinin bu yasayla "ücret hiyerarşisini" bozacağı ileri sürülmekte ve böylece huzursuzluk kıvılcımları duyarlı hekimlere sıçratılmak istenmektedir. Silahlı Kuvvetler'de, birçok kişi, örneğin pilotluk gibi, bu hiyerarşiyi aşmış durumdadırlar. Bir askeri doktorun, sabah hastanede asker, öğleden sonra muayenehanesinde sivil doktor olarak çalışması askerlik kurallarını, disiplini ve ücret hiyerarşisini zedelemesi gerekirken, bu sakıncayı Tam Gün Yasası"nda aramak sanırız ki tutarlı bir yol değildir.

Anayasa Mahkemesi' duvarına bomba atıp kaçanlar, gün gelecek yakalanacaklardır. Bir de Yüce Mahkeme önünde "sis bombaları" atarak ortalığı toz dumana boğan çok kazançlı hekimlerin ve ünlü profesörlerin amaçlarını yakından izlemeliyiz.

(Cumhuriyet, 22 Ocak 1979)

SAHİPLERİNİN SESİ...

ITT (Uluslararası Telefon ve Telgraf Şirketi) dünyanın en büyük "çokuluslu" şirketlerinden biri olarak tanınır. 67 ülkede yatırımları bulunan, yıllık satışı on milyar doları aşan bu dev şirketin, Şili'de sosyalist Devlet Başkanı Allende'nin devrilmesinde önemli ve etkin görevler üstlendiğini biliyoruz.

ABD hükümetine bağlı "Tahvil Döviz Komisyonu", ITT şirketini, son beş yıl içinde Türkiye, İran, Endonezya, Filipinler, Cezayir, Nijerya, İtalya ve Şili'de milyonlarca lira tutarında rüşvet dağıttığı iddiasıyla mahkemeye vermiştir.

Daha önce, çokuluslu uçak yapım şirketi Lockheed'in, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülkede rüşvet dağıt-

tığı ileri sürülmüş, bu ülkelerden sadece Türkiye'de rüşvet olayının sanıkları ortaya çıkarılmamıştır. Lockheed yolsuzluğu ile ilgili soruşturma dosyaları, şu anda Genelkurmay Askeri Savcılığı'ndadır.

ITT şirketinin Türkiye'de de rüşvet dağıttığı anlaşılmaktadır. Bu rüşvet kimlere dağıtılmıştır? Bu konuda herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığını bilemiyoruz. Bilemiyoruz ve ITT konusunun hasıraltı edilmesinden endişe ediyoruz.

ITT şirketi, çeşitli ülkelerde çalışan alt ve yan şirketlerden oluşur. Bu alt ve yan şirketlerden birisi LMT (La Telephone Matarialique) şirketidir. Bu şirket, 1975 yılında Fransız hükümeti tarafından millileştirilmiş ve yine bir şirketler topluluğu olan "Thomson S.A." şirketine bağlanmıştır. ITT ile Thomson arasında devir işleriyle ilgili olarak imzalanan bir "protokol", LMT şirketinin ITT ile ilişkilerinin 1978 yılı sonuna kadar süreceğini öngörmekteydi.

Thomson şirketler topluluğunun Türkiye temsilcisi ise "MİSTAŞ Mümessillik İhracat ve İthalat şirketi"dir. Bu şirket Ticaret Bakanlığı'na 24.10.1972 tarihinde kaydedilmiş olup, 7.11.1973 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde de yayınlanmıştır. Thomson şirketi Türkiye temsilcisi "MİSTAŞ şirketi"nin kurucuları şu işadamlarından oluşmaktadır:

Kemal Ilıcak, Ahmet Çavuşoğlu, Suat Arpacı, Lütfi Akdoğan, Demir Hepyüz, Nafiz Ilıcak, Adil Ilıcak, Sadettin Çulcu.

Kemal Ilıcak, Tercüman gazetesinin sahibidir. Ahmet Çavuşoğlu, Kemal Ilıcak'ın eşi ve Tercüman gazetesi yazarlarından Nazlı Ilıcak'ın yakınıdır. Lütfi Akdoğan Tercüman gazetesinde çalışmaktadır. Nafiz ve Adil Ilıcaklar, Kemal Ilıcak'ın yakınıdırlar. Geçenlerde ölen Sadettin Çulcu da, aynı gazetenin genel yayın eski müdürlerindendir.

Çavuşoğlu ve Ilıcak ailelerinden oluşan MİSTAŞ şirketinin temsilciliğini yaptığı Thomson Gruba'na bağlı LM şirketi son günlerde PTT'den birkaç milyarlık bir ihale almak üzeredir.

Türkiye'de gerçekten büyük bir kavga veriliyor. Ve Türk halkı bu kavganın basına yansıyan görüntülerini renkli filmler gibi, yayın organlarından izliyorlar. Bir yanda, emeği ve emekçi sınıfları savunan gazeteler ve yazarlar, öte yanda, çokuluslu şir-

ketlerin "vitrini" olarak kullanılan sözde milliyetçi yayın organları, gazeteciler ve yazarlar...

Şimdi, evet şimdi "sahiplerinin sesi" daha net, daha açık ve daha güzel anlaşılıyor, değil mi?.. Milliyetçilikleri böyle işte: Çokuluslu şirket milliyetçiliği!..

(Cumhuriyet, 23 Ocak 1979)

KÖŞE DÖNÜLMEYECEK

TRT Yönetim Kurulu, geçen hafta uzun tartışmalardan sonra, araba dağıtan, kat veren ve köşe döndüren gazetelerin bu amaçla verecekleri reklamları yasakladı. Yani, özetlersek bundan böyle artık yılışık reklamlara ekranlarda yer yok!..

TRT Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan yönetmelik taslağında, "Kupon, kapak, etiket toplanması ve biriktirilmesi teşvik edilemez. İkramiye olarak maddi ve manevi değerlerin verileceği veya ürün içinde fazladan ürünün çıkacağı vaadinde bulunulamaz" denildikten sonra, şu hükümle basına ayrıcalık tanınıyordu:

- Basın kuruluşları bu maddenin dışındadır...

Neden peki?

TRT Genel Müdürlüğü, araba dağıtan, kat veren, köşe döndüren gazetelere böylesine bir ayrıcalık tanımak isterse, o zaman "niçin ama" diye sormaz mısınız?.. Özel girişime, son zamanlardaki adıyla, "hür teşebbüse" yasaklanan reklam türü, neden, hangi gerekçeyle, ne amaçla basına tanınmaktadır?.. Araba veren, kat dağıtan, köşe döndüren, iklde bir de "hadi iyisiniz, iyisiniz" diye seslenen gazetelere, bir Devlet Kurumu, şu anlı-şanlı TRT, neden boyun eğiyor?

- Onlar kamuoyu oluşturuyorlar.

Nasıl oluşturuyorlar? Araba dağıtarak, kat vererek, köşe döndürerek, "bedavalar, bedavalar" diye bağırarak, "hadi iyisiniz, iyisiniz" diye sırıtarak...

TRT Yönetim Kurulu'nun, üçü üniversiteden gelen, biri basın temsilcisi, ikisi de hükümet temsilcileri olan altı üyesi, hep birlikte bu yönetmelik taslağında boyalı basına, holding basınına sunulan ayrıcalığa karşı çıktılar. Ve yapılan oylama so-

nunda, Genel Müdürlük önerisi geri çevrildi ve Türk halkı bu tür reklamlardan kurtulmuş oldu.

Bu nedenle, Genel Müdürlük önerisini reddeden yönetim Kurulu üyelerini tek tek kutlamak isteriz.

Bankalar Birliği, bir süre önce bankaların ikramiye dağıtmasını engelleyen bir karar aldı. Bu karardan sonra, bankaların "milyon yağmuru" kesiliverdi. Bankalar için yasaklanan "şans ve talih kapısı"nın, holdinglerin ve çokuluslu şirketlerin yayın organlarına açılması, size biraz garip gelmiyor muydu?

Araba dağıtan, kat veren, köşe döndüren, "hadi iyisiniz, iyisiniz" diye gerdan kıran yayın organlarının ödedikleri vergiler ne kadardır? Bu soruyu Maliye Bakanı Müezzinoğlu'na ve Başbakan Yardımcısı Dr. Sükan'a soracağız. Öyle ya, araba dağıtan, kat veren, köşe döndüren gazeteler herhalde devlete milyonlarca lira vergi ödüyorlardır; tersi düşünülebilir mi?!..

Gazetelerin bu yolla okuyucu sayısı artırmaları bir çeşit "haksız rekabet" sayılır. Gazetecilerin, gazetecilik alanı dışında kazanç kapılarını zorlayarak; "şans ve talih oyunları"na zar atarak okuyucu toplamaları Türkiye'deki bozuk düzenin çirkin görüntülerinden biriydi. Artık bu çirkin görüntüler, hiç olmazsa, TRT ekranlarına yansımayacak.

Köşeyi dönenlere ve dönmeye çalışanlara geçmiş olsun.

(Cumhuriyet, 24 Ocak 1979)

KÖKENİ...

İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'in Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda yaptığı açıklamadan öğreniyoruz ki, bir yıl içinde tam 596 silah kaçakçılığı olayı ortaya çıkarılmıştır.

Sanıyoruz ki, olayların kökeninde geniş ölçüde silah kaçakçılığı yatmaktadır. Silah kaçakçıları kimlerdir? Bu silahlar nerelerden gelmektedir? Ve bu silahlara avuç dolusu paralar dökenler kimlerdir? Bir yıl içinde, piyasa satış değeri yaklaşık bir milyar lira olan çeşitli marka silah ele geçirilmiştir. Bu silah kaçakçıları kimlerdir? Kimlerdir bunlar?!..

Bir sanık, üzerindeki otomatik tabancayla ele geçiriliyor. Yapılan soruşturma, "Üzerinde silah yakalanmıştır. Bir yıl hap-

sine" diye sonuçlanıyor. Peki, bu silahı bu sanığa veren kim?.. Orası pek araştırılmıyor. Daha başkaları da yakalanıyor. Silah taşımanın cezası belli. Bir yıl hapis, sonra haydi gülegüle!..

Oysa gerek emniyette, gerekse savcılıklarda, daha sonra mahkemelerde soruşturmalar derinleştirilirse, o zaman, Türkiye'ye silah sokan çetelere doğru güçlü adımlar atılmış olur. Yoksa, havanda su döveriz.

Bu konuda haber toplamak öncelikle MİT'e düşen görevdir. MİT silah kaçakçılığını bilmezse kim bilecek!?! MİT, silah kaçakçılığı hakkında geniş ve ayrıntılı raporlar verecek, Emniyet herhangi bir olaya elkoyduğu zaman kanıtları toplayacak, Cumhuriyet Savcılığı bu konuları sıkı bir süzgeçten geçirip dava açacak. Sonra da mahkeme, bu kanıtlar aracılığı ile kaçakçılık üzerine gidecek.

MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, savcılıklar ve mahkemeler bu konuda kendilerine düşen görevleri yerine getirirlerse, işler bir ölçüde kolaylaşır.

Şimdi sıkıyönetim rejimi içindeyiz. Sıkıyönetim Mahkemeleri yaygın şiddet eylemleriyle ilgili konulara bakacak. Bir sanık üzerinde otomatik tüfekle yakalandı, verin bir yıl hapis!.. Ne olacak?.. Silah kaçakçılığı yine devam edecek. Kaçakçılar belki de üzerlerine gidilmediği için, yakalanan bir silah yerine bir silah daha satma olanağına kavuşacaklar. Çünkü Türkiye, silah kaçakçıları için çok kazançlı bir pazardır; kaçakçılar bu pazarı kolay kolay terketmezler.

Peki ne yapmalı? Yapılacak iş, silahlı eylemlerle silah kaçakçılığı arasında ilişki kurmaktır. Bu eylemlerde kullanılan silahlar, nereden geliyor? Silahlı eylemlerle ilgili soruşturmalar derinleştirilerek sürdürülürse, yaygın şiddet eylemlerini yöneten çeteler bir bir ortaya çıkarılır.

Bireysel suçlardan toplu kaçakçılıklara, oradan da gizli örgütlere doğru gidilmezse hiçbir olay aydınlanmaz, böyle olunca da Sıkıyönetim, nedenlerle değil sonuçlarla, görüntülerle meşgul edilmiş olur.

Bir yılda, bir milyarlık silah ele geçiyor. Nereden geliyor bu değirmenin suyu?..

(Cumhuriyet, 25 Ocak 1979)

ILICAK'IN MEKTUBU...

Tercüman gazetesi sahibi işadamı bay Kemal Ilıcak, geçenlerde bu köşede yayınlanan "Sahiplerinin Sesi" başlıklı yazıyı yanıtlayan bir mektup gönderdi. Önce bu mektubu okuyalım, sonra da bay Ilıcak'ı yanıtlayalım:

"Bay Uğur Mumcu,

Gerçekleri aksettirmek, gazetenin ve gazetecinin okuyucuya saygısıdır. O saygının, hem de adım kanştınlarak ihlali sebebiyle bugünlük köşenizin zorunlu misafiriyim. 28 yıllık gazetecilik hayatımda daima sadık kaldığım hakikatleri aksettirmek görevini yerine getirmeye çalışacağım.

Lockheed ve ITT'nin Türkiye'de rüşvet dağıttığı iddialan ile ismim arasında imalara kalkışmışsınız. Bu konuda daha açık ifadeler kullanmayışınız belki de "suç ve ceza" konusu teşkil eder endişesinden olabilir.

Hiç tereddüt etmeyiniz; sizi, ispat hakkı tanıyarak, varsa bütün bildiklerinizi açıklamaya çağırıyorum. Sadece bu iki konuyla sınırlı olarak değil, bütün faaliyet dallarında... Yalnız şu hususu belirtmekte fayda görüyorum. Bir yıldır başında bulunduğum ya da ilgili olduğum bütün ticari kuruluşlann hesaplan, banka kredileri en ince ayrıntılarına varıncaya kadar denetlenmiştir. Bildiğiniz gibi dimdik ayaktayım, alnım açık, güçlüyüm. Şahsen ve başında bulunduğum TERCÜMAN Gazetesi olarak inandığım doğrultuda en çetin mücadeleyi veriyorum.

Emekçilerin safında olan gazetecilerden beni ayırmaya çalışmışsınız. Bırakınız muğlak iddialarınızı, bütün gazeteci camiasının bildiği gerçekten bile pek haberiniz olmadığı anlaşılıyor. Ben, babadan değil muhabirlikten gazete sahipliğine adım adım tırmanmış meslekten gazeteciyim. Bunu solda veya sağda, ama gazeteci arkadaşlarım iyi bilirler.

Anayasa'dan kaynaklanan karma ekonominin yanındayım. Özel sektör ile devlet sektörünün ülkeyi hürriyetler içinde kalkındırma gayretlerine birlikte omuz verdikleri düzenin savunucusuyum. Sanayi ve hizmet sektöründe pekçok teşebbüslerim var. Ekonomide kendi çapımda bir katkım olmasından gurur duyuyorum.

Bu teşebbüslerimden hiçbirinin Lockheed temsilciliği ile uzak yakın ilişkisi yoktur. NitEkim, bir gazetede daha, Lockheed olayına karışanlar arasında adımın yeralması sebebiyle açtığım dava,

16. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde yayın yapanlann aleyhine kesin hükme bağlanmıştır. Gazetenizde de bu konuda tavzihim yayınlanmıştır.

Ancak, yazınızda yeralan MİSTAŞ A.Ş'nin ortaklan arasında bulunduğum doğrudur. Ve galiba yazıda pek az olan gerçeklerden biri de budur.

Ne var ki, o gerçeği de saptırmışsınız. MİSTAŞ A.Ş.'yi uluslararası şirketlerin bir temsilcisi olarak gösteriyor ve "şu günlerde birkaç milyar liralık ihale almak üzere" diye yazıyorsunuz.

MİSTAŞ A.Ş. sadece Türkiye'ye yapılacak bir ithalatta temsilci değil, ülkemizde elektronik sanayiin temelini oluşturacak dev bir yatınmın ortaklık adayıdır. Diğer ortaklar ise PTT ve Fransız LMT şirketidir. İşaret ettiğiniz uluslararası ihale konusu budur.

İhale konusu yatınmın bazı özelliklerine de işaret edeyim:

1) Fransız LMT Şirketi, iç ihtiyaca olduğu gibi ihracata da dönük üretim yapacaktır.

2) Fransız LMT Şirketi, 10 yıl süreyle ithal edilecek yatınm ve üretim girdilerini karşılayacak, bu konuda Türkiye kesin olarak dövizle ödeme yapmayacaktır.

3) Dünyanın en ileri telekomünikasyon teknolojisi Türkiye'ye getirilecektir.

Evet Bay Mumcu; İhracata dönük, 10 yıl süreyle bütün ithalat girdilerini karşılayacak ve üstün teknoloji getirecek bir "yabancı sermaye" yatınmı söz konusudur. Başbakan Bülent Ecevit'in çağnlannda öngörülenlerden de çok ileri, çok daha olumlu şartlarla gelen bir yabancı sermaye ile büyük bir sanayi yatınmı gerçekleşecektir.

O yüzdendir ki, CHP ağırlıklı bu hükümet zamanında ve yirmidört kişilik genişletilmiş PTT Satınalma Komisyonu'nun ittifakla alınış karanyla LMT, diğer uluslararası büyük şirketlere tercih edilmiştir.

Ülkeme ve milletime böylesine yararlı bir yatınmın ve organizasyonun içinde bulunmaktan mutluyum. Bütün dünyanın, kendini sömürtmeyecek yabancı sermayeye açıldığı şu yıllarda, "uluslararası şirket" diye başlayan polemiklere girmek ilkelliktir. Kendini sömürtmeme basiretini gösterebilen ekonomiler için yabancı sermaye önemli bir katkıdır.

Gelişmiş batıya ve ilham esintilerinizin kaynaklandığı ülkelere bir gözatınız, bu gerçeği göreceksiniz."

(Cumhuriyet, 26 Ocak 1979)

SAHİBİNİN SESİ (2)...

Bay Kemal Ilıcak'ın açıklamalarını sıcağı sıcağına yanıtlamak gerekiyor. Çünkü Ilıcak'ın mektubu, bir "yalanlama" değil, doğrulamadır! Bu nedenle kendisine teşekkür ederim. Bu açıklamayla "Ilıcak İmparatorluğu" hakkındakl gerçekleri "Sahibinin Sesi"nden öğrenmiş oluyoruz.

Şimdi gelelim, Ilıcak'ın açıklamasında yer alan konulara:

1- 23 Ocak 1979 günü bu köşede yayınlanan yazıda, ITT ve Lockheed şirketlerinin Türkiye'de rüşvet dağıttıklarının açıklandığı, ancak Lockheed ile ilgili soruşturmanın sonuç vermediği, ITT ile ilgili soruşturmaların başlayıp başlamadığının bilinmediği belirtilmekteydi.

2- Aynı yazıda, ITT şirketler topluluğuna bağlı LMT şirketinin "Thompson S.A." şirketler topluluğuna kaydedilmiş ve bay Ilıcak iş başında bulunduğu Thomson ve LMT şirketinin Türkiye temsilcisi olduğu açıklanmıştır. Daha sonra, LMT şirketinin PTT'den bir ihale almak üzere olduğu da bildirilmekteydi.

3- Ilıcak, "MİSTAŞ A.Ş. sadece Türkiye'de yapılacak bir ithalata temsilci değil, ülkemizde elektronik sanayinin temelini oluşturan dev bir yatırımın adayıdır. Diğer ortaklar ise PTT ve Fransız LMT şirketidir. İşaret ettiğimiz uluslararası ihale budur" diyor. Öyleyse Bay Ilıcak neyi yalanlıyor? Öyleyse benim yansıtmadığım "gerçek" hangisi? Neye yanıt gönderiyor? Yalanladığı ne?

4- Ilıcak, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili olmadığını, bu konuda yayın yapanları mahkemeye verdiğini söylüyor. "Sahiplerinin Sesi" başlıklı yazıda, Ilıcak'ın Lockheed olayı ile ilgili olduğunu "ima" edecek tek sözcük yoktur. Bay Ilıcak'ın bu konudakl olağanüstü duyarlığını hayretle karşılıyorum. Yazdıklarım hiç de "muğlak" değil; "muğlak" olan 28 yıllık gazeteci Ilıcak'ın yorum biçimidir. Eğer Ilıcak, söz konusu yazıda kişiliğine hakaret edildiği kanısındaysa, kendisiyle mahkeme önünde hesaplaşmaktan mutluluk duyarım. Hodri meydan! Adliye, İstanbul'da, Sultanahmet'tedir, hemen orada köşeyi dönünce dava dilekçesini bekliyorum.

5- PTT'den alınan ihale ile şimdiye kadar doğrudan doğruya ilgili değildim. Bundan sonra ilgileneceğim ve bu konuyu da

yakında okurlarıma anlatmaya çalışacağım. Belge bulmakta bir güçlüğüm olursa, 28 yıllık gazeteci Ilıcak'ın yardımlarını rica edeceğim.

6- "Sahiplerinin Sesi" başlıklı yazıda Tercüman gazetesinin "çokuluslu şirketler"le içli dışlı olduğunu anlatmak istedim. Ilıcak, bu şirketlerde, kendi deyişi ile böyle "yatırım organizasyonu" içinde olmaktan mutluluk duyabilir. Benim amacım, Tercüman gazetesindeki sözde "milliyetçi" yayınlarla, Ilıcak'ın, sözcüsü olduğu "çokuluslu şirketler" arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu ilişki, Ilıcak'ın açıklamasıyla iyice ortaya çıkmıştır. Bu arada, sırası gelmişken, Ilıcak'ın ortağı bulunduğu kuruluşların bir kısmını da sayalım:

"Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Ter-Oto, Tercüman Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tarımsan, Tarımsal Araçlar ve Ticaret A.Ş., Meriç Tekstil Sanayi Ticaret A.Ş., Kervan Kitapçılık A.Ş., Termes, Tercüman Mesken Sanayii A.Ş, Mertaş Ticaret ve Otomobilcilik Sanayi A.Ş., Mor-Su Sanayi Ürünleri İthalat ve İhracat A.Ş., MİSTAŞ Mümessillik İhracat ve İthalat A.Ş., Saba, Oto Kırklar Otomobilcilik Tic. A.Ş."

Tercüman, "çokuluslu şirketler"le içli dışlı olan bir yayın organıdır. Ilıcak'ın sahibi ve temsilcisi olduğu şirketler, bu olguyu kanıtlıyor. Bu gibi şirketler, Tercüman gazetesinin kimin ve neyin "Tercümanı" olduğunu ortaya koymaktadır. Tartıştığımız konu da budur. İhale almışmış, bu ihale ile yabancı sermaye memlekete hizmet edecekmiş, yok efendim "çokuluslu şirketlere" karşı çıkmak ilkellikmiş, geçin bunları! Siz neyin "Tercümanı"sınız ona yanıt verin.

(Cumhuriyet, 26 Ocak 1979)

EVET, ONUR KIRICI!..

Wells Fargo adlı Amerikan Bankası'nın, verdiği kredi karşılığı, tarım ürünlerimize rehin koydurtması, bir çoğumuza soğuk duş etkisi yaptı. Ülkeyi "yetmiş sente muhtaç eden" Demirel bile bu rehin işine kızmış, olayı "itibar kırıcı" buluyor.

Ya böyle işte... Eloğlu, koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nin fındığına, üzümüne, incirine rehin koyduruyor. Elbette üzücüdür, elbette onur kırıcıdır!..

Bu olay neye benzer bilir misiniz? Bir adam, kendisine miras kalan parayı bir güzel yemiş, sonra gırtlağına kadar borçlanmış, malı mülkü ne varsa haczedilmiş, yaşaması, başkalarının kendisine borç vermesine bağlı. Günlerden bir gün, bu adamın aylığına da haciz gelmiş. Bu adamın yakını, hısımı akrabası, dostu, düşmanı var. Böyle bir adamın "itibarı" kalır mı? Kalmaz. Hısım akraba, dost, düşman hep beraber yakınırlar:

- Adamın aylığına bile haciz geldi.

Adam daha önce har vurup, harman savurmuş, eline geçen mirası bir çırpıda bitirmiş, sonunda yabancıya el açar olmuş.

Şimdi neye ve kime kızmak gerek? Türkiye'nin durumu, aylığı haciz edilen mirasyedinin acıklı sonuna benziyor.

Şimdi biz ne yapıyoruz? Sonuçlara kızıyoruz; Türkiye'yi bu duruma sürükleyen ekonomik koşulları, Türkiye'yi bu günkü iflasa sürükleyen nedenleri bir yana bırakıp, sonuçlar üzerinde, hatta sonuçların biri üzerinde duruyoruz.

Silah ambargosu neydi? "Onur kırıcı" değil miydi? Ülke ekonomisini IMF önerilerine göre yönetmek çok mu onur vericiydi? Ülke topraklarını, okyanusötesi ülkelere kiralamak, ulusal onurla bağdaşacak işlerden miydi? Petrol ve maden yasalarını yabancılara hazırlatmak çok mu onur vericiydi? Libya'ya, Irak'a el açmak, avuç içi kadar küçük ülkelerden kredi istemek, doksan sekiz bin özel ve resmi kuruluşa borçlanmak, Wells Fargo olayından daha mı az onur kırıcıydı?

Bunların hepsi bir; hepsi aynı ekonomik çarkın dişlileri. Türkiye, bu çarkların içine itilmiş. Bu olayların, bugünü kadar dünü, önceki günü önemli. Kırılan "ulusal onur"u, ta dönüp buralarda aramak gerek.

Demokrat Parti döneminden başlayıp, adım adım gelin bugünlere: CHP-AP ortaklıklarını, Demirelli AP yönetimlerini, 12 Mart günlerini, CHP-MSP ortaklığını, birinci ve ikinci MC'leri, hepsini, hepsini katın hesaba.

"Ulusal" ve "kişisel onurunuz" elveriyorsa, bu "sistemi" tartışın. Sen, ben, o... Bırakın bu kısır tartışmaları. "Sistemi" tartışın!.. Türkiye'yi Wells Fargo'ya rehin eden bu sistemi tartışın!..

(Cumhuriyet, 27 Ocak 1979)

NEYDİ O MEKTUP?..

Sıkıyönetim mahkemeleri, "yaygın şiddet eylemleri" ile ilgili davalara başlıyorlar. Bu davalar silahlı eylemlerin gizli karargahlarına yönelebilirse, demokratik düzen bu sıkıyönetimden kazançlı çıkacaktır. Silahlı eylemleri yöneten gizli karargahların en önemlilerinden biri, eski Başbakan ve AP Genel Başkanı Demirel tarafından ihbar edilmişti. İhbar konusu, CHP Genel Başkanı Ecevit'e karşı planlanan bir "suikast" girişimi ile ilgiliydi.

Demirel'in 2 Haziran 1977 günü CHP Genel Başkanı Ecevit'e yolladığı mektup aynen şöyleydi, okuyalım.

" Başbakanlığa intikal eden bir habere göre, CHP Genel Başkanı Ecevit'e 3 Haziran 1977 günü Taksim meydanında CHP mitingi sırasında Sheraton Oteli'nin üst katlarındaki odalardan birinden uzun namlulu ve dürbünlü bir silah ile ateş edileceği, bu teşebbüsün 29 Mayıs 1977 günü İzmir-Çiğli havaalanında cereyan eden olayla birlikte 1 Mayıs 1977'de Taksim meydanında vukua gelen olaydan cesaret alan, iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek kanlı tertiplere karar veren ve ayrıca 5 Haziran 1977 tarihinde yapılacak olan seçimlerden bir fayda ummayan, seçimlerin yapılmasını arzulamayan veya seçimlere gölge düşürmek isteyen illegal-komünist terörist örgütlerin yanısıra memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve uluslararası tedhiş teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimseler tarafından yapılmak istendiği alınan haberler meyanındadır.

Bu konunun üzerinde önemle durularak gerekli tedbirlerin alınmasını ve gereğini rica ederim."

Bu ihbar mektubu, Cumhurbaşkanı'na, Genelkurmay Başkanlığı'na, MİT Müsteşarlığı'na ve İçişleri Bakanlığı'na gönderilmiştir. Bu ihbar mektubunun gönderilmesinden bu yana bir buçuk yıl geçti. Bu süre içinde suikastlar, sabotajlar birbirini izledi. Demek oluyor ki, Demirel mektubunda o günden bu yana gelişen ve gelişecek olayları ihbar etmiştir.

Demirel'in ihbar mektubundan şu sonuçlar çıkmaktadır: Ayrı ayrı amaçları olan gizli örgütler, "iç barışı büyük ölçüde sarsabilecek kanlı tertipler" planlayarak eyleme geçmişlerdir. Demirel'e göre bunlar, "illegal komünist-terörist örgütler", "yabancı kuruluşlar" ve "uluslararası tedhiş teşekkülleri"dir.

Bunlar ortaya çıkarılmış mıdır? Hayır.

Demirel'e göre, 3 Haziran 1977 günü, Taksim alanında CHP'nin düzenlediği açık hava toplantısında Ecevit'e karşı suikast girişiminde bulunulacaktır. Zamanın Başbakanı, Sheraton Oteli'nin üst katlarından "dürbünlü bir silah ile" ateş edileceğini de bildirmektedir. Demirel bununla da yetinmemiş; 28 Mayıs 1977 günü Çiğli havaalanında Ecevit'in hemen yanıbaşında patlayan silahın, yine "suikast girişimi" ile ilgili olacağını anlatmış. Demek ki bir bildiği var.

Demirel, Ecevit'e vevlet kuruluşlarına gönderdiği ihbar mektubunda "1 Mayıs 1977'de İstanbul'da vukua gelen olaydan cesaret alan" örgütlerden de söz etmektedir. Kimlerdir bunlar?

"Yaygın şiddet eylemleri" ile ilgili soruşturmalar sürerken bu olayın unutulması, sanırız çok önemli bir halkayı devre dışında tutmak olur. Bu halka ele alınmadan, zincirin öteki halkalarını birleştirmek çok güçleşir.

(Cumhuriyet, 28 Ocak 1979)

MİYOPLUK...

Gözleri, uzaktaki görüntüleri seçemeyen insanlara "miyop" denir. Miyopluk yalnızca bir göz hastalığı değildir. "Siyasal miyopluk" da vardır. Siyasal miyopluk, oluşumları görememek, ilerdeki görüntüleri iyi seçememek demektir.

Birçoğumuzun "hür teşebbüs" dediği özel girişim, yarınki yatırım alanlarını bugünden görmek; sanayici gelecekteki güvencelerini açık seçik seçmek zorundadır. Yanlışlar bugünden başlarsa, yarınki patlamalarda özür bulmak güçleşir. Bir askerlik kuralıdır: "Yığınakta yapılan hata, savaşta devam eder..." Sosyal olaylarda da böyledir!

Sözü şuraya getireceğim. Türkiye'de özel girişim, gelecekteki güvencesini nerelerde arıyor? Bir kısmı, "esnaf ideolojileriyle" biçimlenen sağcı partilerin ilkel görüntülerinin arkasına sığınıyor. Bir kısım büyük sanayici de "sosyal demokrasi" arayışlarına başlıyor. Marksist ekonomilerin uygulama gördüğü bir

dünyada "sosyal demokrasi", soldan çok sağa yakındır! Birçok burjuva ülkesinde sosyal demokrasi, uluslararası kapitalizmin sağlam güvencesi olarak görülüyor şimdi.

Ya bizde nasıl?.. Bizde "esnaf ideolojileri", vurdulu kırdılı "milliyetçilik" gösterileri, "kan" ve "ecdat" üzerine edebiyat, bir kısım orta sermaye tarafından destekleniyor.

Kapitalizm, bütün dünyada başka başka boyutlara ulaşıyor. Bu gelişmeleri zamanında izlemesini bilenler, "esnaf ideolojileri" ile kapitalizmin bağdaşmadığını ve ilerde hiç bağdaşmayacağını görüyorlar. Bunun içindir ki, toplumsal patlamalara yolaçabilecek gelişmelerden uzak durmaya çalışıyorlar.

Türkiye'de "liberal sağ" yoktur; "faşizan sağ" vardır! "Demokratik sol" nitelikte olduğunu sık sık açıklayan bir büyük partimiz, toplumsal dengede doğan boşluğu doldurmak üzere uygulamada soldan çok, sağa çark ediyor.

Tabii ki bir yol ayrımındayız; ya esnaf ideolojileri ya da kapitalizmi sağlam güvencelerle yaşatacak olan "sosyal demokrasi!.." Yani "çağdaş sağ" Evet "çağdaş sağ." Günümüzde çağdaş sağ, sosyal demokrasidir; şovenist, ilkel esnaf ideolojileri değildir.

Siyasal yelpazede, sermaye sınıfının çıkarlarını kollamaya aday bir sürü sağ parti var. Bunlar, büyük sanayicilerin önünde dersini iyi ezberlememiş durgun zekalı çocuklar gibi yaya kalmaya başladılar. "Sosyal demokrasi", kapitalizmin yeni boyutlarına tıpa tıp uyan bir elbise gibi hazır duruyor.

Batıyı batı yapan burjuvazi, bu ince sınavlardan geçerek bugüne geldi. Türk burjuvazisi ise, bugüne kadar kendi kadrolarını siyasal yaşama sokamadı.

Öyle bir hızlı gelişim içindeyiz ki, yarın, öbür gün, çocuklarımız bu ilkel sağ partilerin görüntülerini müzelerde, eski eserler gibi seyredecekler.

Şimdi önemli olan, bugünkü gelişmelerin hangi duraklardan ve kilometre taşlarından geçtiğini görebilmektir.

Şehinşah hazretleri kaç numara miyop gözlük kullanıyorlardı, acaba? Eski eşi Prenses Süreyya'ya mı sorsak..

(Cumhuriyet, 29 Ocak 1979)

BİZE GELSİN...

Şehinşah hazretleri İran'dan kaçtı. Ne oldu? Uçtu uçtu kuş uçtu, yandı yürek tutuştu!. Tabii tutuşur. Koskoca Şah... Bizim ülkemizde de Şah'ın ardından ağıt yakanlar var. Yüksek sosyetemiz günlerdir Şah ailesi için içli gözyaşı döküyor.

- Ah Şah, ah...

Rıza Şah Pehlevi hazretleri yeşil gözlü sevgilisinden ayrıldığında, yine hep beraber "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" yas tutup, ağlamamış mıydık?

- Mahzun Prenses Süreyya...

Süreyya, Şehinşah hazretlerinden ayrıldıktan sonra, kendini renkli gece yaşamına verdi. Gece kulüpleri, mutsuz aşklar, skandallar birbirini izledi. Ve bizim renkli basın, dedikodu sütunlarında fısıldadı:

- Şah hala Süreyya'yı seviyormuş...

Ya?

Ve yüksek sosyetemizde Şah Rıza ile Kraliçe Süreyya için papatya falları açıldı:

- Seviyor mu sevmiyor mu, seviyor mu sevmiyor mu?..

Bu arada, aksilik bu ya, İran halkı Şehinşah hazretlerine başkaldırıverdi. Nankörlük! Ne olacak... Bu Humeyni de "ihtirastan gözü dönmüş bir bunak"; ne beklenir!.. Belki de komünist! Belkisi de ne oluyor... Düpedüz komünist!.. Şimdilik yeşil komünist, bir süre sonra renk değiştirip kızıl komünist olacaktır!

Zaten, yirminci yüzyılda komünistler sık sık renk değiştirmeye başladılar. Baksanıza; değer yargılarımız, neredeyse ilkel sağa pek yüz vermeyen sanayicileri de "komünist" ilan edecek. Hem, derler ki, Güney Amerika'da önde gelen işadamlarının birçoğu, gençliklerinde Marksist'miş. Bizde de öyle mi oluyor acaba? Hayırdır inşallah!

Ne diyorduk? Bu Humeyni, bal gibi komünist! "Bal gibi komünist" demek, "Ne tatlı komünist" demek anlamına gelir ki bu yüzden böyle tanımlardan özenle kaçınmalıdır.

Bu Humeyni, Sovyetlerin ajanıdır mutlaka. Yok, yok vallahi öyledir. Söylendiğine göre, sabah "Bismillahirrahmanirrahim" dedikten sonra "Bütün dünya işçileri birleşiniz" diye komünist-

lik yaparmış. Ne olacak "yeşil komünist" işte! "Allahüekber" deyip "Das kapital" okuyor namusuz!

"Kapital" deyince aklıma geldi, Şehinşah hazretlerinin yurt dışında milyarları varmış.

Ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Bilirsiniz, "Milli" futbol takımlarını hep "yabancı antrenörler" çalıştırır. Memleketimizde son zamanlarda, "geniş tabanlı hükümet" çalışmaları yapılırken, Şehinşah hazretlerini bu "geniş tabanlı hükümeti" çalıştırmak için Türkiye'ye çağırsak olmaz mı? Niçin olmasın?..

Hem böylece, Şah'ın milyarlarını "transfer" eder, döviz darboğazını Müezzinoğlu olmadan da aşarız.

"Geniş tabancılara" saygıyla duyururuz, efendim...

(Cumhuriyet, 30 Ocak 1979)

FATURASI...

Bakanlar, milletvekili ve senatörler, özel yaşamlarında çok dikkatli olmak zorundadırlar. Dikkatli davranmazlarsa, attıkları her adımın faturası protesto edilmiş bir senet gibi karşılarına çıkarılır. AP'den ayrılıp CHP ile hükümet kuran bağımsız bakanlar, bu dikkati en çok göstermesi gereken politikacıların başında yer almaktadırlar.

Bağımsız bakanların bazılarındaki bireysel davranış tutkuları, birçok eleştiriye yol açmakta ve bu eleştiriler bu bakanların kişiliklerini olduğu kadar, CHP Hükümetini de yaralamaktadır. Bugün, bu konuda küçük ve önemsiz gibi görünen bir örnekten söz edeceğiz. Devlet Bakanı Enver Akova, geçen Mart ayında İstanbul'a giderek, "beraberindeki heyet" ile birlikte Sheraton Oteli'nde kalır. Akova ve arkadaşları otelden ayrılırken, 31.679.70 TL tutan borçlarını ödemezler.

Burada iki olasılık söz konusudur: Birinci olasılık, Bakan'ın özel kalem müdürünün bu borcu ödemeyi unutmasıdır. İkinci olasılık da Bakan Akova'nın kasten borcunu ödememesidir.

Nasıl olur da bir Bakan "beraberindeki heyet" ile İstanbul'un en lüks otellerinden birinde kaldıktan sonra, borcunu

ödemeden çekip gider? Bu gibi oteller, bakanların babalarının çiftliği midir ki, yenir, içilir, sonra da çekilip gidilir?

Otel yönetimi, Devlet Bakanı Akova'nın arkasından 31.679.70 TL.'lık faturayı yollar ama, yine de ödeme yapılmaz. Fatura sayısı 12631'dir. Otel Genel Müdürü Dieter Janssen, 22.3.1978 gün ve İSH/MÖ/492/791 sayılı yazı ile durumu Devlet Bakanlığı'na bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bildirir.

Devlet Bakanı Enver Akova, "Hayır, benim bu borçtan hiç haberim yok" diyemez. Diyemez çünkü, durum, Otel Genel Müdürü tarafından resmi nitelikli yazılarla ilgililere bildirilmiştir.

Bu yazışmalara rağmen borç yine ödenmez. Ödenmeyince, Otel Genel Müdürü Janssen, 22 Mayıs 1978 ve İSH/MÖ/759/1350 sayı ile şu yazıyı yazar:

12-20 Mart 1978 tarihleri arasında Devlet Bakanı Sn. Enver Akova ve beraberindeki heyetin otelimizde kalarak yapmış oldukları harcamaları ihtiva eden ve ilgide kayıtlı yazımız ekinde takdim edilen 12631 no'lu ve 31.679.70 TL.'lık faturamız, Genel Müdürlüğümüzce ikram olarak değerlendirilmiş ve hesabınızdan düşürülmüştür. Bilginizi, adı geçen faturanın iadesini rica ederim. Saygılarımla."

İstanbul Sheraton Oteli, yabancı şirketlerin denetimindedir ve yabancı uyruklu genel müdürlerce yönetilmektedir. Böyle bir otelde "beraberindeki heyet" ile bir hafta yatıp kalkan bir Bakan, beş kuruş vermeden çekip giderse, ayıp değil midir? Cumhuriyet Hükümeti'nin bir Bakanı, otuz bin lira için dile düşer m,?

Hadi, otelden ayrılırken ödeme yapmayı unuttunuz; otel müdürü arkanızdan faturayı yolluyor, nasıl ödemezsiniz borcunuzu?!..

Demokrasi budur işte! Bakanların özel yaşamları böyle didik didik edilir, ödemediği otel faturaları bile çıkarılır, önüne atılır.

Bundan sonra çok dikkatli davranın, olmaz mı sayın Akova?..

(Cumhuriyet, 31 Ocak 1979)

BATMIŞIZ...

Ulusal gelirimiz kırkbir milyar dolar; 1978 yılındaki dış borç ise yirmi milyar dolar! Borcumuz, gelirimizin yarısı kadar şimdilik. Bunu böylece saptadıktan sonra, hep birlikte "kahramanlık edebiyatına" başlayalım.

- Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik...

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik... Milli devlet, güçlü iktidar, şanlı tarih, necip millet, büyük Türkiye... Peki sonuç?.. Sonuç: yirmi milyar dolarlık dış borç!

O zaman hep beraber haykıralım:

- Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik...

Avuç içi kadar ülkelerden yardım almak için kapı kapı dolaşıyoruz. Uçan kuşa borcumuz var. Tarım ürünlerimiz, altın stoklarımız rehin ediliyor. Amma, kahramanlık edebiyatına gelince üstümüze yoktu Fatihler, Yavuzlar, Kanuniler, ha babam övünür, dururuz...

Peki bu borçlar ne? Atalarla övünmek var da aynı atalardan utanmak yok mu hiç?

Yok, niçin olsun?

Yabancı bir firma Türkiye Cumhuriyetine mektup gönderiyor:

Yetmiş işçi çalıştıran bir firmayız. Borcunuzu ödemezseniz kapanmak zorunda kalacağız. Lütfen borcunuzu gönderin.

Gönderemiyoruz, çünkü Merkez Bankası tamtakır, kuru bakır!..

Kimlere borcumuz var bilir misiniz, kimlere! Amerika, Fransa, Almanya, İngiltere, bunları herkes biliyor. Başkaları da var. Sayayım mı?..

Fas, Güney Kore, Güney Afrika, Singapur, Kolombiya, Malaya, Malezya, Uruguay, Portoriko, Bengaldeş, Monako, Gaban, Yunanistan...

Evet Yunanistan!..

Hepsine de borçluyuz, "Yok bu kadarı da olmaz" demeyin sakın. Hepsine borçluyuz. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nin doksan sekiz bin kişi ve firmaya olan borcu, döviz yokluğu nedeniyle ödenemiyor. Böyle işte...

"Bin atlı akınlarda çocuklar gibi" şeniz amma, borcumuz da böyle. "Milli devlet, güçlü iktidar" armağanları bunlar.

Bir devlet bu derece ipotek altına sokuldu mu, devleti bu hale getirenlerden hesap sorulmaz mı? Sorulur. Biz ise hesap sorma yerine "hal hatır" soruyoruz.

Şu Damat Ferit'in suçu neydi Allah aşkına?.. İçinizde hatırlayanınız var mı?..

(Cumhuriyet, 1 Şubat 1979)

"TEŞHİS" VE "TEDAVİ"

Önceki gün, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın basın toplantısına gittim. Dr. Sükan, bilindiği gibi "iç hastalıkları" üzerine uzmanlık yapmış bir hekimdir. Ve Sükan, basın toplantısında bir heklm gözüyle ekonomik hastalıkları "teşhis" etmiştir. "Teşhis" iyi de, "tedavi" nasıl yapılacak, o şimdilik belli değil.

Dr. Sükan, ekonomik amaçları, açık dille ve yürekle ortaya serdi. Öteki bakanların da aynı yolu izlemelerini salık veririz. Çünkü, "teşhis" olmadan "tedavi" olmaz.

Bu "teşhis" ve "tedavi" işi, en çok, son günlerde ortaya çıkarılan "Wells Fargo" olayı için gerekiidir. Bu olay, devletin saygınlığı için yüz karasıdır. Bu olay üzerine, başta Sayın Başbakan olmak üzere bütün bakanların olağanüstü duyarlılıkla eğilmeleri gerekir. "Wells Fargo" olayı, "uluslararası kapitalizmi" bütün boyutlarıyla gözler önüne seren acı bir serüvendir.

Fakat, bu bir sonuçtur. Daha doğrusu, ekonomik bağımlılığın sonuçlarından birisidir.

Bu olayın ne ölçüde onur kırıcı olduğunu anlamak için Wells Fargo ile yapılan kredi antlaşmasında ye ralan bir ya da birkaç maddeye bakmak yeterlidir.

"Rehinli ürünleri muhafaza ve kontrol altında bulunduran ve bundan sonra da bulunduracak olan Ziraat Bankası, Wells'in talimatı üzerine birliklere üç gün önceden yazılı ihbarda bulunmak suretiyle ürünlerin tamamını veya bir kısmını, Wells'in de uygun görüşü ile Türkiye içinde ve dışında, bir ya da birkaç grup halinde, yine Wells'in de uygun göreceği fiyat ve fiyatlarla, peşin, kredili veya ileride teslim kaydıyla, satış yer ve zamanının itibar ve ilanına gerek olmaksızın sattırabilir."

Amerikan bankası, pamuğumuza, tütünümüze, incirimize ve fındığımıza el koyabilecektir. Üslere, tesis adı verilen vatan topraklarına nasıl el koymuşsa, tarım ürünlerine de öyle el konacaktır.

Önce "teşhis" iyi yapılmalıdır, Wells Fargo olayı, Türk ekonomisinin "iflası" demektir. Bir sistemin, bir ekonomik anlayışın çöküşü demektir. Anlaşmada Türkiye'nin, "Uluslararası Para Fonu IMF'nin iyi niyetli bir üyesi olması" koşulu da yeralmaktadır. Bu ne demektir? Bu şu demektir:

- IMF önerilerine sırt çevirdin mi, rehinli ürünlere el koyarım!..

"Teşhis", bu bağlantıların doğuracağı ana ve yan etkileri de içermelidir. IMF önerileri geri çevrilirse ne olur; Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'in emri uygulanıp, tarım ürünlerinin rehin işlemi durdurulursa ne olacak; bütün bunlar "teşhis" içinde yer almalıdır.

"Tedavi", öncelikle "Acil Servis"te bu Wells Fargo borcunun bir an önce kapatılmasıyla başlamalıdır. Bu yetmez. "Tedavi", Türkiye'yi bu koşullara getiren "sistemi" değiştirmeye yönelmelidir.

Wells Fargo olayı, yakın tarihimizdeki "Düyun-u Umumiye" dramının, yeniden sahneye konulmasıdır!.

Bugün için Türkiye'nin saygınlığı, Wells Fargo hesaplarına yatırılacak dolarlara bağlıdır. Ne acı ki, böyledir!..

Bu olay bize, içinde bulunduğumuz kapitalist çıkmazın niteliğini anlatmıyorsa, söylenecek söz kalmamıştır. Bu koşullarda CHP milletvekillerine bir görev düşüyor: Bu konuyu, dünü, önceki günü ile birlikte parlamentoya getirmek ve Türkiye üzerindeki ipotekleri tartışmak, parlamenterlerin güncel görevleridir. Amerikan üslerinden Wells Fargo olayına kadar; ülkeyi bugünkü koşullara sürükleyen her antlaşma parlamento kürsülerinde tartışılmalıdır.

Atatürkçülükten, devletin ve milletin bölünmezliğinden, "haysiyetli dış politika"dan söz edenler!.. Buyrun!.. Hesaplaşma günüdür!..

(Cumhuriyet, 2 Şubat 1979)

ABDİ İPEKÇİ...

Kanlı katil çeteleri şimdi de Türk basınının seçkin bir yazarını, bir gazete yöneticisini hedef aldılar. Yaşamı boyunca, anayasal düzenin, düşünce özgürlüğünün ve demokrasinin savunuculuğunu yapmış olan Abdi İpekçi, kahpece kurulan bir tuzağa düşürülerek öldürülmüştür. Hepimizin ve hepinizin başı sağolsun!

Abdi İpekçi, uygar bir gazeteci, aydın bir yazardı. Milliyet; İpekçi'nin yönetiminde Türkiye'nin en etkin ve en önemli gazetelerinden biri olmuş, "Durum" köşesi, düşünce özgürlüğünün yılmaz kalelerinden biri olarak saygıyla selamlanmıştır.

İpekçi, her türlü şiddet eylemine karşı bitmez tükenmez bir kavga vermiş, sonunda ne acı ki, evine dönerken vücuduna saplanan beş kurşunla can vermiştir.

Bunlar biliniyordu! Bugünlerde tanınmış bazı gazetecilerin öldürüleceği, kulaktan kulağa yayılmaktaydı. Bir kaç ay önce, Milliyet Gazetesi'nin karikatüristi güler yüzlü dost, Bedri Koraman, bir silahlı saldırıdan rastlantı sonucu kurtulmuştu. Kanlı katil çetelerinin bir başka gazeteciye saldıracakları biliniyordu, seziliyordu ve duyuluyordu.

Ve olan oldu! İpekçi öldürüldü!..

Bir hükümet, iktidar koltuğunda "iktidar" olmasını bilmezse, sonuç bu olur! Bir hükümet, güvenlik örgütlerine sözünü geçiremezse, sonuç bu olur! Bir hükümet, olup bitenleri, kapalı tri-bün seyircisi gibi izlerse sonuç bu olur!

Bu hükümet, Trabzon'da can güvenlikleri kalmayan POL-DER üyesi polisleri açığa almakla uğraşsın. Çünkü başka işi yok, çünkü iktidara gelmesinin amaçlarından biri, ilerici polislere gözdağı vermektir!..

Ve MİT içinde bir tek taşı, şuradan şuraya oynatamayan bu hükümet, elbette İstanbul'daki bir kaç katil çetesinin üstesinden gelemeyecektir. Ve de sonuç bu olacaktır. Önce bilim adamları, cumhuriyet savcıları, sonra da Türk basınının yetiştirdiği en seçkin, en yetenekli ve en uygar yazarları, düşünce özgürlüğünün ve çok partili yaşamın diyetleri gibi, kanlı katil çetelerinin önüne sürülecektir.

Abdi İpekçi'nin ölüm haberini alınca, içim kan ağladı. Daha geçen cumartesi günü, İstanbul'da düzenlenen bir açık otu-

rumda iş çevreleri önünde, beraberce düşünce özgürlüğünden söz ediyor; vergi adaletsizliğinden örnekler veriyorduk.

O uygar gazeteci, o en yetkin gazete yöneticisi, kanlı kefenler içinde ilerici Türk basınının namusunu simgeliyor şimdi...

Ey hükümet, "karınca ezmez" hükümet, uyan artık! Bu aymazlıktan uyan artık. İstanbul'da kan kusan çetelerin hakkından gelemiyorsan onurunla çekil git. Senin iktidarında insanlar kurbanlık koyunlar gibi, birer birer öldürülüyor ve istihbarat örgütlerin tek satır rapor bile veremiyorsa, bu olaylardan sorumlu olan sensin! Ya çekil git, ya da görevini yap!

Ve ey CHP'li milletvekili ve senatörler! Size verilen oylar haram olsun! Çoğunuz, parlamentoya girdiğiniz günden beri, ön seçim hesaplarından başka ne yaptınız? Hiç... Ülkeyi bir kan denizine çeviren terörizme karşı çıkmanız gerekirken, küçük siyasal oyunların içinde büsbütün küçüldünüz. Hiç inkar etmeyin! Milletvekili ve senatör olmanızda Abdi İpekçi gibi yazarların payı vardır. Ve bu insanlar, sizin iktidarınızda vurulup vurulup, öldürülüyorlar. Haram olsun! Verilen oylar ve aldığınız aylık ve ödenekler de haram olsun sizlere!..

Ve ey okuyucular! Abdi İpekçi'yi her gün okuyan sevgili okuyucular! O'nu, Türk basınının uygar yazarını, Türk basınının bu en yetkin yöneticisini son yolculuğunda yalnız bırakmayın.

Göz yaşlarınızı, gözyaşlarımızla birleştirin...

(Cumhuriyet, 3 Şubat 1979)

ILICAK'IN MEKTUBU(2)

İşadamı Kemal Ilıcak'tan bir mektup daha aldım. Aynen yayınlıyorum.

"Bay Uğur Mumcu;

Bugün için gene köşenizin zorunlu ve isteksiz misafiriyim. Gazetecilik mesleğinde henüz çok yenisiniz. "Okuyucuya gerçekleri aksettirmeye" yeterince özen gösteremiyorsunuz.

Önce en basit ilkeden başlayalım. Haberde, yazıda isimler, tarihler, rakamlar mutlaka doğru olmalıdır. Gazeteci; makine-

sinin başına oturmadan istihbaratını iyi yapmalıdır. Aksi halde, okuyucunun güvenini kaybeder, yahut sizin gibi henüz çok yeni ise, okuyucunun güvenini kazanamaz. Açıklamama verdiğiniz cevapta bazı şirket isimleri sıralamış, bunların hepsinin ortağı olduğumu iddia etmişsiniz. İstihbaratınız yanlış.

Sıraladığınız şirketlerden Marsu Sanayi Ürünleri İthalat ve İhracat A.Ş., Mertaş Ticaret ve Otomobilcilik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Sabo Oto Kırklar Otomobilcilik Ticaret A.Ş.'nin kesinlikle ortağı olmadım, ortağı değilim. Bu iddianız gerçek dışıdır.

Ayrıca, ilk açıklamamda belirtmiştim: Anayasa'dan kaynaklanan "karma ekonominin" savunucusuyum. "Hürriyet içinde kalkınma" gayretlerine devletin ve özel sektörün birlikte "hız verdikleri" bu felsefe doğrultusunda, pek çok teşebbüslerim, ortağı olduğum pek çok şirket var.

7 bin dolayında ailenin geçimini sağlayan, ülke ekonomisine mal ve hizmet üreten bu kuruluşların tam listesini yayınlayabilecek bir çalışma yapmamışsınız. Meslek deyimiyle tembellik etmiş, "masabaşı yazısı" hazırlamışsınız.

Kurucu ve ortağı olduğum şirketlerle gurur duyuyor ve sayılarının daha da artması, çok şey borçlu olduğum ülkeme ve milletime kendi çapımda katkılarımın sürmesi için, el'an günde en az 14 saat çalış;yorum.

Ortağı bulunduğum MİSTAŞ A.Ş., tekrar ediyorum, sadece uluslararası bir ihalenin temsilcisi değil, aynı zamanda dev bir yatırımın ortaklık adayıdır. Bu yatırım, Türkiye'nin elektronik sanayiinin temelini oluşturacaktır. İhracata da dönük üretim yapacak, 10 yıl süreyle ithalatına döviz ödemeyecek, en ileri teknolojiyi getirecektir.

"PTT'den alınan ihale ile şimdiye kadar doğrudan doğruya ilgili değildim. Bundan sonra ilgileneceğim ve bu konuyu da yakında okurlarıma anlatmaya çalışacağım. Belge bulmakta güçlüğüm olursa, 28 yıllık gazeteci Ilıcak'ın yardımlarını rica edeceğim" diyorsunuz.

İyi edersiniz. Çünkü daha şirket isimlerini bile doğru tesbit edemiyorsunuz. İlgileneceğinizi yazdığınız ihale ile ilgili karar için CHP ağırlıklı hükümet, size bütün devlet arşivlerini açacaktır. Sanırım, dilediğiniz her belgeyi orada da bulabilirsiniz, ama yeter ki, araştırın, masabaşı yazılar yazmayın.

Bay Mumcu, bana İstanbul Adliyesi'nin yerini tarif etmeye de kalkışmışsınız. Polis Adliye muhabirliği de yaptım. Adliye'nin Sirkeci'de Büyük Postahane'nin yanında olduğu yıllarda gazeteciydim. Yeni Adliye'nin ise hem temel atma, hem de açılış törenlerinde hazır bulundum. Önümüzdeki haftalarda orada sizinle hesaplaşacağız. Sahibi bulunduğum Tercüman gazetesi için "çokuluslu şirketlerin yayın organı" iddianızdan dolayı sizi dava ediyorum. Yazı yazmanın, suçlamanın sorumluluğu vardır.

Tercüman gazetesini senelerin emeğiyle veğerli arkadaşlarımın yardımlarıyla ufak bir tirajdan, bugün Türkiye'nin en çok satan birkaç gazetesinden biri haline getirdim. Arkamda çok uykusuz geceler, ıstıraplı günler var. Tercüman gazetesinin temelindeki alın teri, inanç ve haysiyeti, "çokuluslu şirketlerin yayın organı" suçlamalarıyla bozmaya gücünüz yetmeyecektir.

Tercüman gazetesi, ancak Türkiye'nin menfaatlerine uygun olduğu zaman, yabancı sermayeyi savunur. Yazınızda kastettiğiniz gibi çokuluslu şirketlerin asla yayın organı, onların sesi değildir.

Aslında şahsıma yönelen dayanaktan yoksun suçlamalarınızın sebebi, Tercüman gazetesinde çıkan, sizin yakın geçmişinizle ilgili yazılardı. Bu mevzuun, konuşmacı olarak katılacağınız TÜSİAD (Türkiye İş Adamları ve Sanayicileri Derneği) Genel Kurulu'nda eşim Nazlı Ilıcak tarafından daha da deşileceği endişesini duyuyorsunuz.

Demokrasiyi hakir gören ve "Cici Demokrasi" diye başlayan yazılarınızın, gençleri kavgaya çağıran patırtılarınızın, aradan 8 yıl geçtikten sonra sergilenmesinden çekiniyor, "tepeden inmeci" geçmişinizin ve hürriyetçi parlamenter demokratik rejime karşı vaziyet alışlarınızın ortaya çıkmasından korkuyordunuz.

Eşimin, geçmişinizi, demokrasiyle çelişkilerinizi kürsüye getirmesini önlemek için, şahsıma saldırıya kalkıştınız. Tutarsız, desteksiz, asılsız iddialarınızın, bu konuşmanın yapılmasını engelleyeceğini sanıyordunuz.

Yanıldınız Bay Mumcu.

Veremeyeceğim bir hesabım, geçmişimde utanacağım çelişkim yoktur. Onun içindir ki, gençlere kavga için çağrıda bu-

lunan, tepeden inmeci yazılarınız, demokrasiye inançsızlığınız, belgelerle TÜSİAD Genel Kurulu'nda eşim Nazlı Ilıcak tarafından gözlerinize baka baka açıkça sergilenmiştir.

O sırada sizi seyrediyordum, çok terliyordunuz. Mesleğim adına üzüldüm.

Kemal Ilıcak"

(Cumhuriyet, 4 Şubat 1979)

İÇYÜZÜ BU...

Evet, bay Ilıcak. Bugün köşeme isteksiz ama saygısız bir konuk olarak geldiniz. Gazeteciliği, ekmeğini gazetecilikten çıkaranlara bırakın; öğütlerinizi ise dönek yazarlarınıza saklayın. Siz gazeteci değil, "şirketler imparatoru"sunuz! Gelin bu konuyu tartışalım:

1) LMT Şirketi ile Türkiye'de ortak yatırıma girişiyorsunuz. Bu şirket, ITT Şirketi'nin alt kuruluşlarından birisiyken, Fransız "Thomson S.A." şirketine bağlanmıştır. Siz, "MİSTAŞ Mümessillik İhracat ve İthalat Şirketi" kurucularındansınız. Bunu önce ben yazdım, sonra siz kendi açıklamanızla doğruladınız. Aynı zamanda Tercüman gazetesi sahibi olan siz, "çokuluslu Şirketlerle" içli dışlısınız.

2) "MORSU, MERTAŞ ve Saba Otokırklar" şirketlerine ortak olmadığınızı yazıyor; beni bu konuda "masabaşı gazeteciliği" yapmakla suçluyorsunuz. Şimdi okuyun öyleyse:

a) "Tarımsan, Tarımsal Araçlar Sanayii ve Ticaret A.Ş." 4.2.1976 tarihinde ticaret siciline kaydedilmiştir. Siz bu şirketin kurucususunuz. Öteki ortakların adları şöyle: Ali Çekiç, Genel Yayın Müdürünüz Güneri Civaoğlu, Hakkı Özkazanç, Arslan İçsevgi. Tarımsan, 500 bin TL. olan sermayesini 18.11.1976 tarihinde 3 milyona çıkarmıştır. Aynı şirket, 29.12.1977 tarihinde sermayesini, bu kez 3 milyondan on milyona çıkarmıştır.

"Ortağı değilim" dediğiniz, "Morsu, Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat Anonim Şirketi" ile "Saba Otokırklar Otomobilcilik Ticaret Anonim Şirketi", "Tarımsan Şirketi"nin ortaklarından-

dır. Öteki ortakları da sayayım: Sami Metiner, Hayati Metiner, Erol Aksun, Arslan İçsevgi,

b) Gelelim, Saba Otokırklar Otomobilcilik Ticaret A.Ş.'nin kurucu ortaklarına. Sayıyorum: Salamon R. Mitrani, Davit Abaruh, Hayim R. Mitrani, Sultane R. Mitrani, Hanna Ana Aburuh, Vivyan R. Mitrani. Morsu Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş. ortaklarının adları da şöyledir: Nahnam Susar, Vedat Morena, Zeki Susar, Yusuf İçsevgi, Yaşuva Susar.

İşte böyle bay Ilıcak! "Tarımsan" aracılığı ile bu şirketlerle ortaksınız. Ve siz, bir yandan azınlıklarla ticari ortaklıklar kurarken, gazetenizde azınlık düşmanlığını körükleyen ilkel ve şovenist yazılar yazdırır, "Milliyetçilik" ve "Türkçülük" edebiyatı yaptırırsınız.

İşte sizin içyüzünüz bu! "Türklük", "Müslümanlık", "Milliyetçilik" ve "Gazetecilik" anlayışınız da bu!

c) "MARTAŞ Ticaret ve Otomobilcilik A.Ş."nin büyük payları yukarıda kurucu paydaşlarını sıraladığım Saba Otokırklar Şirketi'nindir. Tarımsan'ın Saba Otokırklar Şirketindeki payı, yüzde on ikidir. Siz Tarımsan'da 815 bin TL'lik paya sahipsiniz bay Ilıcak. MARTAŞ Şirketindeki öteki paylar, yüzde otuz ile "Morsu, Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş." yüzde otuz yedi ile TER-OTO, Tercüman Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş."nindir. Bay Ilıcak, siz TER-OTO'nun 960 bin TL.'lık kurucu ortağısınız.

"MARTAŞ", gazetede bir dizgi yanlışı sonucu,"MER-TAŞ" diye çıkınca, buna sarılmak ilkelliğini gösterdiniz. Beni ve Cumhuriyet gazetesi okurlarını "pehlivan tefrikaları" ve "dönek yazarlar" ile kandıracak okuyucularınızdan mı sanmıştınız? Şimdi "masa başı gazeteciliği" nedir öğrendiniz mi? "Şirket başı gazeteciliğine" benziyor mu bu tür gazetecilik, ey Ilıcak adlı Şirketler İmparatoru?!..

3) 12 Mart öncesi yazılarıma aynı inançla imzamı atıyorum. Sağına ve soluna duvar çekmiş sözde demokrasilere yine "Filipin demokrasisi" ve "Cici demokrasi" diyorum. "Tepeden inmeciliğe" gelince... Bu konuların ayrıntılarını, dönek yazarınız Mukbil Özyörük'ten sorun lütfen. O zaman genç subaylarla yapılan ihtilal toplantıları hakkında geniş bilgi edineceksiniz. Biz, inançlarını, kirli mendiller gibi vicdanlarının çöp tenekelerine fırlatıp atanlardan değiliz. Yanlış adrese başvuruyorsunuz bay Ilıcak. Başvuracağınız adres çok yakınınızda!

4) Eşiniz Nazlı Ilıcak ile önce televizyon ekranlarında, sonra da "Türk Sanayicileri ve İşadamları" toplantısında tartıştım. Toplantıda ne konuşulduysa bunlar banda alındı. Yakında bu tartışmanın tutanakları yayınlanır. Size bir önerim var: Rotatifleriniz emrinizde. Bu konuşma tutanaklarını sahibi bulunduğunuz Tercüman gazetesinde yayınlatmak cesaretini gösterebilir misiniz?..

Bakın, ben sizin açıklamalarınızı kendi köşemde yayınlıyorum; siz bu tutanakları ve şu yanıtı Tercüman gazetesinde yayınlayabilir misiniz? Milyonlarınız var, ama cesaretiniz yok! Haydi yayınlayın! Önce yazıyı, sonra tutanakları... Korkmayın, yayınlayın!

5) Bunları yayınlayamazsınız. Çünkü, o zaman örneğin, kayınbabanız Muammer Çavuşoğlu'nun da içinde bulunduğu Demokrat Parti milletvekili ve bakanlarına "Köpekler" diye kitaplar yazmış olan Sadettin Çulcu'nun tarafınızdan nasıl gazetenizin Genel Yayın Müdürlüğü'ne getirildiği ve sizin, eşinizin ve gazetenizde yazılar yazan eski demokratların, hangi hoşgörü rüzgarlarıyla uçuştuğunuz kanıtlanacaktır. Babanıza küfredenlere gösterdiğiniz hoşgörüyü, düşünce özgürlüğü için kullanmıyorsanız, bunun nedeni milliyetçiliğiniz değil, belki sahibi bulunduğunuz milyonlardır bay Ilıcak.

6) Ben, işverenler önünde görüşlerimi açıkladım:

Şimdi size ilginç bir önerim var: Bir kez de devrimci işçiler önünde, DİSK'in düzenleyeceği bir toplantıda tartışalım. Eşinizin şemsiyesine sığınmayın. Erkekçe gelin! Önce yetenekleriniz elverirse, sizinle tartışalım. Sonra başta eşiniz olmak üzere bütün yazarlarınızla tartışalım. Bu çağrımı boş bir eldiven gibi yüzünüze çarpıyor ve size, şirketlerinize ve yazarlarınıza açıkça meydan okuyorum. Gelin ki, TÜSİAD toplantısında olduğu gibi, kime ve neye "Tercüman" olduğunuz bir kez daha kanıtlansın!

Ben bir fikir emekçisiyim bay Ilıcak. Emeğimden başka geçim kaynağım yok. Elbette ki, ülkemin sorunlarına çokuluslu şirketler ortağı olan sizden çok daha başka gözle bakacağım. Emekçiyim ve emeğimle övünüyorum.

Hanlarınız, hamamlarınız, şirketleriniz, katlarınız, rotatifleriniz, yatlarınız, yalılarınız, milyonlarınız ve milyarlarınız bana vız gelir, vız!

Açtığınız davada, Türk adaleti, bir "Şirketler İmparatoru" ile bir fikir emekçisinin kavgasına tanık olacak. Dilekçenizi bekliyorum, geç kaldınız!

Evet, bay Ilıcak. Hodri meydan! Benim bileğimi bükemeyeceksiniz. Çünkü elimde tuttuğum kalem tükenmez bay Ilıcak, tükenmez!..

Sizin "kalemleriniz" ne marka?

(Cumhuriyet, 4 Şubat 1979)

"ÖLÜMSÜZ"

"Abdi İpekçi niçin öldürüldü?"

Çoğumuz, bu soruya yanıt arıyoruz. Kim öldürdü? Niçin öldürdü? İpekçi'nin cenaze törenine giderken uçaktda bunları düşünüyordum. Belki garip bir çağrışım, Yunanistan'da gizli örgütler tarafından öldürülen solcu milletvekili Lambrakis'i anımsıyorum.

Ve bu cinayetin peşi sıra gelişen olayları... Lambrakis'in yaşam öyküsü, sonradan Vasili Vassilikos tarafından kaleme alındı. "Ölümsüz" adlı yapıt, kısa sürede bütün dünya dillerine çev-rildi; filme alındı.

Bu film, bütün dünyada gösterildi. Bir tek Türkiye'de Türk yetkililerince yasaklandı!

Yunanistan'da, adlarına "Milliyetçi Güvenlik Gücü" (TEA) adı verilen bir terörist örgüt, ülkenin dört bir bucağında, "antikomünizm" ve "milliyetçilik" adına terörist eylemlere girişiyor. Yunan halkı üzerinde korku ve yılgınlık yaratmaya çalışıyordu.

Belki, ilginç bir rastlantı. Öldürülen solcu milletvekili ile aynı adı taşıyan bir gazete sahibi, Christos Lambrakis, sahibi bulunduğu yayın organlarıyla, "Milliyetçi Güvenlik Kuvvetleri" koşutunda yazılar yayınlıyor ve Yunan politikasında etkin roller yürütüyordu.

Lambrakis cinayeti, Selanik kentinde, Yunan Güvenlik Güçleri içinde yer alan bir cunta tarafından kiralık katil tutularak işlenmişti. Lambrakis cinayeti ile hızlanan olaylar, 1967 Albaylar İhtilali ile noktalandı. Bu ihtilalin, CIA tarafından düzenlendiği, sonradan resmi kanıtlarla ortaya kondu.

Lambrakis ve Abdi İpekçi cinayetleri arasında bir benzerlik kurmak, belki yersiz bir abartma, gereksiz bir zorlama olur. Doğru, öyle olur! Fakat aklıma gelenleri, duygu ve düşünce dünyamda oluşan çağrışımları sizlere iletmeden yapamadım. Bağışlayın!

Vasili Vassilikos'un "Ölümsüz" adlı yapıtını okumadıysanız, alın, bugünlerde okuyun..

İşte iki Lambrakis "Biri, büyük bir işadamı. CIA ile, cuntalar ile gizli pazarlıklar yapıp, ülkede egemen olmaya ve sahibi bulunduğu şirketleri genişletmeye çalışıyor. Öteki Lambrakis, Yunan halkının sevdiği, alkışladığı bir eski "milli atlet", sporcu, Lambrakis, siyasal yaşama EDA partisinden atılmış. EDA partisi, ılımlı sol, demokratik sol. Lambrakis, Yunan halkının faşizme karşı savaşına omuz vermiş, adaşı Lambrakisler'in düzenine kafa tutmuş...

Ve öldürülmüş...

İşadamı Lambrakis ne için savaşıyordu, solcu milletvekili Lambrakis ne için can vermişti?

Bu soru, dünyanın her yerinde, başka başka adlar, başka başka koşullar için hep ama hep sorulacaktır...

- Niçin? Niçin o?

"Ölümsüz."

Abdi İpekçi bir basın şehidi olarak ölümsüzlüğe doğru uğurlanıyor. Çağımızda kahramanlar, kılıçlarıyla değil, kalemleriyle yüceleşiyor.

Abdi İpekçi için akan gözyaşlarının yüreklerdeki kin tohumlarını kurutmasını diliyorum.

Biz yazarlar, böyle günlerde, kalemlerimizden dökülen gözyaşlarımızı satırlarımızın arasına saklamak, acılarımızı gizlemek zorundayız.

Bugünleri, acılarla, kan ve gözyaşıyla yaşıyoruz. Yarınların özgürce yaşanması için...

"Abdi İpekçi niçin öldü?" diye sormayın. Yarınlar için, yarınların özgürce yaşanması için öldü...

(Cumhuriyet, 5 Şubat 1979)

SEN YAPMAZSAN...

Abdi İpekçi'nin tuzağa düşürülüp öldürülmesinden sonra emekli Korgeneral Cemal Madanoğlu'na yönelik bir suikast girişiminde bulunulduğunu öğreniyoruz. General Madanoğlu'nun bir suikast girişiminden rastlantı sonucu kurtulduğu anlaşılmaktadır.

Kaç kez yazdık, kaç kez yineledik. Bu gibi işler, "amatör" işleri değildir. Bu cinayetlerin arkasında gizli örgütler bulunmaktadır. Devletin görevi, bu gizli örgütleri ortaya çıkarmaktır. Nasıl, bir bataklık kurutulmadan, bu bataklıktan uçuşan sineklerle savaşmak bir sonuç vermezse belli yazarların, politikacıların ve emekli generallerin kapılarına bekçi dikmekle de bu işin sonu alınmaz.

Duyuyoruz: "Şu, şu, şu yazarlar, şu, şu politikacılar öldürülecek..." Peki bu ihbar nereden geliyor? MİT'in yetkili dairelerinden... Öyleyse, MİT'in bu cinayet şebekeleri hakkında bazı bilgileri var. Belli ki, bu tür haberler, bu cinayet şebekelerine sızmış ajanlardan geliyor. Öyleyse, bu cinayetlerin kimlerce planlandığı biliniyor.

"Yok, hayır, bu örgütlere bizim ajanlarımız sızamadı" deniliyorsa, bu ihbarlar nereden geliyor? Nereden biliyorsunuz belli yazarların ve politikacıların öldürüleceklerini?

Bunlar dışında, bir başka olasılı' daha var. O da şu: "Bizim bu olaylardan hiç haberimiz yok" denmesi... O zaman da adama sorarlar:

- Bunları MİT bilmeyecek de kim bilecek?

CHP hükümeti, neden bu olayların önüne geçmedi? Bu sorunun birçok nedeni var belki. Fakat bu nedenlerin en önemlisi, güvenlik örgütlerine sahip olamamaktır. Temel neden budur. Bir devlet, terörizmle savaşmak için haberalma örgütlerini kullanır. Haber alma örgütleri, bu olaylar hakkında bilgi vermiyor ya da veremiyorsa, o zaman, hükümet, haberalma örgütlerini yönetmez, haber alma örgütleri hükümeti yönetir Yani özetle "Sen yönetmesini bilmezsen, seni yönetirler." Bu kural hiç değişmez.

Hükümetin güncel görevi, terörizmi kaynağında kurutmaktı. Ve terörizmi kaynağında kurutmak için, "kontrgerilla" gerçeğinin altı kalın çizgilerle çizilmeliydi. Bu konu, CHP hü-

kümetinin ilk günlerinde, çok kötü seçilmiş bir dönemde ortaya atıldı. Ortaya atıldı ve çeşitli saldırı ve demagojilerle olay saptırıldı.

AP Genel Başkanı Demirel, haziran 77 seçimlerinden önce, CHP Genel Başkanı Ecevit'e bir mektup göndererek, Ecevit'e yönelik bir suikast girişimini haber verdi. İhbar öylesine ayrıntılıydı ki, Ecevit'in hangi otelin penceresinden, ne tip bir silahla öldürüleceği de bildirilmekteydi. Demirel bu ihbar mektubunda, "Memleketimizi iç meselelerle uğraştırmak isteyen yabancı kuruluşların ve uluslararası tedhiş teşekküllerinin muhtemel suikast ve sabotaj eylemleri ile özellikle vazifelendirilmiş kimse"lerden söz etmekteydi.

Bu, "uluslararası tedhiş teşekkülleri", ihbar mektubunda yeraldığı gibi, son bir buçuk iki yıldır "suikast ve sabotaj eylemlerinin" hızlandırdılar. Ama, ihbar mektubunda bildirilen suikast ve sabotaj eylemleriyle özellikle vazifelendirilmiş kimseler bir türlü ortaya çıkarılmadı.

Ecevit'e yönelen suikast girişiminden, Server Tanilli'ye, Doğan Öz'e, Bedrettin Cömert'e, Bedri Karafakioğlu'na, Necdet Bulut'a ve son olarak Abdi İpekçi'ye sıkılan kurşunlara kadar, işte bu "özellikle vazifelendirilmiş kimseler"ce sıkılmıştır 27 Mayıs İhtilalinin şerefli komutanı Korgeneral Madanoğlu'na yönelen suikast girişimi de aynı planın halkalarından biridir.

Bir devlet, eski başbakanın ihbar mektubuyla ipuçları gösterilen bu örgütlerin üstüne gitmiyorsa; kendi mezarını kendi kazıyor demektir.

Bu "iskatçılık" görevi CHP ağırlıklı hükümete düşmemelidir. Uyan CHP Örgütü, uyan!

(Cumhuriyet, 6 Şubat 1979)

ECEVİT VE ÖLÜ TOPRAĞI...

"Ne yapmalı?"

Şimdi, hep birlikte bu soruya yanıt aramak ve sağlıklı sonuçlara ulaşmak zorundayız. Evet, ne yapmalı? Eskiler, gelişen olaylar karşısında çaresiz kalanlar için, "basireti bağlandı" derlerdi. Bağlanan "basiret" bu gibi olaylarda nasıl kullanmalı?

Ne yapmalı?

Kimimiz, Abdi İpekçi'nin katilinin bulunması için ortaya konulan altı milyonluk ödüle bel bağladı. Bu nedir bilir misiniz? Devletin varolmadığını ya da etkin olmadığını kanıtlayan bir olaydır! Devlet, ünlü bir gazetecinin katilini, altı milyonluk ödül aracılığı ile bulacaksa, bölünmezliği üzerine söylevler verdiğimiz "devlet"in, Teksas şeriflerinden ne farkı kalacaktır?

Terör odaklarını ortaya çıkarmak devletin görevidir. Yurttaşların can güvenliklerini korumak devletin görevidir. Devletin saygınlığını korumak, yine devletin görevidir.

Ve devletin çeşitli organları vardır. Hükümeti vardır. Ordusu vardır. Yargı organı vardır. Yasama meclisleri vardır. Terörizmi önleyecek olan güçler, devlet yapısı içindeki kuruluşlardır. Bunları eyleme geçirecek olan organ ise, hükümettir.

Evet, ne yapmalı?

Devleti çalıştırmalı, devleti işletmeli. Devleti devlet, iktidarı iktidar yapmalı! Sorun budur. Bir hükümet, kendi yönetimini egemen kılmazsa, her gün azar azar intihar ediyor demektir.

Şimdi geriye dönüp düşünüyoruz. Ne yapılmalıydı? Ya da ne yapılmamalıydı?

CHP gruplarının, muhalefet karşısında "sıkılı bir yumruk gibi" olmaları gerekirdi. Olmadı. Kısır çekişmeler, ön seçim hesapları, il ve ilçe kongreleri, terörizmle savaşma amacının önüne geçirildi.

Parti içi muhalefeti, muhalefet birikimini, "hükümet terörizme karşı yeterince önlem almıyor" gündeminde değil, örneğin "Kenan Bulutoğlu neden benim adamımı Sümerbank Bölge Müdürü yapmıyor" gensorusunda topladı. Oysa, hükümetin güncel sorunu, can güvenliğiydi. Ve hükümet can güvenliğine olan özlemden ötürü iktidara gelmişti. Bütün dikkatlerin, bütün çabaların bu noktada düğümlenmesi gerekirken, kişisel tavırlardan kaynaklanan "lumpen muhalefet anlayışı" ön plana çıktı.

Ne yapmalıydı?

Hükümet, MİT Müsteşarını değiştirmek için, göreve geldiği günden 13 temmuz tarihine kadar, altı ay bekledi. Niçin? Hamza Görgüç Paşa gücenmesin diye!.. Oysa, can güvenliği sağlamak göreviyle yükümlü bir hükümetin ilk görevi, MİT'i baştan aşağı değiştirmekti. 12 Mart döneminde köprü başlarını

tutmuş MİT daire başkanlarını değiştirmeye gücü yetmeyen bir hükümet, neye "iktidar" olabilirdi ki? Ve olmadı işte! Muhalefet günlerinde "Ülkü Ocaklarına silah veren yüzbaşılar" için önerge hazırlayan CHP, hükümete geldiğinde bu yüzbaşıların kılına dokunamazsa, biz neyin tartışmasını yapıyoruz Allah aşkına?

Yönetemeyeni yönetirler, egemen olmayana, egemen olurlar! Bu işin kuralı budur...

Başbakan Ecevit'in, Abdi İpekçi'nin mezarına toprak atan ellerinin, aynı hınçla devleti sıkı sıkı sarmasını diliyoruz. Ve doksanlık yazar Burhan Felek'in hasta yatağında dediği gibi, Bülent Bey'in "kükremesini" bekliyoruz. Çünkü iktidar odur. Çünkü devleti işletmekle görevli olan odur.

Sayın Ecevit, daha birçok dostunun mezarına kürekle toprak atmak istemiyorsa, öncelikle hükümeti ve partisi üzerindeki "ölü toprağını" silkip atmalıdır.

Evet "Ne yapmalı?" Şunu yapmalı. Başbakanlar mezarlara bundan sonra toprak atmamak istiyorlarsa kendi üzerlerindeki ölü toprağını kaldırmalıdırlar.

Hem de zaman yitirmeden...

(Cumhuriyet, 7 Şubat 1979)

ŞEKİP'İN DİPLOMASI...

Önce bir ihbar yapılmış; "Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Şekip Altay'ın yüksek öğrenimi yoktur, denmiş. İki Maliye Bakanlığı müfettişi, yaptıkları inceleme sonunda "Hiç olur mu canım" demişler, "Adam, askerliğini yedeksubay olarak yapmış" sonra da basmışlar imzayı: "İhbar asılsızdır..."

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Sükan, bu rapora inanmamış ve soruşturmaları genişletmiş, Maliye Bakanı'na yazılar yazmış. Bundan sonradır ki, yeni bir soruşturma açılmış. Yapılan yeni incelemede, MC hükümetleri döneminde Maliye Bakanlığı'nı tirtir titreten Müsteşar Yardımcısı Şekip Altay'ın yüksek öğrenimi olmadığı saptanmış. Şimdi Altay, gerçek dışı bildirim yapması nedeniyle Savcılık'ça kovuşturulacak; ayrıca Devlet Planlama Teşkilatı'nda, Toprak ve Tarım Reformu

Müsteşarlığı'nda, Ulaştırma Bakanlığı'nda ve Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı'nda aldığı aylıkları devlete geri verecek.

MC dönemlerinde Maliye Bakanlığının "kuvvetli adamı", bu Şekip Altay'dı. Bakan Ergenekon ve Müsteşar Yardımcısı Şekip Altay elele verip Türk ekonomisini yönettiler. Biri, askerlik şubesinden yıllarca kaçtıktan sonra, çürük raporu ile askerlik yükümlülüğünden paçayı sıyırmış bir "bakaya", öteki, iki yıllık diplomasını yüksek öğrenim diploması diye yutturan bir sahtecilik sanığı... İşte bunlar yönettiler Maliye Bakanlığını; alın görün!..

Şekip Altay'ın, "Institut d'Etudes Politique"den iki yıllık öğrenim sonucu "A Titre Etranger" diploması aldığı, "Diplome d'Etat" yani geçerli yüksek okul diploması elde edemediği, Türkiye'de eski deyişle, "muadeleti" yani denkliği yüksek okul diploması ile bir tutulmayan bir diplomayla Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı'na kadar tırmandığı, resmi nitelikteki yazışmalar ve müfettiş raporlarıyla bir bir saptanmıştır.

Şekip Altay, derdini bundan sonra savcıya ve ceza yargıçlarına anlatacaktır.

Nasıl devlettir bu?.. Yaptığı öğrenimi nedeniyle sıradan bir memur olması gereken Şekip Altay, 1969 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'na giriyor, kimse "Senin diploman geçersiz" demiyor. Sonra Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı'nda Genel Müdür olarak çalışıyor, kimse diplomanın niteliğini araştırmıyor. Sonra Ulaştırma Bakanlığı'na Daire Başkanı oluyor, Maliye Bakanlığı'nda Müsteşar Yardımcısı oluyor, bir Tanrı'nın kulu çıkıp da "Senin diploman var mı" diye sormuyor. Dr. Sükan'ın titiz ve ısrarlı çalışmaları olmasa, şimdi "hür teşebbüs"te terini kurutmakta olan Şekip Altay'a "Gel bakalım, ver şu işin hesabını" diyen olmayacak.

Ya Maliye Bakanlığı'na ne dersiniz? Şekip Altay hakkındaki soruşturmayı önce üstünkörü bir incelemeyle geçiştirmeye kalkan Maliye Bakanlığı müfettişlerine ne dersiniz?

Şekip Altay'ın, liseden sonra iki yıllık öğrenim yaptığı enstitünün, Maliye Bakanlığı eski Müsteşar Yardımcısı hakkındaki düşüncelerini de öğrenmek ister misiniz? Şöyle yazmış enstitü:

- Bir kısım derslerden başarı sağlayamadığı, bilgi seviyesinin düşük olduğu, bu nedenle başarı sağlamasının olanaksız olduğu...

Şekip Altay, askerlik görevini yedeksubay olarak yapmıştır amma, Milli Eğitim Bakanlığı, "Şekip Altay gibiler, yüksek öğrenim yapmış sayılmazlar. Ancak bu durumu biz yurt dışındaki müfettişlerimize bildirmemişiz. Bu nedenle, askerliklerini yedeksubay olarak yapsınlar ama, diplomaları yüksek okul diploması değildir" sonucuna varmışlardır. Şekip Altay, resmi devlet kurumlarına diplomasının "aslını" vermemiş, bunun yerine "çıkış kağıdı" denilen bir yazıyı sunmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı bu kararı 1968 tarihinde almıştır. Ve Şekip Altay, resmi devlet kurumlarına uzman yardımcısı olarak girerken, diplomasının yüksek okul diploması olduğunu bildirmiştir.

Şekip Altay, şimdi bütün bunların hesabını verecek. Kendisine şimdi iyi bir avukat gerekli. Yahya Demirel'in avukatlarını salık veririz! Saygılar efendim.

(Cumhuriyet, 8 Şubat 1979)

FIRSAT KOLLUYORLAR...

Adamlar fırsat kolluyor. Fırsatını bulunca da yükleniyorlar. "Geniş taban" yanlıları, Abdi İpekçi olayını da kullanmakta gecikmediler.

"Geniş tabanlı hükümet" nasıl kurulur?

Geniş tabanlı hükümet, CHP-AP ortaklığı demektir. Bu ortaklığın, Ecevit vemirel dışında bir "tarafsız Başbakan" başkanlığında kurulması düşünülmektedir. Ecevit Demirel'in, Demirel Ecevit'in başbakanlığını istemeyeceğine göre, bir CHP-AP uzlaşması sağlansa bile, Başbakan'ın "tarafsız" olması ön koşul olarak ileri sürülecektir.

Başbakan, tıpkı 12 Mart günlerinde olduğu gibi, bir partili milletvekilinin bir gecede partisinden istifa edip "tarafsız" olmasıyla da oluşturulabilir. Böyle bir Başbakan'ın kendi "dramını" ne acıklı öykülerle yazdığını hep birlikte görmedik mi? 1971'in "kuvvetli ve inandırıcı" Başbakan'ı, bugün Türk siyasal hayatı için bir "hiç" değil midir artık?

"Geniş tabanlı hükümet" ancak dış zorlamalarla kurulabilir. Dış zorlamalar derken, hemen CIA, NATO, Pentagon gibi dış

odakları kastetmiyorum. Şimdilik iç zorlamalara değiniyorum. Bu zorlamalar, 12 Mart Muhtırası'nda olduğu gibi, parlamento dışından gelebilir. Böyle olunca da rejimin niteliği değişir, "özgürlükçü demokrasi" yerine ortaya yarı askeri bir rejim çıkar.

12 Mart Muhtırası gibi bir zorlama olmadan, "geniş tabanlı hükümet" kurmak pek olası değildir.

27 Mayıs İhtilali'nden sonra sivil yönetime geçilirken, İsmet İnönü başkanlığında kurulan CHP-AP ortaklığı da "geniş tabanlı" bir hükümet örneğiydi. İnönü başkanlığındaki CHP-AP ortaklığı, ihtilal sonrası koşullarının ürünüydü. Ve bir bakıma, Silahlı Kuvvetler içinde ihtilal ateşini taze tutan komutanlarca desteklenmekteydi. Silahlı Kuvvetler'in geniş desteği, bir ölçüde de İsmet İnönü'nün tarihsel kişiliğine bağlanmıştı.

Son on sekiz yıl içinde kurulan "geniş tabanlı hükümetler", ya bir ihtilal sonrasının kaçınılmaz sonuçlarıyla, ya da bir askeri müdahalenin getirdiği zorlamalarla oluşmuştur. Bu zorlamalar olmadan, geniş tabanlı bir hükümet kurmak olası değildir.

Böyledir amma, başkent kulislerinde bu tabanı oluşturmak için planlar yapanlar, çalışmalar sürdürenler de yok değildir. Yaratılan kanlı olaylar, hükümeti böyle zorlamalarla karşı karşıya getirmek isteyenlere ortamlar yaratmaktadır.

AP Genel İdare Kurulu'nun yeni hükümet arayışları içinde olduklarını açıklayan son bildirisi, böyle bir "geniş tabanlı" hükümeti kurmaktan önce, istifa kararını vermiş ancak kararlarını henüz açıklamamış bulunan birkaç milletvekilini partide tutmak ve Bütçe görüşmeleri öncesi CHP gruplarında bir dalgalanma yaratma amacına yönelmiştir.

"Geniş tabanlı hükümet", şimdilik Demirel tarafından istenen ve özlenen bir hükümet biçimi değildir. Demirel bu hükümet biçimine karşı olduğunu çok kez açıklamıştır. CHP Genel Başkanı Ecevit'in ve parti yönetiminin böyle bir "formüle" yanaşmayacakları bilindiğine göre, "geniş tabanlı hükümet" arayışlarının CHP-AP ortaklığına dönüşmesi şimdilik olası görülmüyor.

Hükümeti düşürmeye yönelik bir dış zorlama olursa orasını bilmem. O zaman, "bana üçyüz milletvekili gerekli" diye "açık duyurular" yapan, sonra da, Cumhuriyet Senatosu'nda Cumhurbaşkanı'nca seçilen üyeler adına "gene en büyük müttefikimiz Amerika'dır" diye selamlar çakan Senatör Metin

Toker, üçyüz milletvekilinin desteğiyle Başbakan olabilir. Gerçi o zaman; NATO CENTO, Pentagon, IMF ve CIA çok hoşnut olur amma, Türkiye hangi koşullara sürüklenir, bunu şimdiden kestirmek hiç de güç olmaz.

Hükümet, bu gibi oyunları boşa çıkarmak istiyorsa, derlenip, toparlanmalı ve "kapalı kapılar ardındaki" oyunları bozmak için yığınların desteğine başvurmalıdır. Bu desteği kazanmanın ilk koşulu, içinde bulunduğumuz iç ve dış koşulları, olanca açıklığı ile halka anlatmak, yurdunu ve ulusunu seven herkesi ulusal dayanışma içinde biraraya getirmektir.

Yeni hükümet arayışları, biraz da bu suskunluktan, bu dağınıklıktan ve bu başarısızlıktan cesaret almıyor mu?..

(Cumhuriyet, 9 Şubat 1979)

"HUMANİST FRAKSİYON..."

MHP Çorum Milletvekili Mehmet Irmak ve dokuz arkadaşının Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur hakkında verdikleri gensoru önergesinin bir bölümünde bakın ne deniyor:

Milli Eğitim Bakanı; Marksist, sosyalist, enternasyonalist, hümanist; her türlü sol fraksiyonda yurttaş yetiştirme politikası gütmektedir...

Yanlış okumadınız. Evet öyle.

Hümanist, her türlü sol fraksiyonda yurttaş yetiştirme politikası...

"Yüce Parlamento" çatısı altında "Dokuz Işık" gibi parlayan Mehmet Irmak ve bu dokuz MHP milletvekili, "hümanist" olmayı, yani "insancıl" olmayı, "zararlı cereyan" türünden "zehirli" bir "düşünce akımı" sayıyorlar.

Geçen bütçe görüşmelerinde bir AP milletvekili, hükümetin tutumunu eleştirirken, birdenbire bağırıp çağırmaya başladı:

- Rusya'da Mao emperyalizmi...

Bu sözleri duyunca kulaklarıma inanamadım. Bu derin kültürlü AP milletvekili, grubu adına yaptığı konuşmayı bastırıp, dağıttırmıştı. Metne baktım. Orada da aynı sözler:

- Rusya'da Mao emperyalizmi...

"Derin" kültürlü AP milletvekili, bu "ideolojik konuşma"sının bir yerinde, Leninizm'i şiddetle yeriyor ve Lenin'i şöyle tanımlıyordu:

- Beyaz ayı Lenin...

AP milletvekili, bundan sonra da Marksizmi karalamak için belden aşağı küfürlere başvuruyor, Türkiye'deki solculara ağzına gelen küfürlerle saldırıyordu.

MHP milletvekilleri, "hümanist, her türlü sol fraksiyonda yurttaş yetiştirme politikası" derken ne anlatmak istiyorlar acaba? Marksizm'e, sozyalizme, enternasyonalizme, sol fraksiyonlara karşılar, anladık, amma "hümanizme" karşı olmak da neyin nesi oluyor.

Sizi gidi "antihümanistler" sizi!...

Hümanizmin suç sayıldığı, "Yüce Parlamento"muzun çatısı altında dolaşan ve her biri "çoğulcu demokrasi"mizin "vazgeçilmez unsuru" olan pek değerli milletvekillerince ileri sürülüyor. Ne yapsak acaba?

Beyler her türlü "izm"e karşılar ya, elbette sonu "izm" diye biten "hümanizm"e de karşı olacaklar, ne var bunda?Bunlar, "antihümanist milliyetçiler"dir. Marksizm'e, kapitalizme, sosyalizme, hümanizme karşıdırlar.

Vallahi ayıp oluyor! İyisi mi, Yüce Parlamento'da yabancı dil dersleri gibi, ideolojik konular ve temel kavramlar üzerine dersler verilsin...

Marksizm şudur, Leninizm şudur, Maoizm budur, diye dersler verilse yararlı olmaz mı? Biri kalkar, "Rusya'da Mao emperyalizmi" der, öteki "hümanizmi" suç sayar, olur mu canım?

Ben bu köşeden "açık duyuru" yapıyorum. "Hür teşebbüs sahipleri", düzeninizi ayakta tutmak ve kapitalizmi geliştirmek istiyorsanız, Marksizm'i hümanizmden, Leninizm'i Maoizm'den ayıracak siyasal kadroları gönderin Ankara'ya..

Yoksa, bunların "antihümanizmi" gün gelir, sizi de yer

Karışmam...

(Cumhuriyet, 10 Şubat 1975

SÖYLEMEK VE YAPMAK...

CHP'nin "Küçük Kurultay"ı, geçen yıl 4 kasım günü yapılmış, Genel Başkan ve Başbakan Ecevit, Kurultay'ı açış konuşmasında Emniyet Genel Müdürlüğü'nce MHP hakkında hazırlanan raporu açıklamış; bu rapor hakkında işlem yapmayan zamanın Başbakanı Demirel'i şiddetle suçlamıştı.

Ecevit o gün şöyle diyordu:

1970'de yetkili devlet organlarınca kanıtlı belgeli olarak kendisine verilen bu rapor hakkında, ne işlem yaptırdığını veya yaptırmadıysa -ki yaptırmamıştır- niçin yaptırmadığını kamuoyuna açıklamalıdır.

Bu konuşmanın üzerinden kasım ayı geçti, aralık, ocak ayları da geçti. Şimdi şubat ayındayız. O zaman biz soralım:

- Sayın Ecevit, siz bu rapor hakkında bugüne kadar ne gibi işlem yaptırdınız?

Emniyet Genel Müdürlüğü, MHP hakkında, Ecevit'in deyişi ile "kanıtlı-belgeli" bir rapor verdiyse, bu raporun işleme konması gerekir. Bu raporu Demirel işleme koymadı; koydurmadı, çünkü MHP Demirel'in iktidar ortağıydı. Peki, Ecevit bu raporun gereklerini niçin yerine getirmiyor?

Bu soru bugün sorulmazsa, yarın bu soruyu Ecevit'e Demirel sorar, Türkeş sorar.

Demirel der ki: "Siz bu konuda beni suçladınız. İktidarsınız, haydi raporun gereklerini yerine getirin." Demez mi? Siz olsanız bu soruyu sormaz mısınız? Türkeş der ki, "Kurultaylarda konuşma yapmak kolaydır, madem MHP suçludur, buyurun kapatın partimizi." Eğri oturup, doğru konuşalım, demez mi?

Ecevit Küçük Kurultay'ın açılış konuşmasında Emniyet Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan raporun şu bölümünü okumuştu. Aktaralım:

MHP'nin birçok il ve ilçelerde gençlik kollarına, partiye bağlı dernek ve kuruluşlara komando kampları açtırarak bu kamplarda yetişen gençleri MHP'nin vurucu gücü haline getirmesinden sonra, bilhassa İstanbul, Ankara, İzmir illeri başta olmak üzere yurdumuzda öğrenci hareketleri yeni bir safhaya girmiş, sağ-sol mücadelesi halini almıştır.

Partisinin Kurultayı'nda, binlerce parti üyesi karşısında bu raporu okuyan başbakanın, ertesi gün MHP'nin kapatılması için eyleme geçmesi gerekmez miydi?

Bu konuda o günden bugüne ne yapılmıştır? Evet o günden bugüne ne yapılmıştır? Hangi adım atılmıştır? Hangi başvuruda bulunulmuştur?

Örneğin, MİT yetkilileri çağırılıp, aynı konularda, MİT'in yetkili dairelerince hazırlanmış bir raporun bulunup bulunmadığı sorulmuş mudur? "Komando kampları" hakkında bilgi toplama işlemi yapan MİT bölge başkanlarının ne zaman ve niçin görevlerinden alındıkları araştırılmış mıdır? Sonra, bu bölge başkanları görevlerinden alındıktan sonra, yerlerine kimlerin getirildikleri incelenmiş midir? Ve MİT içinde, başta 12 Mart'ın ünlü kışkırtıcı ajanı Mahir Kaynak olmak üzere, MİT yetkilileri, Ecevit hükümeti tarafından birer birer terfi ettirilirken, bir an için olsun, "ne yapıyoruz" diye düşünülmüş müdür?

MHP hakkında, son onüç aylık soruşturma dosyaları, Ecevit'in "Küçük Kurultay"da okuduğu Emniyet Genel Müdürlüğü raporu ile birlikte, Bakanlar Kurulu'nda görüşüldükten sonra Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiş midir?

Bunlar yapılmıyorsa, yapılmayacaksa, kurultaylarda parlak söylevler vermenin de bir anlamı kalır mı?

CHP'nin Büyük Kurultay'ı mayıs ayı içinde toplanıyor. Sayın Ecevit, bu Kurultay'da, "Küçük Kurultay"da olduğu gibi, MHP konusunda, Emniyet Genel Müdürlüğü raporlarına ve de özellikle görevlerini yapmayan başbakanlara gönül rahatlığı ile değinebilecek midir acaba?

(Cumhuriyet, 11 Subat 1979)

AMAÇLARI NE?

"Geniş tabanlı hükümet" ancak ve ancak parlamento dışından gelecek bir zorlamayla kurulabilir. Böyle bir zorlama demokratik kurallar ve Anayasal ilkelerle bağdaşmaz.

"Üçüncü MC" kurmanın olanağı yoktur. En azından, AP, MHP ve MSP'nin bir hükümet oluşturacak sayısal güçleri yoktur. Olsaydı, İkinci MC yıkılmaz, Ecevit hükümeti kurulmazdı.

Kaldı ki MSP, Ecevit hükümeti kurulduğu günden bu yana, AP ve MHP'den uzak durmaya özen göstermektedir. AP, MSP ile bir ortaklık kurma niyetinde görünmüyor. MSP için en

şanslı olasılık, CHP-MSP ortaklığıdır. Erbakan Hoca ve kurmayları böyle bir olasılığı ellerinde tutmak istiyorlar.

AP örgütünde MHP ile ilgili kuşkular giderek artıyor. Parti tabanının gözle görülür biçimde MHP'ye kayması, aklı başında AP'lileri tedirgin etmektedir. AP ve MHP arasındaki ballı börekli dostluk, öyle anlaşılıyor ki, bundan sonra aynı biçimde sürmeyecek. AP içinde, partilerine MHP'den ayrı bir çizgi, ayrı bir siyasal nitelik vermek isteyenler yavaş yavaş kıpırdanmaya başladılar.

Böyle bir AP, böyle bir MSP ile "Üçüncü MC" kurmanın olanağı yok gibi görünüyor.

İki büyük partiye dikkatler çekilmişken, MHP içindeki oluşumlar gözardı ediliyor. MHP'ye canlılık veren, partinin gençlik kesimidir. Partinin gençlik kesimi, Gençlik Kolları ile partinin yan kuruluşları olan derneklerden oluşuyor.

Ecevit hükümetinin kurulmasından bu güne değin, adlarına "ülkücü" denilen birçok sanık yakalandı. Bunların içinde MHP üyeleri de var. Bunların çoğunluğu ağır ceza yaptırımlarıyla yargılanıyorlar. Bu sanıkların çoğu, hükümetin düşürüleceği umuduna sarılarak yaşadılar. Bu umut boşa çıkınca düş kırıklıklarına rastlandı. Bu düş kırıklıklarının MHP üzerinde yaratacağı olumsuz etkileri gözden uzak tutmamak gerekiyor. Yarın, öbür gün, sıkıyönetim mahkemelerinden bu sanıklar hakkında ağır yaptırımlar çıktıkça, Türkeş'in ülkücü gençler üzerindeki tartışılmaz "otorite" ve "saygınlığı" azalacak ve yok olacaktır.

Türkeş bunu biliyor. Bunu bildiği içindir ki, bir an önce hükümeti düşürmeyi istiyor. Çalışıyor, çabalıyor amma, hükümeti düşürme olanağını bulamıyor.

"Geniş tabanlı hükümet" olarak "Üçüncü MC" olmaz, peki bu hükümetin seçeneği nedir? Bu hükümet düşerse, düşürülürse seçeneğin, yalnızca CHP-MSP ortaklığı olacağı anlaşılıyor.

Demirel de Türkeş de bu olasılıkları, bu seçenekleri biliyorlar, görüyorlar, ne yapsınlar!.. Önce, partilerinde liderliklerinin sarsılmasına yol açmak istemiyorlar. Bu hükümet 1981'e kadar ayakta kalırsa ve tırmanan teröre hiç olmazsa bundan sonra karşı çıkabilirse, Demirel'in de Türkeş'in de liderlikleri büyük ölçüde gölgelenecektir. Onun için "erken seçim" istiyorlar. "Taktikleri"ni "stratejilerini" buna göre ayarlıyorlar.

On üç ay içinde hırpalanan Ecevit hükümetinin ve bu hükümete güç veren CHP'nin, örneğin bu yıl sonunda yapılacak bir "erken seçim"den yenik çıkacağını düşünen Demirel ve Türkeş, bütün çabalarını bu amaca yöneltecekler; gelişmeler bunu gösteriyor.

Bu oluşumlara karşı CHP hükümeti ne yapıyor? Hükümetin bugün içinde bulunduğu temel yanılgılardan biri, çok cephede birden savaş açmasıdır! Çok cephede savaşan bir ordunun, savaştığı her cephede birden başarı elde etmesi olanaksızdır. Bu hükümetin savaş alanlarında en çok önem vermesi gereken konu, terörist saldırılardır. Hükümetin bu cepheye gereken ağırlığı verdiği ya da bu cephede başarı sağladığı söylenemez.

Belediye Gelirler Yasası' görüşülürken, Boğaz Köprüsü'nden geçiş ücreti olarak alınan paranın, yalnızca İstanbul il sınırları içindeki belediyelere ayrılması öngörülürse, bundan, önce CHP milletvekilleri, sonra da bağımsız bakanların tedirgin olmaları doğaldır. CHP yönetiminin bu gibi yanlışlara düşmesi umulmadık siyasal gelişmelere yol açabilir. Bu ve bunun gibi yanılgılardan kaçınmak ve bireysel tavırlara tutkun milletvekillerini engellemek, parti yönetiminin, grup yönetimlerinin görevidir.

Parlamento aritmetiği içinde "en az sakıncalı" olan "hükümet formülü", bugünkü hükümet biçimidir. Bu hükümeti ayakta tutmak, öncelikle hükümetin, hükümette yeralan bakanların ve CHP milletvekili ve senatörlerin görevleridir.

Verilen seçmen oylarıyla güven oyunu haketmek gerekiyor.

(Cumhuriyet, 12 Şubat 1979)

AKOVA VE ALTAY

Devlet Bakanı Sayın Enver Akova'dan, 31 Ocak günü bu köşede yayınlanan "Faturası" başlıklı yazıyla ilgili bir mektup aldım. Aynen yayınlıyorum:

"Cumhuriyet gazetesinin 31 Ocak 1979 tarihli nüshasının size ayrılan "GÖZLEM" sütununda "FATURASI" başlıklı yazınızı üzülerek okudum.

Yazınızda, bana bağlı kuruluşlarla ilişkisi bulunan Sheraton Oteli'nde beraberimdeki heyetle birlikte kaldığım ve 31.679,70 TL. borcu ödemeyerek ayrıldığım iddia edilmektedir. Bu iddia hiç bir suretle doğru değildir.

Sheraton Oteli, bana bağlı kuruluşlardan olan Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü'nün iştiraki olan ve Sheraton firmasınca işletilen bir kuruluştur. Bu kuruluşun, 1967 yılında Sheraton firmasıyla işletme protokolü imzalanmış, 1975 yılında da otel faaliyete geçmiştir. Bu otelin hesapları, bana bağlı kuruluşlardan olan Taksim Otelcilik Anonim Şirketi tarafından kontrol edilmekte ve ayrıca Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bağlı bir murakıp da otelde devamlı görev yapmaktadır. Otel işletmesi diğer bana bağlı kuruluşlarda olduğu gibi tarafımdan sık sık kontrol edilmekte venetlemeler yapılmaktadır.

O kadar ki, 1978 yılında otelde yapılan iki pasif direniş ve bunlardan 54 gün süren Eylül direnişi; Oleyis Sendikası yetkilileriyle Sheraton firmasının yetkililerinin uzlaştırılması suretiyle tarafımdan önlenmiştir. Otel, bu tarihten sonra normal olarak çalışır hale gelmiştir. Sheraton Oteli'nde adıma tahakkuk ettirilen miktar, bizzat tarafımdan daha önce ödenmiştir.

Bu cümleden olarak, tahakkuk ettirilen bir borç için de, şahsıma herhangi bir yazı yazılamamıştır. Yazınıza konu ettiğiniz yazışmalardan da haberim yoktur. Konu tarafımdan her şeye rağmen tetkik ettirilmektedir. Tahkikat neticesine göre gereken işlem yapılacaktır.

Sayın Mumcu;

Yazınızdan sonra, Sheraton Otelcilik firmasına müracaat ederek, adıma tahakkuk etmiş bir borcum bulunup bulunmadığını da özellikle sordum. Sheraton Otelcilik firmasının, borcumun bulunmadığını, üstelik bu konuda herhangi bir yazının da yazılmadığını bildiren açıklamasının fotokopisini de ekte gönderiyorum. Size intikal eden yazının ne maksatla gönderildiği tarafımdan bilinmektedir. Bu konu üzerinde titizlikle durduğumu da ifade etmek isterim.

T.C. Hükümeti'nin bir üyesi olarak, bir yabancı firmanın işlettiği otelde kalmak suretiyle adıma tahakkuk edecek bir borcun tarafımdan ödenmemesi, takdir edersiniz ki söz konu-

su olamaz. Gerek şahsi yapım ve gerekse temsil ettiğim mevki itibariyle, usul dışı bir yola saparak bir yabancı firma karşısında ne kendimi ne de mevkiimi ve beraberinde milli gururumuzu incitecek küçük hesaplara tenezzül etmem zaten mümkün değildir.

Durumumun bu şekilde sütununuzda açıklanmasını rica ederim. Saygılarımla."

Sayın Akova ile ilgili 31.679.70'lik borç faturasının sayısı 12631'dir. Otel Genel Müdürü Dieter Janssen'in, bu borçla ilgili olarak Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne yazdığı yazının gün ve sayısı şöyledir: "REF. Ish/Hö/759/1350, 22 Mayıs 1978" Bu yazıda, Akova'nın otel borçlarının "ikram olarak değerlendirildiği" yazılmaktadır.

Sayın Akova'nın bu konuda yaptırdığı incelemenin sonucunu bekler, saygılar sunarım.

İkinci mektup, yüksek öğrenim niteliğinde görülmeyen diploması ile Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı'na kadar yükselen Şekip Altay'dan geliyor. Mektup şöyle:

"Hakkımdaki yazınızı okudum. Kısaca cevap vermek istiyorum. Sütununuzda yer verirseniz memnun olurum.

Ben Grenoble Üniversitesi'nden mezun oldum. Mezuniyetimi müteakip Grenoble Üniversitesi'nce bana verilen, belge değil diplomadır. Ve söz konusu diploma 19.3.1966 tarihinde İzmir İkinci Noterliği'nce tercüme ve tasdik olunmuştur. Bir sureti ilişiktedir.

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı 18 Mart 1968 tarih ve 1136 sayılı yazısı ile yüksek tahsil yaptığımı tespit etmiş ve yedek subay olarak askerlik görevimi yapacağımı bildirmiştir. Buna ilaveten üniversite tarafından bana verilen diplomanın aslını kaybettikten sonra Grenoble Üniversitesi'ne yaptığım iki başvurunun cevaplarında da diplomanın bir defaya mahsus olarak verildiği, ancak diploma aldığıma dair "Attestation"unun resmi işlerde kullanılabileceği ifade olunmuştur. Sizin yazınızda bahsettiğiniz belge herhalde bu belgedir.

"Bir kısım derslerden başarı sağlamadığım ve başarı sağlamamın olanaksız olduğu" iddiasına en güzel cevabı ise herhalde ilişikte gönderdiğim diplomamın suretinde yer alan "Altay Şekip'in yönetmeliğin icap ettirdiği bütün imtihanları vererek..." ibaresi vermektedir.

Ayrıca yazınızdan anladığım kadar, görev dönemimiz Maliye müfettişlerince sıkı bir şekilde her yönü ile incelenmiş bulunmaktadır. Maliye müfettişlerince yapılan muamelelerde atılan imzalarda uygunsuz bir işlem bulunmamasını "geçiştirme", Milli Eğitim Bakanlığı'nın yüksek tahsil yaptığıma dair 19.3.1966 tarihli yazısını ise "Şu yüksek tahsil, yedek subaylık hakkını verir, bu yüksek tahsil, hem yedek subaylık hakkını verir, hem de başka hakları verir" şeklinde hiçbir yerde, hiçbir yasada, yönetmelikte yer almayan bir tefsir ile yorumlama, kabul ederiz ki insafsızlıktır.

Sayın Mumcu;

Her resmi muamelemde ibraz ettiğim diplomam ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yazısı ile aynı diploma ile devlet memuru olarak görev yapan Grenoble Üniversitesi Siyasal Bilgiler Enstitüsü mezunlarının statüleri, size verilmiş olan bilgilerin fevkalade yanlış ve kasıtlı olduğunu herhalde ortaya koymaktadır. Saygılarımla."

Şekip Altay ile ilgili olarak bu köşede değinilen gerçekler, tümüyle resmi nitelikte yazışmalara dayanmaktadır. Bu nedenle Altay'ın " bir tefsir ile yorumlamak, kabul ederiz ki insafsızlıktır" gibi yanıtları, Türkçe bakımından fevkalade bozuk olduğu gibi, önsezi ve sağduyudan da yoksundu!

Maliye Bakanlığı Müfettişi Sayın Şerif Baykurt'un 16.1.1979 gün ve 1 sayılı raporunda, Şekip Altay'ın diploması yeterince incelenmiş ve Bakanlık eski Müsteşar Yardımcısı'nın Ceza Yasası"nın 343. maddesi uyarınca kovuşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Maliye Bakanlığı Müfettişlerinin ilk incelemesinde diploma ile ilgili ihbarların asılsızlığı sonucuna ulaşılmış, ancak yapılan ikinci inceleme sonucunda Şekip Altay sorumlu görülerek hakkında düzenlenen dosya Savcılığa gönderilmiştir. Maliye Bakanlığı Müsteşar eski Yardımcısı'nın "Mobilya davası" nedeniyle, Maliye Müfettişleri'nin ne derecede titiz olduklarını bilmesi gerekmez mi?

Altay, derdini bana değil, Savcılığa anlatsın. Saygılar efendim.

(Cumhuriyet, 13 Şubat 1979)

HALKIN GÜCÜ

Örgütlü halk gücü yenilmez! İran olaylarının kanıtladığı gerçek budur. Şah'ın sırmaları, apoletleri, madalyaları, tankları tüfekleri, otomatik silahları, halkın örgütlü gücü karşısında yerle bir oldu.

İran, yenilmez bir halkın kahramanlık türküsüdür. Yiğit bir halkın direniş çağrısıdır. Kanla gözyaşıyla yazılan bir öyküdür İran.

Gelin dostlar; İran halkını saygıyla selamlayalım...

Evet, gerçek bu... Örgütlü halk gücü yenilmez! İşte Vietnam; işte İran ve işte yarım yüzyıl önce direnen Türk halkı...

Kanlı çizmeler altında ezilir, ama ölmez; faşist namlular karşısında vurulur ama yere düşmez; bu; Şili'li Ozan Neru-da'nın "Biz halkız yeniden doğarız ölümlerde" dediği halktır; bu Nazım Hikmet'in "Onlar ki, toprakta karınca / Suda balık / Havada kuş kadar çokturlar / Korkak / Cesur / Cahil / Hakim / Ve çocukturlar / Ve kahreden / Yaratan / Ki onlardır" dediği halktır.

Zindanlarda, darağaçlarında yenilmeyen halk gücüdür bu; örgütlü halkın; bilinçli birikimidir bu...

Humeyni on beş yıl sürgünde yaşamaya zorlanmış bir dinsel liderdir. Devlet katında hiçbir yetkisi yoktu. Daha düne kadar hiçbir hiyerarşi zincirinde adı bile yoktu. Ama halkın gücünü örgütleyerek yıkılmaz sanılan Şah'ı devirdi ve acem faşizmine diş söktürmesini bildi.

Tarihe bakınız: Halkın gücünü örgütlemesini bilen bütün liderler yıkılmaz sanılan tahtları, taçları yıkıp, halka iktidar yolunu göstermişlerdir. Bizim Kurtuluş Savaşı'mız da böyledir. Mustafa Kemal, bir "ferd-i millet" olarak çıktığı Samsun'dan hal-kı örgütleyerek, halkın gücünü sıkılı bir yumruk gibi kullana kul-lana, "muzaffer ordular başkomutanı" olmuş ve bugünkü cum-huriyetin temellerini atmıştır.

Yenilmeyen güç "o"dur, halkın gücüdür; halkın örgütlü gücüdür. Asya'da ve Afrika'da dirilen ve direnen halklar, bu örgütlü gücün "yediveren bağımsızlık gülleri"dir. İş, bu gücü örgütlemektedir; hüner, bu gücü, her gün bilenen bilinçle ayakta tutabilmektedir.

Humeyni, hiçbir resmi yetkisi olmadan, elini hiçbir hiyerarşik zincire dolamadan halkın gücünü örgütlemesini bildi ve bu güçle İran tahtını Tahran caddelerine vura vura parçaladı. İran'ın "Nihat Erim"i olan Başbakan Bahtiyar gibi, Şah'ın apoletleri ve sırmaları, bu görkemli direniş karşısında suspus oldular, kaçacak delik aradılar. Gelen "o"ydu: Gelen halkın gücüydü, halkın örgütlü gücüydü. Ve bir "rejim"e, kanla besle-nen bir rejime diz çöktüren halk, bir "destan" yazdı, bir yiğitlik, bir kahramanlık destanı yazdı...

Gelin dostlar; bu yiğit halkı saygıyla selamlayalım!

İran gerçeğinden bizim de çıkaracağımız sonuçlar var. Sonuçlardan en güncel olanı şu:

Ecevit, seçim alanlarında görkemli kalabalıkların coşkun selleriyle taşınıp, bugüne geldi. Ben, bir gazeteci olarak, birçok seçim konuşmasında Ecevit'in hemen yanıbaşındaydım. O coşkun insan selini, o akıl almaz sevgiyi gözlerimle gördüm.

Üçbuçuk teröriste karşı Ecevit'in sarılacağı büyük güç, kendisini seçim alanlarında bağrına basan Türk halkıdır. Edirne'den Ardahan'a kadar, Türk halkıdır. Üstelik Ecevit, Humeyni gibi, devlet katında hiç bir hiyerarşik yetkisi olmayan bir sürgün değil, Cumhuriyetimizin Başbakanı, en çok oy almış siyasal partinin genel başkanıdır. Terörizme karşı devleti örgütlemek, onun buyruklarına ve becerisine bağlıdır.

Türkiye bugünkü açmazından ancak ve ancak örgütlü halkın gücüyle kurtulacaktır.

Sayın Ecevit, Adana'da seçim otobüsünün yanında kilometrelerce koşan şalvarlı köylüleri anımsa; Ecevit, İstanbul'da seni selamlamaya gelen Taksim alanındaki işçileri, aydınları anımsa; Ecevit, Gaziantep'de Bursa'da, Aydın'da senin gözlerini yaşartan o coşkun kalabalıkları anımsa, bunlar halktır. Sana oy veren, sana inanan, seni "umudumuz" diye bağrına basan, Ankara'da sicim gibi yağan yağmura karşı, caddelerden sokaklardan taşan halktır.

Bu halk gücünü örgütlemek, bu güçten destek almak senin görevindir. İşte taşkın sular gibi bir halk önünden akıp geçti, işte demokrasiye bağlı bir Genelkurmay Başkanı, işte sabahlara kadar parlamentoda yasa çıkarmaya çalışan milletvekili ve senatörlerin, işte seni halk yararına girişimlerinde desteklemeye hazır namuslu basın... Daha ne istiyor, daha ne bekliyorsun?

Başbakanlığınızdaki bir yönetimde, üç buçuk teröriste "saygılar" deyip, boyun mu eğelim? İşte halk, işte halkın gücü, işte yasalar, işte emrindeki devlet güçleri, seni bekliyor.

Sen neyi bekliyorsun?

(Cumhuriyet, 14 Şubat 1979)

BULANIK SÖZLER...

AP Temsilciler Meclisi'nin son bildirisinde "Ülke, Milli Mücadele'nin başındaki şartlara hızla itiliyor" deniliyor. Allah, Allah!.. Sonra ne deniliyor?

Büyük milletimizin günün hükümetinden kurtulma mücadelesine katılması gerekir.

Vay canına!..

İyi, güzel, anladık ama bir küçücük sorun var: "Milleti günün hükümetinden kurtulma mücadelesine" nasıl katacaksınız? Millet, genel seçimlerde oyunu vermiştir. Artık "mücadele" yasalar uyarınca, parlamento çatısı altında yürütülecektir: Millet "silahlı mücadele" ile hükümeti devirmeye çağrılmıyor herhalde...

Demirel, hesap adamıdır; açıklıyor:

- Hükümeti yıkacak gücümüz yok.

Yoksa, ortalıklardaki bu çalımınız ne? "Üçüncü MC"ye yanaşmıyorsunuz, CHP-AP ortaklığını önermediğinizi söylüyorsunuz, peki ne istiyorsunuz?

Bir takım bulanık sözler, cafcaflı demeçler; "Milli Mücadele başındaki şartlara" itilmişiz, "Millet günün hükümetinden kurtulma mücadelesine" katılmalıymış; evet sonra?.. Sonra ne olacak? Nasıl yapacaksınız bu işi?

Böyle konuştunuz mu, sorarlar adama:

- Siz hiç, bir eski yabancı şirket komisyoncusunun öncülüğünde yapılmış "milli" bir "mücadele" hatırlıyor musunuz?..

Kendi geçmişlerine bakmadan "ne şekilde tedarik edildiği malum bir çoğunluğa dayanarak" diye başlayıp, on bir AP milletvekilinin, partilerinden kopup CHP hükümetinin kurulmasına yola çmalarını eleştiriyorlar.

O da iyi, o da hoş; eleştirin, hakkınızdır. Ama geriye dönüp, Demokratik Parti'den AP'ye geçen milletvekillerini düşünün tek tek. Bayar efendi; bu "muhterem zevat" nereden ve nasıl "tedarik" edilmişti? Açıklar mısınız lütfen?

Sorayım mı size: "Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi faziletli, namuslu, haysiyetli, ehil ellere geçinceye kadar artan bir şevkle devam edecektir" diye bildiriler yayınlayan Dr. Sadettin Bilgiç'ler, Ata Bodur'lar nasıl "tedarik" edilmişti? Bu "muhterem zevat" hiç şüphesiz "memleketin yüksek menfaatlerini" düşündükleri için DP'den istifa edip, AP'de yer alıp MC hükümetlerine destek olmuşlardır.

Fakat arada, Sağlık Bankası borçları var; arada, Dr. Bilgiç'e verilen teşvik belgeleri var. Ata Bodur'un oğluna verilen benzin istasyonları var. Bayar beyefendi, lütfetse de bunların nasıl "tedarik" edildiğini öğrensek olmaz mı? Belki o zaman ülkenin "Milli Mücadele'nin başındaki şartlara nasıl hızla itildiği" iyice anlaşılır. Anlaşılmaz mı?..

Hem şu "mobilya davasını" da bir karıştırsak, ne dersiniz? Belki o zaman da "devr-i sabık yaratacağız" diye hamamda şarkı söyleyen Demirel'in, nasıl "Milli Mücadele" önderliği yapacağı da iyice anlaşılır. Anlaşılmaz mı?..

Al şapkanı, çık Samsun'a Demirel! Al yanına Dr. Bilgiç'i, haydi başlat "Milli Mücadele" savaşını!.. Neyin eksik?..

Okuyan Okusun:

Bu Yaşar Okuyan, tekzipleriyle artık iyice kabak tadı verdi. Türkeş, "direnme hakkı"ndan söz ediyor. Hem de "Anayasa'da yeralan" direnme hakkından...

Anayasa'da yeralan direnme hakkı, 27 Mayıs İhtilali'dir. Türkeş ve MHP yetkilileri, direnme hakkından söz ederek, suç işlemektedirler. Beğenir ya da beğenmezsiniz. Bunlar benim yorumlarımdır, yalan habere tekzip gönderilir; yorum tekzip edilmez; çünkü yorum yazarının düşüncelerini kapsamaktadır.

Gönderdiği tekziplerle basının eğlence konusu olan Bay Okuyan, ihbarcılığın ne demek olduğunu öğrenmek istiyorsa,

Başbuğu Türkeş'in, 21 Mayıs duruşmalarındaki Talat Aydemir'le ilgili ihbarlarını okusun. Ve Bay Okuyan, MHP adına tekzipler gönderme özlemini, parti lokallerinde silahlarla yakalanan "ülkücü militanlar" için kullansın.

Hadi başka kapıya...

(Cumhuriyet, 16 Şubat 1979)

BU GİDİŞLE...

Çoğumuz unutkan insanlarız; olup bitenleri çarçabuk unuturuz. Abdi İpekçi olayı bile unutulmaya başlandı. Kahramanmaraş olayı gazete sütunlarından ineli haftalar oluyor. Ya 1 Mayıs kıyımını anımsayan var mı?

Teröristler bunları biliyor. Bir olay yaratıyorlar; bütün ülke bu olayın sarsıntısıyla çalkalanıyor. Bir iki hafta bekliyorlar, sonra yeniden bir kurban seçiyorlar. Terörist eylemler birbiri ardından kan dökerken, yılgınlık ve umutsuzluk toplumun her kesimini sarıyor.

Yaşanan her olay bir öncekini unutturuyor; olaylar zinciri bu unutkanlık içinde halka halka gelişiyor. Oysa her olay, bir önceki olayla bağlantılı olarak gelişiyor. Aranması gerekli ipuçları, bu olaylar zincirinin halkaları arasına sıkıştırılıyor.

Terörizm bütün dünyada yeni yeni deneyimler, yeni yeni yöntemlerle gelişiyor. Bireysel terör ile gelişen olaylara "bireysel cinayet" olayları gibi bakmak, Emniyet örgütünü çok yanıltıcı sonuçlara götürür ve çoğu kez bu olayların "asli faillerini" gözden uzak tutar.

Belli kişilerin kapılarına bekçi ve polis dikmekle bu olayların önü alınmaz. Teröristler, bu kez hiç umulmayan kişilere, kapılarına polis ve bekçi konmamış yurttaşlara saldırır. Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Zafer Başak'a saldırılacağını, ODTÜ Profesörü Tosun Terzioğlu'nun öldürülmek isteneceğini, "karakol polisi" nerden ve nasıl bilsin? Bu yolla yüz kişiyi, bilemediniz, bin kişiyi korursunuz, geriye kalanları kim koruyacak?

Bu bir "istihbarat" işidir. Bu, devletin haberalma örgütlerinin terörizme karşı yeni baştan örgütlenmesi sorunu-

dur. Kısaca "MİT" dediğimiz bu devlet kuruluşunu yönetenler kim? Her biri devlet memuru değil mi? Bir hükümet MİT konusunda düzenlemeler yapmak için elini ayağını kıpırdatmazsa, neye yarar şu iktidar? Neyi çözümler, neye "iktidar" olur?

Karamanlis, Atina'ya adımını atar atmaz albaylar cuntasından hesap sordu. İşkencecileri kulaklarından tutup birer birer mahkeme önüne çıkardı. Biz ne yaptık? İşkencecilerin kimine bol ücretli yönetim kurulu üyeliği verdik; kimini de iktidara gelir gelmez ödüllendirdik.

Hadi, hesap sorma gücün yoktu. Hiç olmazsa, bu adamları iktidara geldiğin gün başka görevlere atamasını bil, onları devletin köprü başlarından uzaklaştır. Onu da yapmaz, "saygılar efendim, saygılar, saygılar bizden" diye bürokrasi çarklarının dönme dolaplarında sıkışıp kalır.

"Saygılar" sunarak devlet yönetilemeyeceği iyice anlaşılmıştır.

Olayların hiç birini unutmayalım: 1 Mayıs kıyımından Kahramanmaraş, Hamid Fendoğlu'ndan Recep Haşatlı'ya, Abdi İpekçi'ye, Doğan Öz'den Bedrettin Cömert'e, Bedri Karafakioğlu'na, Server Tanilli ve Yalçın Sanalan'a kadar her olay, terörist zincirin birer kanlı halkasıdır.

Terörist örgütler hakkında doyurucu bilgiler vermek, öncelikle MİT'in görevidir ve bu görevin yapıldığına ilişkin hiç bir belirti yoktur.

Hem sevgili okuyucular bakınız, Demirel ve Türkeş, iktidarın hemen her işleminde "partizanlık" yaptığını söyler dururlar da, bir tek MİT konusunda "Bu milli kuruluşumuzda partizanlık yapılıyor" demezler, hiç dikkatinizi çekmiş miydi?

Herhalde hükümet, MİT'i, örneğin Anadolu Ajansı'ndan, örneğin Merkez Bankası'ndan ve örneğin Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden daha önemsiz bir kuruluş sayıyor.

MİT konusunda iktidar ve muhalefet, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" anlaşmış bulunuyorlar. "Asgari müşterek" bu! "Geniş taban"ın "ökçesi" de bu!

CHP örgütü!.. Sizler de, iktidarınız bu olayları önleyecek diye daha çok beklersiniz. Bu örgütlerde kimler görev yapıyor, hükümete bu olaylar hakkında kimler bilgi veriyor, saymaya kalksak, her biriniz küçük dillerinizi yutarsınız.

(Cumhuriyet, 17 Şubat 1979)

PAZAR ŞAKASI...

- Biz enkaz devraldık! Saygılar efendim..
- Kaldırın öyleyse..
- Zamanı var. Saygılar..
- Enkaz artıyor.
- Kaldıracağız.. Saygılar...
- TRT enkazından başlayalım.
- Olmaz.. Saygılar bizden.
- Niçin olmaz?
- Feyzioğlu "hayır" diyor. Saygılar...
- Siz de Feyzioğlu'na "hayır" deyin..
- Onbirler var. Saygılar...
- Bazıları sizinkilerden iyi.
- Parti içi denge, kongreler; saygılar...
- Enkazı kaldıralım.
- Yok, yok olmaz. Saygılar...
- Niçin olmaz?
  Yukarısı, "Olmaz" diyor, saygılar...
- Neyin yukarısı?
- Zamanı var, kaldıracağız. saygılar...
- MİT enkazına bakalım.
- Olmaz. Saygılar bizden...
- Niçin olmaz?
- "Mevzuat müsait" değil, saygılar...
- Mevzuatı değiştirin.
- Sonra konuşuruz, saygılar...
- Kışkırtıcı ajanları terfi ettirdiniz.
- "Ak günler" geldi, saygılar...
- Enkazı kaldıracaktınız.
- Kapıcıların sosyal güvenliklerini sağladık, saygılar.
- Duvardan delik açmıştınız, ne oldu?
- Deliği ördüler, saygılar.
- Kim ördü deliği?
- IMF. Saygılar...
- Bu IMF de çok oldu..
- NATO'nun boşluğunu dolduracağım, saygılar...
- Duvar örüldü, boşluk dolduruldu mu?
- Dolduruluyor, saygılar.

- ABD niçin silah ambargosu koymuştu?
- Güvenilir müttefik olduğu için, saygılar...
- NATO'dan çıkmayı düşünmediniz mi?
- Enkaz'dan vakit kalmadı, saygılar.
- Batı bankalarından kredi alabildiniz mi?
- Alamadık, alamadılar, alamıyoruz, alamıyoruz, saygılar.
- Peki ne olacak?
- Enkaz'ı kaldıracağız, saygılar.
- Kaldır öyleyse...
- Enver Akova istemiyor, saygılar.
  Terör tırmanıyor...
  Terörü önleyeceğiz, saygılar...
- Önleyemiyorsunuz..
- Demokrasi yolundan sapmayız, saygılar...
- Hadi öyleyse, teröre karşı devletin gücünü artıralım.
- Hele bütçe geçsin, saygılar.
- Enkaza da saygılar, saygılar bizden, saygılar efendim. Sayın teröre de saygılar, teröriste de saygılar, saygılar, saygılar, saygılar...

(Cumhuriyet, 18 Şubat 1979)

ÇELİŞKİLER ÇAĞI...

Yirminci yüzyıl, çelişkiler çağı! Sosyalistle sosyalist savaşa tutuşur, sosyalist kapitalist ile el sıkışır, kadeh kaldırır. Çin Halk Cumhuriyeti ile Vietnam savaşır, Amerika Birleşik Devletleri, Çin Halk Cumhuriyeti ile canciğer kuzu sarması olur!

Hani "Proletarya Enternasyonalizmi" şimdi ABD-Çin Halk Cumhuriyeti dostluğunda mıdır, Çin Halk Cumhuriyeti- Vietnam savaşında mıdır? Nerededir, hangi "uzlaşmaz çelişki"de hangi "proleter dayanışması"nda ve hangi sosyalist kuramdadır? Ve nerededir "kağıttan kaplan" olan emperyalizm?

"Zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri olmayan" işçi sınıfı kendi ülkelerindeki burjuvaziyle hesaplarını gördükten sonra, şimdi birbirlerine, Kamboçya'da, Vietnam'da tankla, tüfekle mi saldıracaklar?

Evet, "kapitalizmin en son aşaması emperyalizm" sosyalist ülkeler arasında böyle "çelişkilere", böyle "şovenist kavgalara" tanık oluyor çağımızda.

Yirminci yüzyıl. çelişkiler çağı!

Bir yanda Marksist partilerle Hıristiyan demokratlar uzlaşıyor, öte yanda sosyalist partilerle komünist partiler kavgaya tutuşuyor! Bir bakıma uzlaşma çağı bu. Burjuva demokrasileri için, anayasalar birer uzlaşma belgesi. Hıristiyan demokratlar ile komünistler, bu belgelerde uzlaşıyor. Ve adına "tarihi uzlaşma" deniyor. Her uzlaşma bir ödün demektir. Hıristiyan demokratın komüniste, komünistin Hıristiyan demokrata ödünü demektir uzlaşma!.

İşveren işçiyle uzlaşmıyor mu? İşveren konfederasyonları, işçi sendikalarıyla, konfederasyonlarıyla uzlaşmıyor mu? "Toplu sözleşme" bu uzlaşmanın hukuksal adıdır. "Grev", bu uzlaşmanın yasal güvencesidir. Devrimleri, dünya savaşları, bağımsızlık kavgaları, çelişkileri, yeni buluşları, ihtilalleri ve barış görüşmeleriyle, ilginç bir zaman dilimi şu yirminci yüzyıl.

Bu kargaşa, bu çelişki, bütün çarpık görüntüleriyle ülkemize de yansıyor; ülkemizin siyasal yaşamını, düşün dünyasını da etkiliyor. Bir yandan sanayici ve işadamları ile devrimci işçi sendikaları "toplu sözleşme" metinlerinde uzlaşıyorlar, öte yandan "sol fraksiyonlar" arasında bitmez tükenmez kavgalar sürüyor Bir yandan burjuvazi, sosyalistlerle aynı masalara oturuyor, öte yandan sokaklarda "ülkücü-devrimci" kavgası, bir kan davasının acımasız serüvenleri gibi sürüp duruyor.

Türkiye'de sosyalist bilinç birikiminin bugüne değin güçlü örgütlerle iktidara doğru sağlıklı adımlar atmaması, atamaması, bu bulanıklığın, bu kargaşanın sonuçlarından biri değil midir? Çelişki ağını nereden yakalayacağız, kitlelere hangi odakların zembereğinden sıçrayarak yöneleceğiz? Yirminci yüzyılın sorunu, "tarihsel sorunu" belki de budur Bunun yanıtını bulmak. bunun gereğini yapmak gerekiyor.

Yirminci yüzyıl, başdöndürücü bir hızla yaşanıyor. Bağnaz kuramlar, sosyalistler arasındaki kanlı kavgalarla sarsılıyor Kavramlar değişiyor, sınıfların dünyaya bakış açıları yeni biçimler alıyor. Bu açı, yaşanan gerçeklerle daralmıyor, genişliyor

Ülke sorunları üzerinde kafa yoran herkesin, yaşanan bu gerçekler karşısında, bir kavramı yeni baştan değerlendirmesi

ve kendi düşünce dünyasında eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçirmesi gerekiyor.

Değişen bir dünyada değişmeden kalmak, ancak demirbaş eşyaya özgü bir kuraldır, bu eşya bile zaman içinde eskir, zaman içinde yıpranır. Değişme süreçlerini, yaşanan gerçeğin potasında yaşayanlar, ileriye doğru sağlıklı adımlar atabilenlerdir. Yaşadığımız kargaşa içinde bu adımları atmak belki çok güçtür. Güç ama gerekli ve zorunlu olan da budur.

(Cumhuriyet, 19 Şubat 1979)

İLAN SOYGUNU

Adamın beş-on yıl önceki halini anımsıyorsunuz. Bir gazetede muhabirdir. Eline geçen parayla zar zor geçinmektedir. Arkadaşlarından sık sık borç aldığını bilirsiniz, simit-ekmek yediği günleri anımsarsınız.

Aradan geçen zaman, bu yoksul muhabiri bir gazete sahibi yapmıştır. Şu ya da bu yolla bir gazeteyi ele geçirdin mi, artık karada ölüm yoktur. Gelsin resmi ilanlar; bir de sırtını iktidar büyüklerine dayadın mı, tamam; artık köşeyi dönmüş, milyonerler arasına katılmışsındır. Hükümetin Basın İlan Kurumu'yla ilgili olarak hazırladığı yasa gücündeki kararname, bu gibi "türedi zenginliklere" son verme amacını güdüyor. Artık resmi ilanlar, adları sanları duyulmamış, resmi ilan almak için çıkartılan gazete sahiplerine "bahşiş" gibi dağıtılmayacak.

Adlarına "naylon basın" dediğimiz bu tür gazeteler, devlet eliyle fert zenginleştirme politikasının basına yansımış canlı örnekleridir.

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Genel Başkanı Oktay Kurtböke, TGS Ankara Şube Başkanı Yılmaz Gümüşbaş, Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Yılmaz Ateş, yaptıkları açıklamalarda bu soyguna karşı çıktılar. Bu yolla zengin olmuş gazeteciler ise, bu kararnamenin basın özgürlüğüne indirilmiş bir "darbe" olduğunu yazdılar, söylediler! Eee, çıkar kavgası; söylerler...

Elimde bir küçücük inceleme var. TGS Ankara Şubesi yayınlamış; hazırlayan Turhan Salman. İncelemenin adı "Naylon

Basın ve İlan Yağması, Bizim Hikayemiz" Bu kısa incelemede, resmi ilan yağması bütün incelikleri ve ilginç öyküleriyle bir bir anlatılıyor. Bu incelemeden öğreniyoruz ki, bu gazetelerde muhabir olarak gösterilenlerin bir çoğu, başka işlerle uğraşan insanlardır. Gazete sahipleri, gazetecilikle uzaktan yakından ilgisi olmayan ev kadınlarını bile gazete kadrolarında göstermişler. Neden? Çünkü, gazetelerin resmi ilan almaları için belli sayıda kadroya sahip olmaları gerekiyor. Alan razı veren razı.

TGS Ankara Şube Başkanı Yılmaz Gümüşbaş'ın "naylon gazete" sorunu ile ilgili açıklamasında şu gerçekler yeralıyor. Aktarıyorum:

1962 yılında, yeni Basın İlan Yasası"nın yeni uygulanmaya başladığı yıllarda Ankara, İstanbul, İzmir gibi üç büyük kentimizde yayınlanmakta olan günlük gazete sayısı 40, bunların aldıkları toplam resmi ilan miktarı da 15 milyon 857 bin 560 liradır. Bu toplam ilan gelirinden Ankara'da yayınlanmakta olan 12 gazete 490 bin 85 lira, İstanbul'da yayınlanmakta olan 22 gazete 369 bin 464 lira, İzmir'de yayınlanmakta olan 6 gazete ise 305 bin 53 lira pay almaktadır. Bu üç büyük kentimizde toplam 40 gazetenin payına düşen ortalama ilan geliri 369 bin 439 liradır.

1977 yılına gelindiğinde, yani her şey gibi Basın İlan Kurumu'nun da yozlaştırıldığı yıllarda, Ankara'da yayınlanan gazete sayısı 24'e, İstanbul'da 34'e çıkmış, İzmir'de ise yine 6 olarak kalmıştır. Ancak ilan gelirlerindeki artış, ilk yıllara oranla astronomik bir rakama, 202 milyon 429 bin 318 liraya ulaşmıştır. Bu ilan gelirinden Ankara'daki gazetelerin aldıkları pay 73 milyon 441 bin 726, İstanbul'dakilerin 108 milyon 672 bin 160, İzmir'dekilerin ise 20 milyon 314 bin 838 liraya ulaşmıştır. Gazete başına düşen yıllık ilan geliri Ankara'da 3 milyon 60 bin 71, İstanbul'da 3 milyon 195 bin 257, İzmir'de ise 3 milyon 385 bin 805 liradır. Yine 1977 yılında, bu üç büyük kentimizde yayınlanan günlük gazete başına düşen yıllık ilan geliri 3 milyon 213 bin 711 liradır...

TGS Ankara Şube Başkanı Yılmaz Gümüşbaş, bunları anlattıktan sonra şunları söylüyor:

- İstanbul'da yayınlanmakta olan Hürriyet, Milliyet, Tercüman, Günaydın ve hiç değilse bayilerde aranınca bulunan Dünya ve Son Havadis gazeteleri 1977 yılında 108 milyon

672 bin 760 liralık ilan payından sadece 41 milyon 400 bin 164 lirasını alırken, "bizim yokuş"un, yani Bab-ı Ali'nin dışına ender hallerde çıkan ve toplam tirajları yukarıda belirttiğimiz gazetelerin yarı tirajını bile bulmayan 57 gazete, 67 milyon 252 bin 590 liralık resmi ilan almışlardır...

Resmi ilan almak için çıkan gazetelerin adlarını yazsak, inanın bize, bu gazete adlarının birçoğunu ilk kez duymuş olacaksınız. Bunların içinde sağcı var, solcu var, ortacı var. Bunların hepsi, devlet kesesinden "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" paralar alıp, milyonerlerimiz arasına katılıyorlar.

Yetsin bu soygun artık.

(Cumhuriyet, 20 Şubat 1979)

KAYNAĞA İNMEK...

Bir cinayet suçundan aranıyordu. Arayanlar elleri boş dönmüşlerdi. Kaçmış, izini kaybettirmişti. Hakkında "gıyabi tutuklama" kararı çıkarıldı. Her yerde aranıyordu. Bir rastlantı sonucu, Eskişehir Cezaevi'nde yattığı saptandı!

Yeni yöntemleri bu. Bir ya da birkaç cinayet işledikten sonra, bir küçük suç işleyip cezaevine giriyorlar. Böylece en emin yerde gizlenmiş oluyorlar.

Cinayet işlerken bir yöntem daha buldular. Artık Karadeniz yapısı silah kullanıyorlar Bir cinayette kullandıkları silahı, olaydan sonra fırlatıp atıyorlar. Böyle olunca ne oluyor? Cinayetin hangi silahla işlendiğini saptamak güçleşiyor. "Fabrikasyon" silah kullansalar, bunların seri numaraları bilindiğinden, hangi silahın hangi suçlarda kullanıldığı "balistik inceleme" sonucu hemencecik anlaşılıyor.

Hem Karadeniz yapısı silahlar, öteki silahlara göre çok daha ucuz oluyor. Hem ucuz, hem de ipucu ele vermiyor. Şimdi ellerinde, yabancı silahlar yanında böyle silahlar da var.

Kusura bakmayın, ara sıra hukukçuluğum depreşiyor! Bu olaylar soruşturulurken; daha derinlere inmek ise teröristlere emir verenler gibi, silah sağlayanların da araştırılması gerekmez mi? Bir yıl içinde ele geçirilen silahların piyasa satış fiyatı bir

milyar Türk Lirasını aştı. Bu değirmenin suyu nereden geliyor? Bu konu araştırılmış değil bugüne değin!

Oysa, silah kaçakçılığı ile terörist eylemler arasında kurulacak ilgi, Türkiye'yi kimler bu kan denizine sürükledi ve sürüklüyor, bunu kanıtlarıyla ortaya koymaya yetecektir. Bu yapılmıyor; yargı daha çok, ortaya çıkan son eylemle ilgileniyor. Ortaya çıkan son eylem, cinayet olayıdır. Olay, "adam öldürme suçu" olarak ele alınıyor ve ceza buna göre veriliyor.

ODTÜ öğretim üyelerinden Prof. Tosun Terzioğlu iki ülkücü terörist tarafından öldürülmek istendi. Teröristler, Terzioğlu'nun evinin kapısı önünde yakalandılar. Suçları, tam anlamıyla "adam öldürmeye teşebbüs" niteliğindeydi. Sanıklar, Ankara Beşinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandılar ve sadece "ruhsatsız silah taşıma" suçundan birer yıl hapis cezasına mahkum oldular! Evet; böyle oldu!

Peki bu iki terörist, Terzioğlu'nu niçin öldürmek istemişlerdi? Bunlara emri veren kimdi, kimlerdi? Prof. Terzioğlu'nu daha önce hiç tanımayan iki "ülkücü", neden bu cinayet eylemine itilmişlerdi?

Mahkeme bu konuları hiç araştırmadı ve sanıklar, birer yıllık mahkumiyetin beş-altı ayını yattıktan sonra, koşullu salıverme ve yeni infaz Yasası'ndan da yararlanıp cezaevinden çıktılar.

Bu karar kesinleşti. Kesinleştiği için de rahat rahat eleştirebiliyoruz. Kesinleşmediği için eleştirmediğimiz nice karar var. Bunlarda, cinayet olayları bireysel boyutlarla ele alınmakta; bu cinayetleri işleten odaklar gözden uzak tutulmaktadır.

Teröristler, yeni yeni yöntemlere başvuruyor. Önlem alındıkça yöntem değiştiriyorlar. Devlet bürokrasisinin ağır dönen çarkları, bu yolları, bu yöntemleri anı-anına izleyemiyor. Devlet önlem almaya kalkınca, çekirge gibi sıçrayıp, bir başka yönteme başvuruyorlar.

Ülkede barış ve esenliği sağlamak için, terörizmin kaynağına inmek gerekiyor. Terörizmin kaynağına inmek, devletin, terörizme karşı en akıllı, en soğukkanlı ve en kararlı biçimde yeniden örgütlenmesi demektir.

Hükümet bu zorunluluğu duyup, kalıcı ve köktenci önlemleri alıncaya kadar, atı alan Üsküdar'ı geçiyor.

(Cumhuriyet, 21 Şubat 1979)

AP VE SIKIYÖNETİM

AP Genel İdare Kurulu, sıkıyönetime karşı çıkılması için "tavsiye kararı" aldı. Demek oluyor ki, beyefendiler sıkıyönetim uygulamalarından hiç hoşnut değiller. Bu bir göstergedir! Özledikleri ve bekledikleri, 12 Mart sıkıyönetimlerinin benzeridir. Hükümetin kurulduğu günden beri "Sıkıyönetim de Sıkıyönetim..." diye terter tepinenler, şimdi "Biz sıkıyönetim istemiyoruz" diyorlar.

Nedenini, niçinini yayınlanan bildirilerde aramayın. Bu gibi olaylarda gerekçeler, yayınlanan demeçlerde değil, yayınlanmak istenmeyen sözlerde ve endişelerdedir. Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görülmekte olan davaları konu yapıp, yasaları çiğneyerek demeçler veren Demirel'in vemirel'e alkış tutmaya hazır Genel İdare Kurulu'nun bu son kararı, olayları yakından izleyenler için hiç de şaşırtıcı değildir.

Sıkıyönetim uygulamalarından en çok tedirgin olan parti, öncelikle MHP'dir. Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesi olayına bakan Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi, cinayetten önce Doğan Öz hakkında Millet Meclisi'nde konuşma yapan MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın konuşmasını istemiş ve ayrıca ülkücü kuruluşların ülke çapında giriştikleri eylemlerle bilgilerin toplanmasına karar vermiştir. Bu kararın hemen ardından Millet Meclisi kürsüsünde sıkıyönetim uygulamalarını eleştiren MHP Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi duruşma yargıcına yakışıksız sözlerle saldırmıştı.

MHP'nin dümen suyundan ayrılmayan ve Türkeş'in emirlerine göre hareket etmeyi uygun bulan Demirel, sıkıyönetim konusunda da MHP'nin "taktiklerini" uygulama görevini üstlenmiştir.

Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde duruşmalar yeni başlamıştır. Kahramanmaraş olayları henüz mahkeme önüne getirilmemiştir. Kahramanmaraş olayı derinliğine soruşturulduğunda, bu olayların arkasında bazı siyasal kuruluşların çıkacağından kuşku duyanlar, şimdi sıkıyönetime karşı çıkmayı uygun görüyorlar.

Sıkıyönetimi isteyen onlar, şimdi karşı çıkan yine onlar. O zaman niçin sıkıyönetimi istediklerini, şimdi de neden karşı çıktıklarını uzun uzun düşünmek gerekiyor.

AP ve MHP, sıkıyönetimi; hükümeti düşürmek için bir "taktik" olarak değerlendirdiler. Sıkıyönetimin ilanında, CHP Grubu'nda hoşnutsuzluklar belireceğini, hükümet içinde bazı bakanların bu karara karşı çıkacaklarını umdukları için, var güçleriyle sıkıyönetim istediler ve bu yoldaki eğilimleri körüklediler. Sıkıyönetim ilan edilince ortaya çıkacak uygulamanın 12 Mart uygulamalarına benzeyeceğini umdular ve bu uygulamaların yaratacağı siyasal yansımalara umut bağladılar.

Bekledikleri olmadı; olmayınca, sıkıyönetim yargıçlarına saldırıya geçtiler. Bununla da yetinmediler. "Ordu'ya saygı" edebiyatı altında Silahlı Kuvvetler ile Hükümet arasında bir çelişki varmış gibi izlenimler yaratmaya çalıştılar. Sıkıyönetim Yasası'nda yeri olan ve geçmiş uygulamalarda yer almış "Eşgüdüm" toplantılarını yasadışı bir uygulama olarak göstermeye yeltendiler. 12 Mart günlerinde, hiçbir yasada yeri olmayan Tağmaç'lı, Türün'lü "Genişletilmiş Komuta Konseyleri" karşısında "esas duruşa" geçenler, bu kez yasal kurulları çalışamaz hale sokabilmek için ellerinden geleni yaptılar.

Elbette ki bir siyasal parti, sıkıyönetime karşı çıkabilir. Sekiz yıl önce, kendilerini "Cumhuriyetin geleceğini tehlikeye düşürdüğü" gerekçesiyle deviren bir rejimin sıkıyönetimine selam çakan AP, Ecevit Hükümeti kurulduğu günden beri sıkıyönetim davetiyeleri çıkaran AP, eğer bugün sıkıyönetime karşı çıkıyorsa, burada tutarlılık aranmaz! Ya ne aranır?.. Siyasal oyun ve taktik aranır.

Faik Türün gibi komutan, Ali Elverdi gibi mahkeme başkanı bulamadıkları içindir bu korku, bu telaş, bu tutarsızlık.

Türkiye'nin siyasal geleceği, Demirel'in, Türkeş'in yaz-boz tahtası değildir. Bu kan denizi üzerinde siyasal kumar oynayanlar, gün gelir bu yaptıklarının hesabını verirler.

Hesap sorulmadıysa, hiç umutlanmasınlar; bundan sonra sorulmayacağı anlamına gelmez!

(Cumhuriyet, 22 Şubat 1979)

"YOKSA GELMEM"

CHP Büyük Kurultayı Mayıs ayında toplanacak. Bazı partililer için bundan daha önemli bir olay yoktur. Dış borçlar, IMF, döviz darboğazı, sıkıyönetim, tırmanan terör, bütçe görüşmeleri, bunların hiç biri, delege seçimleri kadar önemli değildir onlar için. Varsa yoksa, delege seçimi!.. İl başkanları kimden yana, ilçe başkanları kimin adamı, hesap bu hesaptır şimdi.

Oysa CHP en güç günlerini yaşıyor. Partili milletvekili ve senatörlerin, MC partilerine karşı sıkılı bir yumruk gibi durmaları gerekirken, bu yoz particilik anlayışı CHP'yi sırtından hançerliyor. Demirel de Türkeş de hesaplarını buna göre kuruyorlar.

- Listeler verilmezse oylamaya katılmayız...

CHP ucu ucuna çoğunluk sağlayarak iktidar olabildi. Hükümet bir duyarlı denge üzerinde duruyor. Beş-on kişi gelmeyince çoğunluk sağlanamıyor. Partiiçinde, çapları ile tutkuları arasında ters orantı bulunan bazı milletvekilleri, "şantaj" yoluna başvurarak, "istediğimi yapmazsanız, yoklamaya gelmem" pazarlıkları içine giriyorlar.

Bu pazarlığın acı örneğini geçenlerde beş Ankara milletvekili kanıtladı. Önümüzdeki pazar günü İstanbul'da, CHP İstanbul örgütü, yurdun dört bucağından çağrılan il başkanlarına yemek veriyor. Yemek, bir çeşit "muhalefet kurultayı" havası içinde hazırlanıyor.

IMF, döviz darboğazı, İran olayları, tırmanan terörizm, Çin-Vietnam savaşı, bütçe oylamaları, bunların hiçbiri, bir küçük ilçe seçimi kadar önemli değildir şu "demokratik solcu" milletvekilleri için. Nasıl solculuk bu?.. Nasıl partiye bağlılık bu?.. Nasıl sorumluluk anlayışı bu?!..

"Hükümet düştü, düşüyor" söylentilerinin yayılmasına yolaçan dağınıklık, bu kargaşadan, bu kişisel hesaplardan kaynaklanıyor geniş ölçüde.

- İstediğimi yapmazsanız, gelmem.

Bir parti, bir hükümet partisi, böyle aşağılayıcı pazarlıklarla ayakta durmaz, duramaz ve durmamalıdır. Bu pazarlıkları yapanlar, sırayla ve sayıyla kendilerine gelmelidir. Bu pazarlıkların sonu yoktur. Bu pazarlık sonucu istediğini kabul ettiren milletvekili yüz bulur, bir başka bunalımda bir başka istekle gelir

- İstediğimi yapmazsanız oy vermem.

Bu pazarlıkların hangi küçük hesaplarla noktalanacağını kestirmek kolay değildir.

Bütün CHP örgütü, milletvekili ve senatörleri için, partiye bağlılığın, demokratik bilincin ve kişisel sorumluluğun ölçülüp tartıldığı günlerdir böylesine günler.

Parlamentoda CHP sıralarında oturan milletvekili ve senatörler, kan ve gözyaşıyla oluşan bir birikimin Ankara'ya getirdiği insanlardır. Bir çoğunu milletvekili ve senatör yapan güç, kendi kişisel nitelikleri değil, toplumun içinde bulunduğu çelişkilerdir. Bu milletvekili ve senatörlerin, bu birikime, bu çelişkilere ödeyecekleri borçları vardır. Milyonlarca insanın "umudumuz" diye bağrına basıp oy verdiği parti, böyle küçük hesaplarla harcanmaz!

CHP binasına atılan "tahrip gücü yüksek" patlayıcı madde, partiye, hükümete ve parti örgütüne, bu küçük pazarlıkları yapan milletvekilleri kadar zarar vermiş değildir.

Kendinize gelin efendiler!

(Cumhuriyet, 23 Şubat 1979)

SUÇ VE CEZA...

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin görev yapmasına hükümet engel olmaktadır.

Bu sözü, sıradan bir yurttaş söylese, hemen hakkında "askeri kanunlara karşı itaatsizliğe teşvik" suçundan kovuşturma açılır. Fakat Demirel bu gibi konularda olağanüstü dokunulmazlıklara sahiptir. Beyefendi, böylesine suçlar için şerbetlidir! Kimse kılına dokunamaz.

Silahlı Kuvvetler tarafından "cumhuriyetin geleceğini tehlike içine düşürmek" gibi en ağır gerekçelerle iktidardan düşürülür, ancak hakkında hiçbir kovuşturma açılmaz. Şimdi de Silahlı Kuvvetler'i hükümete karşı kışkırtmak için elinden geleni yapıyor. Sıkıyönetim komutanlarına "Dinlemeyin bu hükümeti" diyor.

Ben maddesini yazayım, gerisini siz araştırın. Bu gibi sözler, Türk Ceza Yasası'nın 153. maddesine girer. 153. madde, Si-

lahlı Kuvvetler'in kışkırtılmasını yasalara karşı çıkmasını öğütleyenleri cezalandırır. Sıkıyönetim, bir yasal yönetim biçimidir; askeri yönetim demek değildir! Sıkıyönetim, hükümet tarafından ilan edilir ve sıkıyönetim komutanları, doğrudan doğruya başbakana bağlıdır. "Türk Silahlı Kuvvetleri'nin görev yapmasına hükümet engel oluyor" demek, açıkça Ceza Yasası'ndaki tanımla, "askerleri kanunlara karşı itaatsizliğe veya yeminlerini bozmaya... teşvik etmek" anlamına gelir.

Demirel, "Cumhuriyeti"n geleceğini tehlike içine düşürür kimse kendisine ilişmez, kardeşlerine ve yeğenlerine haksız kazanç sağladığı savıyla parlamentoda soruşturma açılır, ancak komisyonlar bir türlü toplanmaz, "askeri isyana teşvik" eder, fakat bir tek askeri savcı, bir tek cumhuriyet savcısı dava açmaz; açamaz.

Ya Tuzluçayır muhtarı?

O'nun dokunulmazlığı yoktur. Adı Süleyman'dır ama soyadı Demirel değildir. Evet, Ankara'nın Tuzluçayır muhtarı Süleyman Ayten, geçenlerde evinde "yasak sol yayın bulundurduğu" gerekçesiyle gözaltına alındı. bir süre sonra serbest bırakıldı. Süleyman Ayten, yiğit bir halk lideriydi. Sözünü sakınmazdı. Gözaltından çıktıktan sonra, bazı yayın organlarına demeç vererek, yapılan uygulamaları eleştirdi. Bunun üzerine Süleyman Ayten yeniden gözaltına alındı. Hastaydı, kronik bronşiti vardı, kalp hastasıydı, tansiyonu düşüyor; ayakta duramıyordu.

Ama suçu büyüktü! Evinde yasaklanmış sol yayın bulundurmuştu. Tuzluçayır'ın CHP'li muhtarı, cezaevinde fenalık geçirdi. Bir süre sonra hastaneye kaldırıldı. Ve fakat CHP'li muhtar Süleyman Ayten'in yüreği, kendi hükümetinin işbaşın-da bulunduğu günlerde, "yasak sol yayın bulundurmak" suçundan gözaltına alınmaya dayanamadı. Ve Süleyman Ayten, sıkıyönetimin gözaltında hayata gözlerini yumdu.

Yasalarımızda, "yasaklanmış sol yayın bulundurmak" diye bir suç yoktur. Dileyen dilediği kitabı okur. Kaldı ki, hangi kitabın yasaklandığı, hangisinden toplatma kararının kaldırıldığına ilişkin, hiçbir bakanlıkta herhangi bir kayıt da yoktur. Hangi kitabın yasak olduğunu nereden bilsin bir mahalle muhtarı? Senin Adalet Bakanlığın, senin İçişleri Bakanlığın bilmiyor ki, sokaktaki yurttaş bilsin bu yasakları!

Hükümetin emrindeki siyasi polis, sıkıyönetime şimdi böylesi sanıklar getiriyor. Böylece, yaygın şiddet eylemleri ile ilgili davalarla ilgilenmesi gereken sıkıyönetim, boş yere, gereksiz dosyalara boğuluyor; ve CHP'li muhtar Süleyman Ayten olayında olduğu gibi, insan yüreğini sızlatan acı öykülerle karşılaşılıyor.

Süleyman Demirel, suç işleyip, demokrasi kahramanı gibi ortalıklarda dolaşıyor; CHP'li muhtar Süleyman Ayten de, işlediği bir suçtan ötürü cezaevlerinde can çekişip, ölüyor.

"Ak günler" geldi, hesap da soruluyor! Ama kime?

(Cumhuriyet, 24 Şubat 1979)

ŞAH VE ALLENDE...

Ülkesinden apar-topar kaçan Şah ile faşist generallere karşı dövüşe dövüşe ölen Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende'yi anımsayın. İşte size iki örnek. Biri faşist, biri sosyalist! Biri, tahtını İran halkının kan ve gözyaşları üzerine oturtmuş, öteki halkın oylarıyla devlet başkanı olmuş iki devlet başkanı...

Biri, İsviçre bankalarına kaçırdığı on beş milyar doları, muslukları altın kaplama ile süslü özel uçağı ile Şah! Öteki, sarayını çeviren tanklar üzerindeki generallerin "Teslim ol" çağrılarına "Sizin gibi alçaklarla pazarlık etmem" diye haykıran sosyalist Allende!

Bu iki devlet başkanının yaşam öykülerinde "yiğitlik ve alçaklık", renkli fotoğraflar gibi gözler önündedir...

Bizde de böyle olmadı mı? Osmanlı İmparatorluğu'nun son padişahı Sultan Vahdettin, İngiliz zırhlısına sığınıp kaçmamış mıydı? Bir eski atasözüdür bilirsiniz; "Hain, korkak olur." En kanlı diktatörler, son hesaplaşmada, döktükleri kanlardan, kıydıkları canlardan korkup, uysal kediler gibi sığınırlar bir yerlere.

Şah da böyle yapıyor!

Yönetimlerini halk sevgisiyle yoğuran Allende gibi yiğit liderler, faşist namlular karşısında, başlarına geçirdikleri miğfer, ellerine aldıkları makinalı tüfeklerle dövüşürler sonuna dek. Çünkü, İsviçre bankalarında milyonlarca dolarları yoktur, musluları altın kaplamalı özel uçakları da yoktur. Halklarına bıraka-

cakları tek miras, onurlu yaşamları, dimdik tuttukları başları ve bu başlarında sakladıkları sosyalist inançlarıdır

Şahlar yenilir, Allende'ler yenilmez! Faşist kurşunlarla delik deşik edilseler de yenilmezler. Öyküleri, "ıslak bir mendil gibi" elden ele, gönülden gönüle dolaşır. Gün gelir, evet gün gelir, Pinochet'leri kanlı apoletlerinden tutup, halkının önüne çıkarıp, hesap sorarlar.

Yenilmez, Allende'ler yenilmez!..

Şehinşah hazretleri kaçıyor. On beş milyar doları, dünyanın dört bucağındaki villaları, altın kaplamalı tuvaletleri, muslukları, kendi göğsüne kendi taktığı madalyaları, çokuluslu şirketlerdeki ortaklıkları, hainlikleri, korkaklıkları, alçaklıklarıyla kaçıyor.

Suç ortaklarını aslan önüne atarcasına, generallerini, SAVAK ajanlarını Humeyni'nin önüne bırakarak kaçıyor...

Şah kaçtıkça Allende'nin onurlu, inançlı kavgası daha da büyüyor. Şah'ın iğrenç serüvenini tiksintiyle izlerken, Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende'yi ülkemdeki bütün sosyalistlerle ve ilerici aydınlarla birlikte saygıyla bir kez daha anmak istiyorum.

Çünkü Allende, sosyalist inançların yiğitlik türküsüdür Şah ise, faşizmin kanlı saltanatının iğrenç adıdır.

Şah, İsviçre bankalarındaki milyonlarca dolarıyla yaşarken hergün ölüyor. Allende, faşizme karşı direniş çağrıları gibi, emekçilerin yüreklerinde ve inançlarında her gün dipdiri yaşıyor.

Şah uluslararası sermayenin fırlatıp attığı bir kirli mendil; Allende ise, sosyalist insanların burçlarında gün geçtikçe yükselen bir bayraktır şimdi!..

(Cumhuriyet, 25 Şubat 1979)

YİNE TAM GÜN...

Tam Gün Yasası'na karşı çıkan çok kazançlı hekimler, "Olmaz" diyorlar, "Bu yasa Anayasa'ya aykırıdır" Niçin aykırıdır? Çünkü, hekimlerin milyoner olmalarını engelliyor. İşin özeti budur!

Diyeceksiniz ki, "Yasanın aksayan yanları yok mu?" Vardır; hangi yasa kusursuzdur? Bir yasanın Anayasa'ya aykırı olması ayrı konudur, aynı yasanın bazı aksaklıklar, kusurlar taşıması yine ayrı bir konudur. Yasadaki aksaklıklar uygulamada ortaya çıkar. Bu aksaklıklar, bazı maddelerin yenibaştan düzenlenmesiyle giderilebilir.

Bol kazançlı hekimlerimiz, şimdi de "Efendim; doktor albaylar, bu yasayla çok para alacaklar. Ordu hiyerarşisi bozuluyor" gibisinden kışkırtmalara başladılar.

"Ordu hiyerarşisi" nasıl bozulur bilir misiniz? Şöyle bozulur: Gündüz; askeri hastanede "asker" olan "hekim" öğleden sonra muayenehanesinde "sivil hekim" olarak binlerce lira kazanır İşte o zaman bozulur. Ordu hiyerarşisi, "ücret bordrosu" ile ölçülmez. Bunun başka ölçüleri, başka kuralları vardır.

Askeri yargıçları düşününüz: Bunlar, sabah Askeri Mahkeme'de yargı görevi yaptıktan sonra, öğleden sonra avukatlık yapabilirler mi? Bu, askerlik görevi ile, ordu hiyerarşisi ile bağdaşır mı? Bir askeri yargıcın, sabah "asker" öğleden sonra "avukat" olabileceğini hiç aklınızdan geçirir misiniz?

Hekimler, yargıçlar, Silahlı Kuvvetler'de "yardımcı sınıf" sayılırlar. Hekime tanınan ayrıcalık, yargıca, savcıya niçin tanınmıyor? Var mı bu ayrıcalığı, bu çelişkiyi açıklayacak, doğru ve haklı görecek bir hukuk kuralı? Ben anımsamıyorum. Bilen varsa, yazsın, sevinirim.

Ücret, aylık, dünyanın her yerinde yapılan işin niteliğine göre verilir. "İş riski" gibi kavramlar, yapılan işin niteliğinden kaynaklanan ek ödeme dayanaklarıdır. Pilot, yer subayından çok aylık alır. Nedeni, yaptığı işin niteliğidir Bundan dolayı, "ordu hiyerarşisi" bozulmaz. Binbaşı yine binbaşı, albay yine albaydır.

Sağlık konusunun özel kazanç aracı olması kadar ayıp var mıdır? Bir devletin en başta gelen görevi yurttaşlarının beden ve ruh sağlığını sağlamaktır. Tam Gün Yasası', bu yolda atılan yalnızca "ürkek" bir adımdır Devlet devlet olsa, özel muayenehane açtırmaz. Türkiye, kızamık hastalığından en çok ölüme rastlanan bir ülkedir. "Hipokrat yemini" etmiş bol kazançlı hekimlerimiz bu istatistiklerden hiç utanır, hiç sıkılırlar mı acaba?!..

Para mı kazanmak istiyorsunuz? Buyrun, özel muayenehaneniz emrinizdedir; orada bol bol para kazanırsınız. Hem hastanede devlet memuru, hem "serbest meslek sahibi" olmaz. Olmaması gereken bu: Sabah "asker" öğleden sonra "sivil"; sabah "devlet memuru" öğleden sonra "serbest meslek sahibi" Olmaması gereken, yasaklanması gereken bu.

O zaman, belki kliniklerinizde anneler, çocuklar bakımsızlıktan ölmez, değil mi, Ankara Tıp Fakültesi'nin "Kadın ve Doğum Kliniği" yöneticileri?!

Devlet devlet olsa, "Tam Gün Yasası"'na karşı çıkan bol kazançlı hekimlere birer Maliye Müfettişi yollar. Ondan sonra da ilan eder:

- Bu yasayla zarara uğruyorsanız, vergi değerine göre sizlere tazminat ödemeye razıyım.

O zaman Devlet Hastaneleri'nde Dahiliye kliniklerine, "ülsere" tutulmuş bol kazançlı hekimler yatar. İşte o zaman anlarlar "Tam Gün" ilkesinin yararını, zararını.

(Cumhuriyet, 26 Şubat 1979)

EGE HAVA YOLLARI...

Memleketimize ve milletimize hayırlı ve uğurlu olsun! Bursa Havayolları'ndan sonra bir özel şirket daha, "Ege Havayolları İşletmeciliği" adında bir yeni taşıma şirketi kurdu. Bu gibi hayırlı ve uğurlu şirketlerin başını hep "milliyetçi" yurttaşlarımız çektikleri için; Ege Havayolları kurucuları içinde, muhterem Süleyman Demirel büyüğümüzün Isparta Belediye Başkanı Fuat Uyar da var. Tebrikler!

Ege Havayolları A.Ş.'nin öteki ortaklarının adları şöyle: Hüsamettin Şınlak, Turgut Koyuncuoğlu, Birsen Şınlak, Yılmaz Koyuncuoğlu, Halil İleri...

Şirket 26/10/1978 gün ve 40956 / K: 1288 sayı ile ticaret siciline kaydedilmiş.

Şirket, Ulaştırma Bakanlığı'na yaptığı başvurularda, "Bölgesel Hava Taksi İşletmesi" kurmak istediklerini bildiriyor ve bunun için izin verilmesini istiyor.

Bence izin verilmesinde hiçbir sakınca yoktur. Özel sektör, güzel sektördür. Tuttuğu taşı altın eder. Öyleyse bu uçak şirketleri, önce "altyapı tesislerini" kursunlar, yani önce havaalanı yapsınlar, sonra radar aygıtları getirtsinler, özel "hava limanlarını" açsınlar; ondan sonra da "İzmir, Aydın, Balıkesir, Muğla bir-iki" diye "bölgesel hava taksi işletmeciliğine" başlasınlar.

Geçen yıllarda, "Bursa Havayolları" kurulmuş; bir aylık kısa Ecevit Hükümetinin Ulaştırma Bakanı Erol Çevikçe, hava ulaştırmacılığında "ulusal havayollarını geliştirmek gerektiği" gerekçesiyle, istenen izni vermemişti. Ulaştırma Bakanlığı'na Erol Çevikçe'den sonra oturan AP'li Yılmaz Ergenekon, Bursa milletvekili olarak, Bursalı işadamlarını kırmamış ve gereken izni hemen verivermişti.

Havaalanı devletin, radarlar devletin, havaalanı görevlileri devletin, uçaklar özel teşebbüsün. Kusura bakmasınlar. bu kadarı da biraz ayıp oluyor. Koskoca özel teşebbüs, havaalanları yapamıyor mu? Yapar. Hem de nasıl yapar! Radar getiremez mi? Getirir. Hem de en iyisini getirir! Öyleyse kursunlar havalimanlarını, ondan sonra alsınlar izinlerini.

Havalimanı devletten, uçaklar özel teşebbüsten, armut piş, ağzıma düş!

Ege Havayolları, kurnaz mı kurnaz. Bakınız başvurularında ne diyor:

Yurdumuzda Türk Hava Yolları'nın ve dış ülkelerdeki benzeri kuruluşların gerçekleştirdiği büyük uçaklarla yapılagelen bu hizmetler, genel olarak büyük yatırım ve altyapı tesislerini gerektirmektedir. Böyle uçakların rantabl olarak çalışabilmesi için belli oranlarda yolcu ve uçak kapasitesine sahip olmalarının yanısıra, uzun pisti, pahalı araç ve gereçlerle donatılmış havaalanlarına gerek vardır.

Özetle diyorlar ki:

Küçük kentlere yapılacak uçak seferlerini biz üstümüze alalım.

İyi, güzel; öyleyse yapın İzmir'e büyük bir havalimanı, sonra Balıkesir'e, Antalya'ya, Burdur'a, sonra efendim, Fethiye'ye, Bodrum'a, Marmaris'e, Ayvalık'a, Ören'e... Olsun bitsin!

Şimdi sigaranızı söndürün, kemerlerinizi bağlayın, koltuklarınızı dik tutun... Kaptan pilot AP Isparta Belediye Başkanı... Uçuyoruz!

(Cumhuriyet, 27 Şubat 1979)

BAZI ÖNLEMLER...

Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı ekipler, Karadeniz Teknik Üniversitesi girişinde yaylım ateşine tutularak öldürülen Dr. Necdet Bulut'a ateş açanlardan Mikdat Şimşek'i yakaladılar. Uzun süren soruşturmalar sonucunda on yedi yaşındaki Mikdat Şimşek'in Adana'da sol eğilimli işçilerin oturduğu kahveye ateş açılarak dört kişinin öldürülmesi olayına da karıştığı saptandı.

Ferhat Tüysüz on yedi yaşında, Veli Can Oduncu on yedi yaşında, Mikdat Şimşek on yedi yaşında...

Peki, bunları yöneten, bunlara "Git, şu adamı öldür" diye emir verenler kimler? Soruşturma ve yargılamaların düğüm noktası, bu sorularda yatmaktadır. Emirleri kim veriyor? Kim yönetiyor bu terörü?

Yasalara göre, on yedi yaşındaki bir sanık, ceza indirimlerinden yararlanır. Çünkü henüz, hukukça "ergin" sayılmaz. Bu nedenle verilen ceza belli oranlarda indirilir Örneğin, bu sanıklara ölüm cezası verilemez. Terörist eylemleri yönetenler bunu biliyorlar. Bu nedenle cinayetleri böyle küçük çocuklara işletiyorlar. Sonrası kolay:

- 81'de af var İki-üç yıl yatar çıkarsın...

Bir de benim dikkatimi çeken bir nokta var. Sanırım bu nokta emniyet müdürlerinin, savcıların ve yargıçların gözlerinden kaçmamıştır. Bu çocuklar, yedi-sekiz cinayeti birden üzerlerine alıyorlar İki cinayetten fazlasını üstlenen sanığın cezasında bir artış olmayacak, bunu da biliyorlar. Acaba diyorum; bu sanıklar; başkalarını soruşturmalardan kurtarmak için işlemedikleri cinayetleri de mi üzerlerine alıyorlar? Böyle yapınca ne olur? Bazı teröristler, uzun süre soruşturma zincirlerinden kurtulmuş olur. Soruşturmalar saptırılır, kanıtlar dağılır.

Bu olasılık üzerinde durmakta yarar vardır.

Adam, Trabzon'da cinayet işliyor. Oradan Adana'ya geliyor, bir cinayet de Adana'da işliyor. Adana'dan kalkıyor, Kahramanmaraş'a gidiyor. Kahramanmaraş'tan, yeni bir cinayet işlemek için Ankara'ya geliyor. Ankara, sıkıyönetim bölgesi içinde. Adana öyle, Kahramanmaraş öyle. Nasıl girip, çıkılıyor bu illere böyle? Adamlar, ellerinde otomatik silahlarla bu illerimi-

ze ellerini kollarını sallayarak girip çıkıyorlar. Hani önlem?.. Bir olay oldu mu, o ilin valisi hemen açıklama yapar:

- Şehrin giriş ve çıkışlarını tuttuk.

İyi ki tutuyorlar Bir de tutmasalardı, kim bilir neler olacaktı! Biraz ciddiyet gerekiyor!

Bu olaylarla ilgili olarak bir küçük ayrıntıyı, sayın sıkıyönetim komutanlarına anımsatmak istiyorum. Sanık yakalanıyor; günlerce sorgusu yapıldıktan sonra, sıkıyönetim mahkemesince tutuklanıyor. Sanık cezaevine gider gitmez, saçları, bıyıkları, kökünden kesiliyor.

Yargılama başlıyor. Görgü tanıkları, mahkemeye gelip sanığı "tesbit" edecekler. Emniyet Müdürlüğü'nde "teşhis" daha kolay oluyor. Çünkü sanık saçıyla, başıyla, varsa bıyığı ile yakalandığı şekli koruyor. Saçları, bıyıkları kesilince, bir de giysiler değişince, sanığın görünüşü, büyük ölçüde değişiyor. Bu durumda da "teşhis" zorlaşıyor. Çünkü, cinayet olaylarının tanıkları, katili bir an için görürler. Olayın heyecanı, çoğu kez "teşhisi" güçleştirir. Eğer sanık, olaydaki görüntüsünü değiştirmişse, saçı ve bıyığı kesilmişse "teşhis" büsbütün güçleşir.

Bunun için yargılama sonuna kadar sanığın saçları, bıyıkları, varsa sakalı kesilmemeli ve sanık yakalandığı görüntüsüyle mahkeme önüne çıkarılmalıdır.

Saç sakal kesip, temizlik yapalım derken, çoğu kez sanığa yardımcı olunduğu gözden uzak tutuluyor!

Bir başka konu da şu: Görüldüğü üzere, bu cinayetler, "gezer ekipler" tarafından işleniyor. Böyle olunca da her ilin emniyet örgütü, ancak kendi sınırları içinde soruşturmalara etkin olabiliyor. Suçun bu türü gözönüne alınarak, "gezer soruşturma ekipleri" kurmakta sonsuz yarar vardır. Yoksa, il emniyet örgütleri arasındaki kopukluk, teröristlerin daha rahat at koşturmalarına yol açmaktadır. Daha geçenlerde, Ankara Emniyet Müdürlüğü'nce aranan ve hakkında "gıyabi tutuklama kararı" bulunan bir teröristin, küçük bir suçtan ötürü Eskişehir cezaevinde yattığı -o da bir rastlantı sonu- öğrenilmişti.

Devletin teröre karşı yeni baştan örgütlenmesi, güncel ve kaçınılmaz bir görevdir. On yedi yaşındaki Tüysüzlere, Oduncular a ve Şimşeklere devlet olarak gülünç olmak istenmiyorsa, bu güncel görev bir an önce yerine getirilmelidir.

(Cumhuriyet, 28 Şubat 1979)

YENİ DÖNEM...

Muhalefetin "düştü düşüyor" söylentileri, son oylamayla bir kez daha boşa çıkarıldı. CHP Grup Başkanvekillerinden Altan Öymen'in açıkladığı gibi, hükümet on üç ayda 82 kez güvenoyu almış ve son oylamadan da başarıyla çıkmıştır.

Bir hükümetin, böylesine çalkantılı bir dönemde ayakta kalabilmesi başlıbaşına başarı sayılır. "Düştü, düşüyor" söylentileri, önümüzdeki günlerde "düşmedi, ne yapacağız" karamsarlığına dönüşecektir. Hele, "biraz bekleyin, nasıl olsa hükümet değişiyor" diye umutlarla aldatılan cezaevindeki teröristler ve onların yakın çevreleri, çaresizliğin kısır döngülerinde büsbütün bocalayacaklardır.

Son zamanlardaki amaçları, sıkıyönetim aracılığı ile hükümeti güç koşullara sürüklemek, önce CHP grubu içinde, hükümet yapısında ve Sıkıyönetim Komutanları ile hükümet arasında sürtüşme yaratmak ve bu ortamda hükümeti düşürmekti.

Bu gibi oyunlara başvuranlara en doyurucu yanıtı Genelkurmay Başkanı Sayın Kenan Evren verdi. Orgeneral Evren'in açıklamasında yeralan şu bölüm, demokratik hukuk devletine bağlı olanların yüreklerine su serpmiştir:

Sıkıyönetim Komutanları'nın çok yumuşak bir tutum izledikleri ve henüz anarşinin kökenine inemedikleri iddiasını ileri sürenlerin amacı, bu komutanlara gayri kanuni yollara giderek, sanıklara işkence yapmayı, zamanlı zamansız aramalarla vatandaşı huzursuz etmeyi telkin ile, aldanmaktadırlar...

Orgeneral Evren, bu açıklama ve uyarısıyla yakın geçmişimizde yaşanmış bazı acı olayları anımsatıyor ve Silahlı Kuvvetler'imizin saygınlığının korunması için ilgililere yol gösteriyor. Bir hükümet için en sağlam güvencelerden biri, Silahlı Kuvvetler'in demokratik hukuk devletine olan bağlılıkları ve bu yolda gösterdikleri özverili tutum ve davranışlardır.

Orgeneral Evren, muhalefet çevrelerinde "isteri krizleri" gibi yinelenen "devlet terörü" özlemlerini elinin tersiyle iterek, Silahlı Kuvvetler'in "hiçbir parti ve ideoloji emrinde" olmadığını herhangi bir yoruma yer bırakmayacak biçimde vurguluyor.

Genelkurmay Başkanı, "Eşgüdüm" sözcüğüne sarılarak, yasada yeralan bu kurumda görevli Korgeneral Şahap

Yardımoğlu'nu, Sıkıyönetim Komutanları'nın üzerinde bir komutanmış gibi gösterip, açıkça kışkırtıcılık yapan muhalefet sözcülerini yanıtlarken, bu yoldaki sinsi çabaların da başarıya ulaşamayacağını ortaya koymuş bulunuyor.

Bütçe oylaması, 13 ay içindeki 82 güvenoylamasından sonra, hükümetin parlamento aritmetiğindeki gücünü bir kez daha kanıtlamış bulunuyor. Bütçe oylamasının yapıldığı gün, Belediye Gelirleri Yasası', Cumhuriyet Senatosu'ndaki muhalefet senatörleri ve "geniş tabanlı" kontenjan senatörlerine rağmen çıkarılıyor. Genelkurmay Başkanı, yaptığı açıklamayla Silahlı Kuvvetler'le Sıkıyönetim Komutanlıkları'nın demokratik hukuk devletine olan bağlılığını ilan ediyor. Anayasa Mahkememiz, Tam Gün Yasası"nın iptal edilmesi için açılan davayı oyçokluğu ile reddediyor

Bütün bunlar, hükümetin, bütçe oylamasıyla açılan yeni dönemde içinde bulunduğu eylemsizlik aşamasını geride bırakmasını ve terörist odakların üstüne inanç ve güvenle gitmesini kolaylaştırıcı örneklerdir. Hükümetin bu yolda atacağı adımlar, CHP'ye oy ve gönül vermiş milyonlarca yurttaşın, parlamentoda sabahlara dek yorulmadan çalışan milletvekili ve senatörlerin, demokratik hukuk devletini yaşatmaya kararlı Silahlı Kuvvetler'imizin desteğiyle amacına ulaşacaktır.

Demirel, MC Hükümeti'nin Başbakanıyken, "Yedi ayda üç güvenoyu aldım" diye böbürleniyordu. Ecevit Hükümeti, 13 ayda 82 güvenoyu aldı. 7 ayda 3 güvenoyuna karşılık 13 ayda 82 güvenoyu... Eh, bu hesabın içinden çıkamayanların, hükümeti düşürme hesaplarına kimse inanmaz.

(Cumhuriyet, 1 Mart 1979)

BAĞIŞ PARASI...

Bir deprem felaketi oldu mu, hemen "felaketzedelere yardım" kampanyaları başlar; paralar toplanır. Sonra bu paralar yerine harcanır mı harcanmaz mı, orasını pek araştıran olmaz. Artık bu, bağış toplayanın insafına, dinine, imanına kalmıştır.

Geçen yıllarda Van ve çevresinde korkunç bir deprem olmuş; bunun üzerine Diyanet İşleri Başkanı Doç. Dr. Süleyman

Ateş cübbesi ve sarığı ile çıktığı televizyon ekranından Van deprem felaketzedeleri için bağış kampanyası açtığını ilan etmiş, ayrıca müftülüklere genelge göndererek bağış toplanmasını istemiştir. Bu çağrı üzerine yurdun dört bir bucağından yollanan paralar milyonları bulmuştur.

Şimdi soracaksınız:

- Sonra ne olmuştur?

Sonrasını pek sormayın! Allah selamet versin, Diyanet İşleri Başkanı beyefendi hocamızın deprem felaketzedeleri için topladığı bağış hesaplarında açık çıkmıştır. Yaa, işte böyle!

- Nereden biliyorsun?

Bilmeden yazar mıyım!!..

Bu konuda, Başbakanlık'ça soruşturma açılmış, "fezleke" düzenlenmiş. İsterseniz, "Fezleke"de yer alan suçlamaları birlikte okuyalım:

Yukarıda açıklanan delillerin ışığında Süleyman Ateş ve onun eylemlerine katılan Mehmet Çamoğlu ile Mustafa Kalfaoğlu'nun:

a) Van deprem felaketzedeleri için toplanan paraları Başbakanlık genelgesi doğrultusunda açtırılan hesaba yatırmayıp "keyfi harcamalarda bulunduğu" ve bu hesaplarda 2.276.712,75 TL'lık bir açık bulunduğu, 7 Sefer 1334 (1918) tarihli Cem-i İanat Nizamnamesinin (Yardım Toplama Tüzüğü) 10 ve 1609 sayılı yasanın 1. maddesinin 2. fıkrası hükümleri ışığında Türk Ceza Yasası"nın 202. maddesine,

b) 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'a göre "ibadet, ahlak esaslarıyla ilgili" (Md. 1) kurban ibadetinin yerine getirilmesiyle, Van depremi felaketzedelerine yardım amacıyla kurban keserek, kurban paraların bu ibadet işlevi için açılan banka hesabına gönderilmeleriyle toplanan paraların harcanması dini konular dışına çıkılarak kurban hesabında toplanan paraları Ankara'da açtırdığı özel fon hesabına aktarıp bu paraları çeşitli özel amaçlı işlerde kullandıkları saptandığından Türk Ceza Yasası"nın 240. maddesine göre yargılanmaları gerektiği sonuç ve kanısına varılmıştır...

Bu "fezleke", Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun gereğince, Başbakanlık Müşaviri Şinasi Çolakoğlu ve Başbakanlık Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Kurulu Başkanı Mehmet Vehbi Ünver imzalarını taşımaktadır ve 19 Haziran 1978 tarihlidir.

Soruşturma dosyasından öğreniyoruz ki, Süleyman Ateş, görevinden uzaklaştırılmasından on gün önce, 10/1/1978 günü, Türkiye Emlak Kredi Bankası Merkez Şubesi'ndeki 9 numaralı hesaba, 634 bin 71 lira 80 kuruş, yine görevinden alınmasından iki gün önce aynı hesaba 131 bin 480 lira yatırmıştır. Niçin dersiniz?.. Resmi nitelikteki belgelere göre toplanan bağışın 2 milyon 276 bin 712 lira 75 kuruşu kayıptır.

Ve bunun adı, ceza Yasası'na göre "zimmete para geçirme ve ihtilas" suçudur. Cezası ne kadar mı? Beş yıldan on yıla kadar hapis cezası!.. Bir de şu var. Zimmete geçirilen para, suç ya da hüküm tarihinden önce ödenirse, ceza üçte bir oranında indirilir.

Diyanet İşleri eski Başkanı İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Süleyman Ateş'in üzerinde 2 milyon 276 bin 712 TL. var. Ne yapalım şimdi? Ne diyelim?

Eğer suçu mahkemece kesinleşirse, "Saçından, sakalından, sarığından, cübbenden utan" diyeceğiz. Ya şimdi ne diyelim?

"Allah kabul etsin. Amin, el Fatiha..."

(Cumhuriyet, 2 Mart 1979)

KİMLERDİ?

AP Genel Başkanı Demirel, Genelkurmay Başkanı Sayın Kenan Evren'i yanıtlarken şunları söylüyor:

1971-73 dönemindeki sıkıyönetim idaresinde görev almış hakimlere, savcılara, sırf o dönemde görev yaptıkları için yeniden görev verilmemesini kınıyoruz.

Bu sözler uluorta söylenirse, bazı gerçekleri anımsatmak bizim için kaçınılmaz bir görev oluyor.

12 Mart döneminde görev yapan bazı askeri yargıç ve savcılar, bugünkü sıkıyönetimde de görev yapmaktadırlar. Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi Duruşma Yargıcı Hamdi Sevinç, 12 Mart döneminde, Diyarbakır Sıklyönetim Askeri Mahkemesi duruşma yargıcıydı. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Albay Remzi Şirin, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nde duruşma yargıcıydı. Yine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavir Yardımcısı Hakim Yüzbaşı Önder Ayhan, Diyarbakır

Sıkıyönetim Mahkemesi'nde üye olarak görev yapmıştı. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı Refik Karaağ 12 Mart döneminde, Albay Remzi Şirin ile birlikte İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'ndeydi.

Devam edelim;

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Albay Nevzat Beygo, 12 Mart döneminde Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı'ydı. Adana ve Kahramanmaraş Sıkıyönetim Komutanlığı adli müşaviri, 12 Mart sıkıyönetiminde de görev yapmıştı. Erzincan ve Sivas illeri Adli Müşaviri Albay Hayrettin Uğrasız, 12 Mart sıkıyönetiminde Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı'ydı. 12 Mart döneminde çeşitli sıkıyönetim mahkemelerinde görev yapmış bulunan Yargıç Binbaşılar Demir Akarsu, Gün Soysal bugünkü sıkıyönetim mahkemelerinde de görev almışlardır.

12 Mart döneminde görev yapmış bulunan bazı askeri savcı ve yargıçlar da bugün Askeri Yargıtay ya da Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ndedirler. Askeri Yargıtay, sıkıyönetim mahkemesi kararlarını onaylayan ve bozan üst yargı kuruluşudur. Yargıç Albay Süha Umurhan, Yargıç Albay Akdemir Akmut ve Yargıç Albay Keramettin Çelebi Askeri Yargıtay'da, 12 Mart döneminde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Albay Turgut Akan ile aynı dönemin Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi duruşma yargıçlarından Albay Ahmet Tetik, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ndedirler.

12 Mart döneminin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı Albay İlhan Şenel, Genelkurmay Mahkemesi Askeri Savcısı'dır. 12 Mart döneminde Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına ölüm cezaları veren mahkemenin yargıçlarından Albay Mehmet Turan, Genelkurmay Mahkemesi'nde askeri savcı olarak görev yapmaktadır. 12 Mart'ın Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi askeri savcılarından Albay Mustafa Akın da bugün Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde görevlidir.

Diyeceksiniz ki, "Peki, 12 Mart'ın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Muzaffer Gücüroğlu nerededir?"

O da bugünkü sıkıyönetimde görevli askeri savcı, adli müşavir ve yargıçları seçen üç kişilik kurulda görevlidir; yani, Demirel ve Türkeş'in beğenmedikleri askeri savcı ve yargıçları se-

çen üç kişiden biri 12 Mart'ın adli müşavirlerinden Gücüroğu'dur. Evet öyledir!

Şunu da kaydedelim: 12 Mart'ı sıkıyönetim mahkemelerinde görev yapan Yargıç Albay Sadettin Üçüncüoğlu, Yargıç Albay Ali Rıza Hafizoğlu ve Yargıç Albay Coşkun Dündar, emekliye ayrılmışlardır.

Öyleyse, "1971-73 döneminde sıkıyönetim idaresinde görev almış hakimlere, savcılara, sırf o dönemde görev yaptıkları için yeniden görev verilmemesi" yolundaki eleştiriler tümden yanlıştır!

Evet, 12 Mart döneminde görev yapmış "bazı savcılara ve yargıçlara" görev verilmemiştir. Bu savcılar ve yargıçlar içinde, düzenledikleri iddianameler ve yazdıkları kararlarda "ülkücülük" yapan ve yargı görevlerine "milliyetçi-toplumcu" ideolojilerini yansıtanlar vardır. Demirel ve Türkeş işte bu gibilerin neden sıkıyönetim mahkemelerinde görevlendirilmediklerini soruyor.

Faik Türün gibi sıkıyönetim komutanı, Ali Elverdi gibi mahkeme başkanı, Baki Tuğ gibi askeri savcı istiyorlardı beylerimiz.

Kural eski kuraldır: "Arslanın sırtında hüküm sürmeye kalkanlar, gün gelir o arslana yem olurlar."

(Cumhuriyet, 3 Mart 1979)

LASTİK UZUYOR...

Ülkemizde her türlü tekerlek lastiği pazarını elinde tutan üç yabancı firma bulunmaktadır. Bunlar, "Goodyear" "Uniroyal" ve "Pirelli" firmalarıdır. Ordu Yardımlaşma Kurumu, bu yabancı firmalardan "Goodyear"a ortak olmuştur.

Bu yabancı firmalar yanında, lastik üretiminin kamu öncülüğünde yapılması için çeşitli girişimlerde bulunulmuş vevlet Planlama Teşkilatı, 17.9.1973 gün ve "İpd Sek-533/3, 30.3.7-73-6916" sayılı yazı ile yerli lastik üretimi ile ilgili çalışmaların devlete bağlı bir şirket olan Pet-Las tarafından gerçekleştirileceğini bildirmiştir.

Aynı günlerde üç yabancı firma, yatırımlarını genişletmek amacıyla Ticaret Bakanlığı'na başvurmuşlardır. Milli Savunma

eski Bakanı Melen, Bakanlığa gelir gelmez, 8 Nisan 1975 gün ve "6048-5-75.Koord/1001" sayılı yazı ile Bakanlar Kurulu'na başvurarak, Goodyear firması yararına Bakanlar Kurulu Kararnamesi çıkartılmasını istemiştir.

Yine aynı günlerde üretime geçen bir yerli firma, Sabancı kardeşlere ait "Lassa, Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş" lastik üretimi için yatırımlara girişmiştir.

Üçü yabancı, biri yerli dört firma dışında lastik üretimine girişmek isteyen bir devlet şirketi olan "Pet-Las"ın kuruluşu uzun süre bekletilmiş, bütün engellemelere karşın bu devlet şirketi, 1976 Ağustosu'nda kurulmuştur. Şirketin ortakları şu kuruluşlardan oluşmuştur: Pet-Kim, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü, Devlet Malzeme Ofisi, Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı, Tarım Kredi Kooperatifleri Yardımlaşma Birliği Vakfı.

Pet-Las kurulur kurulmaz, Kırşehir'de ikibuçuk milyon metre kare arazi üzerine, uçak lastiklerinden tekerlek lastiklerine kadar her türlü lastik üretimi yapabilmek için fabrika kurma çalışmalarına girişmiştir. Pet-Las, 1977 yılının başında, beraberinde 70 milyon dolar kredi de getirecek bir Japon firmasıyla anlaşmışsa da, Japon firması, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik çıkmaz nedeniyle yatırım yapmaktan şimdilik vazgeçmiştir.

Pet-Las bunun üzerine, 1977 yılında MC hükümetinin Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner'e başvurarak, "lastik ithalatı" yapmak istediğini bildirdi. Ancak bu istek yanıtsız kaldı, çünkü lastik ithalatı bir özel firma tarafından yürütülmekteydi.

Pet-Las 1978 yılı içinde CHP hükümetine başvurarak, "kabul kredili ithalat için" kendilerine izin verilmesini istedi. Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı, bu başvuruya olumlu yanıtlar verdiler. Bu yanıtlardan sonra Ticaret Bakanlığı da 19 Temmuz 1978 tarihinde olumlu görüş bildirdi; ancak "kabul kredisi" için Maliye Bakanlığı'ndan uygun yanıt alınmasını istedi. Bu arada yeni "ticaret rejimi" yürürlüğe girdi ve lastik ithalatı için inceleme makamı Ticaret Bakanlığı iken, bu yetki 27 Ocak 1979 gününden başlayarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na devredilivердi. Tabii, bu arada Petlas'ın başvurusu da sürüncemede kaldı.

Lastik ithalatında en becerikli özel firma Kemal Ilıcak'ın başında bulunduğu "Tarımsan, Tarım Araçları Sanayi ve Ticaret

A.Ş."dir. Bu şirketin öteki ortakları, Tercüman Gazetesi Genel Yayın Müdürü Güneri Civaoğlu, İstanbul eski Defterdarı Hakkı Özkazanç, Arslan İçsevgi ve Ali Çekiç'tir.

Kurucu ortakları, Salamon Mitrani, Davit Aoaruh, Hayım Mitrani, Sultane Mitrani, Hanna Ana Abaruh ve Vivyan Mitrani'den oluşan "Saba Otokırklar Otomobilcilik ve Ticaret A.Ş." kurucu ortakları Nahnan Susar, Vedat Moreno, Zeki Susar ve Yusuf İçsevgi ve Yasave Susar'dan oluşan "Morsu Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş." de "Tarımsan"ın ortaklarındandır.

Yani lastik ithalatı, Ilıcak'ların, Salamon Mitrani'lerin, Nahnan Susar'ların ve Moreno'ların ellerindedir.

Lastik ithalatı ile ilgili "incelik" şuradadır. Lastik ithalatında, diğer vergiler ve resimler dışında vergi oranı yüzde 40, istihsal vergisi yüzde 25 oranında saptanmışken, 10.8.1973 gün ve 7/6959 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle gümrük vergisi yüzde 40'dan yüzde 1'e indirilmiştir. Daha sonra bu kararnamenin yürürlük süresi 15.11.1977 gün ve 16114 sayılı kararname ile iki yıl daha uzatılmıştır.

Ilıcak'lı, Moreno'lu, Abaruh'lu "Tarımsan", gümrük vergisinin yüzde 40'tan yüzde 1'e indirildiği sürede yurt dışından lastik ithal ederek milyonlarca lira para kazanmıştır. Tarımsan'a 1.1.1976 tarihinden bu yana, bu amaçla tahsis edilen döviz tutarı milyonlarca doları bulmuştur.

Yüksek Planlama Kurulu 22.8.1978 tarihinde, lastik ithalatında daha önce yüzde bir'e indirilmiş bulunan gümrük vergisini, yeniden yasal oranına çıkartmaya karar vermiştir. Lastik ithalatında gümrük vergisini artıran Bakanlar Kurulu Kararnamesi 5.2.1979 tarihinde imzaya açılmıştır. Bu kararname bazı bakanların masalarında bekletilmektedir.

Bu arada Tarımsan, lastik ithalatında gümrük vergisinin artırılacağı ve bu yolda kararnamelerin bekletildiği şu son günlerde Ticaret Bakanlığı'na başvurarak gümrüklerde bulunan lastikleri yüzde bir gümrük vergisiyle çekmeye çalışmaktadır!

Devlet olarak şuna karar verelim: köylünün traktörü ve şoförün, esnafın araba lastiği gereksinmesini karşılarken, devlet kuruluşlarını mı kollayacağız, yoksa Ilıcak'lı, Moreno'lu, Mitrani'li özel şirketleri mi?..

Bir CHP milletvekili önerge verse de gümrük resmi yüzde kırktan yüzde bire indirildiğinde, kimler ne kadar kazanmışlar

öğrensek. Ve sayın Bakanlarımız, lastik ithalatında gümrük vergisini artıran kararnamenin hangi bakanda olduğunu söyleseler de bilsek. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bir açıklama yapsa da bu kararname imzaya açılmışken, Tarımsan'ın yeni başvurusuna izin verilecek mi anlasak.

Eee, lastik bu; ucundan tutunca nerelere kadar uzanır, bilinmez.

(Cumhuriyet, 5 Mart 1979)

ANDA ŞİRKETİ

"Anda, Ana Neşriyat ve Dağıtım A.Ş.", kitap, dergi ve gazete dağıtımı ile kırtasiye ve büro malzemeleri imalat ve iç-dışsatım yapmak için kurulmuş bir ticari şirkettir. Şirket 1.9.1973 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Memurluğuna kaydedilmiş olup, kuruluş sermayesi 500 bin liradır.

Anda şirketini MHP yandaşı "muhterem zevat" kurmuştur. Şirketin Yönetim Kurulu Başkanı MHP Erzurum Milletvekili Nevzat Kösoğlu'dur. Kösoğlu'nun şirketteki sermayesi 105 bin liradır. Öteki kurucuların adları ise şöyledir: Mustafa Pektut, Ahmet İyioldu, Süleyman Kürkçü, Nurhan Alpay, İbrahim Metin ve Talip Arışahin'dir. Son MC hükümetinde Devlet Bakanlığı yapan MHP Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu da bu şirketin "murakıp üyeliğini" üstlenmiştir. Şirketin Genel Müdürü Ahmet İyioldu, MHP Genel İdare Kurulu üyesidir. Yani şirkette bir tek Alpaslan Türkeş eksiktir.

Anda Şirketi, 11.12.1974 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı'na başvurarak Diyanet İşleri yayınlarının dağıtımını üzerine almak istemiştir. Diyanet İşleri yayınlarını dağıtmak demek, köy imamlarına kadar ulaşmak demektir. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili yasada ve "Dini Yayınlar Döner Sermayesi Yönetmeliği"nde Diyanet İşleri yayınlarının özel şirketler eliyle yapılacağına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu açıklığa karşın Diyanet İşleri Başkanlığı, 16.1.1975 tarihinde Diyanet İşleri yayınlarının dağıtımıyla ilgili bir "şartname" hazırlamıştır. Bu "şartnameye" göre, "Anda" ve "Bateş" dağıtım

şirketleri "teklif mektupları" getirmişler, sonunda dağıtım işi yüzde kırk beş indirimle MHP'lilerin oluşturduğu "Anda" şirketine verilmiştir.

17.2.1975 tarihinde Diyanet İşleri'nin bütün yayınları Anda şirketine verilmiş bulunuyor ve bu yayınlar, Alpaslan Türkeş'in Agah Oktay Güner'in, Necdet Sevinç'in kitaplarıyla birlikte kırk bin köyün imamına kadar ulaşıyordu.

MHP'lilerden oluşan Anda şirketiyle anlaşıp, bu şirkete köy imamlarına kadar ulaşmasını sağlayan Diyanet İşleri sorumlularını da tanımak istersiniz herhalde.

Dr. Lütfi Doğan; evet, Dr. Lütfi Doğan! Ecevit hükümetinin Devlet Bakanı Lütfi Doğan. Tayyar Altıkulaç; evet Tayyar Altıkulaç! Öteki sorumluların adları da şöyle: Mehmet Kervancı, M. Saim Yeprem, Sami Uslu.

Adamlar nasıl örgütleniyorlar? İşle böyle örgütleniyorlar. Kimlerden yararlanıyorlar? Ecevit hükümetinin Devlet Bakanlığı'na getirdiği Diyanet İşleri eski Başkanı Dr. Lütfi Doğanlar'dan ve Diyanet İşleri Başkanlığı'na oturtulan Tayyar Altıkulaçlar'dan...

Anda şirketi ile Diyanet İşleri Başkanlığı'nın anlaşması, Diyanet İşleri eski Başkanı Doç. Dr. Süleyman Ateş zamanında, 1.3.1977 tarihinde feshedilmiştir.

Şimdi bir CHP milletvekilli ya da senatörü yazılı ya da sözlü bir soru önergesi verse de bu şirketin Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarının dağıtımını nasıl üzerine aldığı, şirketin bu dağıtımından ne kadar para kazandığı, ne kadar vergi ödediği anlaşılsa iyi olmaz mı?

Devlet Bakanı Sayın Dr. Lütfi Doğan! Bu konunun ayrıntısını önce Sayın Ecevit'e, sonra da kamuoyuna açıklar mısınız? "Niçin" diye sormayınız sakın. Niçin olacak! Allah rızası için...

(Cumhuriyet, 6 Mart 1979)

YA O ZAMAN?

"Genişletilmiş Komuta Konseyi."

Böyle adlandırılan bir kuruluştan haberiniz var mıydı? Belki vardı: "Genişletilmiş Komuta Konseyi", 12 Mart düzeninde sık

sık toplanan ve bir çeşit "Milli Güvenlik Kurulu" gibi çalışan bir kuruldu.

Öyleydi amma, yasada yeri yoktu; yetkisiz bir kuruldu ancak, günün koşullarına göre etkili bir organ olarak çalışmaktaydı. Genişletilmiş Komuta Konseyi, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları, ordu komutanları ile çeşitli birliklerden gelen korgenerallerden oluşmaktaydı.

12 Mart Muhtırası'nın verilmesine karar veren bu kuruldur. 12 Mart rejiminin devamına karar veren yine bu kuruldur!

"Genişletilmiş Komuta Konseyi"ni anımsasanız bile, yasada yeri olmayan bu kurula karşı çıkmış herhangi bir siyasal parti liderinin adını söyleyebilir misiniz? Söyleyemezsiniz, çünkü hiçbir siyasal parti "Genişletilmiş Komuta Konseyi"ne karşı çıkmadı, çıkamadı!

"Tüfek icad olunca" bizim siyasal parti liderlerimizin de "mertlikleri" bozuluveriyor. Demokrasi, hak, hukuk, hani o günlerde nerelerdeydiniz? Şimdi beylerin ayranları kabardı.

- Eşgüdüm'e karşıyız.

Eşgüdüm, yasada yeri olan bir kurumdur. Eşgüdüm sözcüğü, Fransızca "koordinasyon" sözcüğünün öztürkçe karşılığıdır. "Genişletilmiş Komuta Konseyi" öyle mi?.. Değil. Böyle bir kurulun yasada yeri yok: Konsey "hukuki" bir kuruluş değil, ancak "fiili" bir topluluk.

Sözde hukuk devletiyiz. Hukuk devletinde yasaların kaynağı Anayasa'dır. Anayasa'dan kaynağını almayan hiçbir devlet yetkisi kullanılamaz. 12 Mart rejiminde yasaların tümü yürürlükten kaldırılmadığına ve "Genişletilmiş Komuta Konsey"ine hukuksal geçerlik sağlayacak hiçbir hukuk kuralı sonradan yürürlüğe konmadığına göre, bu kurulu bir "devlet kuruluşu" olarak nitelemeye olanak yoktur.

Şimdi görünüşe bakın: Yasal olan "Eşgüdüm"e karşılar, yasal olmayan Genişletilmiş Komuta Konsey"inden yanalar!

12 Mart döneminde, her iki ayda bir "otomatiğe bağlanmış gibi" sıkıyönetimin uzatılması için el kaldırırlar, şimdi "sıkıyönetim iki ayda olayları önlemedi" diye kabadayılığa özenirler!

Oyunları bu: Orduyu kendi amaçları doğrultusuna sokmak. Sokamayınca da deliye dönüp, sağa sola saldırıyorlar. Amaçları

yalnızca "Eşgüdüm"e karşı çıkmak değil, kan güdüyorlar, kin güdüyorlar!

- Demirel'in ve Türkeş'in "Eşgüdümü", kinle yürüyor, kanla yürüyor!

(Cumhuriyet, 7 Mart 1979)

SEVİNİYORUZ...

Ataş Rafinerisi'ndeki Mobil şirketi payları, bir devlet kuruluşu olan TPAO'ya devrediliyor. Petrol bunalımının doruk noktasına ulaştığı şu dönemde bu girişimi bütün yurtseverlerin desteklemesi gerekir. Bakanlığa geldiği günden beri bu yolda uğraş veren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal ve yanındaki yurtsever bürokratları yürekten kutlarız.

"Milliyetçilik" budur. Yurtseverlik, devletten ve halktan yana olmak da budur.

Bizde "milliyetçilik" ne acı ki yabancı sermaye ortaklarının, ithalatçıların, ihracatçıların, vurguncuların elinde kirletilmiş bir kavramdır. Milliyetçilik, ülkemizin dünya uluslar ailesinin onurlu bir üyesi olmasının, insanlarımızın özgür ve mutlu yaşamalarının aracı olması gerekirken, "komprador kapitalizmi"nin ve açıkgöz "esnaf çıkarları"nın bayrağı yapılmıştır.

Hiç unutmam: Geçen yıllarda ATAŞ konusu gündeme geldiğinde, milliyetçiliği ve "mukaddesatçılığı" kimselere kaptırmayan yayın organlarında ATAŞ konusunda şu satırlar yayınlanabiliyordu:

Türk hükümetinin ATAŞ'a el koymasına maalesef imkan yoktur. Bunu şirketler kadar bakan da bilir. Çünkü vaktiyle çıkarılmış bir istimlak kanununa göre ATAŞ arazisinin istimlakine -kamulaştırılmasına- Türk hükümeti değil, milletlerarası bir mahkeme karar verir. Ataş Rafinerisi tıpkı bir yabancı sefaretin hukuki statüsüne tabidir. İngiliz sefaretini işgal edebilirseniz, ATAŞ'ı da işgal edebilirsiniz...

Bu gazetenin adı "Ortadoğu" dur. Bu satırlar "Ülkücü Doçent" Erol Güngör'ün imzasını taşımaktadır. Gazetenin sahibi

Ömer Öztürkmen AP eski milletvekillerindendir. 1974 yılında Ataş Rafinerisi'ni devralmak isteyen Ecevit hükümetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra'ya karşı işte bu satırlar yazılıyordu.

Anayasa'yı açıyorsunuz: 130'uncu madde, "Tabii servetler ve kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır" diye okuyorsunuz. Bakıyorsunuz, petrol kaynakları ve madenler üzerinde, yerlisiyle yabancısıyla özel ortaklar egemenlik kurmuş!.. Açıyorsunuz Petrol Yasası"nı; bu yasanın birinci maddesinde petrol kaynaklarının mülkiyetinin devletin üzerinde olduğu yazılıyor. Bakıyorsunuz, bu kaynaklar da yabancı şirketlerin ipoteği altındadır.

Siz adının başına "milliyetçi" ve "ülkücü" etiketi yapıştıranlar arasında, petrollerimizin millileştirilmesini isteyene ve bu yolda kavga verene rastladınız mı hiç? Öyle bir milliyetçilik ki, doğal kaynakların millileştirilmesine karşıdır! Tek başına bu örnek bile kimin neyin milliyetçisi olduğunu kanıtlamaya yetmektedir.

Şimdi geriye dönüp düşünüyorum: Petrol kavgası yıllardır sürüyor. Muammer Aksoylar'ı, İhsan Topaloğlular'ı, Özer Derbiller'i, Hüdai Orallar'ı, Cahit Kayralar'ı saygıyla anıyorum. Kimi bakan olarak, kimi genel müdür olarak, kimi de hukukçu olarak, öğretim üyesi olarak ulusal petrol kavgasına alınteri döktüler. Basında Nadir Nadiler, İlhan Selçuklar Çetin Altanlar, Doğan Avcıoğlu'lar, İlhami Soysallar, Emil Galip Sandalcılar, Oktay Akballar bu uğurda büyük kavga verdiler.

Petrollerimiz, doğal kaynaklarımız, "sahte milliyetçiler"in gölgesinde ve yabancı sermayenin elindedir. ATAŞ'daki bir yabancı şirketin paylarını devralmamız bile bizleri sevindiriyor

Gün gelecek, bütün petrol kuyularımız, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız yabancılardan geri alınarak millileştirilecek ve biz o günlerin bayramını birlikte kutlayacağız.

Biliyoruz, "Bu cennet, bu cehennem bizim"!

Bizim dostlar, bizim!

(Cumhuriyet, 8 Mart 1979)

ILICAK'IN MEKTUBU(3)

Bay Mumcu,

Genel Yayın Müdürünüz sayın Oktay Kurtböke'ye de telefonla söylediğim gibi, köşenizi işgal etmekten hiç de memnun değilim. Ne var ki, bir sürü ipe sapa gelmez laflar etmeyi, külhanbeylere has tavırlar takınarak meydan okumayı ve çocukluk günlerimizde, yediğimiz dayak üzerine, "Sen bizim mahalleye gel, o zaman görürsün gününü" gibi sözleri hatırlatan "Ben TÜSİAD'ın toplantısına geldim. Sen de kendine güveniyorsan gel DİSK'in tertipleyeceği bir toplantıda hesaplaşalım" demeyi, gazetecilik sanmış, sütunlarınızı gene kulaktan dolma cümlelerle doldurmuşsunuz. Halbuki geçen defa okuyucularınıza mahcup düşmek istemiyorsanız, biraz araştırarak kalem oynatmanızı çok eski ve çekirdekten yetişmiş bir gazeteci olarak, size tavsiye etmiştim.

Son yazınızı ve muhayyel itihamlarınızı gene bir sürü yanlışlara istinat ettirdiğiniz için, bu cevabı göndermek zorunda kaldım.

Bay Mumcu,

İşi gücü laf üretmekten ibaret olanlara kıyasla, laf üretiminde mahir olmayabiliriz ama, bize dil uzatarak laf cambazlığına kalkanlara verilecek cevabımız hazırdır: Açık ve kesin ifadesiyle LMT şirketi ile şahsen benim veya ortağı olduğum bir şirketin ortaklık kurması başka, Tercüman Gazetesi'nin iddia ettiğiniz gibi çokuluslu şirketlerin yayın organı olması keyfiyeti çok başkadır. İşte zaten sırf bu husus için sizinle mahkemede hesaplaşacağız.

Son yazınızda uzun uzadıya çırpınarak anlatmaya çalıştığınız Mertaş veya Martaş, Morsu ve Saba Oto Kırklar Şirketleri'nde şahsımın veya Tarımsan'ın ortaklığı varsa buradaki hisselerimi tensip ve takdir edeceğiniz DİSK ve benzeri kuruluşlarla, Kızılay'a ve hatta size hibe etmeyi Cumhuriyet okuyucuları önünde taahhüt ediyorum. Kullanılsa kullanılsa "Hodri meydan" deyimi ancak burada sarfedilir. İddianızı ispatlamaya ve yoldaşlarınıza bu suretle de faydalı olmaya sizi davet ediyorum.

Makalenizin üst bölümünde, Saba Oto Kırklar A.Ş., Tarımsan'a ortak diyor, alt kısmında ise Tarımsan'ın, Saba Oto Kırk-

lar'da % 12 payı vardır, yazıyorsunuz. Hangisi doğru? Saba mı Tarımsan'a ortak, yoksa Tarımsan mı Saba'ya ortak? Çünkü bunlar tamamiyle birbirinden farklı durumlardır. Siz bunun farklı olduğunu kavrayamadığınız için, benim Saba Oto Kırklar'ın ve Morsu'nun hissedarı bulunduğumu yazmışsınız.

Daha iyi meseleyi anlayabilmeniz için bir örnek vereyim: Mesela Ziraat Bankası'nın, mesela Sümerbank'ın bir iştirakine, Ahmet Efendi de ortak olsa, Sümerbank'ın veya Ziraat Bankası'nın da hissedarı sayılabilir mi? Bunun gibi Saba veya Morsu'nun Tarımsan'a ortak olması beni, Tarımsan aracılığı ile Morsu veya Saba'ya hissedar yapamaz.

Bu derece bir bilgi noksanının sütunlarınızda sergilenmesi gazetecilik adına beni utandırdı.

.Gene son yazınızda işi safsataya döküp rahmetli aziz arkadaşım Sadettin Çulcu'nun adını da ağzınıza almışsınız, sizin rahmetli Çulcu'yu tanımadığınız belli.

Hiç olmazsa bir zahmet edip, Sadettin'in kim ve nasıl karakterde olduğunu, gazetenizdeki arkadaşlarınızdan olsun sorsaydınız, o vakit merhum ve muhterem insan hakkında inanıyorum ki kalem oynatmanıza vicdanınız müsaade etmeyecekti.

Şahsımla ilgili sözde ithamlarınıza ve meydan okumanıza gelince, burada da yanıldınız Bay Mumcu. Ben Amasya'nın bir dağ köyü olan Kırseki'de doğdum. 6 yaşında babamı kaybettim. İkisi kız beş kardeş, anamızın kanatları altında, çok çileli ve sıkıntılı günlerimiz oldu. Her ne kadar rahmetli babamdan namerde muhtaç olmayacak bir miktar mal mülk kalmışsa da, o tarihlerde bunların geliri ile geçinmek fevkalade zordu. Hem onları işleterek gelir sağlayacak kimsemiz de yoktu. Başlangıçta, köyde kendi koyun ve sığırlarımızı otlatarak, sonraları da şehirde Orman Başmüdürlüğü inşaatında ve 12-13 yaşlarında iken yazları amelelik yaparak orta okulu, ağabeyimin dükkanında çalışarak da lise tahsilimi tamamladım. Diğer çocuklar ve gençler gibi gülemeden, gezemeden ve eğlenemeden, ama onlara haset de etmeyerek, kıskanmayarak üniversite için İstanbul'a geldim. Çalışmak mecburiyetinde idim. Rahmetli Ethem İzzet Benice'nin çamaşırlarını yıkayan bir muhterem kadının tavassutu ile, Son Telgraf Gazetesi'ne 30 lira aylıkla girdim. Aynı zamanda okulda hocalarımın anlattığı dersleri not

tutup, onları bilahare teksir ettirip arkadaşlarıma dağıtarak tahsilime devam edebildim. Fatih Medresesi'ndeki Kızılay'ın aş ocağında yediğim hoşaf veya kurufasulye ve pilav, benim için en büyük nimetti. Buralardan şuraya gelmek istiyorum ki, Allah'ın ve rahmetli anamın kanatlarının dışında "iddia ettiğiniz gibi" kimsenin şemsiyesi altına girmek lüzumunu hissetmeden, bugünkü noktaya geldim. Siz beni milyoner olmamla ayıplamanıza devam edin. Ben ise bu noktaya hangi cenderelerden geçerek geldiğimi daima hatırlıyor ve Allah'ıma şükrediyorum. Onun içindir ki, yeni yeni iş yerleri açıp, oralarda benim durumumda olan bugünkü gençlerimize, kimseye avuç açmadan ve boyun eğmeden ekmek ve tahsil paralarını kazanmaları için, gecemi gündüzüme katarak çalışıyorum. Allah bana sıhhat ve ömür verdiği müddetçe de, her türlü çamur atmalardan ve güçlüklerden yılmadan bu uğurdaki çalışmalarıma devam edeceğim.

Bay Mumcu, hanlarım, apartmanlarım, hamamlarım, milyonlarım, rotatiflerim, şirketlerim v.s. lerim olduğunu yazıyorsunuz. Söylediklerinizin bir kısmı doğrudur. Zaten bunları saklayan mı var? Üstelik saydıklarınızdan "olmayanların olması için" de çalıştığımı yukarda belirtmiştim. Yalnız benim hancı senin de her vesile ile dile getirdiğin vechile yolcu olduğunu dikkate alarak, iyi havalarda olmasa bile, karlı-kışlı, fırtınalı-tipili bir günde, bizim Han'a da yolunun düşebileceğini gözden uzak tutmamanı, 11 yıllık muhabirlik ve 17 yıllık gazete sahipliği tecrübeme dayanarak tavsiye ederim.

Şu hususlarda da biraz düşün bakalım: Hür teşebbüsün olmadığı ülkelerde emekçi hangi haklara sahiptir? Kol işçisi hangi maddi imkanlardan faydalanmakta, fikir işçisi fikirlerini serbestçe tartışabilmekte midir? Bugün bir Bab-ı Ali patronunun sütununda yazıyorsunuz. Dün bu sütunları "Bu düzenden yana olanlar, evlerinize, kürsülerinize, Bab-ı Ali patronunun sütunlarına, meyhanelere" (1 aralık 1970 Devrim) demek suretiyle küçümsemiş, devrimcileri masa başını bırakarak er meydanına, 2. Kurtuluş Savaşına çağırmıştınız.

İslahı nefs ettiğiniz bir dönemde, eski yazılarınızın Tercüman gazetesinde gözler önüne serilmesidir ki, sizi bana karşı hücuma geçirtti. Suçlamalar karşısında benim sineceğimi düşündünüz. Yanıldınız.

Çünkü benim Allah'ın dışında kimseden korkum ve çekinecek bir yönüm yoktur. İlk cevabımda da belirttiğim gibi, müesseselerim ve banka hesaplarım bir yıldan fazladır resmi mercilerce tetkik edilmektedir. Yüzüm ak, alnım açık olarak hak bildiğim yolda mücadeleme devam ediyorum ve bundan sonra da devam edeceğim. Sırası gelmişken size ufak bir tavsiyem daha olacak. Benim veremeyecek hesabım yoktur. Ama biraz daha eşelenirsen senin nasıl bir sırça köşkte oturduğunu hemen öğreniverirsin.

Bay Mumcu, şu tükenmezliğine inandığınız kalem mevzuuna da son olarak temas etmek istiyorum. Bir defa tükenmez kalemlerin de muhtelif markaları vardır. Yalnız uçlarını yapan Türkiye'de tek bir fabrika mevcuttur. Ne gariptir ki, taa 1961'lerde bu fabrikanın da kurulmasında benim büyük teşvikim olmuştu. Yalnız size kötü bir haber vereyim. Pek yakında içinde bulunduğumuz malum iktisadi ve transfer imkansızlıklarının neticesi olarak, artık tükenmez kalemlerin hem uçlarının ve hem de uçlarının yapılmasında kullanılan malzemenin dahi ithali mümkün olmayacak. Yani, tükenmez kalem imalatı da duracak. O vakit sizin markasını dahi söylemekten çekindiğiniz tükenmez kalemi ne yapacağınızı (!) gerçekten merak ederim.

Benim kalemimin markasına gelince. Bölücülere, kışkırtıcılara, jurnalcilere, üstelik de hedef göstericiliğini meslek edinmiş anarşi tahrikçilerine karşı, gerekiyorsa kanımızı mürekkep, parmaklarımızı da kalem yaparız.

Bundan önceki yazımı ve mukabil cevabınızı, merhum Abdi İpekçi'yi toprağa verdiğimiz gün yayınlamanızdaki tesadüfü (!) de Cumhuriyet okuyucularının takdirine bırakırım.

Bay Mumcu,

Konu adalete intikal etmiştir. Zannederim kanunlar, artık bu tartışmanın mahkemede devamını amirdir. Tevil yoluna gitmeden, açık yüreklilikle orada da aynı ifadede ısrar edeceğinizi umarım.

(Cumhuriyet, 9 Mart 1979)

HOŞAF...

Bu köşede ortaklıklarınız ve kişilikleriniz hakkında sergilenen gerçeklerden sonra, doğrusu; ne yüzle Cumhuriyet okurları önüne çıkacağınızı merak ediyordum. Son mektubunuzla bu merakımı giderdiniz; teşekkür ederim.

1- Sizde para bol ama bilgi çok kıt! Bu konuda sığındığınız şemsiyenin bile size yararı dokunmuyor. Anonim şirketler, Ticaret Hukuku'nda "Sermaye şirketleri" olarak adlandırılır. Genel Yayın Müdürünüz Güneri Civaoğlu ile birlikte kurucusu olduğunuz "Tarımsan, Tarımsal Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş", "Morsu, Sanayi Ürünleri ve İthalat Anonim Şirketi" ve "Saba Otokırklar Otomobilcilik Ticaret A.Ş." ile ortaktır. Ticaret Hukukunda ortaklıkları sizin gibilerin demagojileri değil, hukuk kuralları saptar.

2- Kemal Ilıcak, siz gazeteci değil, işadamısınız. "Çekirdekten yetiştim" dediğiniz gazeteciliği çoktandır ithalat ve ihracat işlerinde unuttunuz. Üstelik siz, yanınızda çalıştırdığınız gazetecileri, gazetecilik alanları dışındaki işlerinize ortak ederek, gazetecilik ahlakını yozlaştıran bir işadamısınız. Basına armağan edilen "Tüccar Gazeteci" türü sizin ektiğiniz kötü tohumların meyvesidir. Sizin gerçek "çekirdeğiniz" budur.

3- Yazdıklarımın bir kısmının doğru olduğunu kendiniz itiraf ediyorsunuz. Siz, "azınlık şirketleri" ile ortaksınız. Salamon Mitraniler'le, Davit Abaruhlar'la, Naham Susarlar'la, Morenolar'la ortaksınız. Daha geçen ay bu azınlık şirketleriyle birlikte, İthalat dışalımında milyonlar kazanmak için başvurularda bulunmuşunuz. Bu azınlık şirketleriyle birlikte, yalnızca 1977 yılında yaptığınız dışalımın tutarı 64 milyon 269 bin 798 dolardır. Hiç kimse, "amelelik yaparak" ve "aş ocağında kuru fasulya ve hoşaf" yiyerek milyoner olmaz; olamaz. Hangisinde ne kadar pay sahibi olduğunuzu saptamakta güçlük çektiğimiz bunca şirketinizi nasıl ele geçirdiğinizi, "Tercüman"da yayınlarsanız, belki de "hür teşebbüs", "amelelikten milyonerliğe" uzanan yeni "türedi milyonerler" kazanır. "Pehlivan tefrikası" yerine anılarınızı yayınlayınız; bu konuda, bir süre sonra kullanmakta güçlük çekeceğiniz şemsiyeniz size yardım etsin, olmaz mı?

4- Siz, "amelelik" yaparak, "hoşaf ve kurufasulya" kaşıklayarak zengin olmadınız. Siz, hoşaf ve kurufasulya yerine banka kredilerini avuçladınız. Örnek mi istiyorsunuz?.

Türk Ticaret Bankası Tercüman gazetesine, kurucularından olduğunuz Meriç Tekstil ve Sanayi Ticaret A.Ş. ile Kervan Kitapçılık A.Ş.'ye tam 87 milyon TL'lık kredi sağladı. Bunun 20 milyonu "limit dışı" krediydi. Bu banka yöneticileri hakkında Bankalar Yasası"nın 38'inci maddesine muhalefet suçundan kovuşturma açıldı. Sahibi ve ortaklarından olduğunuz Tercüman, Ter-Oto, Meriç Tekstil, Tarımsan ve Türk Haberler Ajansı'na üç yıl içinde toplam 226 milyon TL'lık kredi açıldı. Bu kredilerin 23 milyonu yasadışıydı. Bu yüzden şirketlerinize kredi veren Yapı Kredi Bankası yöneticileri savcılığa verildiler. Anadolu Bankası, yine Tercüman, Ter-Oto, Tarımsan, Mistaş ve Aktaş şirketlerine iki yıl içinde tam 51 milyon TL'lık kredi verdi. Bunun 36 milyonu "limit dışı" yani yasalara aykırıydı. Bu banka yöneticileri de şimdi size kredi verdiği için soruşturma altındadırlar.

Hoşaf kaşıklayarak zengin olunmaz, işte böyle halktan toplanan paraların şirketlerinize yasadışı kredi olarak verilmesiyle zengin olunur.

5- Sizin sisteminiz şu: Halk bankalara para yatırır. Siz o bankalardan yasalara aykırı olarak milyonlarca lira kredi alırsınız. Bu kredilerle gidip, ortağı olduğunuz azınlık şirketleri ile birlikte, devlet şirketlerini bir yana itip, örneğin lastik dışalımından milyonlarca lira para kazanıp, bunu Vedat Morenolar'la, Abaruhlar'la, Mitraniler'le paylaşır sonra da milyonlarca lira döküp satın aldığınız yalılarda, yatlarınız, arabalarınızla birlikte masal hayatları yaşarsınız.

Bütün bunlardan sonra da gazeteniz aracılığı ile "milliyetçilik" ve "muhafazakarlık" dersleri vermeye kalkarsınız. Sizin neye "Tercüman" olduğunuzu okuyucularınız bilip öğrenseler, bir tek okuyucunuz bile kalmaz. Yeniden "Hodri Meydan" diyorum. Bir gün gazetenizde bana bir yer ayırın, içyüzünüzü, azınlık şirketlerinizi, ortaklarınızı, kazandığınız milyonları, satın aldığınız yatları bir bir yazayım. Yineleyeyim. Paranız var, hanlarınız hamamlarınız var, şirketleriniz var ama cesaretiniz yok! Korkuyorsunuz.

6- Sizi ürküten ve kızdıran olay, bu köşede çokuluslu şirketlerle olan ilişkilerinizin ortaya dökülmüş olmasıdır. ITT şirketinin uzantısı Fransa LMT Şirketi ile ortak yatırıma girişiyor-

sunuz. Ve bu hükümet, bunca şirket dururken, nedense sizin şirketi, "Mistaş"ı yeğliyor. Bunu ortaya atınca kulağınıza kar suyu kaçtı.

Bugünlerde de Ankara'dasınız. Bunun da nedenlerinden biri, Morenolar, Abaruhlar ve Mitraniler'le birlikte izlediğiniz lastik dışalımı işlemleridir. Bunu da Cumhuriyet okuyucusu belgeleriyle bu köşede okudu. Bunlara sinirleniyorsunuz. Ne yapsanız boş. Gerçekler, her gün birer tokat gibi, sen ve senin gibilerin suratlarında şakıyacaktır!

7- "Aş ocaklarında hoşaf ve kuru fasulye" yiyerek nasıl milyoner olunduğu, yazdığınız göz yaşartıcı acıklı öyküden pek anlaşılmıyor. Bunun yerine daha anlaşılır bir konuyu dile getireyim:

Siz, Tercüman Gazetesi olarak, arabalar, katlar verir, piyangolar düzenler, köşe döndürürsünüz. Ama gazetenizde "zarar" gösterip, devlete bir kuruş vergi vermezsiniz.

Günaydın Gazetesi 1977 yılında 12 milyon vergi öder, siz ödemezsiniz. Aynı yıl içinde Hürriyet Gazetesi 23 milyon, Milliyet 9 milyon, Cumhuriyet 1 milyon gelir vergisi öder, siz Tercüman Gazetesi olarak ikl yıl üst üste zarar gösterip, vergi ödemezsiniz. Sizin kazancınızda, aş evlerinde hoşaf ve kuru fasulye yiyenlerin hakları vardır. En düşük ücret alan işçiniz bile sizden çok vergi veriyorsa sizin milyonlarınızın arkasındaki gerçek gözler önündedir.

8- Bankalardan yasadışı kredi aldığınız gibi, gazeteniz adına düzenlenen piyangolarda da yasaya aykırı işler yapıyorsunuz. Çünkü 3670 sayılı "Milli Piyango Teşkiline Dair Kanun"un birinci maddesinde "Türkiye'de karşılığı nakit olmak üzere piyango keşidesi hakkı münhasıran Milli Piyango İdaresine aittir" denilmektedir. Gazetenizde piyangolar düzenleyerek yapay tiraj artışlarında bulunuyor, bunu yaparken de yasaların üstünde tepiniyor ve eşeleniyorsunuz. Devlet devlet olsa, yakanıza yapışırdı hemen. Vergi vermeyip ihaleler aldığınız, lastik dışalımından milyonlarca lira para kazandığınız şu günlerde, hükümet bu konunun üzerine gitmiyorsa, pek sevinmeyin. Gün gelir bu hükümet üzerinizdeki ayrıcalık perdelerini kaldırır. Ve her halde bunun hesabını soracak birkaç bakan ve milletvekili de çıkar şu Yüce Parlamento'dan.

9- Sizin gazetecilik adına herhangi bir duyguya sahip olmaya da hakkınız yok, Kemal Efendi. Gazetenizde Genel Yayın Müdürlüğü yapan Sadettin Çulcu'nun "Yassıada'dan Geliyorum" kitabında, eşinizin babasının da arasında bulunduğu Demokrat Partililer için yazdıkları şunlar: "Türkiye'nin başı gibi beyni boş köpekleri", "30 milyonun lanetini üzerinde taşıyan 531 kişi", "Korkunç mikrop topluluğu..." Ve Çulcu'nun, Celal Bayar için yazdıkları da şunlar: "Hocalıktan kaçma, komitacılıktan bozma, ilkokuldan atılma, adıyla sanıyla haşmetli köpek hırsızı..."

Ben bu satırları buraya aktarırken sıkılıyorum. Ama siz Demokrat Partililer için bu satırları yazmış olan bir gazeteciyi "Tercüman Gazetesi"nin başına geçiriyorsunuz ve aynı gazetede eşiniz Nazlı Ilıcak, Demokrat Partilileri savunuyor, ama siz en küçük bir rahatsızlık bile duymuyorsunuz. Bu ne geniş yürek, bu ne hoşgörü!!!

Bakın, bu konudaki gelişmiş hünerlerinize gerçekten hayranım Bay Ilıcak.

10- Birtakım dolambaçlı sözlerle, ekonomik nedenlerle ve siyasal bakışlarla Cumhuriyet Gazetesi'nin kapanacağını ve benim de işsiz kalacağımı anlatmak istiyorsunuz. Bay Ilıcak, Nadir Nadi'nin başında bulunduğu Cumhuriyet Gazetesi, sizin gibi türedi milyonerler daha doğmamışken kavga veriyordu; sizin gibilerden sonra da kavgasına devam edecektir. Benim adım ne Mukbil Özyörük ne de Kurtul Altuğ'dur. Birgün gazetemiz kapanır ve ben de işsiz kalırsam, elimde tuttuğum "tükenmez kalemi", kurşunu tükenmiş bir silah gibi yüzünüze fırlatır, avukatlık cübbesini giyerek yine karşınıza dikilirim.

11- Anarşi tahrikçileri, jurnalciler gazetenizdedir.

Boş yere "kanımızı mürekkep yapmak" gibi sözlere sarılmayın. Siz bir işadamısınız, şirketlerinizin damarlarında azınlık şirketlerinin akyuvarları, alyuvarları dolaşıyor.

Hadi, hadi başka kapıya!..

(Cumhuriyet, 9 Mart 1979)

"MERCURİO" GAZETESİ

Bugün gözlerimizi Türkiye'den ayırıp, Şili deneyi üzerinde kuşbakışı duralım. Çünkü, çeşitli ülkelerde yaşanan sosyal ve siyasal çalkantıların birer "laboratuvar bulgusu" gibi incelenmesi, yaşanmış ve yaşanacak olaylara ışık tutar.

Şili Devlet Başkanı Allende, Güney Amerika toprağında sosyalizmin barışçı yöntemlerini geliştirmek isteyen ilerici bir liderdi. Allende, başdöndürücü bir enflasyon, çokuluslu şirketler ve küçük burjuva kaynaklı sabırsız sol eylemlerle yıkılmış, yerine kanlı bir "faşist diktatörlük" kurulmuştur.

Allende, CIA (Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı) ile ITT (Uluslararası Telefon ve Telgraf Şirketi)nin işbirliği ile hazırlanan bir dizi eylem ve sonunda da faşist bir ihtilal ile karşılaşmıştı.

ITT şirketi, seçmen oylarının yüzde 44'ünü alan Allende'nin yıkılması için "milliyetçi" ve "muhafazakar" görüntülerle ortaya çıkan "El Mercurio" gazetesine güçlü mali destek sağlayarak kamuoyunun nabzını elde tutmaya çalışıyordu. Mercurio gazetesi, "Edwards Ailesi"nin yayın organıydı ve ITT şirketi ile içli dışlıydı. Allende aleyhindeki bütün yazılar bu gazetede yayınlanır venetimlerindeki ajanslar aracılığı ile bu yazılar, Güney Amerika'dan Avrupa ülkelerine kadar yayılırdı.

Allende karşısındaki güçler, CIA, ITT, Mercurio gazetesi, esnaf örgütleri, küçük burjuva anarşizmi ve silahlı kuvvetlerdeki Pinochet cuntalarıydı.

CIA, ITT ve Mercurio gazetesi, Allende ile birlikte, Allende iktidarına destek olan Genelkurmay Başkanı Schneider'i hedef almışlardı. Ve ilerici General Genelkurmay Başkanı Schneider bir suikast sonucu öldürüldü. Bu cinayetin silahlı kuvvetler içindeki bazı subaylar tarafından düzenlendiği anlaşılmıştı. Olayla ilgili olarak emekli General Roberto Viaux tutuklandı, ayrıca Deniz Kuvvetleri Komutanı ile Santiago Garnizon Komutanı, bazı generaller emekliye sevkedildiler.

Mercurio gazetesinin ektiği tohumlar yeşermiş ve ilk kanlı meyvesini vermişti: İlerici Genelkurmay Başkanı Schneider öldürülmüş ve Allende en güçlü dayanaklarından birinden yoksun bırakılmıştı.

General Schneider'in öldürülmesinden sonra, Şili Hava veniz Kuvvetleri Komutanları ABD ile ortak manevralarda bulundular. 1972 Mart ayında, ABD hava Kuvvetleri Komutanı Ryan, Şili Hava Kuvvetleri'nin konuğu olarak Santiago'dakl askeri birliklerde incelemelerde bulundu.

Mercurio gazetesi, bütün gücüyle Allende'ye karşı sürdürülen eylemleri kışklrtıyor ve ITT tarafından büyük paralarla destekleniyordu.

Allende, bakır madenlerini yabancı firmaların elinden alıp devletleştirdikten sonra ABD, dış ekonomik yardımı kesti. Aynı günlerde sağın kanlı terörist eylemleri giderek yoğunluğunu artırdı. Mercurio gazetesi, "milliyetçi" ve "muhafazakar" görüntülerle Allende'ye her gün daha sert yazılarla saldırıyordu. Enflasyon başdöndürücü hızla yükseliyor, kamyon sahipleri ve küçük esnaf sokak direnişlerine girişiyorlardı. Allende, kamyon sahiplerinin grevini sert önlemlerle bastırmak istediğinde, karşısında sağın yeni terörist eylemlerini buluyordu. Sağın yaygın şiddet eylemleri yanında küçük burjuvaanarşizmi, Allende iktidarını dört bir yanından alev alev sarmaktaydı.

Ve 11 Eylül 1973 günü Pinochet liderliğindeki faşist generaller çetesi Allende'nin sarayını kuşattı ve bu yiğit sosyalist, kurşunlarla dövüşe dövüşe can verdi.

12 Eylül günü "milliyetçi" ve "muhafazakar" etiketli, çokuluslu şirket ITT sözcüsü Mercurio gazetesi bayram yapıyordu.

Evet öykümüz şimdilik bu kadar.

(Cumhuriyet, 10 Mart 1979)

"BURJUVA LÜMPENLERİ"

Türkçe'mizde, kısa sürede zengin olanların görgüsüzlüklerini anlatmak için "sonradan görme" tanımı kullanılır. Gerçekten, kapkaç düzeninin boşluklarından yararlanan birçok açıkgöz, hızlı enflasyon, düzensiz kentleşme ve çarpık kapitalizmin dalgalarıyla kısa sürede vurgunlarını vurup, milyonlar ve milyarlar üzerine bağdaş kurmuşlardır.

Doğrusu, bunlara "burjuva" demeye dilim varmıyor! Çünkü burjuvazi, yalnızca temel üretim araçlarını, fabrikaları, büyük

çiftlikleri, toprakları ve yeraltı kaynaklarını ve bütün bunlarla birlikte siyasal egemenliği elde tutanlar sınıfı demek değildir. "Burjuva", aynı zamanda burjuva kültürüyle yoğrulmuş, sanat, edebiyat, müzik gibi incelikleri de özümsemiş adam demektir.

Burjuvazinin kültürü vardır, edebiyatı vardır, sanatı vardır. Bizde ise, ticaret burjuvazisinin dönme dolapları içinde palazlanan kapkaççıların burjuvaziyle uzaktan yakından ilgileri yoktur. Burjuvazinin kültüründen yoksun bu türedi zengin, tüyleri yolunmuş bir tavuskuşu gibidir. Burjuvazi, başlangıçta ilerici bir sınıf iken, tarihsel gelişme içinde emekçi sınıfları sömüre sömüre güçlenmiştir. Fakat, geçmişinde zengin bir kültür ve sanat anlayışı ile bugünlere kadar gelebilmiştir.

Bir ithalatçı, bir ihracatçı, bir komisyoncu gerçi zengindir, milyonlarla oynar, ama burjuva kültüründen, burjuva inceliğinden yoksundur. Hanları, hamamları, şirketleri vardır, fakat görgüsüzlüğün bütün kabalıklarını üzerinde taşıyarak dolaşır. Taktığı kravatı giysisine uyduramaz, bir edebiyat yapıtını baştan sona okumamıştır, viskiyi cacıkla içer, duygu dünyasını bir şiirin dizeleriyle süsleyemez, evlilik ilişkilerini bile bir kazanç ve saygınlık kapısı yapmaya çalışır.

Bunların günlük dildeki adları "hödük"tür! Bunlar, "burjuva" olamazlar. Bu gibilere ille de siyasal sözlüklerden bir ad bulmak gerekirse, "burjuva" ve "lümpen" sözcüklerini birleştirip, "burjuva lümpeni" demek gerekir.

"Lümpen proletarya", kapitalist toplumlarda köylerden kentlere akın edip iş bulamayan ve buralarda yozlaşan işsiz güçsüz köylüler demektir. Lümpen, işçi sınıfı içine giremediği için, bu sınıfın savaşım ruhundan, inancından ve kültüründen de yoksundur.

Türedi zenginler bir bakımda "lümpen proletarya"'ya benzerler. Ancak bunların gelişimi "lümpen proleterler"in tersinedir. Bunların kısa sürede elde ettikleri malvarlıkları ve gözkamaştırıcı zenginlikleri vardır. Fakat, geçmişlerindeki yoz ahlak, bunların "burjuva" olmalarına, burjuva sayılmalarına ve burjuvazi içinde saygınlık görmelerine engeldir. Çünkü her sınıf, kendi içinde tutarlıdır. Kendi sınıfsal bilinci ve kültürüyle gelişir.

Türkiye'de siyasal egemenlik, burjuva kültüründen yoksun "burjuva lümpenler"inin denetimine geçiyor. Bir demokrasi için bundan daha büyük bir tehlike düşünülemez.

Batı burjuvazisi düşünce özgürlüğünden yanadır. Türkiye'de burjuva özentisi "burjuva lümpenleri" ise var güçleriyle kaskatı düşünce yasaklarından, şövenizmden ve faşizmden yana çıkarlar. Batı burjuvası, gün görmüş burjuvadır. Toplumsal olayların imbiğinden geçe geçe incelmiş; bunca deney yaşamıştır.

Kısa sürede zengin olmuş, vurgun vurmuş türedi zenginlerden burjuva çıkmaz! Burjuvazi, geçmişinde ileri işlevler görmüş, olgun veneyli bir sınıftır. Çarpık kapitalizmin ortaya çıkardığı, "burjuva lümpenleri" ise yeryüzünün gelmiş geçmiş en aşağılık toplumsal olgusudurlar.

Ne yalan söyleyeyim, bunların iğrenç görüntülerine gözlerim iliştikçe gerçek burjuvalara saygı duyuyorum.

(Cumhuriyet, 11 Mart 1979)

BİRAZ SORUMLULUK...

Adıyaman'da MHP Merkez ilçe Başkanı Sami Nakipoğlu, alışılan tanımla, "kimliği bilinmeyen kişilerce açılan ateş sonucu" vurularak öldürüldü!

Nakipoğlu ailesi, Adıyaman'ın tanınmış ailelerinden biridir. Öldürülen Nakipoğlu'nun yakınları da CHP'lidir. Böyle bir ailenin hedef alınması, Adıyaman'da, tıpkı Kahramanmaraş'ta olduğu gibi, soykırıma yönelik planlar olduğu izlenimini veriyor.

Adıyaman Valiliği, olaydan sonra, dün bazı sol kuruluşlarca yapılması tasarlanan yürüyüş iznini geri alarak olası bir çatışmayı önledi. Düşünün ki, bir yanda sol kuruluşların yürüyüşü, öte yanda MHP'li Merkez İlçe Başkanı'nın cenazesi!... Bu yürüyüşe izin vermek, barut fıçısına ateşle gitmek demekti.

Türkiye'de terör odaklarının kaynağına henüz inilmiş değildir. Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde şimdilik çarpık ruhsal yapılarıyla on beş yaşındaki "piyonları" görüyoruz. 1 Mayıs kıyımından, Kahramanmaraş soykırımına kadar bir dizi kanlı olay kimler tarafından planlanmıştı? Bunlar henüz ortaya konulmuş değildir.

Böyle bir ortamda sol kesime büyük görevler düşmektedir. Fakat "sol kesim" derken, "fraksiyon" sayısını bile saptayamadığımız grupların ve grupçukların tümünü kapsamak olanaksızdır. Çünkü bunlardan bir kısmı "CIA sosyalizmini" üstlenmiş, "serseri mayın" gibi ortalıklarda dolaşan maşalardır. Bunlara dert anlatmak olanaksızdır. Çünkü bunlar, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, emperyalist odaklara hizmet etmektedirler, yani görevlidirler.

Böyle bir ortamda gerçekten kendisini "sol" sayan, "ilerici" sayan bütün aydınlara, siyasal partilere ve yasal kuruluşlara büyük görevler düşüyor.

Büyük görev şu: Terör odaklarının üstüne cesaretle giderken kışkırtmalara ve bireysel teröre karşı çıkmak ve solun deneysiz kesimlerine, bu gibi yolların hangi çıkmaz sokaklara saplanıp kalacağını bıkmadan, usanmadan anlatmak.

Adıyaman'da MHP Merkez İlçe Başkanı'nı kimler öldürdü? Bu, çok yönlü kışkırtıcıların yeni hünerlerinden biri midir değil midir, henüz bilemiyoruz. Bu olay gibi her cinayete hepimiz, sağcısıyla, solcusuyla karşı çıkmazsak, bu gibi olayların önü alınmaz.

Adana'da hemen hemen her gün bir adam öldürülüyor. Fakat, Emniyet Müdürünün "maşallahı" var. Müdürlük odasında elikolu bağlı, öyle oturuyor. Yetkililer, bu Emniyet Müdürü'nü karşılarına alıp da "Nedir bu cinayetlerin içyüzü" diye sormuyor. MİT Adana Bölge Başkanı da geçenlerde evinde ölü bulundu. Ve böylece Adana ve Kahramanmaraş olayları karanlığa itilmiş oldu.

Olaylar sırasında Kahramanmaraş İl Jandarma Komutanı olan Albay, İçişleri eski Bakanı İrfan Özaydınlı tarafından görevinden alındı, yerine İçel'de görevli bir Jandarma Albayı atandı. Bu Jandarma Albayı "ben ortaokulu Kahramanmaraş'ta okudum. Oraya gitmem" dedi ve bu yüzden Kahramanmaraş'taki Albay yine eski görevinde kaldı! Evet böyle oldu. İnanın böyle oldu işte!

Böyle "devlet otoritesi" olur mu?. Bir jandarma albayını atandığı göreve gönderemeyen bir hükümet, nerede nasıl "otorite" sağlar? Bunu bizim akımız almıyor. Her halde Sayın Ecevit, buna inandırıcı ve umut verici bir yanıt bulur.

Hükümet, emrindeki devlet memurlarının yönetimindeki MİT'i çalıştıramazsa, albaylar, atandıkları görevlere gitmezlerse, sol adına her türlü kışkırtıcılık yapılırsa, sağ da bireysel ve kitlesel teröre devam etmek için elbette cesaret bulur.

Biraz akıl, biraz ciddiyet, biraz sorumluluk!..

(Cumhuriyet, 12 Mart 1979)

ATEŞ'İN YANITI

Geçenlerde bu köşede Diyanet İşleri eski Başkanı Doç. Dr. Süleyman Ateş ile ilgili olarak "Van depremi için toplanan paraların bir kısmını zimmetine geçirdiği iddiasıyla" kovuşturma açıldığı yazılmış ve söz konusu soruşturmayla ilgili "fezleke"den parçalar aktarılmıştı. Süleyman Ateş hakkındaki dosya şu anda Ankara Sorgu Yargıçlığı'ndadır.

Ateş, hakkındaki yayını yanıtlayan bir mektup gönderdi. Tek yanlı suçlamalara karşı olduğumuz için, Ateş'in gönderdiği mektubu aynen yayınlıyoruz:

"Gazetenizin Gözlem sütununda çıkan "Bağış Parası" başlıklı yazıda, hakkımda tahkikat yapmakla görevlendirilen iki muhakkikin düzenlediği rapora dayanarak, Diyanet İşleri Başkanı bulunduğum sırada, deprem felaketzedeleri için toplanan bağış paralarını zimmetime geçirdiğim iddia edilmektedir. Bu iddia asılsızdır.

Türkiye Emlak Kredi Bankası'nda toplanan yardım paraları, kurulan komisyonlar tarafından amacına uygun biçimde dağıtılmıştır. Yazıda iddia edildiği gibi komisyonda yalnız Mehmet Çamoğlu ile Mustafa Kalfaoğlu değil, bunlarla birlikte o zaman Başkanlık Müşaviri olan Tevfik Ersen, Donatım Müdürü Arif Özdemir, Evrak ve İdari işler Müdürü Nail Arslanpay da vardı. Bu arkadaşlarımın hepsi de doğru ve namuslu kişilerdir. Ayrıca, deprem bölgesinde para dağıtmak ve kurban kesmek için çeşitli il müftü ve vaizlerinden kurulu 9 kişilik bir komisyon daha vardı. Başkanlık nezdindeki komisyon, başka illere gidecek yardımları, deprem bölgesindeki komisyon da o bölgede yapılacak yardımları yönetmiştir.

Bunların hepsi, işlemlerini tutanaklara dayandırmışlardır. Herhangi bir açık söz konusu olamaz. Açık iddiası, muhakkiklere verilen yanlış bilgilere dayanmaktadır. Maalesef muhakkikler, beni ve bütün komisyon üyelerini biraraya getirip konuyu titizlikle inceleyememiş ve yanlış sonuca varmıştır.

Kaldı ki Diyanet İşleri Başkanı olarak ben, birçok devlet işlerinin sorumluluğu altında idim, Komisyonun yaptığı harcamaları bir bir kontrol edemezdim. Buna vaktim müsait olmadığı gibi, bir hesap uzmanı da değildim. Komisyon üyeleri benim imzaladığım çeklerle paraları gerekli yerlere göndermişler veya imzalı çekleri, bölgelere dağılmış bulunan felaketzedelere verilmek üzere il müftülüklerine göndermişlerdir. Benim, bağış parasına elim değmemiştir. Felaketzedelere yardım hesabına hiç bir zaman para da yatırmadım.

Şunu da belirtmem gerekir ki, bizim, felaketzedeler yardım hesabından ayrı olarak 633 sayılı Diyanet İşleri Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 14. maddesinin (e) bendine göre açtırdığımız din hizmetlerine yardım hesabımız vardı. Basılmakta olan 1977 yılı Diyanet takviminin zamanında yetişmesi için matbaa bizden avans istedi. O zamanki Yayın Müdürü İsmail Karakaya, sözünü ettiğim ikinci hesaptan, ödünç olarak Yayın Müdürlüğüne 800.000 (sekizyüzbin lira) vermemi istedi. Ben de zaten bankada bekleyen paradan, devletin çıkaracağı takvimin zamanında çıkması için iki aylığına 800.000 lira ödünç vermeyi sakıncalı bulmadım. Milletin verdiği para, yine millet hizmetinde kullanılmıştır.

İşte ayrılmadan önce yatırdığımı iddia ettiğiniz para, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayın ve Döner Sermaye Müdürlüğü'nün ödünç alıp, sonra bize iade ettiği paradır. Olaya ait resmi yazı, Başkanlık'ta mevcuttur. Şimdi başka görevde bulunan o zamanki Yayın Müdürü İsmail Karakaya da durumu inkar etmez.

Benim hatalarım olabilir ama, namuslu ve dürüst bir insanım. Şimdiye kadar devletin kağıdını dahi özel işlerimde kullanmaktan kaçındım. Milletin bağış parasını şahsi çıkarım için asla kullanmadım. Böyle şeyi yapmaktan vicdanım titrer. Yaptığım her şeyi iyi niyetle ve Diyanet Kurumu'nun iyiye gitmesi için yaptım. Vicdanım rahattır. Konunun bu şekilde kamuoyuna aydınlatılmasını saygı ile rica ederim."

Süleyman Ateş'in yanıtını okuduktan sonra, hakkında düzenlenen fezlekenin şu bölümünü anımsatmakta yarar görüyoruz. Ateş ile ilgili suçlama, "Van depremi felaketzedeleri için toplanan paraları, Başbakanlık genelgesi doğrultusunda açtırılan resmi hesaba yatırmayıp, (keyfi harcamalarda bulunduğu) ve bu hesaplarda 2 milyon 276 bin, 75 TL'lık bir açık bulunduğu" yolundaydı.

Ateş ve arkadaşları hakkında bu konuyla birlikte daha birçok konu hakkında açılan soruşturmaların, Ağır Ceza Mahkemesi'nce bir an önce sonuçlandırılmasını dileriz.

(Cumhuriyet, 13 Mart 1979)

GİZLİ MARKSİST...

Bulgaristan Çiftçi Partisi Birinci Sekreteri Dimitrov, Demirel'in sözcüsü ve gözcüsü bir gazeteye verdiği demeçte bakınız neler demiş:

- Türkiye'nin meselelerini ancak Demirel çözebilir.

Sonra eklemiş:

- Yakın bir gelecekte iktidara gelmesi beklenen AP ve onu yöneten büyük devlet adamı Sayın Süleyman Demirel'in Türkiye'nin meselelerini çözeceğine yürekten inanıyorum.

Bulgaristan Çiftçi Partisi Birinci Sekreteri -sosyalist ülkelerde birinci sekreter oldukça okkalı adam demektir- Demirel'in "yakın bir gelecekte iktidara gelmesinin beklendiğini" kaydettikten sonra AP'ye özel bir önem verdiklerini, "Demirel'e ayrı bir saygı duyduklarını belirtiyor vemirel'i "akıllı ve yapıcı bir devlet adamı", "Türkiye'nin meselelerini çözmeyi vazife edinmiş gerçek bir halk adamı" olarak niteliyor.

Demirel'ci gazetenin yazdıkları doğruysa, Bulgaristan Çiftçi Partisi Birinci Sekreteri Dimitrov Yoldaş, daha sonra şunları da söylüyor:

Türkiye onun başbakan olduğu zamanlarda refah içinde olmuştur.

Bu Dimitrov Yoldaş'ın söyledikıerini okuyunca "Aşkolsun adama" dedim, "Al, Nuri Bayar'ın yerine AP Genel Sekreteri yap. Yakışır doğrusu!.."

Bulgar komünisti bunları durup dururken söylemez. Bir bildiği vardır.

Bir Marksist-Leninist, Demirel'in kişiliğinde "uzlaşmaz çelişkilerin" enlem ve boylamlarını görebilir. Herhalde Dimitrov Yoldaş, Demirel'e "tarihi materyalizm" açısından bakıyor ve bu açıdan kardeşler, yeğenler, mobilya ve sunta ticareti, usulsüz krediler gibi "kapitalist ilişkileri" anında yakalıyor. Dimitrov Yoldaş bu açıdan çok tutarlıdır.

Bulgaristan Çiftçi Partisi Genel Sekreteri Dimitrov, Demirel'in "yakın gelecekte iktidara geleceği"nden söz ediyor. Bak elin gavuruna! Nereden biliyor? Bilir efendim, bilir.

Türkiye'de komünistler cirit atıyor. Kimin iktidara geleceğini, kimin iktidardan gideceğini en iyi komünistler bilir. Bu komünistler her yere sızarlar. AP'ye de sızmışlardır! Ve Dimitrov Yoldaş, her yerde cirit atan komünistlerden haber alarak Demirel'in "yakın bir gelecekte iktidara geleceğini," açıklayıvermiştir.

İki adım ileri, bir adım geri.

"Kökü dışarda" komünist böyle düşünür. Bizim "kökü içerideki" komünistler de "Aman bu Ecevit iktidarı gitmesin" diye tuttururlar. Al sana bir "çelişki" daha! "Kökü dışarıda" komünist "Aman Demirel iktidara gelmeli" diyor. İçerdeki komünistler, Ecevit'i destekliyor. Ana çelişki, baba çelişki, ara çelişki bu işte.

Bana sorarsanız, bu Demirel, vallahi de billahi de komünist. Önce Türkiye'de sağcı partileri iflas ettirdi, sonra "Sosyal Demokratların çıkmazını" kanıtlamak için Ecevit iktidarını yıkmaya çalışıyor. Ondan sonra da ver elini komünizm.

Bulgaristan Çiftçi Partisi Birinci Sekreteri Dimitrov Yoldaş açıklıyor:

Yakın gelecekte Demirel Başbakandır.

Olur mu olur!

Siz daha komünizmi "tehlike" saymayın! Bulgar komünisti neredeyse Demirel ile seçim gezisine çıkacak. Elin komünisti girmiş AP'nin içine, Demirel gibi bir "Gizli Marksist" bulmuş, adım adım iktidara geliyor.

Anımsarsınız, AP'nin önde gelenlerinden İhsan Sabri Çağlayangil de geçen yıllarda "Girmiş CIA benim içime" diye itiraflarda bulunmuştu.

Girer efendim, girer; CIA'da girer içine, Dimitrov Yoldaş da girer.

(Cumhuriyet, 14 Mart 1979)

YANLIŞ HESAP

Anayasa Mahkemesi', 1803 sayılı Af Yasası"nın bir maddesini iptal ederken, bir adaletsizlik kaynağını da kurutmuş oluyor.

Af Yasası"nın iptal edilen 7/A maddesi, cezaları Af Yasası' ile 24 yıla indirilmiş bulunan mahkumlarla; Af Yasası"ndan önce, ölüm cezası, yaşam boyu hapis cezaları dışında cezalara çarptırılmış olanlar arasında bir eşitsizlik yaratmaktaydı.

Eşitsizliğin kaynağını şöyle tanımlayabiliriz: Af Yasası', cezaları ölüm cezasından yaşam boyu hapse, aldıkları yaşam boyu hapis cezası da 24 yıla indirilmiş mahkumlar için şöyle bir hüküm getirmekteydi:

"Bu kanundan yararlanıp ölüm cezaları 36 yıl ağır hapse, müebbet ağır hapis cezaları 24 yıl ağır hapse çevrilenlerin şartlı salıverilmelerinde dışarıda geçirecekleri üçte bir süre bu cezaların üzerinden yapılır."

Bu hukuksal tanımın aritmetik sonucu şöyledir: Yaşam boyu hapis cezası yasalarca 36 yıl olarak kabul edilir. Af Yasası"nın bu maddesi olmasa, yaşam boyu hapis cezasına çarptırılmış olup da bu cezaları 24 yıl hapse çevrilen mahkumun "şartlı salıverme" süresi, cezanın üçte ikisi olan 24 yıl bitiminde başlar. Oysa Af Yasası' diyor ki: "Hayır. Üçte bir süreler, verilen ceza üzerinden değil, çevrilen ceza üzerindendir."

36 yılın üçte ikisi 24 yıl, 24 yılın üçte ikisi 16 yıldır. Şartlı salıverme oranlarının hesabı 36 yıl üzerinden yapılırsa, daha yüksek bir oran, 24 yıl üzerinden yapılırsa daha düşük bir oran elde edilir. O zaman ne olur?

Sürenin hesabı 36 yıl yerine 24 yıl üzerinden yapılırsa Af Yasası"ndan ve yeni İnfaz Yasası"ndan yararlanacak olan mahkumun salıverilme süresi uzar.

Bu hukuksal denklemin aritmetik sonucu, dört yıllık hapis cezasıdır! Af Yasası"nın anılan maddesi olmasa, mahkumlar dört yıl daha önce salıverileceklerdi.

Af Yasası"nın 7/A maddesi bu yolu kapatmış oluyordu. Nasıl kapatmış oluyordu? Süreleri 36 yıl üzerinden değil, 24 yıl üzerinden hesaplatarak... Böyle olunca ne oluyordu? 36 yılın üçte biri 12 yıl yerine, 24 yılın üçte biri 8 yıl geçerli sayılıyordu.

1803 sayılı Af Yasası'nın 7/A maddesi, "ben, cezaları 36 yıla ve 24 yıla düşürülmüş olanlar için böyle düşünüyorum" diyor ve ölüm cezası ve yaşam boyu hapis cezası dışında ceza alanlara bir başka hüküm getiriyordu. Diyordu ki: "Bunların şartlı salıverilme sürelerinde farklı bir yol izledim. Ne yaptım? Bunların üçte bir sürelerini, ötekilerinin tersine, af ile düşürülen cezalar üzerinden değil, aldıkları ilk cezalara göre hesaplattım".

O zaman ne oldu? Mahkumlar arasında bir eşitsizlik doğdu. Şöyle bir eşitsizlik doğdu; kimi mahkumun "şartlı salıverme" süresi 12 yıl, kiminin 8 yıl oldu.

Elmalı Ağır Ceza Mahkemesi Savcısı, bu uygulamanın Anayasa'nın "eşitlik" ilkesine ters düştüğü kanısına vararak mahkemeye başvurdu. Elmalı Ağır Ceza Mahkemesi bu yoldaki başvuruyu "ciddi" bularak dosyayı Anayasa Mahkemesi'ne gönderdi. Anayasa Mahkemesi şimdi, farklı uygulamaya yol açmış bulunan 1803 sayılı Af Yasası'nın 7/A maddesini iptal ederek bu adaletsizliği kaynağında kurutmuş oldu.

Bu iptal kararının "pratik sonucu" şudur: Cezaları Af Yasası ile 24 yıla indirilmiş mahkumlar, tutukluluk tarihlerine bakılarak, önümüzdeki günlerde "şartlı salıverilme" sürelerinden yararlanıp, özgürlüklerine kavuşacaklardır. Çünkü, şartlı salıverilme sürelerini 12 yıl yerine 8 yıl üzerinden yapılmasını zorunlu sayan yasa hükmü iptal edilmiş bulunmaktadır.

Cezaları 36 yıla indirilen mahkumlar bu iptal kararından yararlanacaklar mı? Elmalı Ağır Ceza Mahkemesi'nin başvurusu, cezaları 24 yıla indirilen "müebbet hapis hükümlüleri" içindir. Ancak iptal edilen maddede aldıkları ölüm cezası 36 yıla indirilmiş mahkumlar da söz konusu edilmektedir. Bu açıdan, iptal kararından bu mahkumların da yararlanmaları doğaldır. Ancak bu konudaki yorumu, Anayasa Mahkemesi' kararının gerekçesini okuyarak daha da sağlıklı biçimde yapmak gerektiği kanısındayız.

Anayasa Mahkemesi'nin saygıdeğer üyeleriyle, Elmalı Ağır Ceza Mahkemesi Savcısı ve sayın mahkeme üyelerini yanlış hesapları Bağdat'tan döndürdükleri için, yürekten kutlarız.

(Cumhuriyet, 15 Mart 1979)

"YASAKLANMIŞ YAYIN"

Siyasi Polis geçenlerde Ankara'nın Şentepe mahallesine yaptığı bir baskında on yaşındaki bir kız çocuğunu "yasaklanmış sol yayın bulundurduğu" gerekçesiyle gözaltına almış. Gözaltına alınan bu kız çocuğu bir iki gün sonra sıkıyönetim yetkililerince serbest bırakılmış.

Ceza Yasamızda "yasaklanmış yayın bulundurmak" diye bir suç yoktur. Bu gibi suçlar, çoğulcu demokrasimizin yasalar dışında arayıp bulduğu "illegal" bir baskı yöntemidir! Ceza hukukunda evrensel kuraldır: "Kanunsuz suç ve ceza olmaz" Yurttaşları yasada yer almayan bir eylem için gözaltına almak ayıp olduğu kadar suçtur da.

"Yasaklanmış yayın" ne demektir? Şu demektir: Bir mahkeme herhangi bir yayın hakkında "toplatma kararı" verir. Bu karar gereğince söz konusu yayın güvenlik kuvvetlerince kitapçılardan, yayınevlerinden toplatılır Niçin? Çünkü yasa, "propagandayı" yasakladı. Geçici önlem niteliğinde bulunan toplatma kararı ile o yayının içerdiği konuların propagandası önlenmiş olur. Ya da mahkeme, söz konusu yayın hakkında "zoralım" kararı verir. Bu kararın sonuçları toplatma kararı gibidir Zoralımına karar verilen bütün yayınlar yayıncılardan alınıp, toplanır.

Sıkıyönetim yetkilileri herhangi bir yayının dağıtımını ve satımını yasaklayabilirler. Bu yasağa rağmen bu yayını dağıtan ve satanlar, "Sıkıyönetim yasaklarına muhalefet etmiş" olurlar Bu apayrı bir suç türüdür.

Bu böyledir amma hiçbir yasada "yasaklanmış yayın bulundurmak" diye bir suç yoktur. Olmayınca da herhangi bir yurttaşın evinde bulunan "yasak yayın" nedeniyle açılan kovuşturma tümüyle, "kanunsuz suç ve ceza olmaz" ilkesiyle çatışmaktadır.

Diyelim ki, Balıkesir'in Ayvalık ilçesi Sulh Ceza Yargıçlığı bir kitap hakkında toplatma kararı verdi. Bu karardan kimin haberi olur? Bu karar, aynı yargıçlıkça bir süre sonra kaldırılsa, siz bu kararı nereden ve nasıl öğreneceksiniz? Evinizde Ayvalık Sulh Ceza Yargıçlığı'nca toplatılmasına karar verilen bir kitap varsa, yandığınız gündür. Haydi içeri...

Ben merak ettim, araştırdım; İçişleri Bakanlığı'nda da, Adalet Bakanlığı'nda da hangi yayınların yasaklanmış olduğuna ilişkin herhangi bir bilgi yoktur. Hangi yayının yasaklanmış olduğu da bilinmediğinden, artık evinizde arama yapmaya gelen güvenlik görevlisinin insafına kalmışsınız demektir

Eskiden beri söyler dururlar: "Meydan Larousse" içinde "Rus" sözcüğü geçiyor diye "komünizm propagandası" kanıtı sayılıp götürülmüştür. 12 Mart döneminde hangi kitapların, nasıl toplattırıldığı güldürü yazılarına konu olmuştur, bilirsiniz.

Yasalar "propaganda" eylemini suç sayar Bir kitabın, bir derginin herhangi bir kimsenin evinde bulundurulması suç sayılmaz. Bu yolda Yargıtay kararları da vardır. Yasaklanmış da olsa bir kitabın, bir derginin evinizde bulunması suç sayılmaz.

"Yasaklanmış yayın bulundu" gibi gülünç gerekçelerin, başta Sayın Başbakan olmak üzere birçok yetkiliyi uzun uzun düşündürmesi gerekir. Hangi yüzyılda yaşıyoruz Allah aşkına!..

Sıkıyönetim "yaygın şiddet eylemleri"nin kökünü kazımak üzere ilan edilmiştir. Sıkıyönetimi "yasaklanmış sol yayın bulundu" diye gereksiz dosyalarla uğraştırmak, bir bakıma, sıkıyönetimin çalışmalarını kösteklemek, engellemek demektir

(Cumhuriyet, 16 Mart 1979)

SOSYALİZMİN GEVŞEĞİ

Bugünkü konumuz "antikomünizm" Yani komünizme karşı olan düşünce... Tanrı herkese düşünme yeteneği vermiştir Kimi komünist olur, kimi de antikomünist. "Burjuva demokrasilerinde" kimse, bir başkasına "Sen neden komünistsin" ya da "antikomünistsin" diye sormaz. Komünist ve antikomünist, "barış içinde bir arada yaşamaya" çalışır

Bizde öyle mi?

Vur, kır, öldür, yaşatma.. Bizde bu işin kuralı böyle. Antikomünist olabilmek için önce komünizmin ne demek olduğunu, ya da ne demek olmadığını çok iyi bilmek gerekir ABD'nin konuyla ilgili uzmanları, bu konuda enstitüler kurmuşlardır. Bu enstitülerde bilinçli antikomünistler yetiştirilir

Bana sorarsanız, en bilinçli antikomünistler, sosyal demokratlar arasından çıkar. "Komünizmin akıllı düşmanı" falan gibi sözler bunun için kullanılır. Çünkü sosyal demokrasi, soldan çok sağa yakın bir "denge" rejimidir. Denge'nin amacı, kapitalizmi yaşatmaktır. Bunun için sosyal demokrasi, "çağdaş sağcılık" sayılır. Neyse.. Bunlar biraz "teorik" konular...

Elimde bir dergi var: "Jandarma Dergisi" Bu dergi dört ayda bir yayınlanıyor. Dergiyi "Jandarma Genel Komutanlığı Harekat Başkanlığı" yayınlıyor. Demek oluyor ki, bu dergi de çıkan yazılar, başta Jandarma Genel Komutanlığı olmak üzere birçok askeri birlikte okunuyor.

Jandarma Genel Komutanlığı'nın özellikle kırsal kesimlerdeki terörist eylemlerle savaşması, bu eylemlerin bastırılması için çalışması, başlıca görevleri arasında yeralıyor. Ve Genel Komutanlık, yaptıkları aramalarda çok sayıda kaçak silah ve mermiye el koyuyor. "Jandarma Dergisi"nde terörist eylemlerle ilgili aydınlatıcı yayınların yapılmasında da elbette yarar vardır.

"Jandarma Dergisi"nin 1977 yılı Haziran sayısında Jandarma Kıdemli Yüzbaşı Veysi Gani'nin imzasını taşıyan "Yıkıcı Faaliyetler ve Anarşik Hareketlerle Mücadelede Alınacak Tedbirler" başlıklı inceleme yazısından bir parça alıp, okuyalım:

Sosyalizm ferdi mülkiyet düşmanlığı, bütün istihsal vasıtaları ile ticaretin devletleştirilmesi, diktatör bir rejimin kurulması, çalışma yerlerinin işçi, irgat haline sokulmuş, dil, din, tarih, millet, vatan ve devlet düşüncelerinin yokedilmesidir...

Yüzbaşı Veysi Gani'nin bu tanımından sonra şu ilginç açıklamasını da okuyalım:

Sosyalizm bugün kızıl ve sarı emperyalizme, diktatörlüğe maske ve alet olmuştur. Sosyalizmin yukarıda belirtilen işlerden bir ya da bir kaçı gevşek yapılır veya hiç yapılmazsa buna nasyonal sosyalizm denir. Bu hususlar şiddetle icra edilir ve kıyasıya illegal metodlar kullanılarak yapılırsa buna da ihtilalci sosyalizm ve komünizm denir...

Görüldüğü gibi sayın yüzbaşı, "Sosyalizmin gevşeği nasyonal sosyalizmdir" diye bir teori oluşturmaktadır. Yüzbaşıya göre "nasyonal sosyalizm" "şiddetle ve illegal metodlar" kullanırsa, buna da "ihtilalci sosyalizm" ya da "komünizm" denirmiş..

Sayın Jandarma Genel Komutanı kusuruma bakmasınlar, bu kadarı da olmaz! Komünizm, sosyalizm ve nasyonal sosyalizm konusunda erlere, erbaşlara ve genç subaylara bunlar öğretiliyorsa, bu "müktesebat" ile terörizme nasıl karşı çıkılır?

Sosyalizmin gevşeği nasyonal sosyalizm olurmuş... Bir yaşıma daha girdim!.. Böyle "antikomünizm" olmaz! Antikomünizm, biraz daha bilgi, biraz daha çalışma, biraz daha bilinç istiyor.

Söyleyin, Allah aşkına söyleyin, haksız mıyım sayın komutanlar?

(Cumhuriyet, 17 Mart 1979)

SİLKİNMEK

Hiçbir hükümet durup dururken zam kararı almaz. Hele konu akaryakıt zammı ise burada bir saniye durup düşünmek gerekir.

Bir mal yurt dışından geliyorsa, bunun yurt içi fiyatını belli oranlarda tutmak son derece güçtür. Yurt dışından pahalıya aldığın bir malı yurt içinde ucuza satamazsın. Satarsan aradaki farkı devlet hazinesinden karşılamış olursun. Bu işin basit kuralı kabaca böyledir.

Bazı dönemlerde temel maddelere zam yapmak bir zorunluluğun kaçınılmaz sonucu olabilir. Bu koşullarda hükümetlerin elinde yeni vergi yasaları çıkarma olanağı vardır. Vergi hangi sınıf ve tabakaların sırtına yüklenecektir? Vergi yükü işçiye, memura mı, yoksa "beyannameli mükellef" dediğimiz "serbest kazanç sahiplerine" mi yükletilecektir? Büyük şirketlere, holdinglere, yabancı sermaye kuruluşlarına, toprak sahiplerine mi vergi konacak? Kim ne oranda, ne kadar vergi verecektir?

Bu hükümetin, düzenin temellerini sarsıcı, daha doğrusu varlıklı sınıf ve tabakaların kazançlarını sınırlayıcı önlemler almasına olanak yoktur. Buna, hükümetin yapısı, siyasal ve sayısal gücü elvermez. CHP, AP'den kopup gelen on bir milletvekili ile hükümet kurarken, "düzen değiştirme umudunu" da kitlelerin bağrına bastığı o ünlü "seçim otobüsünde" bırakıyordu. Bu yapıdaki bir hükümetten düzenin temellerine yönelik köklü

önlemler beklemenin olanağı yoktur. Eskiler bu gibi durumlar için "eşyanın tabiatına aykırıdır" derler Öyledir; bu yapıdaki bir hükümetin egemen sınıf ve tabakaların kazanç kapılarını kapayıcı ya da sınırlayıcı önlemler alması "eşyanın tabiatına aykırı" düşer

O zaman bir "kısır döngü" içindeyiz demektir. Baş döndürücü, hızlı bir enflasyon, dışalım yoluyla elde edilen akaryakıt, dışa bağımlı bir ekonomi, ödeme süresi gelen ağır dış borçlar, döviz darboğazı. Ecevit hükümetinin sırtına geçirilmiş ateşten gömleklerdir

Bir yandan dışa bağımlı ekonomi, karşına IMF gibi canavarları çıkaracak, öte yandan devlet gelirlerini artıran yeni vergiler getirmeyeceksin. Düzenin "bam teli" burada. "Kısır döngü" bu bam teli üzerinde döndürülüyor. Ve düzenin faturaları bu kısır döngünün içinde uçuşuyor.

Şunlar hep halk deyişleridir, bilirsiniz: "ya herru ya merru" "yattı balık yan gider" "inceldiği yerden kopsun...

"Büyük politikalar" işte bu günler içindir. Çünkü bundan sonra ya batacaksın ya çıkacaksın. Öyleyse, kararını alırken düzenin faturalarını bir yana koyup, büyük kararlar alacaksın. Başka çaresi yok çünkü!

Büyük kararlar, kitlelere, yığınlara halka dayanılarak alınabilir. Parti programında neler varsa, koy onları önüne, teker teker uygulamaya çalış bunları. Git, kitlelere anlat bunları; işçilere, köylülere anlat, halka anlat her şeyi. Arkana yığınları al, işçileri, köylüleri al, dar gelirli memurları, yurtsever bürokratları, ilerici basını al, yürü düzenin üstüne.

Haaa, yıkılırmışsın... Erimek yıkılmaktan daha mı mertçe bir hesaplaşmadır?

Biz kurtuluş savaşı görmüş bir halkız. Cumhuriyeti kan ve gözyaşıyla kurmuşuz. Bu çilekeş halk nice acılardan süzülüp gelmiş bu günlere. Ona anlat derdini, anlat ki senin yanında kenetlensin, tek bir yumruk gibi kenetlensin.

Yeter ki, bu onurlu halkı "namerde" muhtaç etme!

(Cumhuriyet, 18 Mart 1979)

"UMUDUMUZ DEMİREL"

Bir de bu çıktı: "Umudumuz Demirel... Ecevit ne yapmışsa, Demirel de bunları yapmaya çalışıyor şimdi.

Ecevit seçim otobüsüne binip gezilere mi giderdi, al sana seçim otobüsü. Ecevit, "Hesap soracağız" mı derdi, şimdi o da başladı:

- Yolsuzlukların hesabını soracağız.

O zaman mobilya yolsuzluğundan başlayalım. Parayla değil, sırayla nasıl olsa.

Demirel, yeğeni Yahya'nın, biraderleri Hacı Ali ve Şevket Demirel'in umududur, anladık. Bir de Bulgaristan Çiftçi Partisi Birinci Sekreteri Dimitrov var. Biliyorsunuz, henüz yalanlanmayan bir habere göre Dimitrov da Demirel'i umut ilan etmişti. "Enternasyonal komünizm" denilen bilmece budur işte! Kanmayın sakın!

İster misiniz Demirel bütün bunlardan sonra kendisine "Karaoğlan"a benzer bir ad taktırsın!.. Ne bileyim ben, "Keloğlan" dese olmaz, "Tombuloğlan" dese olmaz. Yok, yok bu yolda yaya kalır. "Başbuğ" dense, ne olur? Olur mu hiç canım, olmaz! Başbuğun maşallah kendisi var, "taklitlerine" ne gerek var? Taklitlerinden sakının!.. Ülkemizde "haksız rekabet" yapılmayacak bir konu varsa o da başbuğluktur.

Demirel ile Ecevit arasında bir başka çekişme daha var. O da nedir, bilir misiniz?

"Muhtıra..."

Demirel şöyle düşünüyor: "Ben iktidardan muhtıra ile düşürüldüm. Oysa Ecevit'e muhtıra verilmedi. Fevkalade ayıptır." AP Genel Başkanı Demirel'in son zamanlardaki hastalığı "muhtıra kompleksi"dir ki, buna henüz tıpça ilaç bulunamamıştır.

Hem efendim, Demirel hem iktidarda hem muhalefette muhtıra almak gibi bir özelliği de koruyor. 12 Mart Muhtırası'ndan sonra, daha geçenlerde Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'den yediği zılgıt neydi öyle?!.. Etti mi, iki muhtıra!

Ecevit, muhtıra alanında iki-sıfır galip. Hükümet herhangi bir zam kararı almayagörsün, bizim renkli basın hemen atar manşetini:

Umudumuz Demirel...

Ayıp, ayıp! Demirel bu memleketi on yıl yönetti. Ülkeyi daha önce yönetenler de Demirel'in ağababalarıydı.

Neyin umudu oluyor öyle? Türkiye'nin içine düşürüldüğü ekonomik iflas, Demirel ve benzerlerinin "sabıka kayıtları"na yazılmıştır; kimi neye "umut" ilan ediyorsunuz?

Ayıp mı diyeyim, gülünç mü, bilemiyorum artık...

(Cumhuriyet, 19 Mart 1979)

SİSTEM

Ne olacak şimdi?

Zamlar açıklandı, muhalefet partileri ve renkli basın saldırıya geçti. Hükümet ne yapacak şimdi?

Türkiye buna benzer çok bunalım gördü. Bu gibi saldırılar karşısında yılgınlığa düşüp, muhalefete "Öyleyse buyurun siz yönetin ülkeyi" denmeyeceğine göre, olayları soğukkanlı gözlemlerle değerlendirmek gerekiyor.

Hükümet bu gözlemleri kendi yapısı ve bürokratik birimleriyle yapmak zorundadır. Birçok insan bu konular üzerinde kafa patlatıyor. Dost söyleşilerinde hemencecik akla gelen önlemler, elbette ki Bakanlıkları, Planlama Teşkilatları, uzmanları ve danışmanlarıyla onların da aklına geliyor. Bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Bu hükümet yerine bir başka hükümet olsaydı, ne bileyim ben, AP-CHP ortaklığı kurulsaydı, ya da MSP ve MHP yamalı bir Demirel hükümeti olsaydı ne değişirdi? Kim neyi değiştirebilirdi? Söz gelişi, bir Üçüncü MC gelmiş olsaydı, IMF tünelinden geçilmeyecek miydi?

Geçilecekti, hem de bal gibi geçilecekti; petrol zammı yapılacaktı, hem de aynı oranda yapılacaktı. Hem canım varsayıma ne gerek var, daha önce yapılmadı mı bu zamlar?

Bu gibi konuları "CHP şudur, AP budur" gibi kısır tartışmaların çemberlerinden çıkarmak gerekiyor. Bu gürültü içinde unuttuğumuz konu sistem sorunudur. Bu sistem işledikçe, bu sistemin çarkları döndükçe, AP gelse ne olur, gelmese ne olur? Ecevit Başbakan olsa ne fark eder, olmasa ne fark eder!

Bu sistemin içinde misin? Sistem böyle çalışıyor. Bu sistemin içinde kaldıkça sonuç hiç değişmiyor. "Devrim" dediğimiz olay, bir sistemin yerini bir başka sisteme, bir başka ekonomik sisteme, bir başka toplumsal sürece bırakması demektir.

Türkiye'de yıllardır yasaklanan konular vardır. Türkiye niçin bu güç koşulların içindedir? Nedir Türkiye'yi "yedi düvele" borçla bağlayan sistem? Bu askeri bağıntılar, bu ekonomik ipotekler nedir?

Herhalde bu konular, "Demirel mi, Ecevit mi? AP mi, CHP mi?" tartışmalarından çok daha önemli ve günceldir ve herhalde CHP içinde Ali Topuz ekibinin mi, yoksa Baykalcıların mı delege seçimlerini aldıklarından çok ama çok daha önemlidir. Çoğu kez bu gibi kısır tartışmalar asıl tartışılması gereken konuları bir yana itip, en parlak zekaların önüne bile sis perdeleri geriyor.

Evet neyi tartışacağımızı iyi bilelim. Tartışacağımız konu, her türlü dogmatizmin ötesinde ve her türlü kısır siyasal tartışmaların dışında Türkiye'yi bu koşullara sürükleyen ekonomik düzendir.

Bu aşamada bu tartışmaları da yapamıyorsak ve yapamayacaksak hepimize geçmiş olsun.

(Cumhuriyet, 20 Mart 1979)

ALLENDE ÖRNEĞİ...

- Bunların gidişi Allende gidişi. O da Şili'yi aynen böyle idare etti...

Daha sekiz yıl önce Silahlı Kuvvetler'in verdiği bir muhtıra ile tepetaklak devrilen Demirel, şimdi Ecevit'e karşı Allende örneğini vererek kışkırtıcılık yapıyor.

Bazı olaylar belli çağrışımlarla anılırlar. "Allende örneği" halkın oylarıyla işbaşına gelmiş bulunan bir sosyalist devlet başkanının "çokuluslu şirketler" ve CIA tarafından düzenlenen bir askeri darbe ile devrilip öldürülmesi anlamına gelir.

Ecevit, 1974 yılında iktidara geldiği zaman da "Allende-Bullende" gibi benzetmelerle, "Sen de Allende gibi devrileceksin" denilircesine açık kışkırtmalarla karşılaşmıştı.

"Allende örneği", akla hemen "Pinochet" gibi kanlı bir faşist generali getirmektedir. Pinochet ile birlikte başka örnekler de akla gelmektedir.

Örneğin, ITT şirketinin mali desteğiyle ihtilal kışkırtıcılığı yapan "Mercurio" gibi "muhafazakar" ve "milliyetçi" gazeteleri, örneğin başdöndürücü enflasyon, örneğin kamyoncu grevleri, esnaf direnişleri... Ve Allende iktidarına destek olan Genelkurmay Başkanı'nın faşistler tarafından öldürülmesi... Bunlarla birlikte küçük burjuva kökenli sabırsız ve bilinçsiz solcu sokak eylemleri...

Allende örneği bizimkilerin ağızlarını sulandırıyor. Önce başlıyorlar:

- Bütün yetkileri orduya devredilmelidir.

Sonra ilan ediyorlar:

- Direnme hakkı doğmuştur.

Direnme çağrıları, esnaf derneklerinin baştan aşağı suç kokan eylem bildirileri, Kahramanmaraş kavşağında buluştuktan sonra Demirel'in "Bunların gidişi Allende gidişidir" sözüyle büsbütün azgınlaşarak gelişiyor.

İran'daki olaylar bile bizdeki açık ve gizli faşistleri sevindirdi. Kahramanmaraş olayından sonra "asıl kısrak binicisini beğenmiyor, şaha kalktı" gibi yazılar yazılabildi. Hele şimdi sıkıyönetim mahkemelerinde kanlı olayların kökenine inilmeye başlanınca, öyle anlaşılıyor ki, direniş çağrılarını ihtilal girişimlerine dönüştürmeye çalışacaklar.

- Bunların gidişi Allende gidişi, o da Şili'yi aynen böyle idare etti. Sonları aynı mı olur, ayrı mı olur, onu bilmem.

Ülkede Başbakanlık yapmış ve bir askeri müdahale ile iktidardan uzaklaştırılmış bir politikacı, sorumlu bir Başbakana "Senin sonun Allende'ye benzer mi, benzemez mi" gibi kabadayılık yapmaya çalışırsa, bu kabadayılığı kimin adına yaptığını sormak gerekir. Ve yine sormak gerekir:

Bu kabadayılığı 12 Mart 1971 günü suratına muhtıranın çarptırıldığı gün gösterseydin.

Allende örneğinden yola çıkıp kanlı serüvenlere girişmek isteyenler ancak ve ancak kendi mezartaşlarını hazırlamış olurlar.

Dileyen dener ve boyunun ölçüsünü alır!

(Cumhuriyet, 22 Mart 1979)

TARİH DERSLERİ...

Demirel'in basın toplantıları artık iyiden iyiye eğlence konusu oluyor. Geçenlerde Ecevit'i Şili'nin faşist bir darbe ile devrilen Marksist Devlet Başkanı Allende'ye benzettikten sonra hızını alamayıp, bu kez aynı Ecevit'i hem İngiliz siyaset adamı Chamberlain'e hem de devrim öncesi Rus Başbakanlarından Kerenski'ye benzetiverdi.

"Ne ilgisi var" demeyin! Memleketimizin biraz gülmeye, biraz eğlenmeye de mi hakkı yok canım!.. Beyimiz şimdi tarihe merak sardı. Oradan buradan devlet adamı bulup, Ecevit'i bunlara benzetecek...

Ya biri çıkıp da kendisini yakın tarihimizin başbakanlarına bir benzetse... Şöyle bir Osmanlı İmparatorluğu'ndan başlasa, sonra efendim, buradan çok partili hayatımızın başbakanlarına gelse... Neyse neyse, anladınız ne demek istediğimi...

Bunlar kabiliyetsizdir. Memleketi idare edemeyenleri rejim himaye etmez. Chamberlain nasıl gittiyse bunlar da böyle gideceklerdir...

Haydaaa! Bir de Chamberlain çıktı başımıza. Bizler "Ecevit Allende'ye benzer mi benzemez mi" diye tartışırken Demirel bir de İngiltere'den ses getirdi:

- Chamberlain gibi gidecekler...

Aman efendim... Yapmayın, etmeyin! Damat Ferit gibi gidilmesin de; sonra efendim ne diyorduk, Adnan Menderes gibi gidilmesin de; sonra sonra, Süleyman Demirel gibi gidilmesin de; varsın olsun Chamberlain gibi gidilsin... Şan olur!

Siyasal tarihte Chamberlain adında baba-oğul iki ünlü İngiliz siyasetçisi vardır. Bunlardan baba Chamberlain, siyasal hayata Liberal Parti milletvekili olarak katılmış bir işadamıdır Ticaret Bakanlığı yapan Chamberlain, sonradan Sömürgeler Bakanı oldu. Çağında "reformist" bir özelliğe sahip bulunan Chamberlain, felç geçirerek 1906 yılında siyasal hayattan büsbütün uzaklaştı.

Baba Chamberlain'in bu ünü oğlu tarafından da sürdürüldü. Babasının reformist niteliğini sürdüren oğul Chamberlain, Maliye ve Dışişleri Bakanlıklarında bulundu; birçok uluslararası antlaşmaya imzasını koydu.

"Ne benzerliği var Ecevit'in Chamberlain'lerle" diye sormayın. Beyimiz tarih öğreniyor, şimdilik kusuruna bakılmaz...

Demirel, Ecevit'i Chamberlain ile karşılaştırdıktan sonra bir de Kerenski'ye benzetiyor. Demirel'e göre Türkiye'de bir "komünizm tehlikesi" var, bu tehlike adım adım gelişiyor, nasıl Kerenski Lenin'e karşı çaresiz kalmışsa, Ecevit de Türkiye'de böyle bir ihtilale karşı çaresiz kalıyor.! Öyle mi, öyle!

Önce Allende, sonra Chamberlain, sonra Kerenski, yarın Deli Petro, Cengizhan, Napolyon, Fransız Başbakanı Laval, öbür gün Mareşal Peten, daha öbür gün Üçüncü Napolyon, Deli İbrahim, bir başka gün Butto, sonra İran Şahı...

Bence Demirel doktora görünmelidir. AP Genel Sekreteri Dr. Nuri Bayar'ın Demirel'e şimdiye kadar bir yararı dokunmamıştır. Önce AP Milletvekili Dr. Oğuz Aygün'ü, o da olmazsa, Başbakan yardımcısı Dr Faruk Sükan'ı salık veririz.

Vallahi yazık oluyor adama!..

(Cumhuriyet, 24 Mart 1979)

DESTEK KİME?

Allende tartışmaları arasında bir olgu ister istemez gözardı edildi. AP Genel Başkanı Demirel İstanbul'da iş çevreleriyle görüşürken, bu toplantıya büyük sanayicilerin katılmamış olması dikkatleri çekti. Toplantıya, ticaret burjuvazisinin temsilcileri çağrılmışlardı. Sanayi burjuvazisinin temsilcileri toplantı için çağrı almamışlardı!

Bu olgudan, hemencecik, "Sanayi burjuvazisi Ecevit'i, ticaret burjuvazisi Demirel'i destekliyor" gibi genel ve ivedi yargıların çıkarılması belki yapay bir zorlama olur. Ancak yine de bu olgu üzerinde durmakta ve bazı belirtilerin altını çizmekte yarar vardır.

Demirel'in on yıllık iktidarı, büyük çoğunlukla iş ve sermaye çevrelerince desteklenmiştir. Demirel'e ve AP'ye tek bir bütün olarak sağlanan desteğin nitelik ve niceliğinde bazı değişiklikler olduğu göze çarpmaya başlamıştır. En azından bu destekçiler arasında bir çelişki doğduğu, bir kısım sanayicilerin Demirel'den uzak durmaya çalıştıkları görülüyor.

Sanayi ve ticaret burjuvazisi bundan önce neden tek bir bütün olarak Demirel hükümetlerini desteklemişlerdi? Bu desteğin kökeninde CHP'nin sol bir parti olduğu, iktidara geldiği zaman bankaları ve sigorta şirketlerini devletleştireceği, toplu sözleşmelerin yüksek boyutlara ulaşacağı düşünülmüş, bütün bunlara karşı bir "sağ partinin desteklenmesi" inancına sıkı sıkıya sarılınmıştı.

Demirel'in tek başına iktidar olduktan sonraki birinci ve ikinci MC hükümetleri dönemlerinde yaşanan ekonomik ve siyasal kargaşa bu desteğin yavaş yavaş çekilmesine yolaçmıştır. Yazgıları, "siyasi istikrara" bağlı bulunan sanayi burjuvazisi, başka seçeneklerin üzerinde durmayı kaçınılmaz görev saymış ve "sosyal demokrat" nitelikteki CHP'nin oluşturduğu hükümeti dikkatle izlemeye koyulmuştur.

Sanayici, "siyasi istikrar" ister. Kısa dönemde yatırımlarını durduracak kargaşalar, sanayicinin "uzun vadeli" çıkarlarıyla bağdaşmaz. Grev hakkına, toplu sözleşme düzenine karşıdır. Fakat grev hakkının işçiler kadar kendisi için de bir güvence olduğunu bilir. Büyük sanayicinin çıkarlarıyla esnaf çıkarları arasında çelişkiler vardır. Büyük sanayici bilir ki, "esnaf ideolojisi" ile kapitalizm olmaz.

Sanayi burjuvazisi bütün ülkelerde deneyler yaşamış bir siyasal kesittir. Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde dünyada ve Türkiye'de yaşanan gerçekleri gözardı etmeyecek kadar gerçekçidir. Bilir: İşçi sınıfı, sanayinin ürünüdür. Sanayi olmadan işçi, işçi olmadan sanayi olmaz. Bu iki sınıfsal kesit, çelişkili bir bütün içinde yaşarlar; iki sınıfsal kesitin varlık nedenleri sıkı sıkıya birbirine bağlıdır.

Türkiye'de büyük sanayiciler 15 aylık Ecevit hükümetinin devletleştirmeci uygulamalara girmediğini, giremeyeceğini, özel kesimi baltalayıcı bir program izlemediğini, izleyemeyeceğini, bankalar düzenine dokunmadığını, dokunamayacağını, toplu sözleşmelerde ücret düzeyini yüksek tutmadığını, tutamayacağını gözleriyle görmüşlerdir.

Sosyal demokrasinin soldan çok sağa yakın bir "denge rejimi" olduğu, Türkiye'de Ecevit hükümetinin son on beş aylık uygulamasıyla iyice ortaya konmuştur. Sanayici, sağcının "ilkeli" ve "çağdaşı" arasında bir seçim yapmaya zorlanmış ve geçmiş dönemlerde Demirel'e cömertçe sağladığı desteği yavaş yavaş geri almaya başlamıştır.

Bu destek bundan sonra Ecevit hükümetine "fatura" edilecek midir? Edilecektir. Ve bugüne kadar edilmiştir de. Sanayiciler, Ecevit hükümetinden hoşnutturlar. On beş aylık uygulama sanayi burjuvazisine güven vermeye yetmiştir.

Demirel, bir zamanlar kendisine cömertçe sağlanan siyasal kredileri çarçur etmiş ve burjuvazinin bir kesimini karşısına almıştır. Öyle görülüyor ki, bu krediler bundan sonra "ilkel sağ"dan alınıp, "çağdaş sağ"a verilecek ve Ecevit hükümetine sanayicilerce "yeşil ışık" yakılacaktır. Belirtiler bu yoldadır.

Bu koşullarda Türk soluna büyük görev düşüyor: Emekçi sınıflardan kaynaklanan bir sosyalist partiyi siyasi yelpazedeki yerine oturtmak...

(Cumhuriyet, 25 Mart 1979)

ESNAF DİRENİŞİ

"Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu" bugün bütün örgüt başlarıyla Ankara'da toplanıyor. Konfederasyon Başkanı AP Milletvekili Hüsamettin Tiyanşan, dernek başkanlarına çektiği yıldırım telgraflarda; Konfederasyon'un son akaryakıt zamları konusunda karar almak üzere toplanacağını bildirmiştir.

Anımsarsanız, aynı esnaf kuruluşu Kahramanmaraş olaylarından önce halkı "meşru müdafaaya" ve "direnişe" çağıran bildiriler yayınlamış; baştan aşağı suç olan bu bildiriler hakkında hiçbir askeri ve sivil savcı bugüne dek herhangi bir kovuşturma açmamıştır.

Aynı Konfederasyon, AP Genel Başkanı Demirel'in "Allende örneğini" anımsatması üzerine yeniden eyleme geçmeye karar vermiş ve bu amaçla dernek başkanlarına yıldırım telgraflar çekilmiştir.

Amaç, hükümete karşı eyleme geçmek, direniş çağrılarını uygulamaya koymaktı. Allende benzetmelerinin durup dururken yapılmadığı, esnaf derneklerinin bugünkü toplantılarıyla iyice anlaşılmıştır. Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu'nun amacı, başta şoför esnafı olmak üzere, bütün yurt-

taki esnafı direnişe geçirmektir. Bu direnişin "provaları" benzin zammının ertesi günü küçük çapta direnişlerle uygulamaya konmuş, dolmuş ve taksilerin bir kısmı sefere çıkmamıştı.

AP Milletvekili Hüsamettin Tiyanşan, dokunulmazlık zırhına sığınarak, yurdun dört bucağındaki esnafı direnişe çağırıyor. Allende'yi kuşatan eylemler işte buna benzer kamyoncular grevleriydi. Allende örneği ağızlarını sulandırıyor.

AP Milletvekili Tiyanşan'ın başında bulunduğu "Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu"nun görevi, "direnme hakkı" gibi sözlerle yaygın direnişler yaratmaktır. Dün bu amaçla bildiriler yayınladılar, bugün bu amaçla toplanıp karar alacaklar. Ve direnişe geçecekler

700 liraya satılan araba lastiği yıllarca karaborsada satıldı, sustular; şoför esnafı, yedek parçacıların acımasız dişlilerine terkedildi, "eyvallah" dediler; kendi üyelerinin çıkarlarını gözetecek herhangi bir çıkışta bulunmadılar. Şimdi, evet şimdi, tıpkı Şili'deki kamyoncular grevi gibi, yaygın direnişler düzenleyecekler.

AP Genel Başkanı "Allende" örneğinden söz ediyor, ertesi gün AP Milletvekili Hüsamettin Tiyanşan, direniş toplantıları için yıldırım telgraflar çekiyor. Vevlet susuyor.

Bu direnişi bir solcu kuruluş düzenlemek isteseydi, "sosyal bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde" diye başlayıp, "Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga" diye biten suçlar ardarda sıralanmaz mıydı?

Allende örneği boş yere verilmedi, esnaf dernekleri laf olsun diye toplanmıyor. Allende örneğine bakıp cesaret bulanlar, papazların her zaman pilav yemeyeceğini çok acı deneylerle öğreneceklerdir.

Hem de yedi kuşağa örnek olacak biçimde.

(Cumhuriyet, 26 Mart 1979)

SOLDA GENİŞ TABAN

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) içinde bir süredir sürdürülen savaş iyiden iyiye açığa çıkmış; başlarını Genel-İş ve Maden-İş Sendikalarının çektiği çeşitli işçi

sendikaları arasında kıyasıya bir çekişme doruk noktasına ulaşmıştır.

Sosyalistler, siyasal parti düzeyinde ayrı ayrı çatılar altında toplanmışlardır. TİP, TSİP, SDP, TEP, TİKP, VP gibi, parti programlarına "sosyalist" olduklarını yazan partiler yanında "Türkiye Birlik Partisi" gibi "ilerici" kuruluşlar da vardır. Siyasal partileri dışında solda ayrı ayrı gruplar, ayrı ayrı dergiler çevresinde toplanan "sol fraksiyon" sayısını saptamaya bile olanak yoktur. Sol kendi içinde "sağırlar diyaloguna" girmekten özel bir zevk almaktadır.

Bu koşullarda bir sosyalist partinin, işçi sınıfından ve ötekı emekçi tabakalardan güç alarak, parlamentoya girme olanağı var mıdır?

İşçi sınıfı birikimini tek bir bütüne dönüştürecek bir sosyalist parti görünmüyor. Bu yargıdan kaçınılmasına gerek yok: işte son seçimlerde alınan oylar, işte sosyalist partilerin ayrı ayrı aldıkları oylar; işte işçi sınıfının sendikal örgütlerindeki çatışmalar, işte sol fraksiyonlar!

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu çatısı altında böylesine bir savaşım dallanıp budaklanırsa işçi sınıfı adına "birlikten, beraberlikten" söz edilebilir mi hiç? "Demokratik kuruluşlar" adı verilen sol eğilimli örgütler içinde bitmez tükenmez "fraksiyon çatışmaları" sürüp dururken, hangi sol düşünceyi hangi örgüt içinde bütünleştirip siyasal odak noktası yapmak olasıdır?

Solcu sendikalar arasında bu kapışma, sosyalist partiler arasında bu bölünme, dernekler içinde bu çatışma ve "sol fraksiyonlar" arasındaki "kör dövüşü" unutmayalım emekçi sınıf ve tabakaların değil egemen sınıfların işine geliyor.

Sosyalist partileri, emekçi sınıflardan kaynaklanan tek bir bütün olarak parlamentoya sokmak

Sol yasal örgütler olarak, üç ayrı örgütlenme kümesinde toplanabilir. Bir: siyasal partiler, İki: sendikalar. Üç: dernekler.

Bir sosyalist partinin parlamentoya girmesi ve emekçi sınıfları tek bir bütün olarak temsil etmesi gerekiyor. Bunun için de sosyalist ideolojinin önüne çıkarılan yasakların birer birer yıkılması temel zorunluluk oluyor.

Yani, Türk Ceza Yasası'nın 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması gerekiyor. Bu maddelerin Anayasaya aykırı olduğu

yolundaki başvuru, ikinci kez Anayasa Mahkemesi'nce reddedilmiş bulunuyor. Bu maddelerin kaldırılması için Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz, daha önce de CHP Balıkesir Milletvekili Sadullah Usumi ve arkadaşlarınca verilen önergeler Millet Meclisi gündemindedir. Bu maddeler, parlamento tarafından kaldırılır mı, kaldırılmaz mı, bunu kestirmek güçtür. Fakat Millet Meclisi gündeminde sosyalist partilerin parlamentoya girmelerini engelleyici bir başka yasa değişikliği önergesi görüşülmek üzeredir.

Bu koşullarda, hiç sevmediğim bir tanımla ifade edeyim, solda "geniş taban" oluşturmak gerekmiyor mu? Sosyalist partiler arasında kıyasıya bir çekişme sürdürülürse, bir sosyalist partinin, işçi sınıfından güç alan bir siyasal güç olarak parlamentoya girmesine olanak var mıdır?

(Cumhuriyet, 27 Mart 1979)

HESAP ADAMI

Demirel için "Hesap adamıdır" derler. Gerçekten bulduğu formüllerin üzerine yoktur. Demirel'in siyasal denklemi, tarihe "226" olarak geçecektir. Bilindiği gibi Demirel, sırtını Meclis çoğunluğuna dayadığı günlerde "Bulun 226'yı düşürün" demiş, ancak 226 yerine dört kişinin imzaladığı "iadeli-taahhütlü" bir mektupla iktidardan düşürülüvermişti.

Demirel'in bu "sihirli formülü" ikinci MC hükümetinin düşürülmesinde bir "antibiyotik" gibi, "anti-MC" olarak kullanılmış ve bu formül Cephe partilerini darmadağın etmeye yetmişti.

"Hesap adamı Demirel" şimdi de petrol ürünlerine yapılan zam nedeniyle açıyor ağzını, yumuyor gözünü:

- Ham petrolün kilosu 3.5 liradır. Benzinin 10 lira, ziftin 5 liradır. Benzinin maliyeti 5 lirayı geçmez. 5 liralık benzini 17 liraya satmak ihtikar değil midir?..

"İhtikar", vurgunculuk demektir. Kimi, yurt dışına mobilya satıyorum diye vurgun vurup devleti dolandırır, kimi arsa kapatır vurgunculuk yapar, kimi devlet bankaları kredilerinden büyük vurgunlar peşine düşer. Yani vurgunculuk çeşit çeşittir.

"Hesap adamı Demirel" şurada yanılıyor: Kendisi MC hükümetinin "başı" iken, 1977 Eylül'ünde kendi hesabına göre, o günün parasıyla 220 kuruşa malolan "süper benzin"in litresi 650 kuruşa, litresi 199 kuruşa malolan "normal benzin" 550 kuruşa çıkarılmamış mıydı? Bugünkü "ihtikar" ise, vurgunculuk ise, o günkü ne? Aynı "ihtikar", aynı vurgunculuk değil midir?

Hem vurgunculuğun kişisel yanı ağır basar. Vurgun, yasadışı yollarla haksız kazanç elde etmektir. Bu konuyu basite indirgersek, örneğin mobilya yolsuzluğunda Mıgırdıç Şellefyan veğerli yeğenleri Yahya Demirel'in kazanç yollarına "vurgunculuk", eski deyişle "ihtikar" denir.

Devletin "ihtikar" yoluyla kazanç elde etmesi diye bir kavram söz konusu değildir. Fakat sırtını devlete, hükümete ve başbakanlara dayamış olanların haksız kazançlarından söz etmek, her zaman için olasıdır.

Demirel'in benzin fiyatları üzerindeki temel yanılgısı bir de şuradan kaynaklanıyor:

Rafinerilerde üretilen benzinin maloluş fiyatı, Basra Körfezi'nde ilan edilen benzin fiyatlarına, navlun, sigorta, akreditif giderleri ve vergi ve resimler eklenerek saptanır. Bu hesap yöntemi, petrol Yasası"nın gereğidir. Basra Körfezi'nden petrol dışalımı yapılamadığından, bu hesap, İtalya ve Rotterdam'da ilan edilen fiyatlara, navlun, sigorta, akreditif, vergi ve resimler eklenerek saptanır.

Şu anda rafinerilerde üretilen benzinin litresinin maloluş fiyatı vergisiz 364, vergili 607 kuruştur. Doğrudan doğruya benzin alarak dışalımı yapılan benzinin vergili maloluş fiyatı ise 740 kuruştur. "Hesap adamı Demirel" yalnızca bu hesaba dayanıyor.

Oysa petrol ürünleri bir bütün olarak ele alınır. Geniş halk yığınlarının kullandığı tüpgaz, tarım ve ulaştırmanın gereksinme maddesi olan "motorin" dışalımından ülkemiz tam beş milyarlık bir zarara uğramaktadır. Motorin ve tüpgaz dışalımından uğranan zarar, benzin fiyatlarıyla dengelenmektedir.

Bu bir çeşit "sosyal adalet" anlayışıdır. Bunun karşıtı politika, halkın gerek duyduğu, tarım ve ulaştırmada kullanılan "motorinin" fiyatını yüksek tutup, özel araba sahiplerinin kullandıkları benzini ucuzlatmaktır. Hangisi halk yararınadır?

Demirel bütün bunları çok iyi bilir. Bilir ama amacı başka! Kendisi petrol ürünlerine zam yapar, o zaman bu, "ekonominin gereği" olur, başkası yaparsa "ihtikar" sayılır, vurgunculuk sayılır.

Hani kendisinin çok sevdiği bir deyiş vardı: "Felaket tellallığı"! İşi gücü bu.

(Cumhuriyet, 28 Mart 1979)

MEKTUP

Sevgili okuyucular,

Birkaç gündür Almanya'dayım. FİDEF'in (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu) üçüncü kurultayına katılmak üzere geldiğim Federal Almanya'da işçi dostlarla kucaklaştık.

Duisburg kentinde düzenlenen, "Türkiye'de Terör" konulu açık oturumda, iktidardaki Sosyal Demokrat Parti Milletvekilleri, üniversite öğretim üyeleri, Alman gazetecileriyle birlikte terörist eylemlerin amaç ve yöntemlerini sergilemeye çalıştık.

Tartışmaya Türkiye'den ben, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Mehmet Karaca, ve Bank-Sen yöneticilerinden Sıtkı Coşkun katılıyorduk.

Açık oturumdan sonra devrimci sanatçı dost Timur Selçuk'un dinletisi salonu dolduran yüzlerce emekçiyi coşkuyla ayağa kaldırdı.

- Selam, Türkiye işçi sınıfına selam, selam yaratana.

Açık oturumda Alman gazetecilerinden öğrendiğimize göre Federal Almanya İçişleri Bakanlığı önümüzdeki günlerde Türkiye'deki terörist eylemlerin Almanya'daki uzantıları konusunda hazırlanan bir raporu açıklayacak. Belki o zaman Türkiye'de suç işleyip önce Kıbrıs'a, Kıbrıs'tan da Federal Almanya'ya kaçıp "sığınma hakkı" isteyen silahlı sağ eylemcilerin, kanlı teröristlerin iplikleri bir kez daha pazara çıkacak.

Açık oturumda ülkemizde düşünce ve örgütlenme yasaklarının kaldırılması, demokratik yapının "burjuva demokrasisi" boyutlarına ulaştırılması ve artık iyiden iyiye açığa çıkan terörist odakların üzerine hükümetin daha da kararlı biçimde

gitmesi istendi. Söylenen sözler sık sık "faşizme geçit yok", "faşizme karşı omuz omuza" gibi sloganlarla kesiliyor ve ülkemizdeki ilerici güçlerin tek bir bütün olarak birleşmeleri ve kenetlenmeleri isteniyordu.

Ve akşama Timur Selçuk'un sesinden kulaklara ulaşan dizeler, yüzlerce işçiyi coşkun bir insan seline dönüştürüyordu. Salonu dolduran işçilerle beraber Timur Selçuk'un sesinden haykırıyorduk.

- *Yurdumun en güzel günleri, mutlak gelen gündedir.*

Bir kural var: Örgütlü halk gücü yenilmez. Terörün, faşizin karşısına dikilecek en sağlıklı güç, en sağlam dayanak, kökenini ve bilincini emekçi sınıflarda bulan örgütlerdir. Şili'li ozan Neruda böyle söylüyordu:

- *Biz halkız, yeniden doğanz ölümlerde.*

Ve bizim Nazım Hikmet'imiz böyle söylüyordu:

- *Toprakta kannca, suda balık, havada kuş kadar çokturlar.*

Budur, budur halk gücü. "Paranın padişahlığını" yenecek güç bu güçtür. Almanya'da bu gücün sesini duyuyorduk.

Almanya'da işçi dostların karşısında konuşurken, Türkiye'de yaşanan terörün bilebildiğimiz kanıtlarını ortaya dökmeye çalışıyorduk.

Kavganın gerçek sahipleri bunlardır. İşçi dostlarımıza kanlı terörün yöntemlerini anlatırken ilerici güçlerin biraraya gelmelerini, tek bir yumruk ve tek bir ses olmalarını istiyorduk.

Bunlar bizim insanlarımızdır. Malatya'dan, Erzincan'dan, Sivas'tan, Trabzon'dan, Rize'den, Manisa'dan, İzmir'den kopup gelen ve Alman kapitalizminin dişlileri arasına sıklıştırdığımız insanlardır bunlar.

Bunlar bizim insanlarımız: Maden ocaklarında, göçüklerde can veren bunlar. Münih Olimpiyat tesislerinde beton kalıplar altında ezilip ölen bunlar. Çocuklarını iki dilde dilsiz yetiştiren bunlar. Ana caddelerde ev tutmaları bile yasaklananlar bunlar. Münih sokaklarını, Köln sokaklarını temizleyenler bunlar. Bizim insanlarımız bunlar.

Toplantıya, Almanya'nın dört bir bucağından gelmişlerdi. Erkeklerinin yanında kadınları da gelmişlerdi. İki yaşındaki, üç yaşındaki çocuklarıyla beraber gelmişlerdi. Bir inancı paylaşmaya, bir duyguyu paylaşmaya gelmişlerdi. Bunca insan, Timur

Selçuk'un sesiyle; coşkuyla ayağa kalkıp tek bir insan gibi haykırıyorduk:

- *Yurdumun en güzel günleri, mutlak gelen gündedir.*

Ve toplantının yapıldığı kentin 250 kilometre ötesinde bir adam, bir onur heykeli, faşist kurşunlarla yaralanmış bir bilim adamı Doçent Server Tanilli, tekerlekli arabasına sımsıkı sarılmış, bu coşkuyu, okunurken ayakta dinlenen demeciyle şöyle selamlıyordu:

- Faşizm, hiçbir toplum için kader değildir. Yarınlar, ilerici devrimci güçlerin olacaktır. Yani bağımsızlığın, yani gerçek demokrasinin, yani sosyalizmin... Selam o yarınlara.

Evet, bizden de selam! Selam yaratana, tohumların tohumuna selam, selam Türkiye işçi sınıfına. selam!..

(Cumhuriyet, 29 Mart 1979)

ANARŞİ ESNAFI

- Dernekler siyasetle uğraşamaz.

İlerici derneklerin kapatılmasını isteyen ilkel ve alaturka sağcılarımız yıllardır bu sözleri sakız gibi çiğneyip dururlar.

İyi, pek iyi... Şimdi başında bir AP Milletvekili bulunan "Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu" hukuksal niteliğiyle bir dernek değil midir?

Evet öyledir. Yani, TÖB-DER, POL-DER, DEV-GENÇ, İGD gibi, Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu da dernek niteliğindedir ve bu niteliği dolayısıyla aynı hukuksal kurallara bağlıdır.

- Dernekler, siyasetle uğraşmasın.

Bu baylar ve bayanlar şöyle düşünüyorlar:

POL-DER, TÖB-DER, İGD, DEV-GENÇ siyasetle uğraşmasın ama, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu siyasetle uğraşsın.

Niçin peki? Şunun için: Efendim, "ilerici kuruluşlar kurulu düzeni eleştiriyorlar, kurulu düzene karşı çıkmak siyasetle uğraşmak" demektir. Oysa Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Konfederasyonu öyle mi? Değil. Esnaf düzenden yana.

Fakat son zamanlarda işler iyice karıştı: Bu konfederasyon eyleme geçiyor, "haydi direnelim" diye bildiriler yayınlıyor.

Canım efendim, bu "eyleme geçmek", "direnmek" biraz solcu ağzı değil mi? Ne demişler: Üzüm üzüme baka baka kararır. Eyleme geçmek, direnişe geçmek, kurulu düzen ile bağdaşır mı hiç? Bağdaşmaz.

"Hükümet düşmeli" gibi sözler etmek· "siyasetle iştigal" sayılır mı, sayılmaz mı? Sayılır.

Şimdi ne olacak peki? Birşey olacağı yok. Eski hamam, eski tas.

Efendim, Esnaf dernekleri komünizmle mücadele ediyorlar. Komünizmle mücadele, "mukaddes cihad" sayılır. İşbu nedenle "siyasetle iştigal" olarak nitelenmez.

Öyle ama bir de "direniş" var. Direniş neye karşı olacak? Hükümete karşı olacak.

Hükümet, devleti temsil eden başlıca organlardan biri sayılmaz mı? Sayılır.

Şimdi ne oluyor? Bir AP milletvekilinin başkanlığında örgütlenen esnaf, devlete karşı geliyor. Vay vatan düşmanları, millet düşmanları!..

Şimdi bu sözlere kızarlar. Onlar, yıllarca eyleme geçen solculara böyle saldırdılar.

Direniş'e geçmek, devlete karşı koymak "vatan, millet düşmanlığı" ise, esnaf direnişini bu kuralın dışında tutmak olası mı? Değil. Vallahi değil.

Dedim ya işler karıştı. Yıllarca "anarşi, anarşi" dediler şimdi de anarşiyi kendileri çıkarıyorlar. Kahrolsun anarşistler.

- Dernekler siyasetle uğraşsın mı, uğraşmasın mı?

Haydi şimdi karar verin.

- Sol dernekleri niçin kapatmıyorsunuz?

O zaman biz de soralım:

- Esnaf derneklerini niçin kapatmıyorsunuz?

Bir ilerici kuruluş siyasetle uğraşırsa, bu suç, bir sağcı kuruluş eylem çağrılarıyla hükümete karşı kabadayılık yaparsa, "Bravo, aferim..."

Herkes siyasetle uğraşacak. Siyasal partiler, sendikalar, dernekler.... Herkes... Demokrasi bu demek, alışın artık. Solu yasaklattır, sağa ayrıcalık tanı. Şimdiye kadar böyle gelmiş, ama bundan sonra böyle gitmeyecek.

Bu esnaf dernekleri hem siyasetle uğraşıyor, hem de "anarşistlik" yapıyor. Sizi gidi "anarşistler" sizi! Sizi gidi "anarşi esnafı" sizi!

(Cumhuriyet, 30 Mart 1979)

DEĞİRMENİN SUYU

Türkiye'de terörün parasal desteği nerelerden kaynaklanıyor?

Bu soruyu sorduktan sonra, hemencecik "şuradan" diye yanıtlamak olanağı yoktur. Bunu araştırmak biz gazetecilerden çok, devletin güvenlik örgütlerinin işidir. Bu iş bazı yurttaşlarımız hakkında dosya tutmaktan biraz daha ciddi bir iştir.

Gerçi, terörün parasal kaynaklarını saptayıp, ortaya koymak devletin görevi, ama biz yine de bu konu üzerinde gazeteci olarak durmakta yarar görüyoruz.

Uğraşımız gereği birçok kimseyle, birçok yetkiliyle görüşüp konuşuyoruz. Elimize zaman zaman yazılı metinler ve gizli belgeler geçiyor. Yasal güçlükler nedeniyle bize ulaşan her olayı, her bilgiyi yazılarımıza yansıtamıyorum. Ancak, bu gibi durumlarda "satırların arasından", birşeyler anlatmaya çalışıyoruz.

Bunu yaparken, ne ölçüde başarılı oluyoruz bilemiyoruz. Bazı konular oluyor, bunları açıkaçık yazıyoruz. Örneğin ülkücü katillere silah veren subayların adlarını sanlarını, silahların seri numaralarını yazıyoruz, ne ses çıkıyor, ne nefes.

Neyse, konumuza dönelim.

Türkiye'de yıllardır silah kaçakçılığı yapılıyor, bir yıl içinde ele geçen silahların piyasa satış fiyatı bir milyon TL'yi aştı. Nereden geliyor dersiniz bu değirmenin suyu? Adam Türkiye'de cinayet işliyor. Sonra Kıbrıs'a kaçıyor, oradan da Federal Almanya'ya geliyor. Kim planlıyor bunları? Kim para sağlıyor?

"Şu sağlıyor" demek pek kolay değil. Bu gibi soruları yanıtlamak için elinizde güçlü kanıtların olması gerekir.

Şu konuya ne dersiniz?

Bir sendika, toplu sözleşmelerde herhangi bir hüküm bulunmamasını rağmen, işçilerden yüzde iki, yüzde iki buçuk gibi kesintiler yaparsa "nereye gidiyor bu paralar" diye sormaz mı-

sınız? Kesilen paralar öyle az-buz para sayılmaz, seksen milyonu, doksan milyonu buluyor.

Böyle sendikalar var, biliyoruz. Niçin kesiliyor bu paralar ve nerelere gidiyor? Hele bu gibi sendikaların bulunduğu yörelerde terörist eylemler yoğunlaşıyorsa, soru işaretleri artmaz mı? Ve acaba yakalanan bazı teröristlerin bu gibi sendikalarla yakın ilişkileri varsa "nereden geliyor bu değirmenin suyu" diye sorulmaz mı? Sorulur elbet.

Bir sendika, işçilerden yürürlükteki toplu sözleşme hükümlerine rağmen nasıl olur da, milyonlarca lira para keser? "Değirmenin suyu nereden geliyor" sorusunun yanıtlarından biri, bu gibi sendikaların kasalarında saklıdır. Devlet devlet olsun, araştırsın bütün bu konuları.

Tabii ki bu araştırma, üzerinde yoğun şüpheler toplanan sendikalarla sınırlı olarak yürütülmelidir. Yakın "sendikaları denetliyorum" gerekçesiyle gelişi güzel, üstünkörü ve sendikaların temel işlevlerini yok edici araştırmalar ve soruşturmalar bu gibi sorunları amacından saptırır.

Yasadışı yollarla işçilerden para kesen sendikalarla sağcı dernekler ve siyasal partiler arasında ilişki kurulursa, işte o zaman terörün kaynağına inilmiş olur.

Bonn'da Ren nehri kıyısında, gelip geçen vapurlara bakıp, bunları düşünüyor ve yazıyorum.

Türkiye'de bu konuları daha da geniş biçimde araştıracağız.

(Cumhuriyet, 2 Nisan 1979)

TARTIŞMA

Anayasa Mahkemesi', Türk Ceza Yasası"nın 142. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki başvuruyu reddetmiş bulunuyor. Sızan haberlere göre, red gerekçesi "usule" ilişkindir, madde "esas" açısından yani özüyle tartışmaya sokulmamıştır. Yine sızan haberlere göre, karar şu gerekçeye dayanılarak alınmıştır:

Başvuruyu yapan mahkeme, İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'dir. Şu anda 13 ilimizde sıkıyönetim ilan edilmiştir.

Bu illerin içinde İstanbul da vardır: Sıkıyönetim Yasası"na göre, 142. maddeye giren suçlara Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin bakması gerekir: Oysa, başvuruya esas olan dava, Sıkıyönetim Mahkemesi'nde değil, sivil mahkemede görülmektedir. Sıkıyönetim ilanından sonra 142. maddeyle ilgili suçlara Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin bakması gerekirken, bu dava İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde sürdürülmektedir. Bu açıdan sivil mahkeme görevsizdir. Bu nedenle görevli olmayan mahkemenin gönderdiği dosyaya bakmak yersizdir...

Anayasa Mahkemesi' kararı gerekçesiyle birlikte yayınlanınca, yukarıda çok kaba çizgileriyle özetlediğimiz kararı geniş biçimde tartışma olanağı bulacağız. Eğer karar bize ulaştığı gibi buna benzer gerekçelere dayanıyorsa, bu gerekçelerin açıkça tartışılması gerekir.

Tartışılması gereken konulardan biri, asker ve sivil mahkemelerin görev uyuşmazlıklarına karar verecek olan mahkemenin Anayasa Mahkemesi' olmadığıdır. Anayasa'mıza göre, "Hiç kimse veya organ, kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz" Bu nedenle hangi mahkemenin görevli olduğuna ilişkin kararlar, Anayasa Mahkemesi' kararına dayanak yapılamaz.

Anayasa'nın 151. maddesi "bir davaya bakmakta olan mahkeme" diye başlıyor ve şöyle devam ediyor:

- Uygulanacak bir kanunun hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse...

İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa'daki tanımla "davaya bakmakta olan mahkeme"dir. Bu mahkeme, uyguladığı yasa maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi"ne başvurmuşsa, Yüce Mahkeme'nin "hayır bu davalara Sıkıyönetim Mahkemeleri bakar" yolundaki red gerekçesi pek inandırıcı olmaz.

Niçin olmaz?

Anayasa'nın 142. maddesi -burada da 142. madde görüyorsunuz!- diyor ki:

- Uyuşmazlık mahkemesi adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir.

İşin acı yanı şu ki, Anayasa'nın 142. maddesi bu güne kadar yerine getirilmediği için uyuşmazlık mahkemesi kurulmamış ve

bu yüzden "askeri, adli ve idari" yargı yerleri arasındaki "görev" ve "hüküm" uyuşmazlıkları ile ilgili dosyalar adliye mahzenlerinde çürümeye yüz tutmuştur.

Anayasa Mahkememiz, kurulduğu günden bu yana, anayasal düzeni koruyucu birçok karar vermiştir. Bu kararlardan çoğunu bir hukukçu olarak övünçle izliyoruz.

Ancak bu son karar yukarıda özetlediğimiz gibiyse, tartışılacak çok yönlerinin bulunduğu kanısındayız.

(Cumhuriyet, 3 Nisan 1979)

SİSTEM

Bazı düzen demirbaşları, yaşanan olayları "bu bir sistem sorunudur" diye niteleyen yazarlara çok kızıp, "bunlar komünisttir" demeye getiriyorlar.

Biraz okuyup yazması olanlar, yaşanan toplumsal olayların bir sistemin, yani adıyla sanıyla kapitalist düzenin kaçınılmaz sonuçları olduğunu görüyor, anlıyor. Ancak, birkaç yabancı dili konuşan yazar-çizer takımı, olayların bu yönüyle tartışılmasından son derece tedirgin oluyor.

"Bu bir sistem sorunu değildir" diyenler de, özünde, bir başka sistemin avukatlarıdır, sözcüleridir. Çünkü toplumsal olaylarda "hakem" olunmaz, ancak "taraf" olunur. Belli ideolojileri yasaklamak isteyenler de bir başka "ideolojinin" bilinçli ya da bilinçsiz yandaşlarıdır.

Evet sistem!

Bir haftadır Federal Almanya'dayım. Tüketim toplumunu, bütün görkemli ve renkli görüntüleriyle izliyorum. Kapitalist sistem buralarda bu aşamaları kaydetmiş. Kim "hayır" der, kim yadsıyabilir!

Ama ne pahasına?.. Ama ne karşılığında?.. Ama nasıl, nasıl?!.. Bu soruları gelin bir de buradaki Türk işçilerine, Türk emekçilerine sorun.

Haydi, bunları şimdilik tartışmayalım da bu sistemin Türkiye'ye nasıl yansıdığını bir küçük örnekle görelim.

Federal Almanya, "otomotiv sanayiinin" anayurtlarından biridir. Türkiye'de ise otomotiv sanayiinin montajcılığı egemendir. "Yerli yapım" dedikleri, montajcılığın ta kendisidir.

Geçen yıllarda Türkiye'de, "orta halli" sayılacak herkesin araba sahibi olmasını pompalayan bir politika izlendi. Taksitle elbise alınır gibi, taksitle araba satın alındı. Şimdi birçok devlet memuru birer araba sahibidir. Başını sokacak evi olmayan, direksiyon başına oturacak araba bulmuştur. Çünkü "sistem" böyle istiyordu.

Şimdi akaryakıta zam geldi. Yarın benzin, bugünkünden daha pahalıya satılacak. Bir araba deposu son akaryakıt zammından sonra yediyüz-sekizyüz liraya doluyor. Bir haftada bir depoluk benzin harcansa, aylık benzin gideri, kaba bir hesapla üçbin lira eder. Hangi devlet memuru kaldırır bunu?

İşte "sistem"!

Şimdi ne yapar araba sahibi memur? Nasıl kullansın arabasını? Taksitle, kuruş kuruş biriktirerek sahip olduğu arabasını kimin garajına çeksin? Arabasını kullansa bir türlü, kullanmasa bir türlü. İşte "sistem", işte sonuç!

Bu gibi konuların sistem ile ilgisi var mı, yok mu? Sistem, siyasal yaşamın her kesimine yansır. NATO'suna yansır, IMF'sine yansır, otomotiv sanayiine yansır, enflasyona yansır, döviz darboğazına yansır.

Eee, bu işin kuralı böyle. Sistem, egemen sınıf düzeninin sözcülerinin beyinlerine ve kalemlerine de yansır.

Aman, aman, siz siz olun, yine de "sistemi" tartışmayın. Sonra "öcü" gelir, öcü!..

(Cumhuriyet, 4 Nisan 1979)

YA BU NE?.

CHP Urfa milletvekili Celal Paydaş ile Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç arasında çıkan üzücü olayın yankıları sürüyor. Muhalefet partilerine göre, olay dinsel düşüncelere karşı işlenmiş bir suç niteliğindedir! Oysa Altıkulaç, bir dinsel lider değil, sadece yüksek düzeyde bir devlet memurudur. Olayın, bu boyutlarını taşırarak sunulması, her olayda siyasal sömürü kaynakları arayan çevrelerin hünerlerinden biridir.

Bir CHP milletvekilinin Diyanet İşleri Başkanı'na silah çekmesi, "milli ve manevi değerlere saygısızlık" sayılıyorsa, elimizdeki bir tutanağı sunmak isteriz:

Önce tutanağın altındaki imzaları okuyalım: Diyanet İşleri Başkanlığı Birinci Hukuk Müşaviri Ahmet Uzunoğlu, Diyanet İşleri Başkanlığı Müfettişi Sami Uslu, Ankara Müftü Yardımcısı Abdülvahap Öztürk, Ankara Merkez Vaizi Nurettin Höcük, Ankara Müftülüğü Murakıbı İbrahim Akdoğan, Hacıbayram Camiinde görevli Fikret Satıroğlu.

Bu tutanağın altındaki imzaları okuduktan sonra, tutanağın kim için ve ne için tutulduğunu açıklayalım: 12/9/1978 günü saat 18.30'da imzalanan tutanak, Ankara Hacıbayram Camii bitişiğinde bulunan "Muvakkithane"nin Diyanet İşleri Başkanlığı'na devrine karşı çıkan AP Balıkesir Milletvekili Hüsnü Yılmaz'ın söz ve davranışlarıyla ilgilidir. Tutanağın ikinci sayfasından aynen aktarıyoruz:

"... Balıkesir Milletvekili Hüsnü Yılmaz'ın kapının önündeki merdivenler üzerinden topluluğa yüksek sesle konuştuğunu gördüler. Hüsnü Yılmaz, Ahmet Uzunoğlu, Sami Uslu, Nurettin Höcük ve Fikret Latifoğlu'na hitaben:

Yaklaşmayın, içeriye giremezsiniz, hainler, Allahsızlar, millet ve din düşmanları, siz kapıyı kırarak derneğime nasıl girersiniz? Eşyalarımızı nasıl taşırsınız?.. Utanmazlar, dedi, elini belindeki tabancasına götürerek tehdit etti. Hüsnü Yılmaz tehevvürle elini cebine attı, bir kağıt çıkardı, "Ne hukuki, ne kanuni be. Oku şunu edepsizler, ahlaksızlar, hainler." deyince, Ahmet Uzunoğlu, "Bana kanuni ve hukuki olarak verilmeyen bir yazıyı okumam. Resmen müracaatta bulunun o zaman inceleyelim diyerek kağıdı geri çevirdi. Bunun üzerine Hüsnü Yılmaz daha da hiddete kapılarak:

- Ahlaksızlar, dinsizler, imansızlar. Gücünüz yetiyorsa, hadi içeriye girin de görelim. Değil siz, Moskova'dan bakanınız gelsin. Onun da buraya girmeye gücü yetmeyecektir. İsterse size Moskova'dan emir versin. Bakalım kâr edecek mi? Ecevit gelsin, Reisicumhur gelsin, benim bu derneğime girmeye güçleri yetmeyecektir. İsterse o zaman reisiniz gelsin. Gelsin de sarık ve cübbesini ayaklarımın altında nasıl parçaladığımı görsün. Dinsizler, edepsizler, rejimin uşakları hainler, Allahsızlar."

Tutanaktan anlaşıldığı üzere, AP Balıkesir milletvekili Hüsnü Yılmaz, Diyanet İşleri'nin resmi görevlilerine tabanca çekmekte ve bununla da yetinmeyip, ayrıca isterse o imansız reisiniz gelsin, gelsin de sarık ve cübbesini ayaklarımın altında nasıl parçaladığımı görsün, demektedir.

Şimdi ben merak ediyorum. AP milletvekilinin bu davranışları ve sözlerinden sonra, Devlet Bakanı Lütfi Doğan ne yaptı? Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç ne gibi işlemlere başvurdu? Celal Paydaş olayında "Din elden gidiyor" diye bar-bar bağıranlar; bu küfürler karşısında ne gibi yollara başvurdu?

Diyanet İşleri'nde çok ciddi soruşturmalar yapmak gerekiyor. MHP ileri gelenlerinin oluşturduğu "Anda Şirketi"ne Diyanet İşleri yayınlarını yüzde kırk beş indirimle sattıranlar kimlerdi? Diyanet İşleri Vakfi'nı kimler kurmuştu ve bu vakıftan bugüne kadar kimlere burs bağlanmıştı? Diyanet İşleri takvimini kim basmıştı, bu takvim nerelerde satılmıştı? Paraları nerelerde toplanmıştı?

Bir "besmele" çekip, bu olayların üstüne gitmek gerekiyor. Haydi, "er kişi niyetine!.."

(Cumhuriyet, 6 Nisan 1979)

DARAĞACI GÖLGESİ

Pakistan eski Başbakanı Butto'nun, iktidarı elinde tutan askeri yönetim tarafından idam edilmesi, birçok ülkede tepkiyle karşılandı. Bu tepkiler, son on sekiz yılda bir başbakanı, iki bakanı, bir kurmay albayı bir binbaşıyı ve üç genci darağacına çekmiş olan ülkemiz yöneticileri de katıldı.

Butto niçin asıldı?

Ziya-Ül-Hak yönetimi buna, "bir muhalifin babasını öldürttü" diye yanıt veriyor. Tarafsız gözlemciler, bu olayla ilgili olarak hiçbir kanıtın ileri sürülmediğini bildiriyorlar. Butto'yu ölüm cezasına çarptıran mahkemenin üç üyesi Butto'yu suçlayacak herhangi bir kanıt bulunmadığı gerekçesiyle, eski Başbakanın beraati yönünde oy kullanıyor.

Öyleyse niçin öldürüldü Butto? "Niçin öldürüldü?" diye, sormadan önce, "niçin askeri darbe ile işbaşından uzaklaştırıl-

dı" diye sormak gerekiyor. Bu soruyu sorunca da Butto'nun, Amerikalılar tarafından Pakistan'da kurulması tasarlanan atom santraline karşı çıkması, ister istemez insanın aklını kurcalıyor.

Peki Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende niçin devrilmiş, niçin öldürülmüştü? Ülkedeki bakır madenlerini millileştirdiği ve Türkiye'de de uzantıları bulunan şu ünlü çokuluslu şirket, ITT'ye karşı önlemler aldığı için.

Allende'nin CIA ve ITT tarafından ortaklaşa düzenlenen bir dizi eylem sonunda iktidardan uzaklaştırıldığı ve öldürüldüğü belgelerle ortaya konmuştur artık. Butto olayında, üzerinde durulması gereken, öncelikle bu konudur. Butto'nun devrilmesinde dış kaynaklı planlar söz konusu mudur? Eğer, Ziya-Ül-Hak'ın, CIA tarafından düzenlenen bir darbe sonunda işbaşına geldiği anlaşılırsa, o zaman Butto'nun asılmasından sonra "timsah gözyaşları" döken Batılı çevrelerin içyüzleri bir kez daha anlaşılacak. O zaman, Butto ile birlikte Allende için gönderilen başsağlığı mesajlarının ABD yöneticileri için nasıl birer yüzkarası olduğu iyiden iyiye açığa çıkacak.

Butto'nun idamı, son on sekiz yılda üç siyaset adamı, iki subay ve üç genci ipe çekmiş olan Türk demokrasisini çok yakından ilgilendirmektedir.

Açık konuşmak gerekiyor. 27 Mayıs Devrimi, Türk siyasal hayatına önemli yenilikler getirmiş ilerici bir aşamadır. 27 Mayıs Devrimi'ni yapanlar ve bu devrimin özgürlükçü doğrultusunu koruyanlar, yakın tarihimizin sayfalarında onurla yer alacaklardır.

Olayın üzerinden on sekiz, on dokuz yıl geçtikten sonra, her türlü önyargıdan ve duygusallıktan sıyrılarak düşünürsek, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan haklarındaki ölüm cezalarının yerine getirilmesinin, 27 Mayıs Devrimi'ne hiç bir şey kazandırmadığı, tersine siyasal yaşamımızda kin tohumları yeşerttiği sonucuna varırız.

Bununla da kalınmadı. On yıllık Başbakanlığı döneminde Menderes'in kemiklerini İmralı'dan alıp, bir başka yere götürmeyen ve götüremeyen bir Demirel, Menderes'in kefenini bayrak yapıp seçim alanlarına çıkabildi. Menderes asılmasaydı ne olurdu? Herkes biliyor ki, Menderes, Yassıada'da bitmişti. Yaşasaydı, belki Celal Bayar kadar bile etkisi olamayacaktı. O'nu darağacı büyüttü ve kefeni Demirel'e bayrak oldu.

Bu satırları yazarken, 1963 yılında kurmay Albay Talat Aydemir, Süvari Binbaşısı Fethi Gürcan ve Üsteğmen Erol Dinçer ile ilgili ölüm cezalarının parlamentoda nasıl oylandığını anımsıyorum.

Aydemir ve Gürcan, AP milletvekillerinin sevinç çığlıkları içinde verdikleri oylarla darağacına sürüklenirken, bir çoğu da sağ ellerinin baş parmağını sallayıp, "üç sizden, üç bizden" diyorlardı. Yani Demokrat Parti'nin üç yöneticisi asılmıştı, buna karşılık, 27 Mayıs Devrimi'ni yapan Silahlı Kuvvetler'in üç ihtilalcisi de asılmalıydı.

Üsteğmen Erol Dinçer kurtuldu, Aydemir ve Gürcan, CHP ve AP'lilerin oylarıyla cellata teslim edildiler.

12 Mart döneminde Sıkıyönetim Mahkemesi'nce ölüm cezalarına çarptırılan Deniz Gezmiş, Yusuf Arslan ve Hüseyin İnan, bu üç delikanlı, başını AP Genel Başkanı Demirel'in çektiği parlamenterlerin oylarıyla darağaçlarına yollandılar. Şimdi Demirel:

- Darağacının altında ot bitmez. diyor.

Ya ne biter?.. Sizler gibi "intikam çiçekleri" biter, ne bitecek!..

Butto'nun asılmasına tepki göstermek herkesin hakkıdır. Yeter ki geçmişinin anılarına darağaçlarının gölgesi vurmamış olsun!..

(Cumhuriyet, 7 Nisan 1979)

BASINDA SORUMLULUK

Gazete yazıişleri müdürlerinin yayın yoluyla işlenen suçlarda özgürlükleri kısıtlayıcı cezalara çarptırılmaları son günlerin tartışma konularından biridir. Millet Meclisi Adalet Komisyonu'nda görüşülen bir yasa önerisiyle yazıişleri müdürlerinin özgürlüğü kısıtlayıcı cezalara çarptırılmaları önlenmek isteniyor. Yasa önerisinde, yazıişleri müdürlerine hapis cezası yerine 20 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezası verilmesi öngörülmektedir.

Anayasa'nın 33'üncü maddesinde "Cezaların kanuni ve şahsi olması-zorlama yasağı" başlığında yer alan anayasal kural,

yazıişleri müdürlerinin suç niteliğinde görülen yazıyı kaleme alan yazarla birlikte mahkum olmalarını kesinlikle yasaklamaktadır. Maddenin gerekçesinde aynen şu sözler yer almaktadır:

"İnsanları, başkalarının fiillerinden dolayı cezalandırmaya cüret edebilen totaliter rejimlerin insanlığa getirdiği acı tecrübeden sonradır ki, kimsenin yalnız kendi fiil ve ihmalinden sorumlu olabileceği esasının anayasalarda yer alması lüzumu bilhassa hissedilmektedir. Esasen bu kaidenin Anayasa'ya konulması sayesinde basın davalarında yazı ve karikatürün müellifinden ve haberin vericisinden gayri kimseleri (gazete sahip ve yazı işleri müdürlerinin) rastgele cezalandırılmasını derpiş eden kanun hükümleri bertaraf edilmiş olacaktır."

Anayasa, açıkça "Yazıişleri müdürlerinin rastgele cezalandırılmalarını öngören hükümler giderilecektir" derken, Basın Yasası"nın 16'ncı maddesi "Mevkutelerde işlenen suçlarda suçu vücuda getiren yazıyı yazan ve resmi yapan kimse ile beraber bu mevkutenin ilgili sorumlu müdürüne terettüp eder" diye bar bar bağırmaktadır.

Öyle bir hukuk düzeni düşününüz ki, Anayasa'daki açık hüküme rağmen yıllardır yazıişleri müdürleri çatır çatır mahkum edilmekte ve cezaevlerine yollanmaktadır.

Şimdi getirilen yasa önerisinde şu görüş yer almaktadır:

-Yazıişleri müdürlerinin cezalarını paraya çevirelim.

Niçin?

Bir yazının, karikatürün ve haberin sahibi belliyse, artık bu yazının yazarı, bu karikatürün karikatüristi ve bir haberin muhabirinden başka, bir de yazıişleri müdürlerini cezalandırmak açıkça Anayasa'ya aykırı düşmektedir. Çünkü bu durumda, Anayasa'daki tanımla Anayasadışı bir yola başvurulmuş olunmaktadır.

Buna karşılık denilebilir ki, "Yazıişleri müdürleri suç konusu yazıyı, karikatürü ya da haberi, yayınlanmadan önce görüyor, üstelik bunların yayınlanmasına da yazıişleri müdürleri karar veriyorlar."

Sorumluluğu bu ilişkiye dayatan yaklaşım da gerçekçi değildir. Şöyle ki:

Günümüzde basın yoluyla işlenen suçlarda suç ögeleri kolaylıkla saptanamamaktadır. Kovuşturma konusu olan bir

yazı hakkında, savcılar, bilirkişiler, ağır ceza yargıçları ve Yargıtay üyeleri bile ayrı ayrı görüşlere sahip olabilmektedirler. Bir yargıcın "Suç vardır" dediği bir yazıya bir başka yargıç "Kesinlikle suç ögesi yoktur" diyebilmektedir.

Birkaç saat içinde gazetenin ilk baskılarını yayına hazırlamak zorunda olan yazıişleri müdürlerinin bu gibi yazılardaki suç ögelerini hemencecik saptamaları olanaksızdır. Ağır Ceza Mahkemelerince, Yargıtay üyelerince içinde suç ögesi olup olmadığı tartışma konusu olan bir yazının, o yazı ile birlikte birçok yazıyı ve haberi yayına hazırlamak zorunda kalan yazıişleri müdürlerince "Şurasında suç vardır" diyerek yayından alıkonması, basının güncel yorum ve haber verme işlevini ortadan kaldırır.

Bu işin çözümü oldukça kolaydır: Yazarı, karikatüristi ve habercisi belli olan yayından ötürü yalnızca bu yazar, bu karikatürist ve bu muhabir sorumlu tutulur, bu suçlardan ötürü yazıişleri müdürlerine herhangi bir ceza verilmez. Yok eğer, yazı, karikatür ve haber imzasız çıkmışsa, yazıişleri müdüründen bu yayınların kimler tarafından yapıldığı sorulur. Yazıişleri müdürleri bunların adlarını verirlerse, yazıişleri müdürlerine yine herhangi bir ceza verilmez. Bunun dışında suç niteliğinde görülen yazı, karikatür ve haberin sahibi belli değilse, işte o zaman yazıişleri müdürlerini sorumlu tutmak yasalara uygun düşebilir.

Bu ceza, özgürlüğü kısıtlayıcı ceza mı olur, yoksa para cezası mı, bunu da parlamento kararlaştırır.

(Cumhuriyet, 8 Nisan 1979)

BELLİ...

Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı Mihri Belli, İstanbul'un ortalık yerinde silahlı saldırıya uğradı. "Kimliği bilinmeyen saldırgan", herkesin gözü önünde olay yerinden kaçıp uzaklaştı.

Mihri Belli, kendisini Cengiz Ayhan adlı bir ülkücünün vurduğunu söylerken, "İslam gerillaları" adlı bir saldırgan örgüt "Mihri Belli'yi biz vurduk" yollu açıklama yaptı.

İstanbul son yıllarda Teksas'ı geçmiştir. Vuran vurana, kıran kırana!

Son aylarda bazı kişilerin öldürüleceği kulaktan kulağa yayılıyor. MİT bu konuda raporlar veriyor. Peki, birtakım insanların öldürüleceği biliniyor da kimlerin öldüreceği kestirilemiyor mu? İstanbul'da karargah kuran bu saldırganlar kimlerdir? Kimlerden emir alır bu kanlı katiller? Allah için bunu devletin istihbarat örgütler bilmez mi? Onlar bilmezse kim bilecek?!..

Hani Abdi İpekçi olayı ne oldu? Katilin kellesine yedi milyon para kondu da ne oldu? Yakalandı mı? En küçük bir ipucu bulundu mu? Ne gezer, o günden bu yana en küçük bir ipucu bile yok elde.

Bu gibi olayların bir an önce önüne geçilmesi gerekiyor. Bu olayların önüne geçmek için de öncelikle devletin istihbarat örgütlerine çekidüzen vermek gerekiyor. Fakat bu "karınca ezmez nezaketi", istihbarat örgütlerinde bir çivinin yerini oynatamıyor, bir sandalyeyi şuradan alıp buraya oturtamıyor.

Öyleyse nasıl önleyeceksiniz olayları? Hakkında "öldürülecektir" diye ihbarlar bulunan, milletvekillerini, eski bakanları, yazarları gazetecileri, üniversite öğretim üyelerini, kapılarına bekçi dikerek, yanlarına polis vererek koruyorsunuz. Bu kez saldırganlar, çevrelerinde böyle önlem alınmayan kişileri hedef alıyorlar.

Evet nasıl önleyeceksiniz? Nasıl?!..

Terörün kaynağına inmek, öncelikle istihbarat örgütlerinin görevidir. Sağlıklı istihbarata dayanmayan önlem havada kalır, operasyon başarısızlıkla sonuçlanır.

Mihri Belli'yi ülkücü komando Cengiz Ayhan vurmuşsa, bu katilin bugüne kadar İstanbul'da nasıl olup da elini kolunu sallayarak dolaştığını sormaz mısınız? "Karıncaezmez hükümet", bunu İstanbul Valisi'nden, Emniyet Müdürü'nden, siyasi polisinden ve MİT İstanbul Bölge Başkanlığı'ndan sormaz mı?

Sormaz, belki ayıp olur, sormaz!

Bu gibi olaylar çok sakıncalı ve tehlikeli boyutlara ulaşıyor. Bu sakınca ve bu tehlike, bu cinayetlerin "misillemeye" yolaçma olasılığıdır. Böyle bir yol açılırsa, olayların nerede, kimde, hangi örgütte ve hangi devlet kurumunda biteceğini kestirmek çok güçtür.

Devletin görevi, öncelikle bu türlü kanlı olayları, bu türlü sakıncaları, tehlikeleri, siyasal kan davalarına yolaçacak misillemeleri önlemek için "devlet" olduğunu kanıtlamaktır.

Geç kalmadan!..

(Cumhuriyet, 9 Nisan 1979)

NE ADINA?..

Silahlı dokuz kişi Turgutlu Emniyet Amirliği'ni basarak, iki bekçiyi öldürüp bir polis memurunu da ağır yaralıyorlar. Ankara'da Maltepe'da sağa sola gelişigüzel ateş açan saldırgan, bir polis memurunu öldürüyor. Turgutlu Emniyet Amirliği'nin basılması olayı üzerine demeç veren İçişleri Bakanı Güneş:

- Biz mağlup düşüyoruz. Onlar bizden iyi silah kullanıyorlar. diyor.

Yapılan açıklamaya göre Turgutlu Emniyet Amirliği'ni basarak iki bekçiyi öldüren saldırganlar, "THKP-C" örgütü militanlarıdır ve gözaltında bulunan bir arkadaşlarını kurtarmak amacıyla baskın düzenlemişlerdir.

Geceyarısı karakol basarak yoksul iki bekçinin öldürülmesinin, solculukla, sosyalistlikle, devrimcilikle ne ilgisi vardır? Bu gibi eylemlerin insanlıkla ne ilgisi vardır ki, solculukla, sosyalistlikte bir ilgisi olsun?.. Düpedüz canavarlıktır bu! Evet canavarlık!

"Faşist terör, ancak bireysel terör ile önlenir" mantığı, devlet terörünün balyozunu bilemekten başka hiçbir işe yaramaz. Yaramadığını, dünyada ve Türkiye'de yaşanan gerçekler bin kez kanıtlamıştır. Solculuk, sosyalistlik devrimcilik adına bu tür eylemlere başvuranlar, halka işçi sınıfına ve sosyalist inançlara ihanet etmektedirler. İki yoksul bekçinin öldürülmesiyle ne kazanmıştır sosyalizm, ne kazanmıştır devrimcilik ve ne kazanmıştır solculuk?

Bu gibi kanlı eylemler, halkı solculuktan, sosyalizmden devrimcilikten uzak tutuyor; kitlelerle haklı davaları arasındaki inanç ve düşün köprülerini bir bir söküp atıyor.

Karşı çıkmalıyız, bu tür eylemlere bütün gücümüzle karşı çıkmalıyız. Bireysel terörü ideolojik olarak mahkum etmek için,

dilimizin döndüğü kalemimizin yazdığı kadar savaşım vermeliyiz. Çünkü sosyalizm bu değil, çünkü solculuk bu değil, çünkü devrimcilik bu değil. Devrimciliğin "kovboyculuk" olmadığını, banka soymakla, adam kaçırmakla, öldürmekle sosyalist amaçlara ulaşılamayacağını, tersine bu tür eylemlerin sosyalizme zarar verdiğini bu delikanlılara kim anlatacak?! Dünya tarihini, sosyalist kuramları, deneyleri bilmiyorlarsa, yakın geçmişimizde yaşanan olayları da mı ölçüp tartmadılar ne?..

İki yoksul bekçi, iki zavallı yurttaşımız, kendilerine "devrimci" etiketi yapıştıran saldırganlarca delik-deşik edilip öldürülmüşlerse, bu saldırganların üzerinden bu etiketi söküp almak gerekiyor!

Emekçi sınıfların davası, emekçi sınıfların öncülüğünde, onların siyasal ve sendikal örgütlerinde yürütülür. Küçük burjuva maceracılığından kaynaklanan kanlı eylemler, emekçi sınıf ve tabakalar için faşist saldırılar kadar tehlikelidir.

Ülkemizi kana bulayan faşist saldırılar kadar; devrimcilik adına başvurulan bu tür kanlı eylemlere de karşı çıkmak, savaşım vermek devrimcilik, insanlık ve solculuk gereğidir.

Yere batsın böyle devrimcilik! Yoksul bekçiye kurşun sıkan devrimcilik yere batsın!

(Cumhuriyet, 10 Nisan 1979)

CIA VE MİT

Demirel hükümetlerinin demirbaş Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, İsmail Cem arkadaşımızla yaptığı konuşmada MİT'in CIA ile ilişkisini şu özlü açıklamasıyla ortaya koymuştu:

Türkiye kendi istihbarat gücünü kuvvetlendirmek için, İsrail İstihbaratı ile, Amerikan İstihbaratı ile, İran İstihbaratı ile daimi ve organik münasebetler içindedir.

Bunlar gizli gizli, her sene kendi şefleriyle toplanırlar. Washington'da, Tahran'da, Tel-Aviv'de İstihbarat mübadelesi yaparlar. Organik bağları bulunmayan, fakat inandıkları başka istihbarat örgütlerinden de istişari mütalaa alırlar.

Şimdi, istihbaratçılar Amerikalılar'la organik münasebetler içinde olduğuna göre, Amerikalı "şu adam benim adamım, şunu yerleştirelim solcuların arasına" diye rahatlıkla işbirliği yapabilir. İstihbarat alanında bu iş rahatça yapılabilir.

Yabancı istihbarat örgütünden esinlenen istihbarat başkanı da gelir kendi hükümet başkanına, "bizim TelAviv toplantımıza ilişkin konuları konuşacağız" der. Haberi de getirir, şöyle dendi, böyle dendi diye.

Sonra, hiçbir istihbaratçı herhangi bir haberi her yere götürmez. Dışişleri Bakanı'na başka söyler, Devlet Reisi'ne başka söyler, Genelkurmay Başkanı'na başka söyler. İstihbarat bünyesinde profesyonel dejenerans, soysuzlaşma, her hareketin tesiri altındadır. İstihbaratçı, kendi gözünde çok mühim adamdır. Herkesten çok mühimdir. Her şeye kadirdir. Bu kompleks, istihbarat işleriyle uğraşanların hepsinde, en başından kahvecisine kadar aynıdır. Onun için ben Dışişleri Bakanı'yken, istihbaratçıların, Bakan ve Genel Sekreter dışındaki Dışişleri memurlarıyla temas etmesini men etmiştim.

Şimdi sorunuza dönelim. Nasıl yapar CIA? CIA yapar, organik bağlarla yapar. Sözünü ettiğim psikoloji vardır istihbaratçılar arasında.

Benim istihbarat şefim, kendi farkında bile olmadan CIA benim altımı oyar. Elinde imkan var adamın. Girmiş, enfilitre benim içime. Onun için şaşmam. Aramam da. Bulamam ki nasıl yaptı; bulamam."

Çağlayangil, bu açıklamaları yaptıktan sonra, şunları söylüyordu:

- 12 Mart'ta CIA vardı. Hem de büyük ölçüde vardır.

İhsan Sabri Bey'in açıklamaları bununla da bitmiyor; İran şahı, 12 Mart'tan kısa bir süre önce Çağlayangil'e bir askeri müdahale olacağını söylemiş. Şöyle konuşmuş İran Şahı:

- Siyaset bu. Her şeyin sırası gelir, zaten sen de böyle düşünürsün. Asker birşey çıkaracak..

Çağlayangil'in bu açıklamaları İsmail Cem'in "Tarih Açısından 12 Mart" adlı kitabının ikinci cildinin 50-53'üncü sayfaları arasında yeralmaktadır.

Bütün bunları niçin aktarıyoruz?

Genelkurmay Mahkemesi'nde, CIA Hesabına casusluk yapmak suçundan on yedi yıl altı ay ağır hapis cezasına çarp-

tırılan MİT eski İstihbarat Başkan Yardımcısı Sabahattin Savaşman, duruşma salonundan çıkarıldıktan sonra gazetecilere ilginç açıklamalarda bulunmuştur.

Şöyle konuşmuş Savaşman:

- CIA, MİT içinde dönen çarkın bir dişlisidir. Bu dişli, sökülüp atılmadıkça MİT gerçek niteliğine kavuşamaz.

Savaşman ile ilgili iddiaları, hükmü ve kanıtları yargıçlara bırakıp, duruşma dışında yapılan bu açıklama üzerinde durmak gerekiyor.

CIA ve MİT!

İki tanık; Dışişleri eski Bakanlarından İhsan Sabri Çağlayangil ve MİT İstihbarat eski Başkan Yardımcısı Savaşman, CIA ile MİT'in içiçe olduğunu açıklıyorlar.

Yalanlamak isteyen var mı?..

(Cumhuriyet, 11 Nisan 1979)

AMAN YIKILMASIN!

Çoğumuz ideolojik konularda soyut tartışmalardan hoşlanırız. Kapitalizm şöyle, sosyalizm böyle, tartışmalar uzar gider. Komünizm, faşizm, yaşadığımız curcuna içinde, bir süre sonra kendi amaçlarına yabancılaşır ve birer küfür olarak kullanılmaya başlanır: "Pis komünist", "pis faşist" gibi suçlamalardan geçilmez.

Oysa tartışmaları somut kanıtlara dayandırmak gerekiyor. Örneğin ülkemizde sağcı, milliyetçi, muhafazakar çevrelerin hangi ekonomik ilişkiler ve ortaklıklar içinde oldukları ortaya konuldu mu, artık söylenecek söz kalmaz. Bakarsınız sabah akşam, bir takım yurttaşlara, Yahudi'dir, Ermeni'dir diye saldıranlar; ticari ortaklıklarda Yahudiler'le, Ermeniler'le beraber para kazanmaktadırlar! "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" diye sormazlar mı adama?

Bugün bu köşede "milliyetçi" bir yurttaşımızın ticari ilişkilerine değineceğiz. Bu milliyetçi yurttaşımız sokaklara "Dökülen kan bizim, yıkılsın liberal kapitalizm" diye yazılar yazan "ülkücü" gençlerin ağabeylerinden biri, MC hükümeti Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'tır.

Gün Sazak, "liberal kapitalizm" yoluyla gün geçtikçe zenginleşen bir işadamıdır ve aynı zamanda MHP'nin ileri gelenlerinden biridir. Rastlantı tabii!..

Şüphesiz her yurttaş ticaret yapabilir. Kimseyi yaptığı işten ötürü kınamıyoruz. Yalnızca, "dökülen kan bizim, yıkılsın liberal kapitalizm" diye duvarlara yazılar yazan gençlerle, onların ağabeyleri arasındaki çelişkinin altını çizmeye çalışıyoruz.

Gün Sazak büyük bir işadamıdır. Sazak, "Yüksel İnşaat A.Ş."nin büyük ortaklarından biridir. Yüksel İnşaat, "her türlü inşaat ve inşaatla ilgili taahhüt işleri, her türlü turizm tesisleri, tatil köyü ve siteleri kurmak, şirket konusu ile ilgili olmak üzere, yerli ve yabancı firmaların acente ve mümessilliğini yapmak" amacıyla kurulmuştur. Şirket, 14.11.1972 günü Ticaret Siciline kaydolmuştur.

Başlangıçta 2 milyon sermaye ile kurulan şirket şu ortaklardan oluşmaktadır:

600 bin lira ile Şekerbank, 500 bin lira ile Yüksel İnşaat Ticaret Limited Şirketi, 800 bin lira ile Tatsan Turizm ve Taşıma Sanayii A.Ş., 600 bin lira ile Pancar Ekicileri Birliği A.Ş., 400 bin lira ile Mermer İşletmesi A.Ş.

Şirket, 29.11.1973 tarihinde sermayesini 6 milyon liraya çıkarmıştır. Artan sermayeye katılan ortakların dökümü ise şöyledir:

Şekerbank: 3 milyon 350 bin lira, Tatsan Turizm Taşıma A.Ş.: 450 bin lira, Pancar Ekicileri Birliği A.Ş.: 120 bin lira, Mermer İşletmesi A.Ş.: 80 bin lira.

Şirketin 12.3.1976 tarihinde yapılan olağan Genel Kurulunda üç yıl için Yönetim Kurulu'na şu ortaklar seçilmiştir: Ömer Sunar, Atilla Tengirsek, Kenan Yiğitbaş, Mehmet Sert ve Gün Sazak.

Ömer Sunar, Şekerbank Genel Müdürüdür.

Siz, bankaya para yatıracaksınız, bu paralar bankacılıkla ilgili olmayan bir alana, banka Genel Müdürü eliyle MHP'li Gün Sazak'ın şirketine aktarılacak ve ondan sonra da ülkücüler duvarlara yazı yazacaklar:

- Dökülen kan bizim, yıkılsın liberal kapitalizm.

Liberal kapitalizmin yıkılması demek, Gün Sazak'ın yıkılması demektir! Bu düzeni, Gün Sazak gibiler savunmasın da kimler

savunsun? Ne dersiniz ülkücüler? Ne dersiniz, "liberal kapitalizm yıkılsın" diye kan döktüklerini sanan "milliyetçi, ülkücü" gençler? Ha, ne dersiniz?!..

Biraz düşünün, biraz düşünün, olmaz mı?

(Cumhuriyet, 12 Nisan 1979)

SAHTE MİLLİYETÇİLER

Yabancılar ayıp olmasın diye, bizim gibi ülkeler için "gelişmekte olan ülkeler" derler! Aslına bakarsanız, bizim adımız "az gelişmiş ülke"dir. Ünlü Fransız bilim adamı Mourice Duverger, bizim gibi ülkeler için "proleter uluslar" kavramını kullanıyor. Duverger, Türkçe'ye "Politikaya Giriş" adıyla çevrilen özlü incelemesinde:

- Burjuva milletlerle, proleter milletler arasındaki fark, 18. yüzyıl Avrupa'sında aynı ülkenin burjuvazisi ile proletaryası arasındaki fark kadar büyüktür, demektedir. "Proleter uluslar", sanayi devriminin dışında kalan, tarımı ilkel, enerjisi ve makine üretimi yetersiz, buna karşılık ticaret burjuvazisi gelişmiş, ulusal geliri düşük toplumlar demektir.

"Proleter uluslar", gelişmiş, sanayileşmiş ülkelerin pazarlarıdır. Gelişmiş ülkeler, proleter uluslar üzerinde, yardım adı altında ekonomik ipotekler kurarlar. Yirminci yüzyılın ilk başlarındaki askeri işgaller, günümüzde ekonomik işgallere dönüşmüştür. Türkiye, böylesine ekonomik işgal altında tutulan "proleter uluslar"ın en başlarında yer almaktadır.

"Proleter uluslar"ın tek kurtuluş yolu, uluslararası kapitalizme karşı savaş vermelerine bağlıdır. Buna, "anti-emperyalizm" diyoruz. Gerçek "milliyetçilik" budur. Üretimi, yabancılara karşı sömürtmemektir milliyetçilik!

"Proleter uluslar" milliyetçilikle, ancak ve ancak "anti-emperyalist" bir çizgiye oturtulabilir. Bu milliyetçilik anlayışında, ulusallık ve sınıfsallık içiçedir. Kurtuluş Savaşı'mız ve savaşın önderi Mustafa Kemal Atatürk, proleter uluslara özgü "milliyetçiliğin" yirminci yüzyıldaki görkemli örnekleri sayılır.

Yoksul ülkelerdeki, proleter uluslarda rastlanan bir başka "milliyetçilik", bunun tam tersidir. Çarpık ekonomik yapıda palazlanan ve çoğu yabancı sermayenin desteğindeki ticaret burjuvazisi ve kurulu siyasal düzen, uyanan antiemperyalist bilinci yoketmek ya da yozlaştırmak için bir başka "milliyetçilik" akımına sarılır.

Yine Kurtuluş Savaşı'mızdan örnek verirsek, bu tür milliyetçiler, "Kuvay-i Milliye"ye karşı İstanbul Hükümeti tarafından örgütlenen Anzavur komutasındaki "Kuvay-i İnzibatiye"dir. Anzavur kuvvetleri, yabancı işgal kuvvetlerinin "milliyetçi" etiketli uzantılarıdır.

Bu milliyetçilik anlayışı, günümüzde daha karmaşık bir niteliğe bürünmüştür. Açık askeri işgalde kimin kimden yana olduğu daha somut biçimde anlaşılırken, bugünkü kargaşa, uluslararası kapitalizmin bu tür "sahte milliyetçilik" duygularını başka başka renklerle sunmaktadır.

Bu milliyetçilik, baştan tırnağa yabancı sermayeden yanadır, ülke içinde ticaret burjuvazisine, dışında yabancı kuruluşlara toz kondurmaz; işçiden, emekçiden değil, işverenden yana tavır alır; alabildiğine din sömürücüsü ve düşünce özgürlüğü düşmanıdır.

Mustafa Kemal, "Ezilen uluslar, bir gün ezenleri yok edeceklerdir" derken, Asya ve Afrika'da uyanan "proleter ulusların", "antiemperyalist bilincini", "milliyetçilik duygularını" harekete geçirmek istiyordu.

"Milliyetçilik", Kurtuluş Savaşı'mızda, bozuk düzenin kalelerine çekilen bayrak değil, antiemperyalist bilincin ve bağımsızlık kavgasının sönmeyen bir meşalesi olmuştu.

"Sahte milliyetçiler"in elinden bu bayrağı almak, bütün devrimcilerin ortak amacı olmalıdır. Çünkü, "proleter uluslar"ın bağımsızlık bilinci, antiemperyalist kavgadan geçer. Çünkü, özünde ulusallık ve sınıfsallığı taşıyan "gerçek milliyetçilik", anti-emperyalist çizginin odak noktasıdır.

Egemen sınıfların yüzlerindeki "milliyetçilik makyajını" silip atmak, başta işçi sınıfı olmak üzere, yurdunu ve ulusunu seven herkesin ortak görevidir.

(Cumhuriyet, 13 Nisan 1979)

GÖREV...

İzmir'de NATO karargahında görevli iki Amerikalı astsubay, o alıştığımız deyişle, "kimliği bilinmeyen kişilerce açılan ateş sonucu" yaralandılar; biri öldü, öteki ağır yaralı.

Önceki akşam, televizyon haberleri bu olayı duyurduktan sonra, "İnsanın Değeri" adlı bir yapıt sergilendi. Arsal Söley tarafından hazırlanan yapım, insanı insan yapan değerlerden hareket ederek siyasal cinayetlerin nasıl birer insanlık dışı suç olduklarını anlatmaya çalışıyordu.

Şu iki Amerikalı astsubayın ne suçları vardı ki, sokak ortasında yaylım ateşine tutuldular?! Turgutlu'da, İstanbul'da Eyüp Emniyet Amirliği'nde görevli bekçilerin ne günahları var dıki, vurulup vurulup öldürüldüler? Daha önce öldürülenlerin suçları, günahları neydi? Sağcısıyla, solcusuyla niçin öldürüldü bunca insan?..

Çokpartili hayatımız, partilerimiz, yayın organlarımız, okullarımız, sınıflarımız, laboratuvarlarımız var, onlar bir yana. Fakat bir toplum olarak canavar üreten bir çarkın dişlilerine takıldık galiba.

Herşeyimizle bu canavarlıkların üstüne gitmeliyiz. Partilerimizle, okullarımız, sınıflarımızla, kitaplarımız, gazetelerimiz ve TRT'mizle bu gibi olayları hep birlikte suçlamalıyız. İçinde birazcık insanlık duygusu olan herkes, evet herkes, bu türlü olaylara var gücüyle karşı koymalıdır.

"İnsanın Değeri" adlı yapıtı izlerken, TRT'nin neden buna benzer yapımlar sergileyemediğini kendi kendinize sormaz mısınız? Televizyon, her eve giren etkin bir silahtır. Anlamsız dizi filmler yerine, terörist eylemlerin bütün dünyadaki serüvenlerini anlatan, bu serüvenleri canlı görüntülerle ekrana getiren programlar yapılamaz mıydı hiç?..

Bu gibi yapımların etkisi olur, olmaz, bilemiyorum. En azından bu yolda çaba harcamak gerekiyordu. TRT yöneticilerinde böyle bir anlayış, böyle bir yaklaşım yok. Olaylara, çağdaş gelişmelerin boyutlarıyla bakacak geniş açının köşesi, TRT yöneticilerinin enlem ve boylamından geçmiyor, ne yapalım! İşte, nasılsa arada sırada, "İnsanın Değeri" gibi yapımlar süzülüp gelebiliyor ekranlara.

Terörizme karşı çıkmak, tabii ki öyle "baba nasihatları" ve TRT programlarıyla olmaz. Devletin terörizme karşı köklü önlemlerle donatılması gereklr. Bin kez yazdık, bir kez anlatamadık; terörizmi önleyebilmek için devletin istihbarat örgütlerini tepeden tırnağa değiştirmek gerekiyordu. "Karıncaezmez hükümetimiz", bu yolda en küçük bir çaba bile harcamadı, ne yaparsınız!

- Hele Hamza Paşa'nın emekliliğini bekleyelim; Mahir Kaynak da mağdur olmuştu, onu da terfi ettirelim. Türkeş'in akrabalarının bize ayak uydurmalarını bekleyelim, şunu tayin edersek, yukarısı kızar, öbürüne dokunursak, bizden bazıları klrılır...

İşte sonuç bu; bu noktada "karıncaezmez hükümetimize" saygılar mı diyelim, yoksa "kaygılar" mı, kestiremiyorum artık.

Terör, sağdan kaynaklansa da, sol görüntülü olsa da işin kuralı değişmez. Bu tür eylemler, faşist güçlerin ekmeğine yağ sürer. Bu işin bir yanıdır.

Bu olaylar akıp geçerken üzerinde duracağımız konu, toplum olarak bu canavarlıkları nasıl besleyip büyüttüğümüzdür.

MİT görevini yapar ya da yapmaz, bilemem. TRT görevini yerine getirir getirmez, onu da bilemem. Fakat biz basın olarak görevimizi yerine getirip, her gün insanlığımızdan birşeyler alıp götüren bu kanlı eylemcilere karşı savaşım vermeliyiz.

Bu satırlar, kanlı eylemciler için buz üstüne yazılan yazılar gibi görünse bile...

(Cumhuriyet, 14 Nisan 1979)

AYIPTIR...

Geçen perşembe günü bu köşede, MHP'li Gün Sazak'ın ortağı bulunduğu şirkete, Şekerbank'ın da ortak olduğunu açıklayan bir yazı yayınlanmış; bu yazıda Şekerbank Genel Müdürü Ömer Sunar'ın da adı geçmişti. Yazının çıktığı günün akşamı, kimliği bilinmeyen klşiler, alçakça bir saldırı sonunda Ömer Sunar'ı öldürdüler. Bu olaydan insan olarak üzüntü duymamak elde değildir.

Sağ basın, olayı duyururken bu yazıdan söz ederek ve olayla yazı arasında ilgi kurarak, bazı çağrışımları zorlamaktadır.

Önce şu konunun altını çizmekte yarar görüyorum. Ben bir devrimci yazar olarak, devrimcilik adına başvurulan kanlı eylemlere en sert biçimde karşı koyan gazetecilerden biriyim. Bu konuda sadece yazılar yazmadım, röportajlar hazırladım; bununla da yetinmedim televizyonda düzenlenen bir açık oturumda bu görüşlerimi ekranlardan halka duyurdum. Sağ basında, buna benzer çabalara hiç rastlanmadı hiç! Bizler, soldan kaynaklanan teröre bütün gücümüzle karşı koyarken, sağ basın, sağdan gelen kanlı şiddet eylemlerini akıl almaz bir hoşgörü içinde izledi ve izliyor.

Anlatmak istediğim bir başka konu da şu:

Basın olarak, her gün birtakım politikacıları, yüksek bürokratları ve siyasete bulaşmış işadamlarını eleştiriyoruz. Bunu sağ basın da yapıyor. Bu yayınlarda adı geçen insanlar, kimliği bilinen ya da bilinmeyen kişilerce öldürülürse bundan acı duyarsınız, üzüntü duyarsınız. Fakat "Bu yazı yayınlandı. Ömer Sunar da bu yüzden öldürüldü" dercesine zorlamalara girişirseniz, bir cinayet kışkırtıcılığına yolaçmış olursunuz.

Yapılan budur!

Bir yazar eleştirdiği insanların öldürüleceğini, nereden ve nasıl bilebilir? Tanrı saklasın yarın sağ basının durmadan eleştirdiği politikacılardan ve işadamlarından biri, böylesine alçakça bir saldırıya uğrarsa, "Sen eleştirdin, onlar da öldürdü" denilebilir mi?

Bunu, bu tür yayınları, bu tür kışkırtmaları yapanlar da bilir. Ama bazılarının "kuyruk acıları" vardır; olayı bu amaçla sömürürler; kimileri de açıkça cinayet kışkırtıcılığına girişirler. Görevleri bu çünkü!

Burada açıkça ifade edeyim: Ömer Sunar, olay yerinde bırakılan mektupta yazıldığı gibi "İhtilalin yolu, Çayan'ların yolu" diye imza atan "solcu militanlar" tarafından öldürülmüşse, bu cinayeti "alçaklık" ve "hunharlık" olarak lanetleniyor ve Sunar ailesinin acılarını paylaşıyorum.

Dünkü basında yer alan haberlere göre, polis başka olasılıklar üzerinde de durmaktadır. Kim ne amaçla öldürmüşse yargımız değişmez. Bu ve bu gibi cinayetler, insanlık dışıdır, canavarcadır, hunharcadır, alçakçadır.

Basının görevi cinayetlerin tümüne aynı duyarlılıkla karşı koymaktır. Olayın ilk gününden itibaren bir ilerici yazarı hedef gösteren yazıların amacı bellidir: Cinayet kışkırtıcılığı!..

Ben, doğru bildiğim yolda, her türlü tehdite rağmen yürüyeceğim. Soldan da gelse, sağdan da gelse teröre bütün gücümle karşı çıkacağım. Aynı zamanda, bu düzeni, haksızlıkları sömürüleri, adaletsizlikleri kimseden korkmadan, çekinmeden, tek tek sergilemeye çalışacağım.

Türkiye bütün bu güçlükleri aşacak ve bugünlerin basını ve bu basında manşetlere tırmanan cinayet kışkırtıcılığı, yarın gelecek kuşaklara birer "ibret belgesi" gibi gösterilecektir.

Bu saldırılardaki amacı seziyorum. Fakat yine de görevime bütün gücümle devam edeceğim.

Sevgili okurlar, bu duyguları ve düşünceleri sizlerle paylaşmak istedim bugün. Ve size bu olay nedeniyle yeniden sesleneyim. Ne yaparlarsa yapsınlar, bizleri yıldıramayacaklar!..

(Cumhuriyet, 15 Nisan 1979)

ANLAMI NE?

Altı bağımsız bakanın yaptıkları açıklamaları "usul" ve "esas" açısından yerli yerine oturtmak gerekiyor.

"Usul" açısından, yani açıklamanın biçimi, alışılmamış bir yöntemle ortaya çıkmıştır. Başbakan Ecevit'in de belirttiği gibi, bu gibi sorunlar ancak hükümet içinde görüşülür ve çözüme bağlanır. Kaldı ki, bu konular, Bakanlar Kurulu'nun gündemindedir ve görüşülmektedir. Bu bakımdan açıklamanın yöntemini yadırgamamak olanaksızdır.

Kamuoyuna yapılan açıklama ister istemez, "Bunlar siyasal yatırım yapıyorlar" yargısını pekiştirir. Altı bağımsız bakan, hükümetin izlediği politikaya ters düştüklerini, ayrı bir çizgiye sahip bulunduklarını kamuoyu önünde açıklıyorlarsa, yeni siyasal dalgalanmalara yol açacaklar demektir.

"Esas" açısından da söylenecek çok söz vardır:

Bağımsız bakanlar, doğu ve güneydoğu yörelerimizde "bölücülük" yapıldığını belirterek, "Devletin belirli kesimlerindeki kadrolara sızmış olan aşırı uçlara mensup kimseler

bazı hallerde ideolojik amaçlı demek ve kuruluşlarla birleşerek faaliyetlerini ülkenin ve milletin bütünlüğünü tehlikeye sokacak boyutlara vardırmışlardı" demektedirler.

Bölücülüğün, ülke ve ulus bütünlüğünü tehlikeye sokacak boyutlara varmış olması Ceza Yasamızda yaptırımlarını bulan ağır suçlardır. Bağımsız bakanların bu tür eylemleri, bütün kanıtlarıyla birlikte önce hükümet içinde ve sonra da Milli Güvenlik Kurulu'nda tartıştıktan sonra görevli savcılara ulaştırmaları gerekmez miydi? Bu görevi yerine getirmek için, bugün de gecikmiş sayılmazlar.

Kaldı ki, hükümet, özellikle İran olaylarından sonra duyarlı bölgelerimizde başlatılacak etnik kökenli bir başkaldırma girişimine karşı elden gelen önlemleri almış görünüyor. Bu önlemlerin yeterli olup olmadığı tartışılır. Bunun tartışma yeri ise basın toplantıları değil, Bakanlar Kurulu toplantılarıdır.

Bağımsız bakanların açıklamalarında, "141 ve 142. maddelerin değiştirilmesinden vazgeçilmesi" istemi de yer almaktadır. Bunu anlamaya olanak yoktur! Yoktur çünkü, bu yolda CHP'nin ve hükümetin herhangi bir girişimi bulunmamaktadır.

CHP Balıkesir Milletvekili Sadullah Usumi ve arkadaşlarınca bu maddelerin değiştirilmesi yolunda verilen yasa önerisi, CHP yöneticileri tarafından grup içinde bile gündeme alınmamıştır. 141, 142 ve 163. maddelerin kaldırılmasına ilişkin bir "yasa önerisi" bulunmaktadır. Bu öneri, Mardin bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz tarafından verilmiştir. Öyleyse hükümet için, varolmayan bir girişimden vazgeçmek diye bir konu da tartışma konusu yapılamaz.

Bu açıklamalar içinde üzerinde en fazla durulması gereken konu, "acele dış kredi temin etmek ve dış ülkelerle temasları yoğunlaştırmak" yolundaki istemdir. Bu açıkça, "IMF ne isterse, ona uyalım" demektir. Bundan sonraki siyasal gelişmelerde dışa bağımlılığın bu istemle hangi doruk noktasına varacağını ve hangi siyasal kadroları işbaşına getirmek istediğini çok dikkatli gözlerle izlemek gerekmektedir.

Bu açıklamalar yapılırken, biri güney, biri batı illerimizden toplam bir milyar lira tutarındaki liman inşaatı ihalesinin siyasal ağırlığı olan bazı işadamlarından geri alındığı, bir dışalım işleminin ve uluslararası ihalenin de bazı önemli güçlüklerle karşı-

laştığını kaydetmekte yarar görüyoruz. Bu gibi işlemlerin bazı bakanları ne ölçüde tedirgin ettiğinin, önümüzdeki günlerin siyasal gelişmeleriyle, yeniden değerlendirme konusu yapılması da her halde yararlı olacaktır.

Bu açıklamadan sonra ülkemizde umulmadık siyasal gelişmeler olabilir. Bu açıklamadan cesaret alacak bazı çevreler, iç güvenliği büsbütün sarsacak bir dizi eylemlere girişebilirler. Başta işçi sınıfı olmak üzere bütün ilerici güçlerin önümüzdeki günlerde kurulacak tuzakları zamanında görmeleri ve "keskin devrimcilik" adına faşist güçlerin işlerini kolaylaştırıcı eylemlerden kaçınmaları gerekiyor.

Bir kuralı burada yinelemek istiyoruz: Öyle günler gelir ki, "eylemsizlik" en gerçekçi "eylem" olur. O günlerden geçiyoruz.

(Cumhuriyet, 16 Nisan 1979)

KÜL YUTMAK...

Bazı genel yargılar vardır. Bu genel yargılar, bazılarımızın kulağına hoş gelir ve bu genel yargılar aracılığı ile kolay çözümlere ulaşıldığı sanılır. Bu genel yargılardan biri, "Marksistler'in devlete sızdıkları"na ilişkin saplantılardır.

Sağ basının şık giyimli, lüks yaşantılı ve ilkel kafalı yazarçizer takımı da bu yargıları her gün pekiştirmeye çalışırlar.

- Marksistler devlete sızıyor.

Gelin, şu "Marksistler" ve "sızıyorlar" sözcükleri üzerinde ayrı ayrı duralım.

Bir insanın sarışın, esmer, uzun boylu, kısa boylu, çirkin, güzel, topal, kör, çolak ve yapma burunlu olduğu bir bakışta anlaşılır. Fakat Marksist olduğu nasıl anlaşılır?.. Bu konuda "şu adam Marksist'tir" diye şıppadak saptayacak bir röntgen aygıtı da bulunmuş değildir.

Devlete nasıl sızmış Marksistler?..

Bir insanın marksist olduğunu kim saptıyor? Hangi bürokratik işlem, "Bu Marksist'tir" diyebilir?. Haa, diyeceksiniz ki, "MİT rapor verir, o adamın siciline bakılır, Marksist olup, olmadığı anlaşılır." Anayasa karşısında bu da geçerli bir yol

değildir. Çünkü bu yöntem hukuk devletinin değil, "polis devleti"nin yöntemidir. Bu, yargısız, savunmasız karar demektir. Bu, bilinmeyen yargıçlarca alınan karar demektir.

Yürürlükteki yasalarımızda devlet memurluğuna kimlerin hangi yasal koşullara bakılarak alınacağını belirten açık kurallar vardır. Bu kuralların dışında, "Şu Marksist'tir, şu değildir" gibi seçime yolaçacak herhangi bir hukuk kuralını anımsamıyoruz. Bilen varsa yazsın; öğrenelim.

Kaldı ki bir insanın Marksist olması suç değildir. Suç olan, siyasal ve hukuksal düzeni zor kullanarak yıkma amacıyla örgütlenmek ve bu yolda propaganda yapmaktır. Yasalar uyarınca görevini yerine getiren bir devlet memuruna "sen Marksist'sin" diye bir suçlama yöneltilemez. Bu devlet memuru, görevini kötüye kullanıyor mu? Savsaklıyor mu? Görevini, yasalarda yazılı biçimde yerine getiriyor mu? Bunlardan başka ölçü yoktur, ya da vardır amma bu ölçüler, Anayasa'ya açık açık yazdığımız "hukuk devleti" ölçüleri değildir. İnsanları düşüncelerine, inançlarına göre ayıran sistemlere, "hukuk devleti" değil, ancak "polis devleti" adı verilir.

Bir kimsenin Marksist olup olmadığı bir bakışta anlaşılmaz, bu konuda düşüncelerin rengini ayırt edecek bir röntgen aygıtı icad edilmiş değildir, MİT raporları hukuksal işlemlere dayanak yapılamaz. Peki nasıl bulacaksınız marksistleri?.

- Efendim kendisine sorarız.

Anayasamıza göre, kimse inançlarını açıklamaya zorlanamaz. Bu yol da tıkalı, ne yapacaksınız?

- Ama efendim, dernekleri var.

Dernekler, yürürlükteki yasalara göre kurulmuşlardır. Bunların kapatılması için yargı kararı gereklidir. Böyle bir karar alınmadıkça ya da Dernekler Yasası' değiştirilmedikçe, bu derneklere "illegaldir" ya da "Marksist'tir, şudur, budur" denilemez.

Devlet memurlarını işe almada belirli koşullar vardır. Devlet bürokrasisinde çalışan ve ilkel yazarlar ve bir takım bakanlar tarafından "aşırıdır" diye damgalanan insanları suçlayacak herhangi bir hukuksal kanıt yoktur. Varsa, bunlara siyaset adamları değil, bağımsız mahkemeler karar verir.

Hukuksal ölçülerden saptırılmış her yetki, mahkemeden geri döner. İnsanları, kafalarındaki düşüncelere göre ayırımlara

sokup, bunların bir kesimine devlet kapılarını kapamak, hem hukuk d... hem insanlık dışı, hem de yasadışı bir davranış olur.

Bunla... alem geçin de, örneğin siz hangi bürokratlarla hangi işle... anlaşmıyorsunuz? Örneğin Devlet Planlama Teşkilatı ile Sanayi ve Te...oloji Bakanlığı arasında hangi somut noktalarda ne gibi uyuşmazlık çıkmıştır? Ne bileyim ben, Ulaştırma Bakanlığında ne gibi uluslararası ihaleler vardır? Liman inşaatlarının müteahhit firmaları kimlerdir? Bu müteahhitler ile bu işle görevli bürokratlar arasında ne gibi çatışmalar çıkmıştır?

Bu kuralı... unutmayalım. Kamuoyu artık kül yutmuyor!

(Cumhuriyet, 17 Nisan 1979)

HANGİ TABAN

Ülkemizde uzun süreden beri "geniş tabanlı bir hükümet kurulsun diye düşünenler vardır. İlk bakışta bu "geniş taban formülü" en sağlam aritmetik çözüm gibi geliyor.

- CHP'den 150, AP'den 150, etti mi 300...

Böyle olunca ne olacak? Efendim, her iki partideki "aşırı uçlar" temizlenecek, ayrıca, MHP ve MSP devre dışı bırakılacak, iki büyük parti, kardeş kardeş el ele verip memleketi kurtaracaklar.

Ecevit yemiyor! bu "formüle" ne derler?

"Evet" demezler. Evet demeyeceklerine göre, bir "tarafsız Başbakan" bulunur ya da şöyle "ağır başlı, oturaklı" bir CHP'li bir gün içinde partisinden ayrılıp bağımsız oluverir, ondan sonra geniş tabana çıvı çakılmaya başlar. Olur mu olur!

Bazı çevrelere göre, CHP içindeki doğulu milletvekillerinden bir kısmı bölücü, yani Kürtçü'dürler. Geniş tabanlı hükümet kurulursa, -AP içindeki Kürt milletvekilleri ile birlikte- bu milletvekilleri partilerinden ayrılırlar, bunlarla birlikte "kripto" adı verilen komünist milletvekillerı de çeker gider; o zaman "ortanın sağı", "ortanın solu yerine, "ortanın ortası" iktidara gelmiş olur.

"Geniş Tabanlı Hükümet" kurmak öyle sanıldığı gibi kolay mıdır acaba?

Geniş Tabanlı Hükümet formülü, "alırsın CHP'den ve AP'den aklı selim sahibi 150'şer milletvekili" hesabına dayanmaktadır. Böyle bir "denklem" en azından gerçekçi sayılır mı? Her iki büyük partiden yüzellişer milletvekili, tıpış tıpış "geniş tabana" doğru koşmaya başlarlar mı? Partilerinden niçin ayrılsınlar? Herbirinin gelecek seçimlerle ilgili hesapları ve beklentileri vardır. Aralarında, laf olsun diye "Yahu Nihat Erim, İsmail Arar, Kemal Satır, Ferit Kubat bugün nerelerdeler" diye sorular sorup, geçmişteki geniş tabanlı hükümetlerin ne olduklarını konuşmazlar mı hiç?..

"Geniş taban formülü" kendiliğinden oluşmaz. Birkaç yazar, "aman ne iyi olur" diye yazılar döktürdü diye hiç oluşmaz. Geniş taban ancak ve ancak 12 Mart döneminde olduğu gibi, "muhtıra" yoluyla oluşturulur. Bu da "Ordu müdahalesi" demektir.

Bazılarımız da "canım gelsin ordu, iki partiyi bir araya getirsin" diye düşünebilir. Eh, hazır sıkıyönetim de varken, olur biter, ne var bunun alt tarafında?..

12 Mart dönemi kendi özgü bir dönemdi. Bu dönemi yeniden yaşatmak, nehirlerin sularını tersine akıtmak demektir. Ordu müdahalesi olmadan da geniş taban hükümeti kurulamaz. Geniş taban "formülü" doğrudan doğruya bu "denkleme" bağlıdır; başka da çaresi yoktur.

Altı bağımsız bakanın "gündem dışı" açıklamalarıyla güncellik kazanan bunalım şimdilik "buzdolabına konmuş" gibi görünüyor.

Bu bunalım yeniden başgösterirse, "gelsin geniş tabanlı hükümet" diye ayran kabartanlar, siyasetin "olanaklar sanatı" olduğunu gözden uzak tutuyorlar. "Geniş taban"dan önce başka tabanlar da vardır. Bu tabanlardan biri yeni bir MC değildir.

Ya nedir? CHP-MSP ortaklığıdır! İyidir kötüdür, yanlıştır doğrudur, şudur, budur, bilemem: Fakat herhalde CHP ve MSP için, "geniş tabanlı hükümet" çözümünden daha akla yatkın bir formüldür.

Neyse efendim, "CHP ağırlıklı, on birli ve altılı" hükümetimiz, en uzun gecenin seherinde "tam bir uyum içinde olduğunu" açıkladı.

Onlar erdi muradına, biz gelelim işin dedikodusuna! Haydi efendim buyurun...

(Cumhuriyet, 18 Nisan 1979)

DÜŞÜNEREK...

1 Mayıs Bayramı'nın kutlanıp kutlanmaması, son günlerin güncel tartışma konularından birisidir. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı yaptığı açıklamada, Sıkıyönetim'in İstanbul'da hiç bir gösteriye izin vermeyeceğini bildirmiş, buna karşı DİSK yöneticileri 1 Mayıs'ın bu yasaklara rağmen İstanbul'da Taksim alanında kutlanacağını açıklamışlardır.

1 Mayıs, işçi sınıfı bayramıdır. Böyle bir günde DİSK ve illerici örgütlerin 1 Mayıs'ı en görkemli biçimde kutlamaları doğal ve yasal haklarındandır. Ama ne var ki, ülkemizde doruk noktaya varan terörist eylemlerden ötürü ilan edilen sıkıyönetim, İstanbul'da herhangi bir açıkhava toplantısına izin vermeyeceğini açıklamış bulunmaktadır.

DİSK yöneticilerinin sıkıyönetim yetkileriyle görüşerek bu kararın geri alınmasını istemeleri haklarıdır. Sıkıyönetimin 1 Mayıs günü olağanüstü önlemler alarak bu törenlere izin vermesi, "yaygın şiddet eylemleri" nedeniyle ilan edilen sıkıyönetimin temel hak ve özgürlükleri koruyacağını en açık biçimde ortaya koyabilirdi.

Fakat konu, bu boyutları aşmıştır. Sıkıyönetim 1 Mayıs gösterilerine izin vermeyeceğini açıklamakta, buna karşı DİSK yöneticileri, 1 Mayıs'ı Taksim alanında kutlayacaklarını söylemektedirler.

Çare nedir?.. Bu noktada bir "durum değerlendirmesi" yapıp; serinkanlı düşünmek zorundayız:

1 Mayıs törenlerini İstanbul'da Taksim alanında kutlamak diye bir zorunluluk yoktur. 1 Mayıs, İzmit'te, İzmir'de, ve sıkıyönetim ilan edilmemiş bir başka kentte kutlanabilir. Bu olanaklar üzerinde durmayıp, "ille 1 Mayıs'ı İstanbul'da kutlayacağız" diye diretmek, işçi sınıfı ile silahlı kuvvetleri, boş yere karşı karşıya getirir. Bundan kimlerin kazançlı çıkacağı bellidir.

Sıkıyönetim Mahkemeleri birçok terör olaylarına elkoymuş, bazı davalarda sonuçlar da alınmaya başlanmıştır. Sağ teröristler bu gelişme karşısında "Tam Siper" yapıp, pusuya yatmış, beklemektedirler. İşte tam bu sırada, birden bire "silahlı sol fraksiyonlar" ortaya çıkmıştır. Böyle bir dönemde, temel amaçlarından biri terörizme karşı savaş olan işçi sınıfı ve DİSK'in, sıkıyönetim ile gereksiz bir tartışmaya girmesi, amaç ve hedef saptırmaktan başka bir işe yarar mı?

Kaldı ki, sıkıyönetim yasaklarına rağmen, kutlanmak istenen 1 Mayıs törenlerini, yasal bir toplantı gibi, görkemli bir kalabalıkla kutlamanın olanağı yoktur. Sıkıyönetim yasakları, ister istemez katılma oranını düşürecek; belki de toplantı başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Bu sonuç, işçi sınıfı ve DİSK için hiç de yüz ağartıcı olmaz. Bu olasılık üzerinde de uzun uzun düşünmek gerekir.

Bu konu önümüzdeki günlerde, ülkenin ilerici güçleriyle silahlı kuvvetlerimizi karşı karşıya getirebilecek sakıncaları, olasılıkları içermektedir. İlerici kuruluş ve örgütlerle, silahlı kuvvetlerin gereksiz sürtüşmelere sokulması, önümüzdeki dönemin siyasal gelişmelerini de etkiler.

1 Mayıs, sıkıyönetim bölgeleri dışında, en görkemli en coşkulu biçimde kutlanabilir. Böyle bir olanak varken, sıkıyönetim ile çatışmanın anlamı ne?

Serinkanlı düşünen her devrimcinin şu yargıya varacağını sanıyorum. 1 Mayıs töreni dolayısıyla, silahlı kuvvetler ile işçiler çatıştı, birçok kişi tutuklandı. Allah saklasın, birçok kişi de yaralandı ve öldü, kime, kimlere yarayacak bütün bunlar?

Eleştiri ve özeleştiri, devrimciliğin temel yöntemidir. Öyleyse bu konuda eleştiri ve özeleştiri süzgecinden geçelim.

Ama gecikmeden...

(Cumhuriyet, 19 Nisan 1979)

EN ÖNEMLİSİ...

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, silah kaçakçılığını yönettikleri yolundaki yoğun şüpheler bulunan bazı kişileri gözaltına almıştır. On beş-yirmi gündür çok gizli yürütülen bir dizi operasyon sonunda önemli ipuçlarının ele geçtiği belirtilmektedir.

Bu arada, ölümünden önce silah kaçakçılığı konusunda bazı açıklamalar yapan bir kişi kaldığı otel odasından atlayarak intihar etti; bu intihar olayının altındaki giz perdesinin de yakında açıklığa kavuşacağı öğrenilmiştir.

Terörist eylemlerin kaynaklarına inmek yolunda atılan en önemli ve ciddi adımlardan biri, silah kaçakçılığı ile ilgili ope-

rasyon ve önlemlerdir. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı bu yolda çok önemli bir adım atmıştır. Bu nedenle başta İstanbul Sıkıyönetim Komutanı olmak üzere bu olayda katkısı bulunan bütün devlet görevlilerini kutlamak isteriz.

Terör, silahlı yapılır. Terörist silahı nereden bulur? Bu silah paralarını kim sağlar? Bu iki soru, birbiriyle bağlantılıdır. Bu iki soru yanıtlandığında ülkemizi kana bulayan çeteler, birer ikişer ortaya çıkacaktır. Bu operasyonlarda güçlü kanıtlar ele geçmişse, o zaman bir kanlı perde aralanıyor demektir.

Sıkıyönetim, yeraltı dünyasına el atmış bulunuyor. Bu yeraltı dünyasının akla durgunluk verecek siyasal ilişkileri olabilir. Bundan sonra gelişecek olayları ve siyasal yansımaları hep birlikte, büyük bir dikkatle izlemek zorundayız.

Son bir yıldır, Türkiye'de ele geçen silahların piyasa satış fiyatı daha bugünden bir milyar lirayı aşmıştır. Bunlar ele geçen silahların toplam satış fiyatlarıdır. Ya ele geçmeyen, geçirilmeyen silahlar?..

Bu gibi konular incelendikçe, sorular somut olaylara bağlandıkça, birtakım çevrelerin tedirginlikleri artar. Olayları saptırmak, dikkatleri başka başka noktalara çevirmek için akla gelen ve gelmeyen her yola başvurulur. Bu gibi ilişkileri kurcalayan gazetecilere, "TBMM Özel" damgalı zarflarla tehdit mektupları bile gönderilir:

- Vuracağız, kıracağız, öldüreceğiz...

Soyut ideolojik tartışmalardan kimse tedirgin olmaz. Bazı çevreler, bu temel gerçekleri ve kanlı oluşumları soyut tartışmalarla gizlemeye de çalışırlar. Ne zaman ki; somut olaylara ve ilişkilere el attınız, her türlü baskı ile karşı karşıya kalırsınız. Mobilya yolsuzluğunda, Lockheed olayında buna benzer olaylarla karşılaştık.

Silah kaçakçıları ile ilgili operasyon, son yılların en ciddi ve en önemli olaylarından biridir. Silah kaçakçılarının, yedikleri bu darbeden sonra başvurmayacakları eylem yoktur. Sağ görüntülü, sol görüntülü bir sürü eylemcilerle çok kolaylıkla ilişki kurabilecekleri gibi, çeşitli siyasal ilişkilerle İstanbul Sıkıyönetimi'ni tedirgin edici baskılara da girişebilirler.

On altı, on yedi yaşındaki çocukların eline otomatik silahı veren çeteler ele geçmişse, Türkiye'de birçok kişinin ipliği pazara çıkıyor demektir.

(Cumhuriyet, 20 Nisan 1979)

KUTLAMA VE KINAMA

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, kedi olalı sonunda bir fare tuttu! Feyzioğlu'nun Sosyal Sigortalar Kurumu'ndaki arsa alımına ilişkin yolsuzluklara parmak basmış olması kutlanacak bir davranıştır. Günahımız kadar sevmediğimiz Feyzioğlu'nu, bu önergesinden ötürü kutluyoruz.

Feyzioğlu'nun açıklamasına göre, biri Malatya'da biri İstanbul'da iki arsa çok yüksek fiyatlarla SSK'na satılmıştır. Arsa sahiplerinden birinin avukatı olan ve bu işlemlere imza atan Cevdet Yücel Fenercioğlu, satış işleminden bir süre sonra SSK Genel Müdür Yardımcılığı'na getirilmiştir.

Malatya'daki arsa satışına ilişkin iddialar, ilk kez CHP Malatya İl Başkanı Niyazi Gökçe tarafından incelenerek ortaya atılmıştır. Feyzioğlu, CHP İl Başkanı Niyazi Gökçe tarafından ortaya atılan iddiaları önergeye dönüştürerek parlamentoya getirmiştir. Bu açıdan Feyzioğlu'nu kutlarken, bu konunun gerçek sahibinin CHP İl Başkanı Niyazi Gökçe olduğunu belirtmemiz gerekiyor.

Bu konuda sırası gelmişken, önemsiz bir açıklama yaparak Feyzioğlu'na küçük bir katkıda bulunmak istiyoruz: Önergede adı geçen SSK Genel Müdür Yardımcısı Cevdet Yücel Fenercioğlu, bir süre, Feyzioğlu'nun partisi CGP Malatya örgütünde görev yapmıştır. Kiminle beraber mi?.. CGP Malatya Milletvekili Mustafa Kaftan ile beraber. Bir yanlışımız varsa Malatyalı okurlarımız düzeltsinler.

Yolsuzluklar, gazete sütunlarında ya da önergelerle ortaya atılıyor da sonu ne oluyor?.. Şu ünlü "Mobilya yolsuzluğu" ne oldu? Eğer Feyzioğlu; "Birinci MC hükümeti"nde Başbakan Yardımcısı'yken tutarlı davranmış olsaydı, mobilya yolsuzluğunun defteri çoktan dürülmüş olurdu. CGP Genel Başkanı, o zamanlar dokuz kişi olan Millet Meclisi Grubunu, AP'den bir ödünç milletvekili alarak on kişiye çıkarmış, böylece grup sahibi bir parti olarak, Meclis Komisyonları'nda MC partilerinin de oy oranını artırmıştı.

Ve Feyzioğlu, mobilya yolsuzluğu iddialarını Demirel'in hemen yanıbaşında gözünü kırpmadan dinlemiş, ödünç aldığı milletvekilleri de, yolsuzluk iddialarının görüşülmesini engelle-

yenler arasına katılmıştır. Bu bakımdan, SSK ile ilgili önergesinden ötürü kutladığımız Feyzioğlu'nu, aynı yazı içinde bir kez de kınıyoruz.

Bir "övme" bir "kınama" birbirini götürür. Bu işlemlerin aritmetik sonucu, koskoca bir sıfırdır.

Konu yolsuzluklardan ve hazine zararlarından açılmışken, çoktandır elimizde bulunan bir dosyanın kapağını aralayalım:

Denizcilik Bankası'nın, İstanbul'da Pendik'de yaptırmak istediği "rıhtım ve saha inşaatları" işinin yapımını alan çok ünlü bir firma, anlaşma gereklerini yerine getirmemiş, böylece bankayı tam 791 milyon 469 bin 602 lira zarara sokmuştur. Denizcilik Bankası'nın bu çok ünlü firma aleyhine açtığı dava da, İstanbul Beşinci Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 1978/733 sayılı dosyası ile işlem görmektedir.

Bu firma neyin nesi, kimin fesidir? Bu firmanın kurucuları kimlerin yakınları, kimlerin kardeşleridir? Merak edilmesin, bu işin Feyzioğlu ile bir ilgisi yoktur. Başka "oğullarla" ilgilidir bu dosya.

Sanırız, Ulaştırma Bakanı Sayın Güneş Ongüt, bu konuda kamuoyunu aydınlatıcı açıklamalar yapar. Sanırız, bazı CHP Milletvekilleri bu firmanın işlemleri ile ilgili önergeler hazırlar. Sanırız, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan da bu konuda yeni bir dosya açar.

Bu gibi dosyalar teker teker parlamentoya getirilmeli ve "Şu partiyle, bu partiyle ilgilidir" demeden, "Şunun bunun zararına olur" diye düşünmeden, siyasal denge hesapları yapmadan hepsi gündeme sokulmalıdır.

Sayın Feyzioğlu, SSK'dan sonra size yeni bir dosya!.. Yardıma hazırım, buyurun, çağrınızı bekliyorum.

(Cumhuriyet, 21 Nisan 1979)

AMAÇLAR

Amaçları çok açık seçik ortada. Sıkıyönetim oylamasıyla birlikte bir zorlama yapacaklar. Zorlama, Doğu ve Güneydoğu illerimizde sıkıyönetim ilan ettirilerek yapılacak. Hesap şu: CHP içinde, Doğulu milletvekilleri bu bölgelerde ilan edilecek

sıkıyönetime karşı çıkacaklar, ya da oylamaya katılmayacaklar. Böylece yeni bir bunalım doğacak.

MHP şu görüşte: "Bütün Türkiye'de sıkıyönetim ilan edilmelidir." Edilmelidir amma hükümet de devrilmelidir. Bütün yurdu kapsayacak bir sıkıyönetimden sonra yeni bir MC ortaklığı kurulmalıdır. Ya da bu arada bir hükümet bunalımı doğmalı, bundan sonra kurulacak MHP damgalı bir hükümet, bütün yurdu sıkıyönetim içine almalıdır.

MSP'nin hesabı, MHP'ninkine pek uymuyor. Erbakan, AP ve MHP'den ayrı bir yol çizmek arzusunda. MSP, bugünden nasıl bir hükümet istediğini pek söylemiyor. Oyunun kuralı bu: Söylememesi de gerekli. Fakat, öyle görünüyor ki gönlünde yatan arslan, pazarlık gücünü yüksek tutarak bir CHP-MSP ortaklığını kurmaktır. Bunun için ilk amaç hükümeti düşürmektir. Şimdilik buna çalışıyor.

AP, Senato üçte bir yenileme seçimlerinden sonra, erken seçime bel bağlamış gibi. Demirel, hükümetin iyice yıpranmasını, sonra bir "iktidar boşluğu" doğmasını, bundan sonra da erken seçime gidilmesini planlıyor gibi geliyor bana.

Ülke içindeki oluşumlar, bu amaçları ne ölçüde kolaylaştıracak? Şimdilik güncel tartışma ve endişe konusu bu!

Yetkililer, özellikle Güneydoğu Anadolu'da mazot ve motorin sıkıntısından söz ediyorlar. Akaryakıt bunalımı, kısa sürede büyük hoşnutsuzluklara dönüşebilecek sakıncaları da içeriyor. Akaryakıt bunalımı, kısa sürede çözüme bağlanmazsa, -ki bu bunalımın çözümü döviz sorununun çözümüne bağlıdır- siyasal gösteriler başgösterebilir.

Endişe konularından biri, "bölücülük" sorunudur. İran olaylarındaki yeni gelişmeler, bu sorunu bir kez daha gündeme getirmiştir. Doğu sorunu sert polis yöntemleriyle değil, o yörelere sosyal devlet olanaklarını götürerek çözümlenir. Bölücülüğü önleminin en geçerli yolu, bölgelerarası eşitsizliği gidermekten geçer. Fakat bu aşamada bu gibi konuları tartışmak, muhalefet çevrelerinin işine gelmez. Şimdi planları, sıkıyönetimi Doğu ve Güneydoğu yörelerimize de yayarak, bu illerin milletvekillerinde tepkilere yolaçmaktır.

Son günlerde birdenbire artan silahlı sol eylemlerin, muhalefet partilerinin bu amaçlarını kolaylaştırdığını söylemeye bilmem gerek var mıdır?

Bu arada, İstanbul Sıkıyönetimi'nce yönetilen ve Cumhuriyet tarihimizin en önemli "kaçakçılık operasyonu" hiç şüpheniz olmasın, hiç beklemediğiniz ve ummadığınız çevrelerde tepkiyle karşılanacak ve silah kaçakçıları bu Operasyonların önlenmesi için, akla hayale gelmeyen ilişkilere girişeceklerdir

Gelişmeler böyle. Bakalım oluşumlar siyasal gelişmeleri şimdilik nerede noktalayacak?

Feyzioğlu'nun Açıklaması:

CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, dün sabah beni telefonla arayarak dün bu köşede yayınlanan kendisi ve partisiyle ilgili eleştirilere yanıt verdi. Feyzioğlu'nun açıklaması aynen şöyle:

"Yolsuzluk kimden gelirse gelsin, her dönemde karşısında olduk. Mobilya yolsuzluğu diye adlandırılan konuda kurulan komisyona, milletvekili ve senatörlerimizden oluşan TBMM grubumuz üye vermiştir. CGP geçen dönemin başından sonuna kadar TBMM'nde daima grup sahibi olmuştur. Millet Meclisi grubumuzun birara üye kaybetmesi Cumhuriyet Senatosunda yeter üyemiz nedeniyle TBMM grubumuzun ortadan kalkmasına yol açmamıştır. Mobilya Komisyonu'nda CGP'li üye hiçbir engelleme yapmamıştır. Baştan sona kadar dürüst ve şerefli bir hukukçu davranışıyla gerçeklerin aydınlanmasına çalışmıştır. Bütün belgeleri birbir gözden geçirerek vicdani kanaatına göre oy kullandığından emin olduğum sayın Mehmet Altmışyedioğlu, iktidar ve muhalefetteki üyelerin güveni ile başkan seçildikten sonradır ki, komisyondaki düğümlenme çözümlenmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Yine mobilya yolsuzluğu ile ilgili olarak daha hükümet içinde iken ilk tepkiyi benim gösterdiğime sayın gazetenizin sütunları şahittir. Basında konuyla ilgili ilk haberler yayınlanır yayınlanmaz, derhal bir demeç vererek, yolsuzluk yapan kim olursa olsun cezasını çekeceğini söylemiş idim. Yazınızda mobilya yolsuzluğu ile ilgili olarak yer alan bölümü bu açıklama ile düzeltmeyi görev sayıyorum.

Siyasal görüşler ayrı olabilir, ama demokratik rejimin Anayasa kuralları içinde işlemesinde ve yolsuzluklarla mücadelede maksat ayrılığı olmamalıdır."

Feyzioğlu'nun açıklamasındaki son tümcesine aynen katılıyorum: "Yolsuzluklarla mücadelede maksat ayrılığı olmamalıdır." Feyzioğlu ile telefon konuşmamızda, kendisine Demirel hükümetinde Başbakan Yardımcısı'yken, mobilya yolsuzluğuna ilişkin oylamalarda ne yönde oy kullandığı sordum Bana "hatırlamıyorum ama daha o günlerde, yolsuzluk, belgeleriyle ortaya çıkmamıştı" gibi bir yanıt verdi. Oysa, olay bütün belgeleriyle ilk gününden başlayarak basında sergilenmişti. Feyzioğlu'nun SSK'daki arsa alımı ile ilgili önergesini bütün gücümüzle destekleyeceğiz. Ancak, aynı Feyzioğlu'ndan "İşgüzar'a gösterdiğiniz haklı tepkinin binde birini mobilya yolsuzluğu ile ilgili MC'li bakanlara göstermiş miydiniz" diye sormak herhalde hakkımızdır.

Sayın Feyzioğlu, dünkü yazımızda yediyüzdoksan milyonluk hazine zararına yolaçan bir ihaleyle de ilgileneceğini söyledi. Ben kendisine bununla birlikte bir dosya daha hazırlıyorum. Evet. Feyzioğlu'nun dediği gibi, "yolsuzluklarla mücadelede maksat ayrılığı olmamalıdır."

(Cumhuriyet, 22 Nisan 1979)

23 NİSAN

Küçüklüğümüzde 23 Nisan günleri, Ankara'da Devrim İlkokulu bahçesinde siyah önlüklerimiz, beyaz yakalarımızla toplanıp, "Bugün 23 Nisan neşe doluyor insan" diye diye Ulus Alanı'ndaki Atatürk Anıtı'na doğru yürürdük hep birlikte.

- *Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan...*

Bugün, ulusal egemenliğimizin kurulması yolunda atılan en güçlü adımlardan birinin yıldönümü. Böyle bir günde, "Egemenlik" ve "IMF" sözcüklerini biraraya getirirseniz, ilkokullarda neşe dolan içinizin acılarla burkulduğunu derinden derine duymaz mısınız hiç?

- *Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik...*

Almanya'da Münih sokaklarını süpüren, Berlin'de, Frankfurt'ta, Duisburg'da en ağır işlerde çalışan yurttaşlarımızı gördükten sonra dilime hep ama hep bu dize takılıyordu.

- Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik / Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik / Aktolgalı beylerbeyi haykırdı ilerle / Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilerle.

Şimdi o "kafileler" Alman kapitalizminin dişlilerinde. İki dilde dilsiz yetişen çocukları, her yüz kişisinden yirmisinin ülser hastalığına tutulmuş babaları, çocuklarına beş dakikalarını ayıramayan emekçi analarıyla geçiyorlar aynı yerlerden.

23 Nisan Egemenlik ve Çocuk Bayramı... Dünün ve bugünün büyükleri, çocuklara nasıl bir dünya, nasıl bir Türkiye bıraktılar ve bırakıyorlar? Kanlı kaldırımları ile mutlu Türkiye; tamtakır hazinesiyle güçlü Türkiye: avuçiçi ülkelere el açan ekonomisiyle büyük Türkiye!..

Öyleyse çalsın mızıkalar, bandolar; öyleyse çocuk balolarında sevinç çığlıklarımızla kutlayalım bu başarıları... Mustafa Kemal Atatürk'ün ilk harcını attığı bağımsızlığı, kutsal bir bayrak gibi elde ele taşıdık; bu bayramları, bu törenleri hakettik çünkü; kutlayalım; kutlayalım hep birlikte:

- Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan...

NATO ile kutluyoruz; okyanusötesi ülkelerin silah ambargoları ile kutluyoruz; Amerikan üsleri, IMF ipotekleri ile kutluyoruz "Egemenlik ve Çocuk Bayramı"nı...

Yedi milyar dolarlık borçlarımız kapıdaymış, aldırmayın: egemeniz. Silah ambargolarının şantajı ile yaşarmışız, hiç sıkılmayın; egemeniz. IMF ipotekleri ile yönetiliriz, kızmayın, yine egemeniz!

Bütün bunlardan sonra hiç sıkılmadan, ve hiç utanmadan "Atatürk" adını ağza alarak kandırın çocukları, egemeniz; dış borçlarımızla, dilendiğimiz kredilerle, silah ambargolarıyla egemeniz!..

- Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan.

Kutlayalım; Çocuk Bayramı'nı kutlayalım; kızamıktan ölen çocukların bayramını kutlayalım; bakımsızlıktan sakat kalan çocukların bayramını kutlayalım; okulsuz, öğretmensiz, yolsuz ve ışıksız bıraktığımız çocukların bayramını kutlayalım; tamirhanelerde, elleri yüzleri kirpas içinde çalışan parmak kadar çocukların bayramını kutlayalım; pazar yerlerinde hammallık yapan, çocuk bahçelerinin önünde simit satan yedi yaşındaki çocukların bayramını kutlayalım; köprü altlarında düzenin kirli dolaplarına satılan çocukların bayramını kutlayalım; oyuncak gör-

memiş çocukların bayramını kutlayalım; kutlayalım; "Egemenlik ve Çocuk Bayramı"nı kutlayalım; kutlayalım; çocukların, özgür ve egemen olacak çocuklarımızın bayramlarını kutlayalım!..

Ellerine silahlar verip, birbirlerine kırdırttığımız çocukların bayramlarını kutlayalım; birbirlerinin mezar taşlarına düşman edilmiş gençlerimizin, çocuklarımızın bayramlarını kutlayalım; analarını, babalarını gözyaşlarına boğarak ölen ve öldüren çocukların bayramlarını kutlayalım; evet "Egemenlik ve Çocuk Bayramı"nı, neşe içinde, binbir neşe içinde kutlayalım!

Ankara'da yıllar önce, Devrim İlkokulu bahçesinde toplanıp, siyah önlüklerimiz, beyaz yakalarımız ve bez pabuçlarımızla söylediğimiz şarkıları, artık bugün söyleyemiyorum. Çocuk olmadığım için değil, çocuklardan utandığım için söyleyemiyorum.

- Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan.

Çocukluğumuzun bu şarkısı yerine bir başka şarkıya, bir başka türküye takılıyor dilim. Rahmetli babamın, "Biz bu türküyü Kurtuluş Savaşı'nda söylerdik" dediği türküyü. İşçilerle, köylülerle, aydınlarla, bir acı çığlık gibi, hep birlikte söyleyelim bu türküyü:

Ankara'nın taşına bak / Gözlerimin yaşına bak /
Uyan uyan Gazi Kemal / Şu dünyanın işine bak.

(Cumhuriyet, 23 Nisan 1979)

İŞGÜZAR'A...

Bugün, "Sakarya, Yahyalar Mahallesi, Ankara Caddesi üzerinde 5 pafta, 632 ada, 30-31 41 ve 44 parsellerde kayıtlı toplam 2623.86 metrekare arsaların" üzerindeki yapılarla birlikte BAĞ-KUR Genel Müdürlüğünce satın alma işlemine ilişkin bir dosyaya gözatacağız.

Anılan arsa ve yapının satın alınması için BAĞ-KUR Yönetim Kurulu karar vermiş ve "Fiyat Takdir Komisyonu"nun seçimi için BAĞ-KUR Sakarya Bölge Müdürlüğü'ne yazı yazılmıştır. Sakarya Bölge Müdürlüğü, bu yazıya karşı "Genel Müdürlük, daha önce gayrimenkul satış tekliflerini ikinci emre kadar

durdurun diye bir genelge yayınladı. Bu nedenle bu yazının gereğini yerine getiremiyorum" deyince. BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü'nden 23.12.1978 günü 33.0.1.Stn 6/612 sayı ile bir yanıt gelmiştir:

Her ne kadar 8.12.1978 tarih ve 109 nolu genelge gereğince gayrimenkul alımları durduruldu ise de sözkonusu duyuruda 10.12.1978 tarihinden sonra teklif kabul edilmemesi öngörülmekte olup mezkur gayrimenkule ait teklif tarihi 7.12.1978 olduğundan.

Yani, satış önerisi "satışı durdurun" diyen genelgeden, şu rastlantıya bakın ki, tam bir gün önce verilmiştir!

BAĞ-KUR Bölge Satış Müdürlüğü, bu taşınmazlarla ilgili bir "ekspertiz raporu" hazırlatmıştır. 4.1.1979 gün ve 219 sayılı raporda satın alınması istenen taşınmazlar için 18 milyon 883 bin 500 TL. fiyat biçilmiştir. Bu raporu bazı komisyon üyeleri imzalamamışlardır.

BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü, satış konusu taşınmazlara 18 milyon fiyat biçen bu komisyonun "talimatlar uyarınca" kurulmadığı gerekçisiyle ikinci bir komisyon kurdurtmuştur. Bu dört kişilik komisyon, Sakarya Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanı, İl İmar Müdürü, Ticaret ve Sanayi Odası Temsilcisi ve BAĞ-KUR Bölge Müdürü'nden oluşmuştur. Bu komisyon, daha önce 18 milyon olarak belirlenen fiyatı, 62 milyon 880 bin 500 TL.'ye çıkarmıştır. BAĞ-KUR Bölge Müdürü Hikmet Cihan, bu komisyon kararına karşıoy yazısı (muhalefet şerhi) koymuştur.

İkinci raporla satış fiyatı bir çırpıda 44 milyon artmıştır.

BAĞ-KUR Sakarya Bölge Müdürü'nün, satış konusu taşınmazın 18 milyon edeceğini, ikinci raporla belirlenen fiyatın 62 milyon olduğunu bildirmesi üzerine, BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden seçilecek üç kişilik bir bilirkişi kurulunun rapor vermesini istemiştir. İTÜ'den seçilen bilirkişiler, bu konunun kendi uzmanlık alanları dışında olduğunu ileri sürerek rapor vermemişlerdir.

Bunun üzerine, BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü, "Sakarya Sulh Hukuk Hakimliği'nce seçilecek bilirkişi heyeti"nin fiyat saptaması yapmasını istemiştir. Yeni bilirkişi raporu, daha önce 18 ve 62 milyon olarak belirlenen satış fiyatını 59 milyon 749 bin 250 TL. olarak saptamıştır.

Sözkonusu taşınmaz mallar, ünlü işadamlarından Ahmet ve Mehmet Celepçi adlarına kayıtlıdır ve bu taşınmazlar üzerinde çeşitli derecede ipotekler bulunmaktadır.

BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü, Celepçi kardeşlerin mülkiyetinde kayıtlı bu taşınmazları 59 milyon TL.sına satın almak üzeredir! 18 milyon nerede, 59 milyon nerede! Sadece bu fiyat farkı bile, olay üzerinde çok yönlü bir soruşturma yapmayı gerektirmektedir.

Bir de, bu satış işlemine karşı koyan BAĞ-KUR Sakarya Bölge Müdürü, BAĞ-KUR Yönetim Kurulu tarafından görevinden alınıp Samsun'a atanmışsa, olay daha ciddi boyutlara ulaşıyor demektir.

BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü gibi, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'a bağlıdır. Hazır, SSK'daki arsa yolsuzluğunun üzerine gidilmişken, bu konunun da araştırılmasında yarar vardır.

(Cumhuriyet, 24 Nisan 1979)

TUZAK

CHP'li üç milletvekilinin istifaları siyasal dengeleri birden bire değiştirivermiştir. On bir AP milletvekilinin partilerinden istifaları da geçen yılın başlarında bugünkü dengeleri doğurmuştu. İşte, "çoğulcu demokrasimizin" aritmetik yazgısı budur!.. Bu gibi olaylara kızanımız da olur sevinenimiz de; fakat kabul edelim, itiraf edelim; olgu budur. Çoğulcu demokrasimiz, ne acı ki böyle bir olgunun potasında biçimleniyor.

Altı hükümet üyesi, basına açıklama yaptılar; ardından üç CHP milletvekili partilerinden ayrıldılar. Bu gelişmelerden sonra "226'yı bulurlar, bulmazlar" tartışması, şu sıkışık günler için belki yararlıdır ama sorunun çözümünü çok başka formüllerde aramak zamanının gelip geçtiğini de anlamak gerekir.

Şimdi ne olur? Hükümet, "dimdik ve kendi içinde uyumlu olarak" ayakta kalabilir mi? Bu hükümet yerine üçüncü MC kurulabilir mi? Hadi bunlar olmadı, uzun süren bir hükümet bunalımından sonra koşullar, şu "geniş taban" adı verilen CHP-

AP hükümetini zorlar mı? Bundan sonra, "erken seçim" gündeme gelir mi?..

Bunlardan önce, bugün ve yarın için düşünülecek sorun, sıkıyönetimin uzatılıp uzatılmamasıdır. Daha doğrusu, koşullar öylesine açmazlara dayanmıştır ki, artık "sıkıyönetim kalksın mı, kalkmasın mı?" sorusu yerine, "genişleterek uzatılsın mı, uzatılmasın mı?" tartışmasına gelindi. Tartışma bu soruyla bitse yine iyi; sorunun daha da günceli "Bu hükümetle mi sıkıyönetim; geniş tabanlı ya da MC'li bir sıkıyönetim mi?" tartışmasında düğümlendi.

Bir sorunu, bir olguyu, önce bütün özellikleriyle, bütün nitelikleriyle, olumlu ve olumsuz bütün koşullarıyla önümüze koyup, incelemezsek, sağlıklı sonuçlara ulaşamayız: Bu inceleme yöntemi, güçlüklerin ve çelişkilerin bütün çıplaklıklarıyla gözler önüne serilmesini gerektirir.

MC partileri, niçin sıkıyönetime karşı oy kullanacaklar? Bu tutumları, onlar için bir çelişki değil, tersine, ilerde umdukları gelişmelere uygun davranışlardır.

Acaba neyi planlıyorlar? Bence planları şu: Sıkıyönetimin genişletilerek uzatılması... Bunun, CHP içinde Doğu ve Güneydoğu yörelerimizden gelen milletvekili ve senatörlerce tepkiyle karşılanacağını; bu parlamenterlerden bir kısmının oylamaya katılmayacaklarını umuyorlar. MC partileri, sıkıyönetime karşı oy kullanacakları için, kendi içlerindeki Doğulu ve Güneydoğulu parlamenterlerin tepki göstermeleri olasılığını da kendiliğinden gidermiş oluyorlar. Bu politika kendi açılarından tutarlıdır.

Bu planın bir halkası da şu olabilir: Üç CHP milletvekili tam sıkıyönetimin genişletilerek uzatılacağı günlerde istifa ediyorlar. "Kürtçülük" tartışmaları bugünlerde yoğunlaştırılıyor. Demirel, Türkeş ve Erbakan, bugünlerde seçim gezilerine benzer biçimlerde yurt gezilerine çıkıyorlar.

Bütün bunlar birbirleriyle bağlantılı ve özellikle haberli gelişmeler. Parlamento içinde sayısal güçleri yeterse önce sıkıyönetimi kaldıracaklar, sonra hükümet düşürülecek, sonra, -eğer kurabilirlerse- yeni bir MC hükümeti kuracaklar ve bu hükümeti kurar kurmaz da yeniden sıkıyönetim ilan edecekler

İşte o zaman, eleştirdikleri askeri savcıları ve yargıçları, beğenmedikleri sıkıyönetim komutanlarını değiştirecekler ve

böylece kendilerine uygun bir sıkıyönetim oluşturmaya çalışacaklar Tabii, bu gelişmenin faturasını göze alırlarsa!..

Hükümet düşürülürse, bu noktadan sonra, MC'lilerde "geniş taban" mimarları arasında bir "yol ayrımı" belirecek.

Böyle bir ortamda, ileriye dönük köklü çözümler üzerinde düşünmeye çalışırken, MC partilerince kurulan tuzakları boşa çıkarmak, başta işçi sınıfımızın sendikal örgütlerinin, ilerici kuruluşların ve parlamento içindeki CHP'li parlamenterlerin ve dürüstlüklerine inandığımız bazı bağımsız milletvekillerinin en önde gelen görevleri sayılmaz mı?

Güç günler; duygusallıktan arınmış yargılar ve serinkanlı gözlemlerle atlatılabilir Böyle günlerden geçiyoruz.

(Cumhuriyet, 25 Nisan 1979)

FEYZİOĞLU

Dün parlamentoda ilginç bir gün daha yaşandı. Böyle günlerde "Ah" diyorum, "Gizli bir kamera olsa da şu olup bitenleri halk gözleriyle görse."

Sıkıyönetim görüşmeleri genellikle durgun geçiyordu. Grup sözcüleri öyle dişe dokunacak sözler söylemiyorlardı. AP sözcüsü suyuna tirit sözlerle eski plakları döndürmeye çalışıyordu. MHP ve MSP sözcüleri de "yasak savma kabilinden" sözler söylüyorlardı.

İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş gerçekten çok soğukkanlı ve etkili bir konuşma yaptı. Güneş, bugünkü olayların kökeninde AP hükümetlerinin tutumunun yattığını anlatırken, AP'li parlamenterler sinir krizleri geçirip, bağırıp çağırıyorlardı. Hele Güneş, AP Genel Başkanı Demirel'in Atatürk'ün büstüne saldıranlarla hakkında Başbakan olarak, "Bu bir zabıta hadisesidir Kanunlar vardır Kanunları icra eden merciler vardır" dediğini anımsatınca, AP'li parlamenterlerin hallerini görmeliydiniz.

Güneş, derneklerin yasalar uyarınca kurulduğunu, üstelik bu derneklerin ya AP ya da MC hükümetleri dönemlerinde

kurulduğunu söylüyordu. Haksız mıydı? Yerden göğe kadar haklıydı.

Söz sırası Feyzioğlu'na geldi. Feyzioğlu, kürsüye bir tek söz söylemek için çıkmıştı. O söz de şuydu:

- Mebus olmak için Türk olmak lazımdır. Bakan olmak için ben Türk'üm demek lazımdır:

Bu söz, parlamentoyu karıştırmaya yetti. O ana kadar gürültüsüz geçen oturum bu sözden sonra birden bire dalgalanıverdi. Kavga, iki MSP milletvekili arasında çıktı ve Turan Feyzioğlu'nun çevresine kadar sıçradı.

Turan Feyzioğlu bu sözleriyle "Ben Kürt'üm. Türkiye'de Kürtler vardır" diyen Bayındırlık Bakanı Elçi'nin açıklamasını kullanarak "Atatürkçülüğünü" kanıtlamak istiyordu.

Feyzioğlu konuşmasında "Marksist" ve "bölücü" diye nitelendirdiği derneklerden söz ediyordu amma, o ünlü Atatürkçülüğü bir tek "irtica örgütüne", bir tek sağcı saldırgan örgüte tek söz bile söylemiyordu. Nerede Atatürkçülük? Feyzioğlu'nun Marksist yakalayan "polisiye zekası", sağcı örgütlerin suç kanıtları karşısında nasıl da suspus oluyordu?..

Nasıl Atatürkçülük bu Feyzioğlu!.. Bölücüler. Marksistler, şunlar, bunlar... Ya nerede Atatürk düşmanı Abdülhamitçiler, 31 Mart'çılar!

Bunların dernekleri yok mu? Bunların örgütleri ve partileri yok mu? Milletvekilleri yok mu? Bakanları olmadı mı? Feyzioğlu, hani nerede senin Atatürkçülüğün?!! Hani nerede senin hukukçuluğun? Marksistler için varolan yasaları, bunlar için neden anımsamazsın? Neden bir tek söz -evet bir tek söz- edemezsin, şu gerici, şu ırkçı, şu kan içici örgütler için.

Bu sıkıyönetim, Kahramanmaraş soykırımı nedeniyle ilan edilmişti. Kahramanmaraş'ta yurttaş kanı içmek için ayaklanan kanlı çetelere "mürteci olaylarına" tek söz bile edemeyen Feyzioğlu, sana ne söyleyelim, ne yazalım?!..

Yazıklar olsun, yazıklar olsun!..

(Cumhuriyet, 26 Nisan 1979)

ERKEN SEÇİM OYUNU

"Bu hükümet düşsün, yerine hemen yeni bir MC hükümeti kurulsun!"

Ben, Demirel'in böyle düşündüğünü sanmıyorum. Demirel, daha başka hesaplar içindedir. "Nedir hesabı?" diyeceksiniz. Bence, şu: Erken seçim... Yeni MC'yi erken seçimden sonra kurmayı amaçlıyor. Belki yeni MC değil, bir AP-MHP ortaklığıdır istediği.

Peki, erken seçime, parlamento içinde bütün partiler "Evet" der mi? Bırakın öteki partileri, AP milletvekilleri erken seçim önerilerinden hoşlanırlar mı? Adam yıllarca uğraşmış, didinmiş, oluk gibi para akıtmış, sonunda milletvekili olmuş, şimdi kendi ayağı ile tıpış tıpış gider mi?

Demirel kurt politikacıdır; bütün bunları, sizden bizden iyi düşünür. Peki, böyleyse erken seçime nasıl gidilecek?.

İşte konu bu: Sanıyorum ki şöyle bir yol izleyecekı Anayasamızın 108'inci maddesine göre, 18 ay içinde, Bakanlar Kurulu güvensizlik oyu ile iki kez düşürülür ve bu hükümetler yerine kurulacak yeni hükümette güvenoyu alamazsa, işte o zaman, Başbakan Cumhurbaşkanı'ndan seçimlerin yenilenmesini isteyebilir. Demirel hükümetinin güvensizlik oyu ile düşürülmesinden bu yana tam on dört ay geçti. İki ay sonra Anayasa'da yazılı bu süre doluyor.

Anayasa'nın söz konusu 108'inci maddesinin gerekçesine kısaca gözatalım:

-18 aylık bir süre içinde üç hükümet buhranı olduğu takdirde, Meclis'te bir hükümet ekseriyetinin bulunduğu hakkında şüpheler belirmiş demektir. 18 aylık süre içinde çıkan iki krizden sonra Başbakan olan şahsın, güvensizliğe maruz kalması halinde seçimlerin yenilenmesini isteyebilmesi, hükümete bir istikrar sağlayacaktır...

Demirel işte bunu planlıyor:

Önümüzdeki iki ay içinde Ecevit hükümeti güvensizlik oyu ile düşerse, erken seçim yolu açılıyor demektir. Partilerinden ayrılan üç CHP milletvekiline, üç-dört kişi eklenirse ya da bağımsız bakanlar arasından kopmalar olursa, Demirel güvensizlik önergesini dayayacaktır. Bu önerge sonunda Ecevit hükü-

meti düşürülürse, o zaman 18 ay içinde iki hükümet düşmüş olacaktır. Bundan sonra, Irmak hükümeti örneği kurulacak hükümet güvenoyu alamayacağı için, Anayasa'da yazılı süre ve koşul yerine gelecektir.

İşte o zaman, Sadi Irmak benzeri bir başbakan, Cumhurbaşkanına gidip "seçimleri yenileyin efendim" diyebilecektir. Oyun budur.

Demirel'in "zamanla yarışı" bu nedenledir. Seçim gezisine çıkarcasına, alan alan, kent kent, ilçe ilçe dolaşmasının nedeni de budur. Erken seçime karşı olan AP milletvekilleri bu Anayasal inceliğin farkında mıdırlar onu pek kestiremiyorum. Fakat Demirel'in oynadığı oyun, sanıyorum ki budur.

Önümüzdeki iki ay Demirel için çok önemlidir. MSP Genel Başkanı Erbakan bu oyunu sezdi, kendine göre savunma önlemleri alıyor. MHP ve AP Anayasa'nın bu maddesine tutunarak erken seçime ulaşmak amacındalar. Demirel de AP grubu içinde bir oylama yapmadan bu oldu bittiyi oluşturmak ve iki ay içinde erken seçimi gündeme getirmek istiyor.

Komünizme ve bölücülüğe karşı "fevkalade" uyanık olan AP milletvekilleri, bu oyunlara karşı da uyanık olsalar iyi ederler; yoksa milletvekilliği elden gidiyor! Hele il ve ilçe seçimlerini yitiren milletvekilleri için bu konu, komünizmden de bölücülükten de önemlidir. Değil midir?..

(Cumhuriyet, 27 Nisan 1979)

...DA BÖLÜCÜLÜK...

Feyzioğlu'nun, "Bakan olmak için Türk olmak lazımdır" sözü, parlamentoyu karıştırırken, herhalde birçok eski parlamenter bir zamanlar aynı kürsüde İçişleri eski Bakanlarından Hıfzı Oğuz Bekata ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Yusuf Azizoğlu arasındaki tartışmaları anımsamışlardır. O günden bugüne tam on altı yıl geçmiş. Bu on altı yıl içinde siyasal tartışma düzeyimiz, ilerlememiş, gerilemiştir.

Bekata ile Azizoğlu arasındaki tartışma neydi diye sorarsanız, onu da kısaca özetleyeyim:

Demokrat Parti eski milletvekillerinden ve Yassıada mahkumlarından Zeki Erataman, bakım gördüğü hastaneden kaçınca, "ikinci koalisyon" olarak adlandırılan İnönü Hükümetinin iki bakanı, Hıfzı Oğuz Bakata ve Dr. Yusuf Azizoğlu arasında sert tartışmalar başgöstermişti. Bakata'ya göre, suç Dr. Azizoğlu'nundu. Azizoğlu, gerekli önlemleri almadığı gibi, bazı Yassıada mahkumlarının hastanelere yatırılmasına çalışıyordu.

O günlerin ortamı içinde bu gibi konular duyarlı konulardı. İhtilal yeni olmuştu. Silahlı Kuvvetler içinde ihtilalci akımlar sözkonusuydu. Fakat tartışma bu boyutları da aşmıştı.

Bekata, aynı hükümet içindeki bakan arkadaşı Dr. Azizoğlu'nu suçlarken, ortaya "bölücülük" suçlaması da atıldı. Bekata'ya göre, Dr. Azizoğlu'nun Milli Emniyet tarafından izlenen Kürtçülerle ilişkisi vardır. Ayrıca Azizoğlu; "Kürtçü" olarak bilinen derneklere Bakanlığından para yardımı da yapmıştı.

Bu tartışmanın Bakanlar Kurulu'nda patlak vermesi üzerine, İçişleri Bakanı Bekata Bakanlıktan ayrıldı.

Konu kısa sürede Bakanlar Kurulu'nu aşmış, parlamentoya getirilmişti. Aydın Milletvekili Reşat Özarda, verdiği bir önerge ile konunun TBMM kürsülerinde tartışılmasına yolaçtı. Ve Bekata ile Dr. Azizoğlu, günlerce kürsülerden birbirlerini suçladılar.

Bekata, Dr. Azizoğlu'nun Kürtçü'lüğünü kanıtlamak için, şimdi AP sıralarında bulunan Talat Asal'ın bir gazetede yayınlanan yazısından söz etti. Asal, Azizoğlu ile aralarında geçen bir konuşmayı aktarırken, Azizoğlu'nun "bölgecilik" yaptığını yazmıştı. Bekata da bu sözlere sarılıyordu.

İçişleri eski Bakanı Bekata, Dr. Azizoğlu'nu "Kürtçülük"le suçlamak için eski adıyla, "Milli Emniyet" raporlarını kürsüden okuyordu. Bekata, konuşmasının bir yerinde -tutanaktan aktarıyorum- şu sözleri söylüyordu:

- Azizoğlu, Kürtçülük konusunda şuraya çıksın ve huzurunuzda desin ki, ben Türküm. Bu vatanda herkes...

Bekata, konuşmasını tamamlayamadı, Çünkü bütün parlamento ayağa kalkmış, Bekata'dan sözlerini geri almasını istiyordu. Oturumu Yöneten Başkan -ki bugün AP'lidir- Bekata'yı şöyle kınıyordu:

- Nüfus kütüğünde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak kayıtlı olan vatandaşlarımıza; ayrıca buraya gelip serahaten, ben Türküm dedirtemezsiniz.

Bekata, bu tepkiler üzerine sözünü geri alıyor, Başbakan İsmet İnönü de yatıştırıcı bir konuşmayla tartışmaları kesip, atıyordu.

Feyzioğlu, Kürtçülük'le suçlanan Dr. Azizoğlu ile birlikte aynı Bakanlar Kurulu'nda görev yaparken "Azizoğlu'nun Kürtçülüğü" konusunda ne düşünmüştür, bilemiyoruz!

Bölücülüğün tek yanlı olmadığı, "Sen şusun, sen busun" diye, birtakım insanları doğdukları yöreye, ana dilini öğretemediğin için konuştuğu dile ve bulunduğu etnik kökene göre suçlayan "şöven duyguların" da bölücülük yapıldığını yaşadığımız gerçekler, acı örnekler çok kez kanıtlamıştır.

Feyzioğlu:

- Biz onlardan Reisicumhur bile yaptık. diyor.

"Onlar" kim?! Nasıl "birleştiricilik" bu?!! Nasıl "Atatürkçülük" bu?!!

Kim "onlar", "onlar" kim?!!..

(Cumhuriyet, 28 Nisan 1979)

DİKMENER...

"Kısa ve onurlu bir yaşam..."

Arkadaşımız Bülent Dikmener'in ölümünü böyle özetleyebiliriz ancakı Kısa ve onurlu bir yaşam...

Yaşamının onuru, inançlarından ve bu inançları yaşatma kararlılığından geliyordu. İlerici bir gazeteci, devrimci bir aydın... Gazeteciliği, yalnızca ekmek kavgasının bir aracı değil, emekçi sınıfların insan gibi yaşamaları için tutulan bir nöbet sayanlardandı.

Muhabirlik, yazıişleri müdürlüğü ve sendika yöneticiliği yaptı. Üstlendiği her görevde, devrimci inançlarını dimdik ayakta tutmasını bildi. Hiç umulmayan bir anda, kendisinden daha nice hizmetler beklendiği bir dönemde bizleri gözyaşları içinde bırakarak, aramızdan ayrılıp gitti.

Cumhuriyet Gazetesi gerçekten bir aile topluluğu gibidir. Her biri, şu insanlık ve uygarlık savaşında çorbaya bir tutam tuz atmak için uğraşır, çabalar. Hiçbirinin düzenle bir alışverişi yoktur. Hepsi de emekleriyle geçinir. Hiçbirinin adı ticaret siciline kaydolmamıştır. Şirketlerde, temsilciliklerde görev almamışlardır.

Bilent Dikmener'in gazeteciliği, haber kovalamakla, haber yazmakla, haberleri gazeteye yansıtmakla ve yazılardan, haberlerden ötürü savcılık savcılık, mahkeme mahkeme dolaşmakla geçmiştir.

Ara sıra telefonu açar konuşurduk; bazen de takılırdım:

- Bugünkü yazı biraz sert; beş yıldan başlar.

- Okudum, dizgiye gönderdim. Elinize sağlık. Beraber yatar çıkarız...

Ölümle yaşamın iç içe olduğunu, böyle ölümlerde iyi anlıyor insan. Daha geçen hafta telefonla konuşmuştuk; on beş gün önce İstanbul'da görüşmüştük. Bir başka görüşmemizde, gazeteci Ara Güler'e takılıyordu:

- Senin fotoğraflar iyi çıkmıyor; basmayacağız.

- Keyfin bilir Bülentciğim...

Sonra Ara Güler'in fotoğraflarını bizlere gösterip, fısıldar gibi;

- Az bulunur böylesi... demişti.

Efendi, çelebi, yiğit, namuslu bir arkadaşımızdı. Açılan davalara, zaman zaman avukatımız Orhan Apaydın ile birlikte geldiğinde, ayaküstü şakalaşırdık:

- Bir milyonluk bir dava daha geliyor.

- Gelsin. Beraber öderiz...

Türk basını, bir emekçi dostunu, bir ilerici aydını, bir devrimci gazeteciyi yitirdi. Başınız ve başımız sağolsun.

(Cumhuriyet, 29 Nisan 1979)

BAĞ-KUR'UN YANITI

Geçenlerde bu köşede, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nce Sakarya'da satın alınmak üzere bulunan bir yapıyla ilgili dosya kapağı aralanmış ve önceleri 18 milyon fiyat biçilen bu yapının, sonradan 59 milyona satın alınmak istendiği yazılmıştı. Konuyla

ilgili olarak Bağ-Kur Genel Müdürü Cavit Dinçel'de[illegible]nek tup aldım. Mektubun birinci bölümünde, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün kuruluş ve işleyişi hakkında [illegible] verildikten sonra, satın alma işlemlerinin [illegible] kurallar anlatılmaktadır.

Mektubun ikinci bölümünde satın alınmak üzere bulunan yapıyla ilgili olarak şu bilgiler verilmektedir:

"Satıcının vaki talebi üzerine İhale Yönetmeliği'mizin 6 maddesi gereğince ilgili Bölge Müdürü'nün Başkanlığında, Ticaret ve Sanayi Odası'ndan, Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliğinden ve kamu kuruluşlarından temin edilecek birer temsilci ile birlikte bir fiyat takdir komisyonu oluşturulması Bölge Müdürlüğü'ne talimatlandırılmıştır.

Ancak, bu talimata rağmen Bölge Müdürü bu komisyona Belediye'den 1, SSK Bölge Müdürlüğü'nden 2, Esnaf Kefalet Kooperatifi'nden 1 ve serbest piyasadan 1 inşaat mühendisi olmak üzere, 5 üyeyi daha iştirak ettirmiştir. Bu heyetin yaptığı fiyat takdirinde ihtilafa düşülmüştür.

Heyete iştirak edenlerden İl imar Müdürü, Ticaret ve Sanayi Odası ile Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği'nin temsilcilerinin müştereken çektikleri 588.30.178.4.979.0215-14839 sayılı telgrafla teşekkül eden heyete (Konu, politik amaçla, özel ticarethanelerde haysiyetimizle oynanarak pazarlık konusu haline getirilmiştir. Davete uyularak toplantıya iştirak etmemize rağmen, düzenlenen toplantı gündeme göre saatinde ve yerinde yapılmamıştır.) denilmekte ve bu üyeler fiyat takdirine iştirak etmemişlerdir. Diğer heyet üyeleri de gayrimenkullere 18.883.500.- TL. fiyat takdiri yapmışlardır.

Bu durum üzerine heyetten çekilen üyelerin de gayrimenkul hakkındaki görüşleri istenmiş; bu heyet ise söz konusu gayrimenkuller için Bölge Müdürü'nün muhalefeti ile 62.880.500.- TL. fiyat takdiri yapmışlardır.

Taşınmaz mallar için yapılan her iki değerlendirme arasında meydana gelen büyük farktan dolayı yeniden bir ekspertiz yapılmasının uygun olacağına inanılarak durum İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Dekanlığı'na intikal ettirilmiş, ancak adı geçen Dekanlık'ça mahalli rayiçleri bilen kişilerce ekspertiz yapılmasının uygun olacağı gerekçesiyle ekspertiz yapılmaktan sarfınazar edilmiştir. Bu kerre, bu hususta en yetkili ve "Türk

Milleti Adına" karar verme yetkisini haiz yargı organı olan mahkeme marifetiyle bir ekspertiz yapılması cihetine gidilmiş ve Sakarya Sulh Hukuk Hakimliği'nin 12.3.1979 tarih ve 1979/48 sayılı tespit zabtı ile oluşturduğu bilirkişi heyeti tarafından düzenlenen fiyat takdir raporu ile de söz. konusu gayrimenkullere 59.749.250.-TL. değer takdir edilmiştir.

Satınalma Komisyonu'nca gerekli işlemler tamamlandığında bu işe ait dosya Yönetim Kurulumuza sunulacak ve alınacak karar da bilahare arz edilecektir.

2- Bölge Müdürü Hikmet Cihan'ın tayin konusu: Bölge Müdürü Hikmet Cihan'ın aynı kadro ve görevle Sakarya Bölge Müdürlüğü'nden Samsun Bölge Müdürlüğü'ne atanmasının, yukarda arz edilen satınalma işlemi ile ilgisi bulunmadığını size belirtmek isterim. Atanma sebebi sevk ve idaredeki yanlış tutum ve davranışı ile hizmetleri bölge binası dışında müteahhit firmalara ait ticarethanelerde görmesinden ileri gelmekte olup, çok aşırı derecede iş sahipleri ile samimi olması ve kendisinin aynı vilayetin çocuğu bulunması sebebiyle bir defa daha denenmek üzere aynı görevde Samsun'da çalışması Yönetim Kurulumuzca uygun görülmüş ve ataması yapılmıştır.

Atanmasına esas teşkil eden Müfettişlerimizce yapılan inceleme ve bunun sonucu düzenlenen raporda.

1- Sakarya Bölge Müdürlüğü'nde Müdür'ün aşırı asabiyeti ve hiyerarşiye dikkat etmemesi sebebiyle büyük bir huzursuzluğun mevcut olduğu.

2- Görev, yetki ve sorumluluk talimatına riayet etmediği, genelgelerin uygulanmasında tereddüt göstererek işleri sürüncemede bıraktığı,

3- Bölge Müdürü Hikmet Cihan'ın iş sahipleri ve işverenlerle aşırı derecede samimi olduğu hatta bazı müteahhit firma yazıhanelerine ait anahtarları yanında taşıyarak yazıhaneleri istediği gibi kullanacak kadar laubali bir tutum içerisinde bulunduğu.

9- Müfettişin bölgede yaptığı tetkikat esnasında dahi müteahhit firmalara ait yazıhaneleri kendisinde bulunan anahtarla açarak Müfettişimizin çalışmasına tahsis ettiği ve Müfettişimiz tarafından bu talebin reddedildiği, bildirilmektedir.

Ayrıca yukarda bahsedilen alım mevzuunda başkanı bulunduğu komisyonun düzenlediği raporun yukarıda belirtildiği şekilde Genel Müdürlüğümüze çekilen telgraftan da anlaşılacağı üzere özel bir müteahhide ait büroda tanzim edilmiş bulunması (Bölge Müdürü odasının bu işlere müsait olmasına rağmen) Bölge Müdürümüzün tutumunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu tutum ve davranışı muvacehesinde adı geçenin kendi ili olan Sakarya Bölge Müdürlüğü'nde aynı görevi yürütüp yürütmeyeceği hususunu takdirlerinize bırakmaktayım. Esasen her iki mevzu üzerinde de Bakanlık Müfettişlerimizce gerekli tahkikat yapılmaktadır.

Sayın Mumcu;

Tarafınızdan öğrenilmesi lüzumuna inandığınız, Kurumumuzla ilgili konular hakkında size her zaman açık ve samimi bilgi vermekten haz duyacağımı belirtmek isterim. Tek taraflı olarak size aksettirilebilecek hususların sizi kısmen yanıltabileceğini kabul edeceğiniz ümidi içerisinde, konunun gerçek yönünü ve gerçek kaynak olarak Kurumumuzdan araştırabileceğinizi ve bu hususta daima yardımcı olabileceğimi ifade etmek isterim.

Bu vesile ile saygılarımı sunarım..

Önceleri 18 milyon liralık fiyat biçileri bir taşınmaz mal, sonradan 59 milyona satılmak istenirse ve bu işlemlere karşı çıkan Bölge Müdürü, bu işlemlerden sonra görevinden alınırsa, elbette konu üzerinde durmak bizim görevimizdir. Kaldı ki, yazımda yer alan bilgiler, "tek yanlı" olmayıp, devletin "resmi nitelikteki" belgelerine dayanmaktadır.

Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün, 1978 yılı içinde İstanbul, İzmir, Adana, Ankara, Sakarya ve Sinop illerinde satın aldığı taşınmaz malların toplam bedeli 476 milyon 548 bin 800 lirayı bulmuştur. Bu satışların her biri üzerinde titizlikle durmak, devlet yetkililerinin olduğu kadar biz gazetecilerin de görevidir.

Gerekli gördüğüm işlemler için Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'ne başvuracağımı bildirir, saygılar sunarım.

(Cumhuriyet, 30 Nisan 1979)

TARİHÇE..

Türkiye'de ilk sendikal eylemler ne zaman başlamıştır?.. Araştırmacılar. 1871'de İstanbul'da "Ameleperver Cemiyeti-"nin kuruluşunu sendikal eylemlerin başlangıcı sayarlar. "Ameleperver Cemiyeti"nin kuruluşunu, 1889'da "İttihad-ı Osmani Cemiyeti" izler. 1895'de kurulan, "Osmanlı Amele Cemiyeti", bir yandan sendikal eylemleri yönetirken, öte yandan da siyasal çalışmalara girişiyordu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanları, İstanbul'da Batı kapitalizminin tam anlamıyla egemen olduğu yıllardır. İstanbul'da işçilerin örgütlenme çabalarının, "Tatil-i Eşgal" adlı yasayla engellenmesi üzerine, bu gibi örgütler, merkezlerini Selanik'e taşımışlardır.

Bu dönemdeki bütün yasaklara karşın, "Osmanlı Mesai Fırkası", "Amele Fırkası" "Müstakil Amele Fırkası", "Türkiye İşçi Sosyalist Fırkası" gibi, sendikal nitelikleri ağır basan örgütler işçiler arasında örgütlenme olanağı bulmuşlardır. 1919'da, "Osmanlı Mesai Fırkası" tarafından desteklenen, Zeytinburnu fabrikasından" "Numan Usta", İstanbul Milletvekili olarak "Meclis-i Mebusan"a girebilmiştir. 1919 yılında kurulan "Türkiye işçi Derneği" de 1922 yılına dek işçiler arasında sendikal çalışmalar yapmıştır.

Kurtuluş Savaşı yıllarında, Türkiye işçi sınıfı bütün gücüyle cephelere koşarken, bir yandan da İstanbul'da, tramvay, tünel, Şirketi Hayriye ve Haliç işçileri siyasal grevlerle "İstanbul Hükümeti"ni sarsıyorlar. öte yandan "Şark Demiryolları İşçileri" de yoğun grevlerle, yabancı sermayeye karşı varlıklarını kanıtlıyorlardı. Cumhuriyet döneminde, "Aydınlık" adlı yayın organının çevresinde toplanan aydınlar, "Türkiye Demek Birlikleri ittihadı" adıyla bir sendikal örgüt oluşturuyorlardı. "İstanbul Umum Amele Birliği", "İşçi Fırkası", "Amele Teali Cemiyeti", bu dönemde kurulan işçi örgütlerindendir.

Doğu illerimizde başlayan etnik kökenli ayaklanmadan sonra çıkarılan 12 Mart 1925 tarihli "Takriri Sükun Kanunu",, sendikal eylemleri uzun süre baskı altında tutmuştur. Bu sert yasaklara karşın, İstanbul'da liman işçileri, Soma-Bandırma ve Adana demiryolu işçileri ve 1928 yılında İstanbul tramvay işçileri grevleri, işçi sınıfımızın tarihine yazılmışlardır..

1933 yılında Ceza Yasası'nda yapılan değişiklikler, 1938 tarihli "Cemiyetler Yasası", sendikal örgütlenme hakkını büsbütün ortadan kaldırmıştır. "Cemiyetler Kanunu", biraz da bütün dünyayı sarsan Alman ve İtalyan faşizminin de etkisiyle, "sınıf esasına dayanan" örgütlemeleri yasaklamaktaydı.

İkinci Dünya Savaşı, faşizmin yenilgisiyle sonuçlandıktan sonra, 1946'da "Cemiyetler Kanunu" değiştirilerek, "sınıf esasına göre dernek kurma yasağı" kaldırıldı. Bunun üzerine bazı dernekler ve siyasal partiler kurulmaya başlandı. Fakat bir süre sonra sıkıyönetim, yeni kurulan sendikalarla, "Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi" ve "Türkiye Sosyalist Partisi"ni kapattı.

1947 tarihli "Sendikalar Kanunu" grev hakkını yasaklayan bir düzenleme getirmekteydi. 1949'da iktidar adayı Demokrat Parti, programına grev hakkını koymuştu, ancak bu hak on yıllık DP döneminde hiç tanınmadığı gibi sosyalist aydınlar üzerinde yoğun baskılar kurulmuştu. 1950-60 döneminde sendikaların siyasal amaç gütmeleri yasaklanmıştı. Valiler siyasetle uğraşmaları yasaklanan bu sendikalara, bir tek koşulla siyasal gösteri yapma hakkı tanırlardı: komünizmi tel'in etmek!

Türkiye'de sendikal eylemler için dönüm noktası, 1963 tarihidir. Bu tarihte çıkarılan "Sendikalar Kanunu" ile "Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt kanunu" 1961 Anayasası'nda işçilere tanınan sendikal hakları yasal güvencelere bağlamaktaydı. Bu günlerin en önemli olaylarından biri, bazı sendika liderlerince kurulan Türkiye İşçi Partisi'nin 1965 yılında 15 milletvekili ile parlamentoya girmesidir.

Türk-İş, DP döneminde, 1952 yılında kurulmuştur. 1960'dan sonra, "partiler üstü politika" adıyla "Amerikan modeli" sendikacılık anlayışını benimseyen Türk-İŞ, AID kanalıyla yapılan bağışlarla ayakta durmuştur. Kökeninde, "Amerikan model sendikacılık" ve kasasında "AID Parası" yatan Türk-İŞ, bir süre sonra 1967 yılında önemli bir sarsıntı geçirdi.

TİP çevresinde yoğunlaşan sosyalist düşünceler, sendikal örgütleri de etkilemiş ve ilerici işçiler, 1967 yılında "Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu"nu kurmuşlardır. 1967 yılı, Türk sendikacılık tarihinin, "altın harflerle" yazılacak en önemli tarihidir.

AP ve CHP, 1969 yılına doğru Türkiye İşçi Partisi'ni parlamentoya sokan seçim sisteminde, işbirliği ile bir değişiklik yapmışlar ve "milli bakiye sistemini" kaldırmışlardı. Böylece işçi sınıfının yasal partilerine parlamento yolu büyük ölçüde tıkanmış oluyor ve toplum içindeki devrimci birikim sağlıksız kanallara doğru itiliyordu.

Demokrasinin en büyük gücü örgütlü işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, sendikalarda ve partilerde örgütlenir. İşçi sınıfının yasal partisi elbirliği ile yokedildikten sonra, "sınıf sendikacılığını" gün geçtikçe güçlendiren DİSK, çeşitli siyasal oyunlarla bölünmeye ve parçalanmaya çalışıldı. Bugün DİSK böyle bir tehlike ile karşı karşıyadır.

Bütün olumsuz koşullara karşın Türkiye işçi sınıfı, bugünkü dağınıklığı atlatacak ve siyasal partisiyle, sendikasıyla, Türk siyasal yaşamındaki yeri doldurulmaz ağırlığını dosta ve düşmana kanıtlayacaktır.

Ve o ölümsüz ozanımızın dizeleriyle seslenirsek;

"Ve elbetteki, sevgilim, elbet / dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya / dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle; işçi tulumuyla / bu güzelim memlekette hürriyet!.."

(Cumhuriyet, 1 Mayıs 1979)

DEVLET ÖFKESİ

Eskiler, "Öfke baldan tatlıdır" derler. İnsanlar gibi, devletler de öfkeli günler yaşarlar. Devlet öfkesinin en sert biçimi, "devlet terörü" ile yaşanır. Devlet terörü, faşizmin "oksijen çadırı" gibidir. Faşist devlet, ancak bu çadırda nefes alabilir. Böylece yaşamını uzatmaya çalışır.

Devlet, birtakım kişilere duyduğu öfkeyi, Ceza Yasası'nı yüzüne yelpaze yaparak dindirmeye çalışır. Suçlar için cezalar biçilir; bu cezalar, bu öfke seli içinde kendi boyutlarını aşar, hukuk hukuk olmaktan çıkar. Bu öfkenin rüzgarı ile kendi özüne ve amacına yabancılaşır.

Aradan zaman geçer. Zaman öfkeyi dindirmiştir. Aynı davalar, aynı yargıçlarca bir kez daha incelense, eminim ki başka

başka sonuçlara ulaşılır. Çünkü, artık hukuk üzerindeki öfke bulutları dağılmış, hukuk yeniden kendi kabuğuna çekilmiştir.

27 Mayıs İhtilali'nden sonra kurulan Yüksek Adalet Divanı'nca, Demokrat Parti yöneticileri ve milletvekilleri ağır cezalara çarptırıldılar. Bu cezaları veren yargıçlardan biri, aradan on yıl geçtikten sonra, "Biz DP'nin devamıyız" diyen AP'ye kaydını yaptırıverdi. O günlerin hızlı ihtilalcilerini bugün AP'ye girerken görmüyor muyuz?..

En yakın örneği, Hava Kuvvetleri eski Komutanlarından Emin Alpkaya... Tarih yapraklarında Alpkaya'nın Cunta toplantılarında imzaladığı "ihtilal protokolleri" var. İşte o günlerin devlet öfkesini taşıyanlardan biri sivil, biri asker iki görevli! "AP'ye giren Yassıada yargıcı kimdi" diye merak edenleriniz olursa, bu yargıcın da adını verelim: Yargıtay eski Başkanlarından Ferruh Adalı.

12 Mart döneminde devlet öfkesi, getirdiği bütün acılar, kabalıklar ve sapmalarla birlikte yaşandı. Örneğin Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının suçları ölüm cezasını gerektiren suçlar mıydı? Değildi! Gezmiş ve arkadaşlarının eylemleri, olsa olsa, Anayasayı değiştirmek için silahlı örgüt kurma ile ilgili suçlardandı. Bu suçların Ceza Yasası"ndaki yeri, 168 ve 169'uncu maddelerdi. O günlerin devlet öfkesi, bunları görmezlikten geldi ve gencecik çocukların boyunlarına idam kementleri dolandı.

Gezmiş ve arkadaşları, ölüm cezasını gerektiren 146'ncı madde yerine, 168 ve 169'uncu maddelerden yargılanmış olsalardı; kim ne derdi?! Ne diyebilirdi?..

- Atın, asın, kesin, vurun, mahkum edin...

Bunlar, devlet öfkesiyle gelen ve hukuk kalıplarını zorlayan siyasal tepkilerdir. Bu tepkilerin ne gibi olaylara yol açtığını, her gün yaşayarak görüyoruz.

Olgun insanlar, öfkelerine yenik düşmezler. Güçlü devletler de devlet öfkesinden sıyrılıp, geçmişin deneyleriyle günümüzün sorunlarını çözmeye çalışırlar.

Bunalımlı günler yaşıyoruz. Böyle günlerde ceza yasalarını açık arttırmaya çıkarmak, kimseye yarar sağlamaz. Çünkü, siyasal davalar, ceza hukuku için hep ama hep "kötü kılavuz" olmuşlardır.

"Devlet öfkesi", biraz da "devletin aczi" demek değil midir?

(Cumhuriyet, 3 Mayıs 1979)

GÖRÜNÜŞ

Türkeş, bir erken seçim öneriyor. AP çevrelerinde de bu görüş yaygın. Fakat erken seçim kararını nasıl alacaklar, bütün sorun bu.

Erken seçim için iki yol görünüyor: Birincisi, ülkedeki bunalımın doruk noktasına çıkması, bu arada hükümetin düşürülmesi ve birtakım zorlamalarla "geniş tabanlı" bir hükümet oluşturarak, bu hükümetin ülkeyi erken seçime götürmesi.

İkinciyol, Anayasa'nın 108'inci maddesinde gösteriliyor. 108'inci maddeye göre, on sekiz ay içinde iki hükümet güvensizlik oyu ile düşer, kurulacak yeni hükümet de güvenoyu alamazsa, erken seçim yolu açılır. Nasıl açılır? Güvenoyu alamayan hükümetin Başbakanı, Cumhurbaşkanı'ndan seçimlerin yenilenmesini ister. Cumhurbaşkanı, meclislerin başkanlarına danışarak seçimlerin yenilenmesine karar verir.

Bu maddenin işletilebilmesi için önümüzde iki ay var. AP, CHP milletvekillerinden beşine çengel atmışsa, bu yolun deneceğinden kimsenin şüphesi olmasın.

Önümüzdeki günlerin önemi bu nedenle daha da artıyor. AP ve MHP, yapılacak bir erken seçimden sonra, beraberce hükümet kurma planları yapıyorlar. MSP şimdilik bu devrenin dışında gibi görünüyor. Erken seçimden sonra söz konusu olan, "Üçüncü MC" değil, AP-MHP ortaklığıdır.

Hükümeti devirmek için şimdiye kadar birçok yola başvuruldu. CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, hükümetten ayrılırken, bazı bağımsız bakanları peşinden sürüklemeyi umuyordu. Bunu başaramadı.

Birtakım karanlık güçler, Kahramanmaraş soykırımından sonra hükümetin düşeceğini düşünüyorlardı. Hükümet bu oyuna karşı da direndi. Bunu, Allende benzetmeleriyle, "esnaf direnişleri" izledi. Bu direniş girişimi kısa zamanda geri püskürtüldü. Oyun bu kez de tutmamıştı.

Bu olayları, hükümetin içinde altı bakanın "muhtırası" izledi. Altılar olayı, Başbakan Ecevit tarafından tatlıya bağlanır gibi görünürken, üç CHP milletvekilinin partilerinden ayrıldıktan öğrenildi.

Derken 1 Mayıs olayı ile karşılaşıldı. DİSK ve Türk-iş, hükümetin en önemli destek kaynaklarından ikisiydi. Türk-iş se-

çimlerini, AP-MHP desteğindeki sağ kanat kazandı. Sosyal Demokrat sendikalar yenik düştü. DİSK, önce kendi içindeki kapışmayla sarsıntı geçirdi, arkasından 1 Mayıs inatlaşması DİSK yöneticilerini, arkasından da, TİP ve TSİP Genel Başkanlarını cezaevine yolladı.

Hükümetin ve CHP'nin sendikalarla ilişkileri nasıl yürütülüyordu? Böyle bunalımlı dönemlerde, iki büyük işçi kuruluşunun desteği, hükümetin can damarlarından biri olarak görünmesi gerekirken, bu ilişkiler, akılalmaz bir savsaklamayla bugüne kadar getirildi!..

Bu oluşum içinde, altının önemle çizilmesi gerekli olaylardan biri, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın silah kaçakçılarını gözaltına almış olmasıdır. Bu olayın hiç umulmayan siyasal yansımaları olabilir. Önümüzdeki günlerde terör, gizli güçlerce hiç umulmadık odaklara sıçratılabilir. Silah kaçakçıları çeşitli kurumlar içinde ve dışındaki uzantılarını bugünlerde "seferber" etmezlerse, ne, zaman edeceklerdir?

Güç günlerden geçiyoruz. Böyle günlerde demokratik güçler arasında tam bir dayanışma gereklidir. Bu dayanışma, 1 Mayıs olayı ile büyük ölçüde sarsılmış gibi görünüyor. Bu yarayı kısa sürede sarıp, işçi sınıfımızı tek bir bütün olarak örgütlemek, sağduyunun ve devrimci sorumluluğun gereği değil midir?

CHP ve DİSK arasında kopma noktasına varan ilişkilerin onarılması, DİSK üst yöntemi kadar hükümetin ve CHP yöneticilerinin de kaçınılmaz görevleridir. Hükümet ve CHP, şimdiye kadar pek kanıtlayamadığı uyanıklığını bundan sonra da kanıtlayamazsa, "vakit" gerçekten geçmiş olacaktır.

(Cumhuriyet, 4 Mayıs 1979)

FEYZİOĞLU VE YOLSUZLUK

CGP Genel Başkanı ve 13 AP'li milletvekili, bir gensoru önergesi vererek, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın Bakanlık'tan ayrılmasını istediler. Feyzioğlu, "Söz konusu Bakan'ın yerinde oturmasına razı olmak, yolsuzlukların örtülmesine yardımcı olmak demektir" diye, görüşünü de açıklamış bulunuyor.

Buraya bir nokta koyarak, Feyzioğlu'na, CGP'li Başkan Mehmet Altmışyedioğlu'nun da imzaladığı mobilya yolsuzluğuna ilişkin TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonu raporundan kısa alıntılar yapalım. Raporda, yolsuzluk ortaya çıkarıldıktan sonra. Başbakan Demirel ile Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon ve Ticaret Bakanı Halil Başol'un olayı örtbas etmek istedikleri şöyle anlatılmaktadır:

- Başbakanın konu ile ilgili kendi Bakanlıklarına soruşturma yapılması için talimat verirken koalisyon ortağı fakat başka bir partiye mensup bir bakanın bulunduğu ve yolsuzluk ile çok yakından ilgili olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na araştırma yapılması için talimat vermemiş olması dikkat çekicidir. Demirel görevini yerine getirmemiştir. Sözde araştırma ve soruşturma talep etmiştir. Olayı açıkça örtbas etmek istemiştir. Araştırma yapanları etki altında bırakacak şekilde görevini suiistimal etmiştir. Olayın özünü red ve inkar yoluna sapmıştır. Yolsuzluğu tesbit eden ve Ticaret Bakanı'na bildiren Müsteşar Şeref Durugönül'ü, 10 gün sonra görevinden alan kararnameyi imzalamıştır. Yine yolsuzluğu tesbitinde olumlu çalışmaları görülen Bern'deki Ticaret Ataşeliği memurlarından Tarık Celal Güven de aynı şekilde görevinden alınmıştır. Bu iki görevden alma da sayın Başbakanın imzaladığı kararname ile olmuştur...

Anımsarsınız, arkadaşımız Altan Öymen ile birlikte bu konunun incelenmedik yanını bırakmamış; bütün belgeleri gazetemizde tek tek yayınlamıştık. Bu belgelerde, Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon'un yolsuzluğu örtbas etmek için ne yollara başvurduğu, sıcağı sıcağına açıklanmıştı.

Feyzioğlu, o günlerin hükümetinde, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olarak Demirel'lerle, Ergenekon'larla, Ticaret Bakanı Halil Başol'larla birlikte ortak sorumluluk paylaşmaktaydı. Bugün Feyzioğlu, hakkında gensoru verilen bir bakanın bakanlık yapmasında sakınca görüyor. Peki, dün mobilya yolsuzluğu ortaya serilmişken, aynı tür sakıncaları Demirel için, Ergenekon için, Halil Başol için niçin aklına getirmemişti acaba?

Feyzioğlu, SSK'da arsa satışı ile ilgili söylentileri gensoru önergesine dönüştürerek parlamentoya getiriyor. Biz, aynı İşgüzar'ın Bakanlığında, Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nün Sakarya ilinde almak istediği bir taşınmazla ilgili söylentileri belgeleyip, kamuoyuna sunduk.

Feyzioğlu, İşgüzar ile ilgili yolsuzluk söylentilerine dört elle sarılıyor ve diyor ki, "Siyasi maksat ayrılığı yolsuzluklarla mücadelede söz konusu olmamalıdır." Öyleyse diyoruz, "Alın size başka dosyalar. Bunlarla da ilgilenin!"

Önceki gün Feyzioğlu ile parlamento kulisinde ayaküstü bu konuları tartıştık. Kendisine "Siz yolsuzluklarda siyasal maksat ayrılığı güdüyorsunuz" dedim. Ve elimdeki dosyaları kendisine sunacağımı söyledim. Bu dosyaların kimlerle ilgili olduğunu söyleyince de hemencecik yanımızdan uzaklaşıverdi.

Bu dosyalar, Feyzioğlu ile doğrudan doğruya ilgili değildir. Fakat, işine gelince sık sık "Tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı" diye sesini titrete titrete gözyaşartıcı konuşmalar yapan Feyzioğlu, bu dosyalar karşısında göreceksiniz "süt dökmüş kedilere" dönecektir.

Sunuyorum:

Dosya bir: Denizcilik Bankası'nın Çavuşoğlu-Kozanoğlu İnşaat ve Taahhüt Limited Şirketi aleyhine açtığı 791 milyon 469 bin 602 liralık dosya! Konu, Pendik Tersane inşaatı ile ilgilidir. Olay, İstanbul Beşinci Ticaret Mahkemesi'nin 978/733 sayılı dosyasıyla izlenebilir.

Dosya iki: Kadıköy Küçükbakkalköy, "Karaman Çiftliği"nin Hazine'ye geçmesi gerekirken, bu çiftliğin, Fatma Melek Soyperi, Yorgi Anyondanis, Berkok Ziya İlkünsal, Salomon Benvesti tarafından kimlere, hangi milliyetçi vatandaşlara kaç lira karşılığı satıldığı, bu Hazine arazisinin kaç milyar lira ettiği, bu çiftlik üzerindeki mülkiyet hakkının kimler adına kayıtlı olduğu çok ama çok ilginç bir konudur. Bu konu, Yargıtay İkinci Hukuk Dairesi'nin 973/5941/6777 sayılı dosyasından kolaylıkla izlenebilir.

CGP Genel Başkanı, "tüyü bitmemiş yetimlerin hakkını" savunuyorsa, buyursun! İşte meydan!

Fakat göreceksiniz, kılını kıpırdatmayacaktır Çünkü yolsuzluk dosyaları içinde yalnızca kendi siyasal çıkarına uygun düşeni izler; şu sunduğumuz dosyalardaki Hazine çıkarlarını savunmaya da gücü yetmez.

(Cumhuriyet, 5 Mayıs 1979)

TOPRAĞIN ALTI...

"Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Kanun", önümüzdeki günlerde Anayasa Mahkemesi"nde görüşülecektir. Bu yasa ile ellerinden işletme hakkı alınan madenciler, kapı kapı dolaşarak yasanın iptal edilmesi için çalışmaktadırlar. Madencilerin çaldıkları kapılar arasında, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde adı solcuya çıkmış bir medeni hukuk profesörü de vardır. Bu hukuk profesörü, Anayasa Mahkemesi"ne sunulmak üzere hazırladığı raporda madencileri çok sevindirmiştir.

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde açıkça, "Tabii servetler ve kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı devlete aittir" denmektedir. Karayolları, ormanlar, karasuları nasıl devletin "hüküm ve tasarrufu altında" ise, madenler ve petrol kaynakları da öyle devletin "hüküm ve tasarrufu" altındadır. Madenleri işletenler, bu madenler üzerinde "mülkiyet hakkı" sahibi değildirler. Bugüne kadar kullandıkları hak, idarece verilen, işletme ve arama hakkıdır. İdare, verdiği bu hakkı tazminat ödeyerek her zaman geri alabilir. Konu bu kadar basittir.

Öyledir ama, madenciler bu işin peşini kolay kolay bırakmazlar. "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Kanun"; maden işletme hakkını kullananların yaklaşık beş milyar liralık kazançlarını ellerinden almaktadır. Bırakırlar mı bu kârı?.. Bırakmazlar ve akla gelen ve gelmeyen bütün kapıları zorlarlar.

Yolsuzluklar konusunda, "tüyü bitmemiş yetim edebiyatı" ile yolsuzluk önergeleri veren CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, çalmadık kapı bırakmayan madencilere ve bu madencilere bol ücret karşılığı raporlar veren adı solcuya çıkmış medeni hukuk profesörüne bir selam gönderip, bütün belgeleriyle elimizde bulunan bir maden dosyasına kısaca göz atalım:

Manisa ili içinde maden işletme hakkı kullanan "Ege Madencilik A.Ş." kendisine tanınan alan dışına çıkıp, devlet üzerine kayıtlı arazi altında, 1975 ve 1976 yıllarında tam 814 bin 206 ton maden kömürünü çıkarıp satmıştır. Yapılan araştırmalar ve saptamalar, söz konusu şirketin, en azından ikiyüzkırkdört milyon yüzatmışbirbin sekizyüz lira haksız kazanç sağladığını ortaya koymuştur.

244 milyon, iyimser bir rakamdır. Çünkü bu rakam, kömürün tonunun 300 lira olduğu varsayımından hareket edilerek saptanmıştır. Oysa, bilindiği gibi madenciler, kömürü bu rakamın çok üstünde bir fiyata satmaktadırlar. Elde edilen kazanç, ikiyüzkırkdört milyonun çok üzerindedir.

Hani ne derler?

- Devlet malı deniz...

Madenlerin özel ellerde kalması, birçok sakıncanın yanında böyle haksız kazançları da beraberinde getirmektedir. Bir çırpıda, devletin kömüründen bu kadar milyon kazanılacak ve bir Allahı'n kulu çıkıp "Ne oluyor, kimin parası bunlar" diye sormayacak. Sorunca da, kızılca kıyamet kopacak.

Bu gibi konuları ortaya attınız mı, "Vay mülkiyet hakkı, komünizm tehlikesi" gibi sözlerle saldırıya geçiverirler. Çünkü birtakım kişilerin devlet eliyle zengin edilmeleri "milliyetçilik" sayılır. Bu haksız kazanç kapılarını kapatmaya kalktınız mı, "Kahrolsun komünistler" diye bağırıp, çağırırlar.

Ve sonra işin edebiyatına gelince bunlarla kimse yarışamaz:

- Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker...

Kurtuluş Savaşı'mızda, "Bu topraklar için toprağa düşen asker" bu toprakların birtakım kimselerce har vurulup harman savrulması ve milyonlarca lira haksız kazanç sağlanması için mi şehit düşmüştü?..

(Cumhuriyet, 6 Mayıs 1979)

IMF DERKEN...

Devletlerin bağımsızlığı, birbirlerinin içişlerine karışmamalarını gerektirir. Bir ülkenin nasıl, ne yollarla, ne gibi yöntemlerle yönetileceğine, ancak o ülkenin yöneticileri karar verir.

Anayasamızın önsözünde bu ilke, "Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış olan" diye tanımlanmıştır. Hukuk ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri'nde kamu hukuku derslerinde devleti devlet yapan öğeler ve koşullar anlatılırken, "hükümranlık hakkı", yaldızlı sözcüklerle süslenir.

Bir de yaşanan gerçek var. Yaşanan gerçek, ülkelerin içinde bulundukları siyasal ve ekonomik koşullardır. Sözü uzatmadan

somut örnek verelim: Uluslararası Para Fonu'nun önerileriyle, devletlerin birbirlerinin içişlerine karışmama ilkesini bir arada düşünebilir misiniz hiç?

Buna hemen:

- Efendim IMF bir devlet değildir ki... gibi bir yanıt bulunabilir belki. Fakat gerçeğe biraz daha yakın mercekle bakarsanız, NATO'su, IMF'si, Dünya Bankası, Batı bankaları ve silah ambargosu ile bir bütün olan siyasal ve ekonomik ilişkiler karşısında, "hükümranlık hakkı"nın ne anlama geldiğini çok daha iyi anlarsınız.

Anayasamız, 41. maddesiyle sosyal ve kültürel kalkınmanın "Plan" gereğince yürütüleceğini yazmaktadır. 77 sayılı "Uzun Vadeli Planın Yürürlüğe Konması Ve Bütünlüğünün Korunması Hakkındaki Kanun", kalkınma planlarının TBMM'ce nasıl görüşülüp kabul edileceğini kurallara bağlanmıştır.

IMF yetkilileri ara sıra Ankara'ya uğrayıp:

- Paranızın değerini düşürün, KİT'ler de çok zarar ediyor... gibi istek ve zorlamalarda bulunmaktadırlar.

Siz artık burada istediğiniz kadar planlı kalkınma ilkesinden, Anayasa'dan, 77 sayılı yasadan, plan bütünlüğünden, hükümranlık hakkından söz edin. Eloğlu azrail gibi başımıza dikilmiş duruyor:

Yoksa para vermem!..

Türkiye kısa ve uzun süreli borçlarla gırtlağına kadar batağa sokulmuş bir ülkedir. IMF yeşil ışık yakmazsa Batı bankaları kesenin ağzını açmaz; Batı bankaları para vermezse Türkiye örneğin yurtdışından benzin ve motorin getiremez; benzin ve motorin gelmeyince kuyruklar uzar; kuyruklar uzayınca bunun siyasal yansımaları olur. Altılar muhtıra verir, Üçler istifa eder, direnişler başlar.

Bir kısır döngü ki, sormayın gitsin...

Diyelim ki, IMF yeşil ışık yaktı, Batı bankaları da oluk gibi para akıttılar, Türkiye döviz darboğazını aştı, bu borçlar; bu krediler Türkiye'yi bir süre sonra aynı açmazlara sürüklemeyecek midir?

Bu, "bugünü kurtarma politikası"dır. Türkiye'nin bu açmazlardan kurtulması, yapısal değişikliklere ve köklü dönüşümlere bağlıdır. Yapısal değişiklikler bugünkü, bıçak sırtındaki hükümet çoğunluğu ile yapılamaz.

İçinde bulunduğumuz bunalım, Anayasal düzeni altüst etmiştir. Bağımsızlıktan, içişlerine karışmama ilkesinden söz etmenin olanağı yoktur. Türkiye, tam bir bağımlılık kıskacı içindedir

Türkiye bu noktaya birdenbire gelmedi, birtakım iç ve dış güçler ülkemizi adım adım bu batağa sürüklediler.

Günlük kısır tartışmaların üzerine çıklp, yapısal değişiklikler ve dönüşümler üzerinde durmak ve çözüm yollarını açık yürekle ortaya koymak gerekiyor.

"Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış olan" şu koskoca Türkiye'yi, avuçiçi kadar ülkelerden borç istemeye sürükleyen "sistem", Türkiye'nin ve onurlu halkımızın "kara yazgısı" değil de nedir?.

(Cumhuriyet, 7 Mayıs 1979)

DERSİMİZ: SİYASET...

Millet Meclisi'nde, Sosyal Sigortalar Kurumu'nca Malatya'da satın alınan bir arsa ile ilgili yolsuzluk söylentileri bugün bir gensoru önergesine bağlanıyor. Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkındaki gensoru önergesi, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu tarafından veriliyor.

"Yolsuzluk önergeleri" deyince, Demirel ailesi ile ilgili yolsuzluk söylentilerini anımsamamak olanaksızdır. Nasıl anımsamazsınız kl... Bu ailenin pek sevgili yeğeni, peşine taktığı sahtecilik davalarıyla, İsviçre'de, ünlü dolandırıcı Mıgırdıç Şellefyan ile birlikte dolaşmaktadır!

Demirel ailesiyle ilgili soruşturma önergeleri, ilk kez 1970 yılında CHP Nevşehir Milletvekili Selahattin Hakkı Esatoğlu ve Çorum Milletvekili Cahit Angın tarafından verilmiştir. Demirel ailesiyle ilgili ikinci soruşturma önergesinin sahipleri ise Demokratik Parti Trabzon Senatörü Ömer Hocaoğlu ve Konya Milletvekili Özer Ölçmen'dir.

Demirel ailesiyle ilgili soruşturma önergesi sahibi Trabzon Senatörü Ömer Hocaoğlu, verdiği bu önergeyi tutanaklarda unutup, hakkında soruşturma açılmasını istediği Demirel ile öpüşerek ve koklaşarak AP'ye girmiş; MC hükümetleri döne-

minde de TPAO Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı alıp oturmuştur. Oturur efendim: "Siyaset" bu!..

Önergeler gereği kurulan, "Soruşturma Hazırlık Komisyonları"; Demirel hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varmışlardır.

Her iki önerge, Demirel ailesinin haksız kazancını tek tek belgelere dayanarak ortaya koymuş, ne yazık ki bu yolsuzluk dosyaları AP milletvekillerinin oylarıyla görmezlikten gelinebilmiştir. Bu soruşturmalar açılabilseydi, demokrasimiz çok ağır bir yükten kurtulmuş olacaktı. Ama olmadı; "Siyaset" bu!

CHP Milletvekilleri Esatoğlu ve Cahit Angın'ın önergeleri sonucunda kurulan soruşturma hazırlık komisyonunun ne gibi tartışmalara yol açtığını bir çoğumuz anımsar:

Demirel ailesine verilen kredileri, Hacı Ali Demirel'e yok pahasına satılan Devlet Demiryolları arsaları tek tek incelemek zorunda olan komisyon çalışmaları, "Efendim, bu konuda yayım yapan gazeteler hakkında dava açılmıştır. Öyleyse, Anayasa'nın 132'nci maddesi gereğince komisyon görev yapamaz" diye engellenmiştir.

İkisi milletvekili, biri senatör üç AP'li, Mazhar Arıkan, Ahmet Çakmak ve Yiğit Köker tarafından verilen bu önerge Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısında sert tartışmalara yol açmıştı. AP'li parlamenterler, Demirel hakkında soruşturma yapan komisyonun çalışmalarını engellemek için "Dava açıldı biz görev yapamayız" gerekçesine sarılmışlardı. Sarılırlar efendim, "Siyaset" bu!..

AP'lilerin bu engelleme çabalarına karşı, CHP ve CGP'li parlamenterler şiddetle karşı çıkmışlardı. CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, birkaç kez söz alarak AP'lilerin engellemelerini kırmak; böylece Başbakan Demirel'i, "kardeşlerine çıkar sağladığı savıyla Yüce Divan önüne çıkarmak" için çabalayıp duruyordu. Yapar, "Siyaset" bu!..

AP'lilerce verilen, "Bu konu hakkında dava açılmıştır. Görülmekte olan bir dava hakkında Meclis'te görüşme yapılamaz. Komisyon çalışmalarını mahkeme sonuna kadar erteleyelim" yolundaki önergeleri oylanmış ve kabul edilmişti.

CHP ve CGP Grupları, TBMM birleşik toplantısında alınan bu karar aleyhine Anayasa Mahkemesi"ne başvurmuşlardı.

Anayasa Mahkemesi', söz konusu kararı iptal edince, komisyon çalışmaları kaldığı yerden başlamıştı.

Komisyon, dörde karşı altı oyla aldığı kararla Demirel ailesinin haksız kazançlarını hasıraltı etti ve bu olay böylece kapatılmış oldu. Kapatılır efendim, "Siyaset" bu!.

Sonradan bu konu birçok çevrede tartışma konusu yapıldı. Daha sonra AP'ye giren Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanı Ali Elverdi, bir kararında bu olayı, "26 milyonluk birader yolsuzluğu söylenti ve çalkantılarının ve bu şayiaların gün ışığına çıkması yolundaki çabaların baltalanması, engellenmesi yolundaki ayak oyunları" diye tanımladı. Tanımlar efendim, "Siyaset" bu!..

Ve "Yakınlarına haksız kazanç sağladı" savıyla Demirel'i Yüce Divan'a göndermek için çabalayıp çırpınan CGP Genel Başkanı Feyzioğlu da, 31 Mart 1975 günü kurulan MC hükümetinde, dün suçladığı Süleyman Demirel'in yanına Başbakan Yardımcısı olarak ilişiverdi! İlişir efendim, "Siyaset" bu!..

Eeee, beyim; işte bizde böyledir "Siyaset" dediğiniz oyun...

(Cumhuriyet, 8 Mayıs 1979)

CEVAP

Bay Mumcu, yazılarınızda sergilediğiniz üslup ve seviye karşısında sizi artık muhatap olarak almam mümkün değildir. Bu düşünce ile, açıklamalarımı ihtiva eden yazımı Genel Yayın Müdürünüze yolladım. Yayınlamayı reddetmesi üzerine de adli mercilere başvurarak Cumhuriyet okuyucularına şahsımızla ilgili gerçekleri aksettirmeyi vazife bildim.

Yargıya intikal etmiş bir konuda gene bu sütunların misafiri olmak zorunda kalmayacağımı umuyorum.

1- Hissedarı bulunduğum şirketler ve banka hesapları, Tercüman Gazetesi dahil olmak üzere tek tek defalarca kontrol ettirilmiştir. Çekinilecek hiçbir karanlık işimiz, hesap veremeyecek hiçbir noktamız yoktur. Olsaydı, hadisenin üzerine bu kadar büyük bir titizlikle yürümez, olayları deşmek yerine örtbas etme yolunu seçerdim.

2- Bankalar Kanunu'nun 38. maddesine, son günlerde farklı bir yorum getirilmiş ve mevcut uygulama birden bire değişti-

rilmek istenmiştir. Maliyenin bu yeni yorumda ısrar etmesi halinde, hemen hemen hiçbir müessese ayakta kalamayacak, fabrikalar birbiri ardından kapanacaktır. Maliye Bakanı ile yapılan son toplantıda bu durum, Sayın Müezzinoğlu'na bankacılar tarafından anlatılmıştır.

Şu hususu da belirtmeden geçemeyeceğim: Şahsımla ilgili iddialar, %90 hissesi Avrupa'daki işçilerimizin ve sadece % 4'ü benim olan Meriç Tekstil'e açılan krediler sebebiyle ortaya atılmıştır. Gerçekten 6000 ortaklı bir işçi kuruluşu olan bu fabrika, yurt dışında çalışan işçilerimizin iştirakleri ve benim önderliğimle, devletin bir tek kuruş dövizini harcamaya lüzum kalmadan kurulmuş ve 1978 sonuna kadar 15 milyon 788 bin 451 dolarlık ihracat yapmıştır. Meriç Tekstil'in aldığı her kredi tamamen benim şahsi riskim altındadır. Çok küçük bir paya sahip olmama rağmen her türlü maddi sorumluluk benim omuzlarıma yüklenmiştir. Bankaların karşısında sadece hissem kadar değil, bütün varlığımla tek başıma ben kefilim.

Ne garip bir tecellidir ki, yurt dışındaki emekçilerimizin alın terlerini, tamamiyle onların ve yurdun menfaatleri doğrultusunda değerlendirmiş olmam ve bu yolda mali imkanlarımı da kefil sıfatıyla riske etmiş bulunmam, emekçiler adına yazdığını iddia eden bir kimse tarafından, ayıbım olarak ileri sürülmektedir. Meriç Tekstil'in aldığı krediler, bana açılmış bir kredi gibi işlem görmüş ve ilgili bulunduğum diğer şirketlere verilmiş sınırlı kredilerle birleştirilerek limit aşımı olduğu iddia edilmiştir.

3- Vergi meselesine gelince. Tercüman Gazetesi, son 10 yıl içerisinde 1976'ya kadar hep kar etmiş ve kanunların gerektirdiği vergiyi ödemiştir. Son yıllardaki zararımız ise, en modern basın tesislerini İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da kurmuş olmamızdan ileri gelmiş ve bu yüzdendir ki bilançoda kâr görülmemiştir.

Tercüman gazetesi son 3 yılda, bu yeni yatırımları sebebiyle gelir vergisi ödeyemezken, Bay Mumcu'nun yazısında adı geçen hissedarı olduğum şirketlerin sadece bu yıl ödeyeceği vergiler, 100 milyon liranın üzerindedir.

Bu vesile ile gazete sahipliği-işadamlığı ilişkisine de işaret etmek isterim. Çağımızda, batının büyük gazeteleri ve yayınevlerinin yanısıra, Türkiye'deki bütün büyük gazetelerin sahipleri

çeşitli sanayi ve hizmet teşebbüslerinin kurucuları ve ortaklarıdır. Hatta aynı gerçek, gene batının ve ülkemizin büyük gazetelerinin yöneticileri için de söz konusudur. Bu durumda benim işadamlığımın da yadırganacak bir yönü olmamak gerekir.

Yukarıda da belirttiğim gibi, büyük yatırımlar sebebiyle, üç yıl TERCÜMAN kâr edememiş, gelir vergisi ödeyememiştir. Ama, hissedarı olduğum diğer şirketlerle devlete "vergi borcumu" ödeyebilmiş, ülkeme katkıda bulunabilmiş olmanın huzuru içindeyim.

4- Merakınızı gidermek bakımından şunu da ilave edeyim ki; benim Kızılay'ın aş ocağında hoşaf yediğim yıllarla bugün arasında aşağı yukarı 30 yıl geçmiştir.

Siz bana acaba 30 yıl önce 30 tane milyoner adı sayabilir misiniz ki, Türkiye'de o günden bu yana binlerce misali olan milyoner içinde, yalnız beni yadırgıyor ve hedef alıyorsunuz?

Bu da sizin özel kasıt ve maksadınızı ortaya koymuyor mu?

Amasya'nın bir dağ köyünden, bugün bulunduğum noktaya tırmanmış olabilmek, Türkiye'de ve dünyanın diğer hürriyetçi demokrasilerinde, örneği pek çok olan bir olaydır. Teşebbüs gücü ve güçlükler karşısında yılmadan çalışmayla, binlerce kişi sıfırdan ilk adımı atarak başarılı iş grafikleri çizmişlerdir.

Kemal ILICAK

(Cumhuriyet, 9 Mayıs 1979)

SAĞI, SOLU...

Mersin Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Halit Velioğlu'nun, evine yapılan baskın sonunda vurularak öldürülmesi, giderek canavarlığa dönüşen kanlı saldırıların alçakça örneklerinden biridir.

Ülkemizde kanla beslenen cinayet şebekeleri, ne yazık ki, ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşmaktadırlar. Bu kanlı çetelerin iğrenç maşaları mahkemeler önüne getirilmiş; ancak bu çeteleri yönetenler, bugüne dek gün ışığına çıkarılamamıştır.

Terör, bugünün olayı değildir. Terör, yıllardır ülkemizde kol gezmekte ve birtakım siyasal güçlerce desteklenmektedir. Terörist için, "sağcıdır, solcudur" ayırımı yapılmaz. Kanlı teröristlerden bir kısmı "Bunlar bizdendir, bunlar milliyetçi çocuklardır" diye sırtları sıvazlanmış, yalnızca sol görüntülü teröristler suç çemberleri içine alınmışlardır.

Ölen ve öldürenlerin kimliklerinden çok, başvurulan yöntemlerin alçaklığı ve iğrençliği üzerinde durulması gerekirken, değer yargılarımızı, ölen ve öldürenin siyasal yapısına göre oluşturursak, terörizme kol kanat geriyoruz demektir.

Terörizmin ülkücüsü de devrimcisi de aynı suç zincirinin, aynı ihanet zincirinin birbiriyle bağlantılı halkalarıdır.

***

Sayın hoşaf milyoneri,

Önceki gün bu köşede değişik bir "seviye ve üslup" sergilendi. Cumhuriyet okurları, böylece işadamı Bay Ilıcak'ın bankalardan "limit dışı" krediler aldığını köşe döndüren gazetesinin beş kuruş vergi vermediğini, aşevlerinde yediği "hoşaf" ile bugünkü serveti arasındaki "diyalektik" ilişkiyi, "sahibinin sesinden" öğrenmiş oldular. Kendisine okurlarım adına teşekkür ederim.

1- Ilıcak, ortağı olduğu şirketlerin birçok kez denetimden geçtiğini, hiç bir karanlık işi olmadığını ileri sürmektedir. Bunu bilemem. Benim bildiğim, Ilıcak'ın ortağı olduğu "Tarımsan" şirketinin depolarında bulunan kaçak lastiklerle ilgili soruşturmaların henüz yeni başladığıdır.

2- Ilıcak, "yüzde 90'ı Avrupa'daki işçilerimizin ve sadece yüzde dördü benim olan Meriç Tekstil" diye tanımladığı şirkete verilen "limit dışı kredilerle" ilgili soruşturmaların varlığını kabul ediyor, ancak bankalar kanununun 38'inci maddesi ile ilgili uygulamaları eleştiriyor. Türk Ticaret Bankası, Yapı ve Kredi Bankası ve Anadolu Bankası'nın "limit dışı kredilerin" bir kısmı Ilıcak'ın, kuruluşunda 26 milyonluk pay ile ortak olduğu Meriç Tekstil'e, bir kısmı da ortağı olduğu öteki şirketlere, örneğin Tarımsan'a, Tercüman-Ter-Oto'ya, Mistaş'a ve Aktaş'a açılmıştır. Toplam 364 milyonluk kredinin 79 milyonu "limit dış"ı yani yasadışıydı.

Ilıcak şimdi, Meriç Tekstil reklamına sığınarak, "Bu krediler Meriç Tekstil'e gitti" demek istiyor. Türk Ticaret Bankası ile Yapı ve Kredi Bankası'nın, içinde Meriç Tekstil'in de bulunduğu Ilıcaklı şirketlere açtığı kredilerin toplamı 313 milyon liradır. İçinde Meriç Tekstil'in bulunmadığı, öteki Ilıcaklı şirketler, Tercüman-Ter-Oto, Tarımsan, Mistaş ve Aktaş şirketlerine Anadolu Bankası'nın açtığı 51 milyonun, limit dışı 36 milyonunu nasıl yorumlamalı? İyisi mi, bunun yorumunu, Ilıcaklar dolusu krediler veren Anadolu Bankası'nın eski Yönetim Kurulu Başkanı ve Tercüman Gazetesi Yazarı Osman Kibara bırakalım; daha "Kibarca" olmaz mı?

Ilıcak, 26 milyonluk "küçücük" bir kuruluş payı ile ortak olduğu Meriç Tekstil'in bütün sorumluluğunun kendi "omuzlarına yüklendiğini" ileri sürerek acı acı yakınıyor. Çok üzüldüm doğrusu... Bu konuda bir yardımım dokunmaz mı kendilerine acaba?..

Bir de "Bankalar kanununun 38'inci maddesiyle ilgili yeni uygulama böyle devam ederse, hiçbir müessese ayakta kalmaz"mış! Demek bu uygulama devam ederse, Ilıcak'lı müesseseler de ayakta kalamayacaktır. Ne diyelim! Allah göstermesin, böyle bir durumda Ilıcak'a "öğrenim derecesine uygun" bir iş buluruz hep beraber; hiç meraklanmasın! Aç kalacak değil ya?

3- Tercüman Gazetesi'nin geçen yıllarda ve bu yıl, yatırımları nedeniyle beş kuruş bile vergi vermediğini, bay Ilıcak, kendisi itiraf etmektedir. "Ama" diyor, "Öteki şirketlerin bu yıl ödeyeceği vergi 100 milyondur" Aman efendim, üç bankadan bir çırpıda 364 milyon kredi almışken, sayısını saptamakta güçlük çektiğimiz bunca şirketiniz yüz milyon vergi vermiş, çok mu?..

Sırası gelmişken Ilıcak'ın ortaklarından olduğu "Birlik Emlak ve İnşaat A.Ş." ile "TERSAN Sanayi ve Yatırım Geliştirme A.Ş."nin 1978 yılı içinde zarar gösterdiğini de -hani unutulmuştur diye- kısaca anımsatıverelim.

Hiç canım, "laf olsun" diye...

4- 1973 yılında yüzde 40 olan lastik dışalımındaki vergi oranı, nedendir bilinmez, bir kararname ile yüzde bire indirilmiş ve bu bol kazançlı ticaret dalı, Ilıcak'ın Abaruhlu, Morenolu, Mitranili azınlık ortaklarla oluşturduğu "TARIMSAN" şirketine nasip olmuştu. Ticaret Bakanlığı, aldığı bir kararla, TARIM-

SAN'a bu bol kazançlı ticaret yolunu kapatıverdi. Bakanlık, bundan böyle lastik dışalım izinlerini, bir devlet kuruluşu olan "PETLAS" şirketine verecek. İşte Ilıcak'ın kızgınlık nedenlerinden biri budur. Kendisini anlayışla karşılıyorum.

5- Ilıcak'ı sinirlendiren olaylardan biri, ortağı olduğu MİSTAŞ şirketinin, ünlü ITT şirketi uzantısı LMT şirketi ile yapacağı "telekomünikasyon" yatırımını konu alan yayınlardır. Bu yatırıma MİSTAŞ şirketinin ortak edilip edilmeyeceği, Ulaştırma Bakanlığı, PTT ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın ortak kararına bağlanmıştır. MİSTAŞ bu yatırıma giremezse Ilıcak milyonlarca lira kazançtan olacaktır. Bu konuda belki kulağına "kar suyu" kaçmıştır, ne bileyim ben! Dönülecek bir "köşe" eksik olsun efendim, ne çıkar?!

Uzun sözün kısası, Ben bay Ilıcak'tan bir küçük ricada bulunuyorum: Bir gün, Tercüman Gazetesi'nin sütunlarını bana açsın. Amacım, Ilıcak'ı okuyucularına iyice tanıtmaktır. Azınlık şirketlerini, lastik dışalımlarını, çokuluslu şirketlerle ilişkilerini, milliyetçiliğini, muhafazakarlığını, Tercüman okuyucusu bir de benim kalemimden okusun.

Cesaret bay Ilıcak, cesaret; şirketlerinizden başka kaybedeceğiniz neyiniz var, biraz cesaret!.

(Cumhuriyet, 11 Mayıs 1979)

SİSTEM SORUNU

SSK fonlarının özel bankalara yatırılması, böylece milyonlarca liranın özel bankalar eliyle kullandırılması, ülkemizdeki bankacılık sisteminin kimler yararına çalıştığını en açık biçimde ortaya koymaktadır.

CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, haklı olarak bu konuyu dile getirmekte ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nı bir de bu açıdan eleştirmektedir. Ama konu, kimin haklı kimin haksız olduğundan çok, bir "sistem" sorunudur.

SSK fonları konusu basında -bu arada köşemizde- eleştiri konusu olmuş, ancak o zamanların Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'ndan destek gelmemişti.

Bu konudaki en tutarlı çabayı, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan gösterdi. Dr. Sükan, sosyal güvenlik fonlarının kullanılış biçimiyle ilgili söylentiler üzerine soruşturma açılması için emirler verdi. Açılan bu soruşturmalar sürdürülmektedir.

Yapılacak iş, yolsuzluk söylentileriyle birlikte bankacılık sistemini ele almaktır. Dr. Sükan bunu yaptı. Hilmi İşgüzar'ın bakanlığı döneminde SSK fonlarının nerelerde tutulduğu ve bu bankalardan kimlere kredi olarak dağıtıldığı bir bir araştırılırken, daha da derine inilmeli, soruşturmalar, en az on yıllık bir dönemi de kapsamalıdır. Doğrusu bu değil midir?

Şu örneklere ne demeli?

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve Anadolu Bankası, MC döneminde bir özel haber ajansına ortak olmuşlardır. Bankacılıkla özel haber ajansının ne ilgisi olabilir? Bir devlet bankası ve bir bakanlık, ne amaçla bir özel haber ajansına sermaye yatırabilir?

Bu soruları hiç sormayın. Düzen böyledir! Bu özel haber ajansı, 1976 yılında 5.169.131 TL, 1977 yılında 1.848.083 TL. olmak üzere, iki yılda toplam 7 milyon 17 bin 214 TL zarar etmiştir. Zarar edince ne olur? Zararı ortaklar öder; yani, ortak olan Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile Anadolu Bankası öder. Böylece yurttaşların bankalarda biriktirdiği paralar, birtakım kişileri zengin etmeye yarar.

Bir banka, bir özel inşaat şirketine nasıl ortak olabilir? Olur efendim! Türkiye'de bankacılık düzeni budur. Bu konuları ortaya attınız mı, kızılca kıyamet kopar. Ellerine geçerseniz, sizi bir kaşık suda boğarlar. Feyzioğlu ile ara sıra tartışıyoruz. Kendisine söylüyorum, burada da yazıyorum. Bütün bu olayların üzerine bütün yolsuzlukların üzerine gidebiliyor musunuz?

Sorun bu. Türkiye'de bankacılık sistemi, halk yararına, devlet yararına yani baştan düzenlenmedikçe, bu gibi olaylara çok rastlarız.

Sizlere bir başka dosyadan söz edeyim:

"Tekniköz Mühendislik A.Ş" ve "Samtaş Saç Mamülleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.", Vakıflar Bankası Taksim Şubesi'ne başvurarak, 130 milyon liralık kredi isterler. Yapılan incelemeler sonunda bu iki şirketin ortaklarının ve yönetim kurulu üyelerinin aynı kişiler olduğu saptanmış, bu kredilerin bankacılık dilinde "dolaylı kredi" kavramına gireceği ilgililere bildirilmiştir.

Bunun üzerine, şirketlerin kredi isteminde bir değişiklik olmuş, "Samtaş A.Ş."ye 85 milyon tutarında kredi verilmesi, bankanın Taksim Şubesi'nin 26.6.1978 gün ve 333 sayılı yazısı ile Genel Müdürlüğe bildirilmiştir.

Genel Müdürlük, istenilen krediler karşılığında "teminat" gösterilmediği gerekçesiyle kredi istemlerini geri çevirmiştir. Bu konudaki yazı, Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü'nün 19 Eylül 1978 gün ve 45 sayısını taşımaktadır.

"Tekniköz" ve "Samtaş" şirketlerinin ortakları, CGP Genel Başkanı Feyzioğlu'nun akrabaları olan, Bedil N. Feyzioğlu, Feyzi Feyzioğlu ve Fevzi Feyzioğlu'dur.

Burada "herhangi bir yolsuzluk yapılmıştır. CGP Genel Başkanı Feyzioğlu'nun ilgisi vardır" gibi ucuz iddialarda bulunuyor değiliz. Amacımız bir sistemi ortaya koymaktır. Bu krediler, adı geçen şirketlere verilmiş olsaydı, SSK fonları Feyzioğlu'ların şirketlerine aktarılmış olmayacak mıydı? Bu dosyada herhangi bir yolsuzluk görülmüyor, fakat düzen acı acı sırıtmıyor mu?

Bankacılık sistemini kökünden değiştirmek, bıçak sırtındaki çoğunluğa dayanan bu hükümetin boyutlarını aşar. Ama sorun budur; sorun bankacılık sisteminin temelindedir,

Bilmem, anlatabiliyor muyuz?

(Cumhuriyet, 12 Mayıs 1979)

ÜSLER VE DIŞ YARDIM

Amerikan basını, Dışişleri Bakan Yardımcısı Christopher ile Başbakan Ecevit arasındaki görüşmelerin Türk-Amerikan ilişkilerinde uyuşmazlıkları gideremediğini yazıyor. Amerikan basınına göre uyuşmazlık konusu, Türkiye'deki Amerikan üsleriyle ilgili bir antlaşma karşılığı sağlanacak ekonomik yardım ile ilgilidir.

Yapılan yorumlar, Carter yönetiminin Sovyetler ile ABD arasında imzalanması beklenen (Stratejik Silahların Sınırlandırılması) SALT-2 antlaşmasından önce, İran'da kapatılan üsler yerine, Türkiye'de, özel gözleme araçları ile donatılan iki askeri üssün açılması için sabırsızlandığı yolundadır.

Amerikan basını, İran'daki Amerikan üslerinin kapatılmasından sonra, Türkiye'deki üslerin "stratejik öneminin" arttığını, bu üslerin arasında özellikle "Pirinçlik Üssü"nün Sovyet füzelerini izlediği ileri sürülmekte, ayrıca "Sinop Üssü"nün "stratejik önemi" üzerinde durulmaktadır.

Ünlü "Washington Post" gazetesinin yorumları gerçeği yansıtıyorsa. Türkiye, yurt toprakları üzerindeki üsler karşılığı ABD'den ekonomik yardım istemektedir. Eğer böyleyse Türkiye, "denize düşenin yılana sarılması" örneği, kendisini, bugünkü açmazlara sürükleyen politikalara yeniden imzasını atmaktadır.

Oysa silah ambargosu başlıbaşına eğitici, acı bir örnekti. Türkiye, NATO ülkesidir. NATO, sosyalist ülkelerin askeri güçlerine karşı kurulmuş çok yanlı bir askeri Pakt'tır. NATO, bir Sovyet saldırısı olasılığına karşı caydırıcı önlemler alırken, Sovyetler'in sınır bölgelerindeki ülkelerin, "stratejik önemini" değerlendirir. bu öneme göre politikasını belirler.

Sovyet saldırısı, NATO kurmaylarınca bir "olasılık", bir "tehlike" en azından bir "varsayım" olarak görülür. Eğer böyleyse, Sovyet saldırısı güncel bir "tehlike", güncel bir "saldırı olasılığı" ise o zaman bu "silah ambargosu"nun anlamı nedir?

Bu karmaşık konuyu, çok basite indirgeyerek ve çok kaba bir soruyla somutlaştırarak şöyle düşünemez miyiz?

Ya Sovyetler saldırsaydı?..

Pentagon generalleri, böyle bir olasılık görmüş olsalardı, hiç şüphesiz Türkiye üzerinde "silah ambargosu" koymazlardı!.

Ekonomik yardım karşılığı yeni araç, gereçlerle ve gelişmiş dinleme aygıtlarıyla donatılacak "Pirinçlik" ve "Sinop" üsleri, yıllardır üzerimizde estirilen "soğuk savaş rüzgarları"nın devamını sağlamaz mı?

"Soğuk savaş jandarmalığı" Türk dış politikasının ve ekonomik çıkmazının baş sanıklarından biridir. Bunca deneyden sonra Türkiye yine aynı yolda mı yürüyecek?.. Hem de Ecevit hükümeti döneminde!..

(Cumhuriyet, 13 Mayıs 1979)

BU DA SUÇTUR!

Ceza Yargılaması Hukuku'nda tutuklama. "geçici bir önlem" olarak nitelenir. Suçun, "devlet ve hükümet nüfuzunu kıran" nitelikte görülmesi, "ağır cezalık" olması, ya da "kaçma şüphesi" gibi koşullarla sanık tutuklanabilir. Hukukçular, tutuklamanın bir "ceza" değil, bir "önlem" olduğu konusunda birleşirler. Ceza ancak ve ancak mahkemeler eliyle verilir. Verilen bir ceza, Yargıtay aşamasından geçtikten sonra kesinleşir.

Bu genel kuralları şu nedenle anımsatıyoruz: İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, 1 Mayıs'ın Taksim Alanı'nda kutlanmasında direnen DİSK yöneticileri ile 1 Mayıs günü sıkıyönetim yasaklarına karşı yürüyüşe geçen TİP Genel Başkanı ve bu yürüyüşe katılan birçok kişiyi tutuklamıştır.

Tutuklama geçici bir önlemdir. Sanıklar tutuklanmışlar ve haklarında soruşturma açılmıştır. Bundan sonra söz, mahkemenindir. Mahkemenin bu yetkisine kimse karışamaz ve kimse de bu aşamada yorum yapamaz.

Ancak, 1 Mayıs günü yürüyüşe geçen TİP Genel Başkanı ve bazı partililerin güvenlik kuvvetlerince dövüldükleri ve hırpalandıkları ileri sürülmektedir. Ceza ve usul yasalarında, yakalanan sanıkların dövülmelerine, tartaklanmalarına yetki veren hiç bir kural yoktur. Ortada işlenmiş bir suç varsa izlenecek yollar bellidir. Savcı dava açar; sanıkların tutuklanmaları istenir, mahkeme karar verir, sanık avukatları tutukluluk kararlarına itiraz ederler bu itirazlar Sıkıyönetim Mahkemesi'ne en yakın mahkeme olan Ordu Mahkemesi'nde karara bağlanır. sonra dava başlar, mahkeme kararını verir, karar Yargıtay'a gider Yargıtay incelemesinden sonra karar kesinlik kazanır.

Bir süre önce "silah kaçakçılığı yaptıkları" savıyla tutuklanan bazı işadamları, avukatları aracılığı ile 1'inci Ordu Askeri Mahkemesi'ne başvurmuşlar ve bu mahkemenin verdiği kararla salıverilmişlerdir. Eğer silah kaçakçılığından sanık olarak gözaltına alınıp tutuklanan, sonra da 1'inci Ordu Askeri Mahkemesi'nce salıverilen sanıklar, yakalandıkları sırada ya da cezaevinde dövülseler ya da tartaklansalardı, sanık avukatları -ki çoğu Sıkıyönetim Mahkemelerinde görev yapmış emekli askeri yargıç ve savcılardır- ilgili yerlere başvurarak sanıkları döven yetkililer

hakkında soruşturma açılmasını isteyeceklerdi. Demek, silah kaçakçılarına herhangi bir "kötü muamele" yapılmamıştır.

1 Mayıs olayları nedeniyle gözaltına alınan sanıkların dövüldükleri, sanık avukatları tarafından ilgili yerlere bildirilmiştir. Bugüne kadar bu sava ilişkin herhangi bir soruşturma yapıldığını duymadık bu gibi olaylarda adam dövmek başlıbaşına suçtur. "Adam dövmek" diye bir ceza yoktur. Yasanın öngördüğü ceza, yine yasaların belirlediği yol ve yöntemlerle ancak ve ancak mahkemece verilebilir.

Evet, "devlet öfkesi!.. Bunu dindirmek gerekiyor. Devlet öfkesi çoğu kez yasaları görmezlikten gelip, duygusal değer yargılarıyla oluşur. Ve bu öfke kimseye yarar sağlamaz.

Yasanın öngördüğü kural bellidir: Suç işlenmişse, bunun cezasını mahkemeler verir. Sanıkların dövülmeleri ve cezaevlerinde baskılarla karşılaşmaları, devlet öfkesini dindirir ama toplumun birçok kesiminde onarılmaz yaralar açar.

Bu gibi sorunları büyümeden, dal budak salmadan kaynağında kurutmak gerekiyor.

(Cumhuriyet, 14 Mayıs 1979)

CEZA VE ÖDÜL

Ülkemizin yurt dışında gereği gibi tanıtılmadığını söyler duruz. Bir küçücük fırsat çıktı mı, bunu kullanmaya çalışır, "Ah! Batılılar bizi tanımıyor..." diye yakınırız.

Bir hafif Batı müziği sanatçımız, söz gelişi Paris'te bir büyük gazinoda şarkı söylese, "Sanat elçimiz Paris'i fethetti" gibi yazılar döşenip, böbürleniriz. Öyle değil mi?

Prof. Mümtaz Soysal, geçen hafta içinde Paris'te düzenlenen bir törenle, "UNESCO İnsan Hakları Eğitim Ödülü"nü aldı. Bu törenin, dünya kamuoyunda iyice hırpalandığımız günlere rastlamış olması, bizler için kolay kolay ele geçmeyecek bir fırsat sayılmaz mıydı?

Bir başka ülkenin öğretim üyesi bu çapta bir ödül kazanmış olsaydı, kimbilir neler neler yapılırdı. Televizyonumuz bu olayı bir dakikalık bir haber ile geçiştirdi; üniversitemiz, henüz bu konuda bir toplantı bile düzenlemedi; dışişleri bürokrasisi için

bu gibi olaylar herhangi bir kokteyl davetiyesinden fazlaca önemli değildir.

Bu ödül için Albaylar Cuntası'na karşı savaşmış bir Yunanlı profesör de aday gösterilmişti. Ödül bu Yunanlı profesöre verilmiş olsaydı, dünya kamuoyu günlerce Yunan propagandası ile sarsılırdı. Bu gibi olaylar, bu gibi fırsatlar, Türk yetkililerinin umurlarında bile değildir.

Devlet bürokrasisinde çöreklenmiş, küf tutmuş bazı bürokratlar, Prof. Mümtaz Soysal'ın sekiz yıl önce bugün uluslararası ödüllere layık görülen çabalarının, Ceza Yasası"nın ünlü 142'nci maddesine bağlanıp, cezalandırılmak istenmesini unutmamış olabilirler.

Mümtaz Soysal'ın birçoğu seçkin bilim adamı, bunca kişi arasından niçin ödüle layık görüldüğü araştırılırken, elbette ki aynı Mümtaz Soysal'ın "Anayasa'ya Giriş" adlı ders kitabından ötürü tutuklanıp, cezaevlerine konduğunu, bileklerinde kelepçelerle mahkeme önüne getirilip götürüldüğünü, cezaevinde erlere tokatlattırıldığını, tuvalet temizleyip, karavanalar taşıdığını da anımsayanlar olacaktır.

Prof. Mümtaz Soysal'a bu ödül, insan hakları üzerine yazdığı yazılar, yaptığı yayınlar kadar, bu uğurda özgürlüğü pahasına girişti̇ği onurlu savaş için verilmiştir.

Biz ceza veririz, UNESCO ödül verir. Biz cezaevlerinde tokatlatırız, uluslararası kuruluşlar göğsüne madalya takar.

Eğer devletlerin yüzleri kızarırsa, bizim devletimizin yüzü de bu ödül nedeniyle birazcık kızarmıştır. Belki bu eziklik içinde devlet, hafif Batı müziği sanatçılarına gösterdiği ilgiyi Prof. Mümtaz Soysal'a göstermekten çekinmiştir.

(Cumhuriyet, 15 Mayıs 1979)

GERİLİME DOĞRU...

"Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği"nin gazetelerde duyuru yayınlatarak siyasal görüşlerini açıklamasına ilk kez rastlanmıyor. 2 Ağustos 1971 günü, tam 12 Mart Rejimi içinde, TÜSİAD, "Amaç ve Görüşlerimiz" başlığı ile, tıpkı bugünkü

gibi, gazetelerde yayınladıkları duyurularla siyasal gelişmelere yön vermek istediğini açıklıyordu.

İşadamlarını, 12 Mart'ın ilk hükümetinde tedirgin eden bazı gelişmeler vardı. Neydi bunlar?

Erim hükümetinde, "Dış Ekonomik İlişkiler" adıyla bir bakanlık kurulmuş; bu bakanlığın başına getirilen Özer Derbil, kota düzenleme yetkisini Odalar Birliği'nden alıp, bakanlık emrine vermişti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı İhsan Topaloğlu, bugün Deniz Baykal'ın yaptığı gibi, "stratejik" önemde madenlerin devlet eliyle işletilmesi için girişimlerde bulunmuştu.

Başbakan, Ekonomik İşler Yardımcısı Atilla Karaosmanoğlu'nun Üçüncü Beş Yıllık Plan ile ilgili düşünceleri işadamlarını ürkütmeye yetmişti.

Sonrasını biliyoruz. Erim hükümetinden, önce madenle-rin devlet eliyle işletilmesini isteyen Topaloğlu ayrıldı, sonra bunu 11'lerin istifası izledi. Anayasa değişiklikleri bu dönemde gerçekleşti; işadamlarının 12 Mart hükümetleri üzerindeki etkinliği 2 Ağustos tarihinden sonra giderek arttı.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin 2 Ağustos 1971 tarihli "muhtırası" ilginç siyasal gelişmelerin öncesine rastlar. Bu muhtıra, olaylara yön verecek güçte miydi, onu kestiremiyoruz. Ancak gelişmeler içinde çok önemli bir katkısı olduğu kuşkusuzdu. 11'lerin istifası, İkinci Erim Hükümeti'nin kurulması, anayasa değişikliklerinin gerçekleşmesi, ardından Melen hükümeti, sonra da Naim Talu hükümetinin kuruluşu basit rastlantılar olarak görülemez.

Aynı derneğin bugünlerde gazetelerde yayınlanan duyuruları böyle bir siyasal gelişmenin başlangıcı sayılabilir mi? Ya da böyle beklentiler içinde olan çevrelere güç katar mı?

Demek, son zamanlara kadar Ecevit hükümetini destekler bir tutum içindeydi. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin hükümet ile en azından olumlu bir "diyalog" içinde olduğu bilinirdi. Derneğin son duyurusu, bu diyalogun hepten kesildiğini ve Sanayici ve İşadamları Derneği'nin yeni siyasal beklentiler içinde olduğunu vurgulamaktadır.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, "Zorlayıcı önlemlerle üretim artmaz. Olsa olsa ekonomik yapı çarpılır. Giderek rejim değişir" demektedir. Bu açıklamanın altında, bir yılda

beş milyar liralık kazancı bölüşen bir avuç maden işletmeci-sinin ve altın kaçakçılığını önlemek için alınan önlemlerle kazançları kısıtlanan kuyumcuların ve bir yılda atmış milyon dolarlık ticaret yapan lastik dışalımcılarının gölgelerini görme-mek olanaksızdır.

TÜSİAD, bu hükümetten umudunu kesmiştir ve yeni bir hükümet "modeli" aramaktadır. Öyle sanıyoruz ki bu hükümet "modeli", birçoklarının sandığı gibi, "Üçüncü MC" değildir. Daha çok, "geniş tabanlı" bir hükümet "modeli" üzerinde durulmaktadır. Böyle bir "model" ancak dış zorlamalarla, yani 12 Mart türü yöntemlerle kurulabilir. Bu da açıkça, "rejim değişikliğine" yol açar.

Birtakım çevrelerin böyle hazırlıklar içinde olup olmadığını araştırmak hükümetin görevidir.

Bunun dışında TÜSİAD bildirisinde yer alan düşüncelerin savcılıkları ilgilendiren bir yönü olduğunu sanmıyoruz. Sol derneklerin, ilerici kuruluşların, sendikaların yurt sorunları üzerinde açıklama yapmaları nasıl suç değilse, işadamlarının açıklamaları da suç sayılmaz. Ancak, ilerici derneklerin "siyasetle uğraşıyorlar" diye kapatılmalarını isteyen ilkel kafaların, TÜSİAD gibi derneklerin bu gibi bildirileri karşısında ne gibi yorumlar yapacaklarını, doğrusu merak ediyoruz.

Türkiye, birtakım güçlerce içinden çıkılmaz bir gerilim içine sokulmak isteniyor. Bu gerilimden kazançlı çıkacağını sananlar aldanırlar.

İlerici sendikalar ve kuruluşlar CHP ile bütünleşerek, bu ekonomik bunalım içinde, işadamlarının muhtırası üzerinde hükümet kurmak isteyenlerin tozunu çok kısa zamanda attırır.

Denemek isteyene meydanlar açıktır!

(Cumhuriyet, 16 Mayıs 1979)

KANLI PERDE...

Son bir yılda ele geçen silah ve mermilerin piyasa satış fiyatları bugünden bir milyar Türk lirasını aşmıştır! Acaba bu kaçakçılığı yönetenler kimlerdir?

Geçenlerde, İstanbul'da kendisini otel penceresinden atarak intihar ettiği söylenen bir eski silah kaçakçısı, ölümünden bir süre önce resmi yerlere yolladığı mektupta, Türkiye'deki silah kaçakçılığının kimlerce yönetildiğini açıklıyordu.

Güvenlik kuvvetleri bu mektubu aldıktan sonra mektup sahibinin İstanbul'da olduğunu saptadılar, fakat yapılan araştırmalar sonunda İbrahim Telemen adlı bu eski kaçakçının cesediyle karşılaşıldı. Silah kaçakçılığı konusunda önemli açıklamalar yapan Telemen öldürülmüş müydü, yoksa intihar mı etmişti?

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı düzenlediği bir dizi operasyon sonunda ihbar mektubunda adları geçen işadamlarını gözaltına aldı. Aynı gün, İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin bir bölümü İçişleri Bakanlığı'nın gizli emri ile açığa çıkarıldılar. Anlaşılan, soruşturma çok yönlü olarak yürütülüyordu.

Bu arada, birçok işadamı ile birlikte, Haydarpaşa Gümrük Müdürü'nün de gözaltına alınıp tutuklandığını gazetelerden öğrendik.

Bu operasyonlardan sonra, intihar ettiği söylenen İbrahim Telemen'in cesedi üzerinde otopsi yapılması gereği ortaya çıktı. Telemen intihar mı etmişti, yoksa daha geniş açıklama yapmasından korkulduğu için, silah kaçakçıları tarafından öldürülmüş müydü?

İbrahim Telemen'in Kızılcahamam'a gömüldüğü bildirilmişti. İlgililer, otopsi yapmak üzere Kızılcahamam'a gittiler ama Telemen'in mezarını bulamadılar. Telemen'in nereye gömüldüğünü kimse bilmiyordu. Uzun araştırmalar sonunda ceset bulundu. Otopsi bu nedenle ancak günlerce sonra yapılabildi. Acaba Telemen'in cesedi bilinmez kişilerce kaçırılmış mıydı?

İşte bu günlerde, silah kaçakçılığına karıştıkları savıyla İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanan sanıklar, 1'inci Ordu Askeri Mahkemesi tarafından salıverildi. Sanıkların avukatlıklarını 12 Mart Sıkıyönetimi'nde görev yapmış bazı emekli askeri yargıçlar üstlenmişti!

Silah kaçakçılığı yaptıkları savıyla gözaltına alınan sanıklar, elbette ki yasaların kendilerine verdiği bütün hakları kullanacaklardır. Elbette ki, "Bir kimse mahkum oluncaya kadar masumdur" kuralı bu sanıklar için de geçerlidir. Sanıklar, herkes gibi diledikleri avukatları tutabilirler. Bunlara kimsenin bir diyeceği yoktur.

Ölümünden önce çok ayrıntılı ve ilginç açıklamalarda bulunan İbrahim Telemen'in ihbar mektuplarında yer alan olay ve adların gerçeği yansıtıp yansıtmadığı mahkemece ortaya çıkarılacaktır. Buna da bir diyeceğimiz yoktur.

Fakat, çok güçlü ve karmaşık ilişkilere sahip olan silah kaçakçılığı ile ilgili operasyon umulmadık yerlerde tepkiler doğurmuştur. Adları bilinen ya da bilinmeyen kaçakçıların birtakım siyasal ilişkiler içine girdikleri de gözlenmektedir. Bu olayın üzerine gidenlerin özellikıe son günlerde yoğun biçimde tehdit edildiklerini de kaydetmeden geçemeyeceğiz.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca girişilen "kaçakçılık operasyonu", Türkiye'de birçok olaya ışık tutacaktır. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın, silah kaçakçılığını ortaya çıkarmak amacıyla giriştiği bütün çabaları yürekten destekliyoruz.

Çünkü inanıyoruz ki, Türkiye'deki terörist eylemler üzerindeki kanlı perde, silah kaçakçılarının ortaya çıkarılmasıyla aralanacaktır.

(Cumhuriyet, 17 Mayıs 1979)

DOST VE DÜŞMAN

Bu haberi okuyunca çoğunuz şaşıracaksınız: Hükümetimiz, Kontenjan Senatörü Metin Toker'i, Amerika Birleşik Devletleri'ne "İyi Niyet Elçisi" olarak göndermiş! Toker, Amerika'da hükümetin içinde bulunduğu döviz darboğazını ve siyasal güçlükleri anlatarak, ilgililerin yardımını istemiş. İnşallah başarmıştır!..

Toker, uzun süreden beri Ecevit hükümetinin yıkılması, yerine "geniş tabanlı bir hükümet" kurulması için çabalayıp durmaktadır. Hükümet, kendisini yıkmak için gece gündüz uğraşan Metin Toker'i Amerika'ya gönderirken, "Kapalı kapıları Metin Toker açar" diye mi düşünüyor, bilemem artık. Bu kapılar Toker'in önünde açılır mı, açılmaz mı, onu da bilemem.

Ya neyi bilirim?.. Amerikan yetkililerinin, bu iyi niyet gösterisine kahkahalarla güldüğünü.

Kimse kuşkuya düşmesin, Amerikalı dostlarımız bizleri bizden iyi tanırlar. Metin Toker'in ne yaptığını, ne yazdığını, kimlerle neler konuştuğunu bizlerden iyi bilirler. Şöyle düşünmezler mi?

- Bu hükümet galiba çok saf; kendisini yıkmak isteyenleri buraya yollayıp, yardım istiyor. Metin Toker Amerika'ya gitmiş, gelmiş, bunun da bir önemi yok. Bu konuya şu nedenle girdim: Hükümet, dostunu düşmanını ayırt edemiyor. Ayırt edememek ne demek; kendisine hançer çekenlere "Gel benim ömrümü uzat" diye görevler veriyor.

Şimdi işverenle hükümet arasında bir kapışma başladı. Bu kapışma ne kadar sürer, bu kapışmadan kim yenik çıkar; bunları hep birlikte izleyeceğiz.

İşverenlerle kapışmaya girişen bir hükümetin en sağlam ve güvenceli dayanağı işçiler, işçi sendikaları, kısacası işçi sınıfı olmalı, değil mi? İşverenlerle kapışan hükümetin ise işçi kuruluşları ile arası son günlerde iyice bozuk.

Ne yapmalı o zaman? Hükümeti bir yana bırakalım da CHP'nin işçi kuruluşlarıyla ne gibi ilişkiler içinde olduğunu düşünelim:

Bir yıl öncesine kadar, iki büyük işçi kuruluşu, DİSK ve Türk-İş hükümeti desteklemekteydiler. Bugün, Türk-İş'in Genel Kurulu sağ kanadın yengisiyle sonuçlandı. DİSK, önce kendi içinde sarsıntı geçirdi, sonra bildiğimiz 1 Mayıs inatlaşması nedeniyle üst yönetimi sıkıyönetimce tutuklandı.

Bugün Türk-İş'in ve DİSK'in hükümetten yana olduğunu kimse söyleyemez. CHP, bu iki işçi kuruluşu ile sağlıklı ve özenli ilişkiler kurmuş olsaydı, bugünkü açmazlara düşülmezdi. Bu noktanın ciddi bir endişe kaynağı olarak değerlendirilmesinde sayısız yarar vardır.

İşverenlerle kavgaya tutuşacak bir hükümetin dayanacağı en sağlam destek, yığınlardır, halkın örgütlü gücüdür. Bu gücün en canlı kesimini işçi sendikaları oluşturur. İşçi sendikalarından güç almayan bir hükümet, işveren kuruluşlar karşısında etkin ve sürekli savaşım veremez.

"Kripto Hafiyesi" Metin Toker'i kendi sözcüsü olarak görevlendiren bir hükümetin, dostunu ve düşmanını ayırt edemeyişine herhalde kimse şaşırmaz.

Oldu olacak, TÜSİAD ile hükümet arasındaki uyuşmazlıkların çözümü için de Metin Toker'i görevlendirelim. Sonra belki, DİSK ile CHP, CHP ile Türk-İş'in arasını da Metin Toker bulur. Bu gibi uyuşmazlıklar da tatlıya bağlanır.

Pek Sayın CHP'liler, sizler niçin bu kadar safsınız?..

(Cumhuriyet, 18 Mayıs 1979)

KUŞAKTAN KUŞAĞA...

Gençliğin işlevleri ve nitelikleri, böylesi bayram günlerinde parlak sözcüklerle anımsanır. Oysa gençlik sorunu, özünde "yetişkinler sorunu" sayılır. Çünkü gençlik, toplumun bir kesimidir. Ve toplumun bu kesimindeki çapraşık sorunlar, çoğu kez gençlerin kendilerince değil, o gençlerin yetiştiği toplumda, "yetişkinler" dediğimiz yöneticiler eliyle yaratılmışlardır.

Sözgelişi, Atatürk'ün ölümünde "genç" olanlar, bugün altmış yaşına merdiven dayamış ve bu yaşı da aşmış kişilerdir. Onlar bugünkü gençliğe ne bıraktılar? Atatürk'ün gençliğe emanet ettiği Cumhuriyet'i, "çağdaş uygarlık düzeyine" doğru geliştirip, dipdiri ayakta tutabildiler mi? Örneğin Atatürk'ün döneminde başı dimdik "bağımsız" bir Türkiye, o günden bugüne, avuçiçi kadar ülkelere el açacak, IMF uzmanları önünde el oğuşturacak koşullara sürüklenmişse bunda, dünün gençleri bugünün yetişmişlerinin hiç suçları, günahları ve sorumlulukları yok mudur?

- Efendim bizim zamanımızda.

Sizin zamanınızda, "örtülü faşizm" egemen oldu, ağzınızı açamadınız. Ağzını açanlara destek de olmadınız. Kore'ye asker gönderildiğinde nerelerdeydiniz? İkili antlaşmalar imzalanırken ne yapıyordunuz? Vatan toprakları Pentagon generallerine kiralanırken ne gibi tedirginlik duydunuz? Maden ve Petrol Yasaları yabancı uzmanlarca hazırlanırken, bağımsız Türkiye'nin gençleri olduğunuzu anımsayabildiniz mi?!..

Türkiye'de gençlik eylemleri, zaman zaman devlet tarafından desteklenmiş, ya da yapılan taşkınlıklara, gösterilere göz yumulmuştur. Tan Matbaası olayı, Çiçek Palas baskını, komü-

nizmi telin mitingleri, devletin gözetimi altında yapılmış, bunlara kimse sesini çıkarmamıştır. Tıpkı, sonraları "komando kampları"nın kuruluşuna göz yumulduğu gibi!

Bütün eleştiriler 1968 yılında, bütün dünyada ve bu arada ülkemizde yoğunlaşan gençlik eylemleri üzerinde toplanmıştır. Bunun nedenini, niçinini düşündük mü acaba?

Bunun nedeni, niçini şurada toplanıyor galiba: 27 Mayıs İhtilali'nin özgürlük ortamında gelişen gençlik eylemleri, 1968'lerde kurulu düzene karşı bilinçli bir tavır almaya başlamıştı. Kurulu düzen yanlılarının bu eylemlere karşı çıkmalarının temel nedenini, gençlik eylemlerini belirleyen kurulu düzene karşı düşüncelerde aramak gerekir.

1968 öğrenci olaylarında yer alan istemlerin neler olduğunu anımsayın: Demokratik üniversite... Bu haksız bir istem miydi? Değildi: O kadar değildi ki, sonradan 12 Mart hükümetinin Başbakanı olan Nihat Erim bile, Millet Meclisi kürsüsünden:

- Bu bir patlamadır, gençler yerden göğe kadar haklıdırlar... demişti.

Gençler, madenlerin ve petrollerin, tüm yeraltı zenginliklerinin devlet eliyle işletilmesini istiyorlardı. Bundan daha "milliyetçi" bir özlem olabilir miydi?.. Gençler, ikili antlaşmaların kaldırılmasını, Amerikan üslerinin kapatılmalarını istiyorlardı! Bundan daha "Atatarkçü" bir tavır olur muydu?

Gençlik içindeki "antiemperyalist bilinç" ve "devrimci" düşünceler, toplumun yetişkinleri tarafından boğulmak ve saptırılmak istendi. Demokratik gelişimi engelleyici ne kadar kısıtlama varsa getirildi. Aralarına kışkırtıcı ajanlar sokuldu; üzerlerine devlet terörü ile gidildi.

Ve bir noktadan sonra, yanılgılar ve yanlışlar, silahlı eylem bataklığına kadar sürüklendi. Demokratik yollar tıkanırken, gençlerin karşısına devlet terörü ile birlikte silahlı saldırgan örgütler çıkarıldı. Ve böylece bugüne kadar gelindi.

İşte sonuç!

Bugün gençliği suçlayanlar, geriye dönüp geçmiş olaylarda kendi parmak izlerini aramalıdırlar. Çünkü gençliğini anlamayan bir toplumun yetişkinleri, biraz da kendi suçlarını, kendi günahlarını unutturmaya çalışıyorlar demektir.

(Cumhuriyet, 19 Mayıs 1979)

"YARGIYA MÜDAHALE"

AP Genel Başkanı Demirel, Başbakan Ecevit'in Kahramanmaraş olayları ile ilgili davanın başlayacağı günü açıklamasına çok kızmış; diyor ki:

- Bunlar hür yargıya müdahale etmişlerdir...

Bir davanın ne zaman başlayacağı bir devlet gizi değildir. Savcı iddianame ile dava açar, mahkeme duruşma gününü belirler. Davanın şu ya da bu tarihte başlamasının davanın özüyle bir ilgisi yoktur.

Kahramanmaraş sokaklarında kan akarken, Demirel "Bana milliyetçiler suç işledi dedirtemezsiniz" diyordu. Şimdi de başlayacak dava üzerinde kuşku bulutları dolaştırmak için, "Yargıya müdahale edilmiştir" gibi ipe sapa gelmez savlarda bulunuyor.

Yargıya nasıl "müdahale" edilir, ben size anlatayım:

Sıkıyönetim ilan edilmiş, davalar başlamıştır. Mahkeme, önüne gelen bir davada, elde edilen kanıtları vicdan süzgecinden geçirdikten sonra sanıkların çoğunun beraatlarına karar vermiştir. Bu karardan sonra Sıkıyönetim Komutanlığı, bu mahkemeyi kaldırıvermiş, bu mahkemenin yargıçlarını uzak illere sürmüştür.

Bu "müdahale" biçimi, 12 Mart döneminde İstanbul Sıkıyönetimi'nde yaşanmıştır. Orgeneral Faik Türün'ün emrindeki askeri savcı albay Selahattin Fırat, basında "83 sanıklı dava" olarak bilinen deniz subaylarıyla ilgili davada, seksen deniz subayının ölüm cezasına çarptırılmalarını istemişti. Askeri savcı, bu genç subayların Türk Ceza Yasası"nın 146. maddesinde yazılı, "Anayasayı ihlal" suçunu işlediklerini ileri sürmekteydi. İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi, Başkan Tuğgeneral Kazım Tıl'ın karşı oyuna karşı, yargıç albay Remzi Şirin ve yargıç yarbay Refik Karaa'rın aldığı kararla, sanıklara yükletilmek istenen "Anayasayı ihlal" suçunun işlenmediği sonucuna vararak, sanıkların bu suçtan beraatlerine karar vermişti.

Mahkeme kararında, o günlerde birçok devlet yetkilisinin tartışmasız benimsediği, "Yakalananların hepsinin Anayasayı ihlalden cezalandırılmaları gerekir" yollu siyasal yargı, hukuksal kanıtlarla reddedilmiş oluyordu.

Bu karar, Orgeneral Faik Türün ve 12 Mart güçlüleri için bağışlanmaz bir suç oldu. Öfkelerinden ne yapacaklarını şaşırdılar. Sonra, adalet tarihimize yüz karası olarak geçecek bir karar alarak, İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi'ni, bir askeri gazino mühürlercesine kapatıverdiler.

İşte "yargıya müdahale" diye buna denir. Bu yüz karası kararın alınmasında etken olan Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün, şimdi AP milletvekilidir ve Demirel'in hemen yanıbaşındadır.

Çeşitli illerimizde önemli olaylara el koyan sıkıyönetim askeri savcı ve yargıçları, açık ya da kapalı saldırılarla karşılaşmaktadırlar. Önemli davalara el koyan savcı ve yargıçların değiştirilmeleri ve yerlerine başka savcı ve yargıçların yerleştirilmeleri için çok yoğun çabalar harcandığı söylenmektedir.

Bu askeri savcı ve yargıçların yasal güvençeleri vardır. Bu yasal güvence, atandıkları görevlerde hiçbir "müdahale" olmadan çalışmalarını sağlamak için getirilmiştir.

12 Mart döneminde, bu yasal güvenceyi, "yasaya karşı hile yolu" ile ortadan kaldırmak amacıyla, atanan savcı ve yargıçlardan "başka il'e atanmamı istiyorum" gibi dilekçeler alındığını biliyorduk. Bu yargıçlar, sıkıyönetim komutanlığının beğenmediği kararları alınca, bu dilekçe işleme konuyor ve o yargıç ya da yargıçlar, Sıkıyönetim Mahkemesi'ndeki görevlerinden hemen alınıyorlardı. Bu gibi işlemlerle karşılaşanların, bütün bunları birer acı anı olarak anlattıklarını da anımsatalım.

İşte, "müdahale" buna denirdi ve bu "müdahale" 12 Mart rejiminin "askeri yargıya" nasıl baktığını anlatmaya yetiyordu.

Kahramanmaraş olaylarına bakan askeri savcı ve yargıçlar, özellikle İstanbul'da silah kaçakçılarıyla ilgili soruşturmaya el koyan askeri savcılar ve yargıçlar, dışarıdan gelecek baskılarla karşılaşabilirler.

Sıkıyönetim komutanlarının bu baskıları göğüsleyeceklerinden kuşkumuz yok. Çünkü, "askeri yargı", doğrudan doğruya "sıkıyönetim namusu" demektir.

(Cumhuriyet, 20 Mayıs 1979)

KİLİT AÇILACAK...

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, kendilerine Anayasa'ca verilmiş ve kullanılış biçimi içtüzüklerle düzenlenmiş yetkilerini kullanırlarken birbirleriyle eşit haklara sahiptirler. Meclislere başkan seçerken, yasa çıkarırken, bir üyenin bir başka üyeye göre kısıtlı haklara sahip olması düşünülemez.

Meclislerin "Başkanlık Divanı" seçimlerinde, Divana hangi üyelerin hangi oranlarda katılacakları hukuksal tartışma konusu olmuş ve bu divanlara, siyasal parti üyelerinin dışındaki üyeleri -bağımsızlar, milli birlik grubu ve kontenjan grubu- almayan Cumhuriyet Senatosu içtüzüğünün belli maddeleri Anayasa Mahkemesi"nce iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi', 1973 yılında, 1973/43 esas, 1973/39 karar sayılı gerekçeli kararında şu görüşü benimsemiştir:

Başkanlık divanına katılma, siyasi parti gruplarının tekeli altında, yalnız bunlara tanınmış bir imtiyaz değildir. Divanın, bu paylaşma sonunda boş kalan üyeliklerine siyasi parti grupları dışındakiler girer.

Bu hukuksal konu bugünlerde soruşturma hazırlık komisyonları nedeniyle yeniden güncellik kazanacaktır. Şu nedenle güncellik kazanacaktır: Başbakan ya da bakanlar hakkında kurulmuş "soruşturma hazırlık komisyonu", bağımsızlar, milli birlik grubu ve kontenjan grubu üyelerinin temsil edilmedikleri bir yapıya sahiptir. Bu komisyondaki siyasal parti temsilcileri, iktidar ve muhalefet olarak başabaş çoğunluğa sahiptirler. Bu nedenle komisyona başkan seçilememekte böylece verilen önergeler aylarca, yıllarca sürüncemede kalmaktadır.

1970 yılından önce komisyonlara, partili partisiz bütün TBMM üyeleri temsilci gönderirlerken, 1970 yılında alınan bir kararla, bu temsilcilikler yalnızca siyasal parti gruplarına verilmiştir. Komisyonda siyasal parti gruplarının kaç üyeye sahip olacakları, TBMM üye tamsayısından, bağımsızlar, milli birlik grubu üyeleri ve kontenjan grubu üyelerinin toplam sayıları çıkarıldıktan sonra saptanmaktadır. Eğer bu komisyonlara, bağımsız üyelerle milli birlik ve kontenjan grubundan da üye seçilebilse, komisyonlardaki bu iktidar-muhalefet eşitliği bozulacak ve soruşturma önergeleri bir an önce sonuçlanacaktı.

Soruşturma hazırlık komisyonu kararını vermeden, önergenin TBMM'ce oylanmasına olanak yoktur. Komisyon toplanıp başkanını seçemeyince de komisyonun bir karara varması olanaksızdır. Buna soruşturma hazırlık komisyonunun "kilitlenmesi" diyoruz.

Örneğin mobilya yolsuzluğunu soruşturmakla görevli komisyonda oylar kilitlenmiştir. Oylar kilitlendiği için komisyon başkan seçememiş; seçemediği için de artık "yılan hikayesine" dönen şu mobilya konusu bir türlü sonuca bağlanmamıştır.

Komisyonlardan, bağımsız üyeleri, milli birlik grubunu ve kontenjan senatörlerini çıkaran başkanlık kararı, 1970 yılında Demirel'in AP'si ve Feyzioğlu'nun CGP'si tarafından alınmıştır. Dolayısıyla, komisyonları kitleyen ve yolsuzluk önergelerini askıya alan komisyonun çalışmaları, AP ve CGP'nin 1970 yılındaki kararlarıyla kösteklenmiş bulunuyordu. Yani bu konuda da Feyzioğlu'nun bağışlanmaz günahı vardır.

Bundan sonra yapılacak iş, 1970 yılında AP ve CGP'nin kararlarıyla alınan başkanlık divanı kararını değiştirip, bağımsızlar, milli birlik grubu ve kontenjan grubu üyelerini de komisyonlarda temsil edilecek bir yeni karar almaktır. CHP Millet Meclisi Grubu, bu amaçla Millet Meclisi Başkanlığı'na başvurmuş bulunuyor.

Bu başvuru sonunda alınacak karar, komisyonlardaki kilidi çözecek ve hiç ummadığı bir zamanda Demirel'i, Yılmaz Ergenekon ve Halil Başol ile birlikte, mobilya yolsuzluğunu örtbas eden çabalarından dolayı Yüce Divan'a gönderecektir.

NOT: İşadamı Bay Kemal Ilıcak ile bu köşede yeterince tartıştık. Aynı konuların bir kez de "Tercüman gazetesi"nde tartışılması amacıyla, Nazlı Ilıcak'ın köşesine bir mektup gönderdim. Bayan Ilıcak bu mektubu köşesine koyacak cesareti bulursa, kendisini bu cesaretinden ötürü şimdiden kutlarım.

(Cumhuriyet, 21 Mayıs 1979)

SENDİKA OYUNLARI

Kamuoyunda işverenlerin paralı duyurularıyla ilgili tartışmalar sürerken, işyerlerinde iki büyük işçi kuruluşu, DİSK ile Türk-İş arasındaki savaş da canlılığını koruyor. Kurulduğu gün-

den bu yana işçi kuruluşlarıyla sağlıklı ilişkiler kuramayan hükümet, üstelik ayrıca toplu sözleşmelerde Türk-İş'e bağlı sendikalardan yana ağırlık koyma yolundaki eğilimini de bir türlü terk edemiyor.

Son günlerde, Makina Kimya Endüstrisi Kurumu işyerlerinde imzalanacak toplu sözleşmede hangi sendikanın yetkili sayılacağı konusunda tartışmalar sürüp duruyor. Bu işyerlerinde kendilerini yetkili gören üç sendika var: Türk-İş'e bağlı Türk-Metal Sendikası, bağımsız Yeni Metal-İş Sendikası ve DİSK'e bağlı Türkiye Maden-iş Sendikası.

Bir işyerinde işçiler adına toplu sözleşme yapmaya yetkili sendika, o işyerindeki işçilerin çoğunluğunu temsil eden sendikadır. Toplu sözleşme imzalamak isteyen sendika, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nden, toplu sözleşme imzalanacak işkolundaki öteki sendikaların ad ve adreslerini aldıktan sonra, yerel basında, toplu sözleşme yapacaklarına ilişkin bir duyuru yayınlatır. Toplu sözleşme yapılacak işyerindeki yetkili sendika, bu duyuru tarihinde çoğunluğu sağlamış olan sendikadır.

Toplu sözleşmelerde hep görülmüştür: Toplu sözleşme yaklaştıkça, sendikalararası "işçi transferleri" başlar. Bu yolla bir sendikanın üye sayısı azalırken, ötekinin çoğunluğu yapay yollarla sağlanır. Bu yola sık sık başvurulur.

274 sayılı Sendikalar Yasası"nda bir işçinin üyesi bulunduğu sendikanın üyeliğinden çekilmesi için şu koşul öngörülmüştür:

- Her üye istediği zaman üyesi bulunduğu mesleki teşekkülden çekilebilir. Çekilme noter huzurunda münferiden kimliğin tesbiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdikiyle olur.

Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş Sendikası 30.11.1978 tarihini taşıyan noter onaylı dilekçelerle, beş bin işçinin, DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'yla, Bağımsız Yeni Metal-İş Sendikası'ndan istifa ettiklerini bildirmiştir. Yukarıda anılan yasal kural gereğince beş bin işçinin notere gelip, "münferiden kimliğinin tesbiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdiki" gibi işlemleri yapmış olmaları gerekir. Her işlem beş dakika sürse, bu işlemlerin bir işgününe sığması olanaksızdır. Ayrıca dilekçelerde başka usulsüzlükler de vardır.

Kaldı ki, yapılan araştırmalar, DİSK'e bağlı Türkiye Maden İşçileri Sendikası'ndan istifa ettikleri bildirilen işçilerin, istifa ta-

rihlerinde işyerlerinde çalışır göründüklerini saptamıştır. Ayrıntıya girmiyoruz ama elde edilen bulgular bunu göstermektedir.

Çalışma Bakanlığı'na bağlı İş Müfettişleri, yaptıkları ayrıntılı inceleme sonunda, toplu sözleşme kapsamında bulunan Kayaş Kapsül ve İmla Fabrikası'nda, DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın "yetkili sendika" olduğuna karar vermiş, işçilerin istifalarına ilişkin işlemleri yasalara aykırı olarak düzenleyen noterler hakkında da Adalet Bakanlığı'na başvurulmasını istemişlerdir. Burada söz konusu suç savı, "sahtecilik" ile ilgilidir ve ağır yaptırımları gerektirmektedir.

Ama her nedense, Çalışma Bakanlığı kendi müfettişlerince verilen raporu hasıraltı ederek, Türk-iş'e bağlı Türk Metal-iş Sendikası'na kolkanat germiştir.

Hükümetin, on altı bin kadar maden işçisini ilgilendiren bu konunun üzerine daha "ciddi" ve "yansız" yaklaşımlarla eğilmesinde yarar vardır. Yoksa, bu gibi olayların acısını dindirmek pek kolay olmuyor, biliyorsunuz.

(Cumhuriyet, 22 Mayıs 1979)

KURULTAY

Yarın toplanacak olan CHP Kurultayı'nın gündeminde, öyle anlaşılıyor ki Tüzük değişikliği, tartışmaların ağırlık noktasını oluşturacak. Parti, bugünkü Tüzük'te yer aldığı gibi, "Genel Yönetim Kurulu" ile mi, yoksa eski Tüzük'teki gibi, "Parti Meclisi"nce mi yönetilsin? Konu bu.

Partiiçi muhalefet, Kurultay'a bu gündem ile geliyor. Bu gündemin parti yöntemi ile muhalefet grupları arasında yoğun tartışmalara yolaçması bekleniyor. Oysa, istenen Tüzük değişikliği, Kurultay'dan bir kaç ay önce ya da sonra toplanabilecek bir "Tüzük Kurultayı"nda gerçekleştirebilirdi. Bu konunun Kurultay'a getirilmesi, ister istemez toplumsal ve siyasal konuların tartışılmasını ikinci plana itecektir. Tüzük değişikliği önerileri ile oluşturulacak gerginlik ortamının, "yapay muhalefet" odaklarının ortaya çıkmasına ve gereksiz yere ilgi toplanmasına yol açması kaçınılmazdır.

CHP Kurultayı, ülkenin ve hükümetin büyük çalkantılar içinde bocaladığı bir döneme rastlıyor. Böyle bir dönemde büyük duyarlılıkla tartışılması gereken konular, CHP ağırlıklı hükümetin, CHP programının siyasal doğrultusuna ne ölçüde uyduğunu denetleyecek sorunlar olmalıdır, değil mi?

Örneğin, hükümetin dış politika yaklaşımları, uygulanan ekonomik politika, terörist eylemler karşısında takınılan tavırlar, alınan önlemler, bu önlemlerin parti programına ters düşüp düşmediği, Kurultay'ın başlıca tartışma konuları olmalıdır.

CHP uzun çabalardan sonra iktidar olabilmiştir. Bu olgu partiiçin çok önemli bir deneydir. Partinin inanç, ilke ve programı, hükümet çalışmalarına ne ölçüde yansımıştır? Partinin başarı ya da başarısızlıklarda payı ve sorumluluğu nedir, ne olmalıdır? Kurultay bu siyasal deneyin değerlendirileceği bir tartışma alanı olmalıdır.

CHP'nin işçi kuruluşlarıyla, sendika ve konfederasyonlarla ilişkileri sağlıklı yöntemlerle sürdürülmüş müdür, yoksa olup biten olayları parti ve hükümet, kararsız biçimde izlemiş midir? Parti ve hükümet olaylara yön verebilmiş midir, yoksa akıp gelen olaylar karşısında olumsuz açmazlara doğru sürüklenilmiş midir?.

Bir partiye canlılık kazandıracak, partiyi güçlendirecek tartışmalar bu gibi konulardır. Bu tartışmaları bir yana itip, "Parti Meclisi mi, yoksa Genel Yönetim Kurulu mu" gibi konulara öncelik ve ağırlık verildi mi, güç dengeleri çok yanlış terazilerde, çok yapay ağırlıklarla ölçülüp tartılır.

Konu, Ali Topuz'un mu, yoksa Deniz Baykal'ın mı, yoksa bir başkasının mı partiiçinde etkinlik kazanması sorunu değildir. Sorun, geçmiş dönemlerde Ecevit'in yakın çevresini oluşturan insanların, bugün aynı Ecevit'in bugünkü yakın çevresini eleştirmesi sorunu da değildir.

Sorun, CHP'nin oluşan ve gelişen toplumsal olaylar karşısında, bundan sonra ne gibi tutarlı politikalar izleyeceği sorunudur. Yani sorun, biçimde değildir, özdedir, temeldedir.

Genel Başkan Ecevit'i, izlediği siyasal doğrultudan ötürü eleştirebiliyor musunuz? İşte tartışma bu noktadan başlar. Ve bu noktadan başlamalıdır. Bu tartışma daha açıkça, daha mertçe olur. Hem böylece partinin demokratik işlevine bu tartış-

malarla katkıda bulunulur. Ve ancak bundan sonradır ki, CHP'nin sağı, solu, ortası, toplumsal olaylara takınılan tavırlarla belirlenmiş olur. Bugünkü muhalefetin bir kesimi, biraz biraz değil, çokça kişisellikten kaynaklanan "sen-ben muhalefeti"nden ya da son zamanlarda çok kullandığımız deyişle" lümpen muhalefet" anlayışından sıyrılıp, eleştirilerini toplumsal sorunlar ve çelişkiler üzerine oturtabilecek mi?

Yineleyelim; Tüzük değişikliği önerilerinin doğru ve haklı yanları olabilir. Ancak, hükümet ve hükümeti oluşturan parti olan CHP'nin içinde bulunduğu açmazlar, bu biçimsel konulardan çok, toplumsal içerikli sorunların tartışılmasını ve bu tartışmadan kaynaklanacak bir dayanışmanın sağlanmasını gerektirmektedir.

Hükümete yön veren CHP'nin eleştirilecek bin yanını bırakıp, bütün muhalefet gücünü tüzük değişikliği üzerine oturtmak, biraz da toplumsal içerikli sorunlardan kaçmak anlamına gelmez mi?..

Evet "muhalefet"; kim ve ne için?.. Neye ve kime muhalefet? Sorun bu!..

(Cumhuriyet, 23 Mayıs 1979)

GEÇMİŞE BAKIP...

"Kurultay" denince, nedense, "ortanın solu" tartışmalarının ortaya atılmasından sonra toplanan ilk kurultayı anımsarım. Kurultay başkanlığına, Ecevit yanlılarının adayı Prof. Muammer Aksoy seçildikten sonra yapılan tartışmalar sırasında Turhan Feyzioğlu'nun kürsüye çıkıp, "Ecevit'e komünist diyenin ağzını yırtarım" dediğini de anımsıyordum.

Daha sonraki Kurultay, Ecevit ve Feyzioğlu arasındaki kapışmayı noktaladı: Feyzioğlu ve arkadaşları, pılılarını pırtılarını toplayarak CHP'den ayrıldılar. Bu Kurultay'da Prof. Turan Güneş'in "ben Ecevit'in tayfasıyım" sözünün delegelerce nasıl dakikalarca alkışlandığını çok kimse anımsar. "Evet" demişti Güneş; "Ben Ecevit'in tayfasıyım."

Ecevit-Feyzioğlu çatışmasını, 12 Mart rejimi içinde Ecevit-Satır kapışması izledi. O günlerde Stad Otel'de karargah kuran

Satır, gazetecilere, "Kazanacağız demiyorum, kazandık diyorum" diye caka satmaya çalışıyordu.

Sonra, Satır da CHP'den ayrılıp gitti. Onunla beraber Orhan Kabibav'lar, Sezai Orkunt'lar da gittiler. Giderken Ecevit'i "Marksist kışkırtıcılık" yapmakla suçlayarak gittiler.

Kurultay'ları düşünürken, eski Genel Sekreterlerden Dr. Kamil Kırıkoğlu'nu anmadan geçemeyeceğim. Dr. Kamil Kırıkoğlu'nun 12 Mart rejimi içinde, Ecevit'in hemen yanıbaşındaki savaşımını anımsamamak bağışlanmaz bir nankörlük olur. İsmet Paşa'nın 12 Mart rejimi ile bütünleşip, Ecevit ve arkadaşlarını "tasfiye etmek" istediği günlerde, Paşa'ya karşı en dirençli savaşımı verenlerin başında Dr. Kamil Kırıkoğlu'nun bulunduğu unutulursa, bu yalnızca bir duygusuzluk sayılmaz. Kimlerin ne için ve ne amaçlı savaştıklarının unutulması, partinin geçmişine olduğu kadar geleceğine karşı işlenmiş bir saygısızlık da olur.

- İsmet Paşa'nın istekleri Peygamber buyrukları değildir...

CHP'nin değerbilir üyeleri, Dr. Kırıkoğlu'nun Kurultay kürsüsünde İsmet Paşa'ya bu sözleri söylediğini herhalde unutmamışlardır.

Geçen Kurultay'da da, çarpışan iki kanat, Deniz Baykal ve Ali Topuz ekipleri, kürsülere toplumsal içerikli konuları getirmemiş, getirememişlerdir. Söylenen sözler, "Kurultay kubbelerinde hoş sedalar" olmaktan öteye, kalıcı hiçbir etki sağlamadan uçup gitmiştir!

Dr. Kırıkoğlu, geçen yıl Kurultay'da yaptığı konuşmada, Türkiye'nin üçüncü dünya ülkeleri saflarına katılmasını, NATO dışında "milli bir askeri strateji" oluşturulmasını, NATO'nun askeri kanadından çekilinmesini isterken şöyle konuşmuştu:

- Geçmişte izlenen tereddütlü, belirsiz tutumun sürdürülmesi halinde, belli bir dış konjonktürün, CHP'yi bu konuda tutucu partiler koalisyonunun gerisine düşürmesi imkan dahilindedir...

Bugün Kırıkoğlu'na hak vermemek elde değildir. Dr. Kırıkoğlu aynı konuşmasında, toplum içinde belli kitle tabanına sahip bulunan İslamcı akımların faşist terör odaklarından ayrı tutulmaması ve bu akımların "ekonomik ve sosyal özlemleri ve bu özlemlerin ideolojik ifadeleri arasında ortak unsurları vurgulamak" gereğine değinmiştir ki, yaşanan olaylar bu gözlemin haklılığını kanıtlamıştır.

Dr. Kırıkoğlu'nun bu konuşmasını neden anımsatıyorum: Nedeni şu: Dr. Kırıkoğlu bugün Kurultay'ın çarpışan kanatları içinde yer almıyor. Geçirdiği ağır ameliyatlardan sonra, eylemli siyasi yaşamın dışında, günlerini okuyarak, dinlenerek geçiriyor. Partilerin inişli çıkışlı, dalgalı serüvenleri içinde birtakım insanlar siyaset alanlarının dışına itilebilir. Fakat CHP Kurultaylar'ında partinin siyasal ideolojisi ve düşünsel yapısı için kavga verenlerin unutulmasına, geçmiş Kurultaylar'a tanık olan gazeteciler olarak; hiç olmazsa bizler izin vermemeliyiz.

Bugün Kurultay, tüzük değişikliği üzerine yoğunlaşacak tartışmalarla mı geçecek, yoksa geçen Kurultay'da Dr. Kırıkoğlu'nun yaptığı gibi ülke sorunlarını dile getiren özlü konuşmalara mı tanık olunacak?

Dr. Kamil Kırıkoğlu gibi, "Partinin ideolojisi ve düşünsel yapısı üzerine konuşanlar elbirliği ile tasfiye edilirler" kuralı geçerli ise, o zaman "demokratik solculuk" yerine "antidemokratik kişisellik", partinin temel doğrultusunu belirleyecek demektir.

Dünün partiiçi iktidar sahipleri, bugün partiiçi muhalefeti CHP'nin ideolojik ve düşünsel doğrultusu üzerine tartışma açmayacaklarsa, "kişisel muhalefet" damgasından kurtulmaları pek kolay olmayacaktır. Anadolu'nun dört bir bucağından gelen CHP'liler, bugün gerçekten güç bir sınavdan geçecekler.

Parti tabanında oluşan birikimlerin kişisel çatışmaları aşması CHP'ye çok yeni boyutlar kazandıracaktır.

(Cumhuriyet, 24 Mayıs 1979)

UMURU DEĞİLMİŞ...

AP Genel Başkanı Demirel: "Sıkıyönetim Mahkemesi'nin 142. maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi"ne başvurmasını fevkalade yadırgadım" diyor, sonra ekliyor:

- Ben bunu söyledim diye, tarafsız yargıya karıştım diye bir takım saldırılara maruz kalabilirim. Umurum değil...

Bununla da yetinmiyor. Şunları söylüyor:

1971-1973 döneminde Sıkıyönetim Mahkemeleri çalıştı. Böyle bir gerek vardı ise, o zaman müracaat ederlerdi...

Demirel'in bu son sözlerine kendi deyişi ile "Dün dündür, bugün de bugündür" gibi yanıt verelim mi dersiniz?

Bir mahkeme, önüne gelen bir davada uygulanan yasa maddesini Anayasa'ya aykırı görebilir. Bu, "Türk ulusu adına" karar veren mahkemenin yetkisi içindedir. "Sıkıyönetim Mahkemeleri Türk Ceza Yasası"nın 142. maddesini Anayasa'ya aykırı göremezler" diye bir hukuksal engel de yoktur.

Demirel bundan, başka sonuçlar çıkarıyor: Başbakan Ecevit Strasbourg'da bu maddelerin Anayasa'ya aykırı olduğunu söylemiş. Sıkıyönetim Mahkemesi bundan sonra böyle bir karar almış, sıkıyönetimin sulandırıldığı yolundaki "feryadında" ne kadar haklıymış, bunu eşgüdümle mi yapıyorlarmış, "fevkalade yadırgamış", 142. madde iptal edilirse, kan dökülmeye devam edilirmiş, falan, filan...

Eşgüdüm Komutanlığı'nın Sıkıyönetim Mahkemeleri üzerinde en küçük bir idari ya da yargısal yetkisi olmadığını Demirel bilmez mi? Bilir elbet. Ecevit, 142. maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu yalnızca Strasbourg'da değil, yurtiçinde ve dışında birçok kez söyledi. Demirel bunu da bilir, bilmez olur mu hiç? Öyleyse ne yapıyor? Sıkıyönetim yargıçlarını, mahkemelerini yıpratmak için eyleme geçiyor. Evet amacı bu.

Sıkıyönetim Mahkemeleri, silahlı eylemlerle ilgili davalara bakıp, sanıkları cezalara çarptırıyor, Demirel'in yakındığı İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi savcı ve yargıçları, önümüzdeki günlerde silah kaçakçılarıyla ilgili davaya bakmaya başlayacaklar. Ankara'da savcı yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesiyle ilgili dava karara bağlanmak üzeredir. Adana'da, Kahramanmaraş soykırımı davası başlıyor. Bu davaların sonuçlanması sıkıyönetimin niçin ilan edildiğini yeniden herkese anımsatacağı gibi, bu kararlar birçok siyasal çevreyi tedirgin etmeye yetecektir.

İstanbul'da silah kaçakçılarıyla ilgili davanın hazırlıklarını tamamlamak üzere olan sıkıyönetim savcıları ve yargıçları, şu ya da bu nedenle yıpratılıp görevlerinden alınmak istenirse, yapılacak yorumların altından kalkmak kimse için kolay olmayacaktır.

Demirel, yasaları elinin tersiyle iterek, sıkıyönetim mahkemesinin öteki kararlarının, DİSK ve TİP yöneticilerinin salıverilme kararlarının da siyasal yorumlarını yapmaya kalkışıyor. Bundan sonra sıkıyönetim mahkemelerinde alınacak her karar, öyle anlaşılıyor ki AP Genel İdare Kurulu'nda görüşülüp; karara bağlanacaktır!..

Oldu olacak, Faik Türün ile Ali Elverdi'ye üniforma giydirip, birini sıkıyönetim komutanı, birini de mahkeme başkanı yapalım!.

Önce eşgüdüm'e saldırdılar, şimdi de sıkıyönetim mahkemelerine... Sonra sıkıştılar mı; "ordunun bütünlüğü" diye iri iri sözler ederler. Çocuk kandırıyorlar sanki.

(Cumhuriyet, 25 Mayıs 1979)

LİDER VE ÇEVRESİ

Parti liderleri için değişmez eleştirilerden biri, çevrelerdir. Liderle açık tartışmaya girmeyi göze alamayanlar; "kendisine bir sözümüz yok ama çevresi yok mu" diye söylenip dururlar. Oysa lider ve çevresi bir bütünün parçasını oluştururlar.

CHP Kurultayı'nı izlerken yine bu "çevre" eleştirilerine rastlanıyor:

- Çevresi değişmeli... deniyor. Bunları söyleyenler de aynı Ecevit'in eski çevrelerindeki halkalardır. Bir zamanlar, "Efendim bu çevresi yok mu" diye eleştirilenler, şimdi "Ah efendim Ecevit'in çevresi" diye yakınıp, duruyorlar.

"Çevre" ne demektir? Çevre, Kurultay seçimleriyle belirlenir. Genel sekreter, yardımcıları, genel yönetim kurulu üyeleri, CHP tabanını temsil eden delegelerce seçilir.

Prof. Turan Güneş, Prof. Besim Üstünel, Prof. Haluk Ülman, Orhan Eyüpoğlu, Ali Topuz, Deniz Baykal, Önder Sav bunların her biri bir zamanlar Ecevit'in yakın çevresindeydiler. Şimdi partiiçi muhalefette görünüyorlar. Ve böylece şimdilik dış kapının dış mandalı oluyorlar.

Dün Ecevit'in çevresi için yapılan soyut eleştiriler ne ölçüde haklı ve doğruysa, bugünküler de öyledir.

Kendisine bir sözümüz yok ama efendim çevresi yok mu!..

Liderin çevresinde her zaman bir halka oluşacak. Önemli olan bu dairenin liderle uyumudur. Ve bu uyumla ortaya çıkan siyasal doğrultudur. Eleştirilmesi gereken de bu doğrultudur. Bu doğrultu eleştirilecekse, o zaman, "Ah efendim çevresi" gibi özürlerin arkasına sığınmadan, liderin kendisi eleştirilmelidir.

Yok, buna gücünüz yetmiyorsa, öyle; "çevresi bozuk, kendisi çok iyi" gibi aldatmacalara girmenin hiçbir yararı yoktur. Çünkü Ecevit'in dünkü ve bugünkü çevreleri, sürmeyi gözden çalacak kadar hüner sahibidirler. Kimse bu gibi sözlere inanmaz. Çıkın lideri eleştirin!

- Sayın Genel Başkanımıza bir sözümüz yok, fakat çevresi...

Bu gibi eleştiriler hiç yararlı olmuyor. Eleştiri, somut ve açık olduğu ölçüde bir anlam taşır.

- Çevresi efendim çevresi...

Sanki lider dediğiniz dünkü çocuk, ve çevre dediğiniz de "haşarı mahalle çocukları", ne yapıp yapıp; lideri kandırıyorlar!

- Çevresi değişmeli efendim çevresi...

Yani, Türkçesi, "O çevre gitsin, bizim çevre gelsin..." İşin özeti bu!

Dünkü çevre, siyasal partiler Yasası'na göre tüzük yapar, bugün, kendi yaptığı tüzüğün siyasal partiler Yasası'na aykırı olduğunu ileri sürüp, "örgüt, örgüt" diye şarkılar söyler. Tüzüğü yaparken aklınız neredeydi?! Ve örgütünüz neredeydi?..

- Çevresi değişmeli efendim çevresi...

CHP bir dönme dolaptır. Dün "çevre" olanların bindikleri dolap aşağıya iner, bir başkasının dolabı yukarıya çıkar; sonra arada bir yerde karşılaşır. Birbirlerini selamlarlar, sonra dolap yine döner, yukarı çıkan aşağıya iner, aşağı inen yeniden yukarı çıkar.

Çevre tartışmaları bırakılıp; lideri de eleştirmeye cesaret edildiği gün, CHP'de gerçek muhalefet eylemi başlayacaktır.

(Cumhuriyet, 26 Mayıs 1979)

MERTÇE...

CHP Kurultayı'nda kürsüye çıkanlar arasında en açık konuşan, İstanbul Milletvekili Metin Tüzün oldu. Tüzün, ötekilerin yaptığı gibi, "Ecevit iyi ama efendim çevresi" gibi özürlerin arkasına sığınmadan açık açık Genel Başkan Ecevit'i eleştirdi. Sanırım, özlediğimiz tavır budur. Düşündüğünü açık açık söylemek.

CHP'de Ecevit'in tutum ve davranışlarına karşı olup da yapmacık muhalefet gösterilerine çıkanlar, her halde Tüzün'ün açık ve mertçe tutumundan gerekli sonucu çıkarmışlardır.

Bir part içinde görüşlerini söylemek için ille de Kurultay'ların beklenmesine gerek yoktur: Milletvekili ve senatörlerin, grup toplantılarında her zaman konuşma hakları vardır. Bu haklarını kullanmayıp, parlamento koridorlarında, "Necmi efendi çay getir" dedikten sonra, sağcı gazetelerin sütunlarına dedikodu aktaranları bildiğim için, Metin Tüzün'ün tutumunu gerçekten övgüye layık buluyorum.

Diyelim ki dış politikada uzmansınız. Genel Başkan'ınız sizi hükümetin önemli bir koltuğuna oturtabilirdi; oturtmadı. Bir süre Genel Başkan'ınızın yakın çevresinden uzak kaldınız. Size düşen görev nedir? Hükümetin izlediği dış politikayı, partinin yetkili kurul toplantılarında eleştirmektir. Bunu yapmayıp, çevrenizde fısıldadığınız sözleri Genel Başkan'ınız önünde söyleyemiyorsanız, görevinizi yapmıyorsunuz demektir.

Sözgelişi, mesleğiniz iktisat profesörlüğüdür. Hükümet kurulurken, herkes sizin Maliye Bakanı olmanızı beklemiştir. Bakan olsaydınız belki başarılı da olurdunuz. Fakat, partinin dışındaki bir takım güçler Maliye Bakanı olmanızı engelledi. Genel Başkan'ınız size bir başka bakanlık önerdi. Kendi açınızdan onurlu bir davranışta bulunarak, "hayır" dediniz ve hükümetin dışında kaldınız. Bundan sonra size düşen neydi? Gerektiğinde partinizin ortak grup toplantılarında kalkıp konuşmak ve hükümetin izlediği ekonomik politikayı eleştirmektir.

Hükümeti bir tek gün bile eleştirmeyip, ilinizin güçlü adamının gölgesine sığınarak dengeler aramak, biraz da Genel Başkan'ınız tarafından kontenjan adayı gösterildiğiniz ilin seçmenlerine saygısızlık sayılmaz mı? Çık kürsülere eleştir, yaz, çiz; yeter ki kafandaki düşünceler partinin hamuruna katılsın.

Ne bileyim ben, diyelim ki ünlü bir politikacı, yetenekli bir milletvekili ve seçkin bir hukukçusunuz. Dış politika sizin "ince zenaatiniz" sayılır. Çıkın hükümetin dış politikadaki yanlışlıklarını sergileyin. Bir hukuk profesörüsünüz. Hükümetin getirmek istediği yasal önlemleri birbir inceleyip, "Bunlar özgürlükleri kısıyor" deyin, "Bunlar Anayasa'ya, parti programına aykırıdır" deyin.

Yeter ki erkekçe muhalefet yapın.

Metin Tüzün, Kurultay'da düşüncelerini açık açık söylemenin rahatlığı içinde muhalefet yaptı. Düşündüğünü açık açık söyleyenden kimseye zarar gelmez. Zarar, "saman altında su yürütmeyi" politika sananlardan gelir.

İlk kez, "çevresi", şusu, busu denmeden doğrudan doğruya Ecevit'in kendisi eleştirilmiştir. Metin Tüzün'ün Kurultay eleştirileri olumlu olduğu kadar saygılı, saygılı olduğu kadar ölçülüydü. Sanırım belki bu nedenle Ecevit, bu eleştirileri alkışlamak zorunluluğunu duydu.

Tüzün, "Genel Başkan'ı eleştiriyorum, ancak bu eleştirileri yaptıktan sonra da buyruğundan çıkmıyorum" derken, açıksözlülüğü "parti disiplini" ile bağdaştırıp sunuyordu. Muhalefetin mertçesi böyle yapılır işte. Partiiçi muhalefet, öyle sinsi yollarla değil, öyle "kendisi iyi ama çevresi" gibi özürlere sığınarak değil, Metin Tüzün gibi açık açık, dobra dobra yapılmalıdır.

(Cumhuriyet, 27 Mayıs 1979)

KABADAYILIK

AP Genel Başkanı Demirel, "27 Mayıs Bayramı kaldırılmalıdır" diyor ve şunları ekliyor:

27 Mayıs'ın neden bayram olduğunu, daha doğrusu 27 Mayıs Bayramı ile neyin kutlandığını bilmiyorum...

Demirel, bu ülkede on yılı aşkın süre Başbakanlık yapmıştır. Bu on yıl içinde her yıl, "27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı" kutlanmıştır. Demirel, Başbakan olarak bu bayramların hepsinde de bulunmuştur. Başbakan olarak, 27 Mayıs Ana-

yasa ve Hürriyet Bayramı nedeniyle Cumhurbaşkanı'nı, Anayasa Mahkemesi' Başkanı ve Genelkurmay Başkanı'nı kutlamış; kutlamaları kabul etmiştir. Şimdi diyor ki:

- 27 Mayıs Bayramı ile neyin kutlandığını bilmiyorum.

Oysa, 27 Mayıs Devrimi'nin ne olup ne olmadığı, Anayasa'nın başlangıç bölümünde şöyle tanımlanmaktadır:

Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetler için savaşmış olan, Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 Devrimi'ni yapan Türk milleti.

27 Mayıs Devrimi bu Anayasa'nın temelini oluşturan bir siyasal dönüm noktasıdır. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, saltanat yanlıları nasıl Cumhuriyet Bayramı'nı yadırgıyorlarsa, Demirel de bu Anayasa'nın temelindeki siyasal olayın kutlanmasını yadırgamaktadır.

Demirel'in oldum olası 27 Mayıs Devrimine karşı düşünce ve duygular taşıdığını herkes bilir. Daha geçenlerde, "İktidara geldiğimizde ne Anayasa kalacak, ne babayasa" diye kabadayılık gösterilerine kalkmamış mıydı?.. Bu nedenle, "27 Mayıs Bayramı kaldırılmalıdır" demesini de yadırgamamak gerekiyor. Öyle ama üzerinde durulması gerekli birkaç nokta var, onları vurgulayalım:

Demirel bunca yıl Başbakanlık yaptı. Parlamentoda çoğunluk oylarına sahip bir genel başkandı. Dilerse, "27 Mayıs Anayasa ve Hürriyet Bayramı"nın kutlanmasını bir yasa ile engellerdi; yapmadı, yapamadı. Çünkü gücü yetmedi; gitti, her 27 Mayıs gününde, yüzünde yapay gülücüklerle ve maskelerle, Cumhurbaşkanı'nın, Anayasa Mahkemesi' Başkanı'nın ve Genelkurmay Başkanı'nın bayramlarını kutladı. Frakını, smokinini eksik etmeyerek...

Şimdi bağırıp, çağırıyor:

- 27 Mayıs Bayramı kaldırılmalıdır.

Sen niye kaldırmadın, diye sormazlar mı adama? Başbakanlığı döneminde, niçin 27 Mayıs İhtilali'nin ölüm cezalarına çarptırdığı Başbakan Adnan Menderes, Maliye Bakanı Hasan Polatkan ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun mezarlarını İmralı'dan alıp bir başka yere taşımadı?

Menderes'in kefenini bayrak yapıp, seçim alanlarında dolaşmaya gelince kimse Demirel ile yarışamaz, bunu biliriz. Ama

"Menderes'in kemikleri İmralı'nın ıssız bir köşesinde çürüyor. Kılınız kıpırdamıyor" denirse, ne diyecek AP Genel Başkanı? Kem-küm, cart curt... Ne diyecek?!

27 Mayıs Devrimi Türk tarihinin dönemeç noktalarından biridir. Bir değil, bin Demirel gels, bu gerçeği değiştiremez. Değiştirmek isteyen dener ve boyunun ölçüsünü alır!

Bütün Avrupa ülkelerinde, bütün NATO ülkelerinde kutlanan 1 Mayıs işçi bayramını "Komünist ihtilalidir" diye kınamaya ve suçlamaya kalkışanlar, Anayasa'nın temelini oluşturan 27 Mayıs Devrimi'ne böylesine sataşan Demirel'e ne diyecekler, merak ediyorum doğrusu.

***

Not: Bir süre önce, Tercüman Gazetesi yazarlarından Nazlı Ilıcak'ın köşesine yayınlanmak üzere bir mektup gönderdim. Bu mektubun tek sözcük çıkarılmadan aynen yayınlanması Ilıcak'ları Tercüman Gazetesi okuyucularına iyice tanıtacaktır. Fakat göreceksiniz bu cesareti gösteremeyeceklerdir. Çünkü milyonlara sahip olmakla cesaret sahibi olmak arasında dağlar kadar fark vardır. Köşe dönmek kolay; köşeye Umur Mumcu'nun yazısını koymak güçtür. Hodri meydan!

(Cumhuriyet, 28 Mayıs 1979)

İKİ HESAP...

Demirel için "hesap adamı" derler. Doğrudur Bunların ailece hesapları kuvvetlidir. Ulusal yeğen Yahya Demirel bile mahkemeye ne zaman teslim olacağını, yurt dışına ne zaman kaçacağını, çok iyi hesaplar. Hacı Ali desen, onun hesabı hepsinsen iyidir. Yani bu konuda ailece başarılılar.

Demirel, şu anda iki hesabın toplama çıkartma cetveli üzerindedir. Birinci hesap, hükümetin ne zaman düşürüleceği, ikinci hesap, bugünlerde yeniden çalışması beklenen kendisi ve ıkı bakanı ile ilgili Soruşturma Hazırlık Komisyonu kararını önlemek.

Hükümetin düşürülmesi konusunda Türkeş daha acelecidir. Demirel, hükümetin düşmesi için, önümüzdeki sonbahar-

da yapılacak Senato üçte bir yenileme seçimlerini beklemektedir. AP kurmayları, bu seçimde CHP'nin oy kaybına uğrayacağını bekliyorlar. Bu zamana kadar, dış kredilerde de göreli bir rahatlama olacak, büyük olasılıkla darboğazın bir bölümü atlatılacaktır.

Sanırım Türkeş böyle düşünmüyor. O daha başka zorlamalar peşindedir. Türkeş, hükümetin hemen düşürülmesini istiyor. Hükümet düşer ve yerine kurulacak hükümet güvenoyu alamazsa, Anayasa'nın 108'inci maddesi gereğince erken seçim kararı alınması olasılığı belirir. Devlet Bakanı Enver Akova'nın MHP'ye gireceği, Başbakan Ecevit'in bundan sonra istifa edeceği söylentileri bugünlerde iyiden iyiye yayılıyor. İşin ilgi çekici yanı şu ki, Akova bu gibi söylentileri hiç yalanlamıyor!

Bu planlar gerçekleşir mi gerçekleşmez mi, evdeki pazar çarşıya uyar mı uymaz mı, bunu şuracıkta kestirmek olanaksızdır.

Anayasa'nın 108'inci maddesi, on sekiz ay içinde ikl hükümetin güvensizlik nedeniyle düşürülmesi, kurulacak yeni hükümetin -Irmak hükümeti örneği- güvenoyu alamaması halinde, güvenoyu alamayan hükümetin Başbakan'ının Cumhurbaşkanı'ndan seçimlerin yenilenmesini isteyebileceğini öngörmektedir. Bu on sekiz aylık süre, Demirel hükümetinin düşürülmesinden başlamıştır ve önümüzdekl Haziran ayının sonlarında bitmektedir. Önümüzdeki yirmi-yirmi beş gün içinde CHP milletvekillerinden bir ikisi ayrılır, Enver Akova da MHP'ye girerse, o zaman erken seçim olasılığı beliriyor demektir.

CHP Kurultayı'nın bir de bu açıdan önemi vardır. CHP Kurultay'dan kaya gibi sağlam çıkabilse, bir kaç bağımsız milletvekili ile öteden beri CHP'ye girecekleri söylenen bazı muhalefet milletvekilleri CHP'ye katılma cesaretini kendilerinde bulabileceklerdi. İçin için kaynıyor görüntüsünü veren Kuraltay, en azından CHP'ye katılmak isteyen milletvekillerinin cesaretlerini kırmaktadır.

Ne acı ki, "çoğulcu demokrasi" diye adlandırdığımız çokpartili düzenimiz böylesine ayak oyunlarına yazgısını bağlamıştır.

Demirel'in hükümetin düşürülmesi hesapları kadar önem verdiği ikinci konu, yakında çalışmalarına başlayacak olan Soruşturma Hazırlık Komisyonu'dur. Bu komisyon, son genel

seçimlerden bu yana, bir türlü başkanını seçip, çalışamamıştır. Çünkü, Komisyonda iktidar ve muhalefet oyları eşittir. Bu yüzden Komisyon'a başkan seçilememektedir. Başkan seçilemeyince Komisyon çalışmaları başlayamamakta; böylece ünlü "Mobilya yolsuzluğu" askıda kalmaktadır.

Bunun nedeni, AP ve. CGP oylarıyla alınan bir karardır. 1970 yılında TBMM Başkanlık Divanı'nca alınan bir karar üzerine, bu Komisyonların seçiminde, Milli Birlik Grubu, Cumhurbaşkanınca seçilmiş üyeler ve bağımsızlar hesaba alınmamıştır. Bu yüzden Komisyonlar'da AP'li üyeler yapay çoğunluk kazanmışlardır. Komisyonların kilitlenmesine yol açan hesap, bu hesaptır.

CHP Millet Meclisi Grup Başkanvekilleri Altan Öymen ve Hayrettin Uysal, bu kararın değiştirilmesi için gerekli başvuruda bulunmuşlardır. Eğer bu karar değiştirilirse, Demirel'in, kendisi hakkında kurulan komisyonların çalışmalarını engellemek için 1970 yılında yaptığı hesap bozulacak ve Demirel'e Yüce Divan'ın yolu görünecektir.

Bugünün siyasal gelişmeleri kısaca böyledir. Bekleyelim ve görelim.

(Cumhuriyet, 29 Mayıs 1979)

MHP İLE NPD

Türkiye'de partimiz için süregelen söz konusu olumlu gelişmelerin Batı Avrupa'da çalışan ve öğrenim gören soydaşlarımıza intihal ettirilmesi. MHP Almanya Yürütme Kurulu Başkanlığı'nın Kemten, Berlin, Hannover, Köln, Münih ve Stuttgard otonom seksiyonlarındaki faaliyetlerinin hızlandırılması gerekmektedir. Adı geçen kent ve yörelerde, örgütlenme çalışmalarına ağırlık verilerek, öngörülen sonuçlar elde edilebilmesi için NPD ile partimiz arasında kurulan işbirliğinden, onların tecrübe ve yöntemlerinden Genel Merkez'ce gönderilen talimatlara istinaden yararlanılmalıdır..."

Bu sözler, "Uluslararası Af Örgütü"nün Almanya örgütü tarafından yayınlanan "Türkische Rechtsektremisten" adlı belgeşel yapıtın 56. sayfasından alınmıştır ve bu öneriyi kapsayan

mektup MHP Genel Başkanı Türkeş'in imzasını taşımaktadır. Mektup 28.7.1977 tarihinde "MHP Almanya Yürütme Kurulu Başkanlığı'na yazılmıştır. Belgesel yapıtın içinde bu mektubun fotokopisi yayınlanmıştır.

Bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi, MHP'ye "Siyasal Partiler Yasası"na aykırı olarak yurt dışında parti örgütü açtığı" gerekçesiyle "uyarı" cezası vermiştir. MHP yetkilileri ise, Anayasa Mahkemesi'ne gönderdikleri savunmada, yurt dışında herhangi bir örgütleri bulunmadığını bildirmişlerdi.

Siyasal Partiler Yasası'nın yurt dışında örgüt kurma yasağı getiren hükmü gerekli midir, değil midir bilmiyorum. Yurt dışında özellikle işçi yurttaşlarımızın çoğunlukta bulunduğu Federal Almanya'da siyasal örgütlenmelere hiçbir yasal kural engel olamadı, olamıyor. Yurttaşlarımız, çeşitli siyasal partilerin doğrultusunda örgütler kurup çalışıyorlar.

Bugün tartışma konumuz bu değil. Bugün "Uluslararası Af Örgütü"nün adı geçen belgesel yapıtta fotokopisi yayınlanan mektuba dayanarak, "Bakın; MHP'nin yurt dışı örgütleri varmış" demek istemiyorum; var ya da yok; bu konunun üstünde durmuyorum. Tersine, siyasal partilerin yurt dışında örgüt kurmalarını engelleyici yasakların kaldırılmasını savunuyorum. Ancak bu mektubun bir-iki satırı ilgi çekmektedir. Türkeş, mektubunda diyor ki:

- Öngörülen sonuçlar elde edilebilmesi için NPD ile partimiz arasında kurulan işbirliğinden, onların tecrübe ve yöntemlerinden Genel Merkez'ce gönderilen talimata istinaden yararlanılmalıdır.

NPD, Federal Almanya'da Hitler Nazizmi'ni hortlatmak üzere kurulmuş faşist nitelikli bir partidir. Türkeş'in mektubundan anlaşılıyor ki, MHP faşist nitelikli NPD "Nationalistsche Partie Deutschland" ile yakın ilişkiler içindedir.

MHP yetkilileri, "Yurtdışında örgütümüz yok" dedikleri gibi, Uluslararası Af Örgütü'nün bir fotokopisini yayınladığı mektup için de "Uydurmadır, sahtedir" diyebilecekler midir bilemiyorum.

Benim bildiğim şu: Elimdeki kitap, Türkeş'in imzasını taşıyan mektubun fotokopisini yayınlamaktadır ve bu mektupta MHP ile NPD arasında "işbirliği" kurulduğu, MHP'nin NPD'nin "tecrübe ve yöntemlerinden yararlanmak" amacında olduğu belirtilmektedir; o kadar!

CHP'ye antikomünist nitelikteki "Sosyalist Enternasyonal"e üye olduğu için söylenmedik söz bırakmayan MHP ileri gelenleri, Federal Almanya'daki faşist nitelikli NPD ile kurdukları yakın ilişkiyi nasıl yorumlayacaklardır dersiniz?

(Cumhuriyet, 30 Mayıs 1979)

YENİ BAYRAMLAR...

Bütün gözler Paris'e çevrildi. Batılı dostlarımız sonunda bizlere acıyıp kesenin ağzını açarlarsa, çok sevineceğiz. Biz NATO'nun bekçisiyiz, paranın büyüğünü hakettik ama adamlar da çok katı yürekliler, bizleri üzdükçe üzüyorlar:

- Veririm ama...

Canım vereceksen ver, niçin vermiyorsun? Baksanıza, emekliliği yaklaşan NATO Başkomutanı Haig ile Aşağı Saksonya Maliye Bakanı Klep bizler için nasıl da parçalanıyorlar?

- Allah aşkına Türkiye'ye para verin...

Parayı aldıktan sonra, bu General Haig'e bir bankanın yönetim kurulu "fahri üyeliği" falan verelim; çok çalıştı adam bizler için. Hem efendim, bilindiği gibi komünizme karşı çok sert olan emekli generallere yönetim kurulu üyeliği vermek son zamanlarda "adet" oldu; çok sevinir adamcağız. Dr. Klep'i yazın suları akan bir tatil köyünde bir iki ay şöyle bir dinlendiririz; ayaklarını uzatır, sırtüstü yatar, yorgunluğunu giderir. İsterse adına bir benzin bayiliği de veririz. Kaz gelen yerden tavuk esirgenir mi hiç! İsterse, Aşağı Saksonya'ya tavuk da göndeririz.

Paris'te anlaşmaya varırsak, anlaşma gününü "IMF bayramı" ilan edelim, ya da bugüne başka adlar bulalım:

- Döviz darboğazı bayramı...

İyisi mi, bugünü "İşveren Bayramı" yapalım. Herkesin bayramı var, işverenin yok; zavallı adamlar.

- IMF, döviz darboğazı ve işveren bayramı.

Oldu!

Sonra bir önemli günü daha unuttuk. Silah ambargosunun kalkması önemli bir gün sayılmaz mı? Nasıl sayılmaz! En önemli günlerden biridir.

- Ulusal ambargo bayramı...

Silah ambargosuna karşı en kararlı tutumu kimler takındı biliyor musunuz? Carter, Marter, değil efendim değil. Nereden bileceksiniz! Ben söyleyeyim: Silah kaçakçıları...

Adamlar ambargo, mambargo dinlemeyip, milli birlik ve beraberlik ruhu içinde Türkiye'ye silah ve mermi soktular. Uzun namlulu, klsa namlulu, dokuzlu, ondörtlü, şarjörlü, toplu tabancalar, gümrük kapılarından vızır vızır geçti.

Bizim gümrük kapılarımızda yalnızca düşünce gümrüğü çok sıkıdır.

- Tehlikeli düşüncedir, zehirli düşüncedir, zararlı akımdır...

Silah dediğiniz erkeğin namusu; biz de, övünmek gibi olmasın, erkek milletiz; erkeğe silah, silaha para, paraya kaçakçı gerekir. Ne var bunda efendim! Bir iki işadamı silah kaçakçılığı suçundan tutuklanmış. Yapmamışlardır, bunlar "masum işveren eylemleri"dir.

Neyse.

"IMF, döviz darboğazı ve işveren bayramı" yapılırsa, bence geçit törenleri düzenlenmeli ve törenlerde işverenler, ellerine "hür teşebbüs" pankartları alarak yürümelidirler. Bunların hemen arkasında da Kamu İktisadi Teşekkülleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyeleri "esir teşebbüs" pankartı altında geçit törenlerine katılmalıdır.

Ayrıca, "hür teşebbüs" üyeleri, örneğin son yıllardaki kazançları ve verdikleri vergileri gösteren pankartlar da taşımalıdırlar.

Aynı törenlerde en modern aygıtlarla donatılmış Amerikan U-2 casus uçakları göklerimizde uçmalı ve paraşütle aşağıya "taze para" atmalıdır. Ve böylece bu bayram aynı zamanda "U-2" bayramı da olmalıdır.

Yaşasın "IMF, U-2, döviz darboğazı ve işveren bayramı."

(Cumhuriyet, 31 Mayıs 1979)

108. MADDE

"Akova istifa etti, şimdi ne olacak?"

Bir süreden beri sizlere Anayasa'nın 108'inci maddesinden söz ediyorum. 108'inci madde, on sekiz ay içinde iki hüküme-

tin güvensizlik oyu ile düşürülmesi, kurulacak yeni hükümetin güvenoyu alamaması halinde, "Başbakan, Cumhurbaşkanından, Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesini isteyebilir" kuralını getirmektedir. Cumhurbaşkanı, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlarına danışarak seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

Demirel hükümeti 1977 yılının son günü düşürülmüştü. Ecevit hükümeti, bu günlerde bir gensoru ile düşürülürse, 108'inci maddede yazıldığı gibi, on sekiz ay içinde iki hükümet güvensizlik oyu ile düşürülmüş olacaktır. Bu ayın sonuna kadar, Ecevit hükümeti düşürülür ve yerine kurulacak -Irmak hükümeti örneği- hükümet güvenoyu alamazsa, erken seçim yolu açılıyor demektir.

Bugün 1 Haziran. 30 Hazirana kadar bu işlemler tamamlanırsa Cumhurbaşkanının erken seçim kararı vermesi kolaylaşacaktır.

CGP Genel Başkanı Feyzioğlu, yılların politikacısıdır. Üstelik cin gibi zeki ve akıllıdır. Neyi ne zaman yapacağını çok iyi kestirir. Feyzioğlu; Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar ile ilgili gensoruyu tam zamanında verdi. Gensoru önergesinde yer alan kanıtlar, arsa alım satımlarında kuşku verici işlemlere başvurulduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu yolsuzluklarla İşgüzar'ın bir ilişkisi olup olmadığı yargılama sonu belli olur. Hukuk devletinde kural budur.

Bir Bakanlar Kurulu üyesinin yargılanabilmesi için TBMM'sine soruşturma önergesi verilmesi, bu önergeyle birlikte komisyonlar kurulması, komisyon çalışmaları sonunda TBMM birleşik toplantısında suçlanan bakanın Yüce Divan'a gönderilmesi konusunda karar alınması gerekir. Feyzioğlu, bu yolda da bir önerge vermiştir.

Gensoru önergesinin kabulü, suçlanan bakanın hükümetten ayrılmasına yol açar; bu oylama, ilgili bakanı Yüce Divana göndermez. Soruşturma ve gensoru önergeleri arasındaki farkı şöyle özetleyebiliriz: Meclis soruşturması hukuksal, gensoru ise siyasal sonuçlar getirir.

Yolsuzluk söylentilerinin kamuoyunda ve CHP Grubu'nda hoşnutsuzluklar ve dalgalanmalara yol açacağını herkes bilir. Feyzioğlu da bilir. Feyzioğlu soruşturma önergesi verdikten

sonra bir de gensoru isteminde bulunuyor. Gensorunun görüşülmesinden sonra, oylama yapılacaktır. İşgüzar hakkında verilen önergenin, "Bakanlar Kurulu'nda sorumluluk ortaktır" gerekçesiyle hükümet hakkında verilmiş gensoruya dönüştürülmesi hiç de güç değildir.

Bu koşullarda ne yapmalı? Yapılacak ilk iş, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın, bu gensoruyu beklemeden bir an önce bakanlığından ayrılmasıdır! AP, bir yandan "İşgüzar'ın yolsuzlukları vardır" derken; bir yandan da aynı İşgüzar hakkında kurulacak soruşturma komisyonlarını kurdurtmamak için TBMM oturumlarına katılmamaktadır. Bu da oyunun bir parçasıdır.

Bu oyun nasıl bozulur? Bu oyun ilk aşamada, İşgüzar'ın bakanlığından ayrılmasıyla bozulur. Sonra ne olur? CHP zorlar. İşgüzar hakkında Soruşturma Hazırlık Komisyonu kurulur, kararını verir. Karar TBMM'ce oylanır. Eğer İşgüzar'ın bir suçu yoksa, aklanır ve yeniden eski görevine atanır. Varsa, bu yolsuzluğu örtbas etmenin olanağı yoktur. İşgüzar'a, bir zamanlar böyle suçlamalar karşısında kalan Suat Hayri Ürgüplü'nün tutumunu örnek almasını salık veririm. Ürgüplü, yargılanmış ve eski saygınlığını toplayarak yeniden siyaset sahnelerine dönmüştür.

Bütün bunlar, dış yardım kapıları açılırken olup bitiyor. Para gelecek, hükümet düşecek!.. Sonra da erken seçime gidilecek ve CHP'nin on yedi aylık iktidarında karşılaştığı güçlükler, siyasal sömürü aracı olarak alabildiğine kullanılacak.

Hükümet, bu Haziran ayını yarasız beresiz atlatmalıdır. Bunun için de 108.inci madde tuzağını aşmasını bilmelidir.

Allah için adamlar oyunlarını çok iyi oynuyorlar. Bu oyunlara aynı beceriyle karşılık vermek gerekiyor.

(Cumhuriyet, 1 Haziran 1979)

İZLENECEK YOL

CHP, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında verilen önergelere karşı çok olumlu tavır takındı. Evet, CHP Millet Meclisi Grubu, İşgüzar hakkında verilen gensoru önergesinin görüşülmesi için "kabul oyu" kullanacak.

Hilmi İşgüzar da CHP ortak grubunda yaptığı konuşmada açılacak soruşturma ve gensoru için hazır olduğunu açıkıadı ve "Verilmeyecek hesabım yoktur" dedi. Bu da övülecek bir tutumdur. Gerek CHP Grubu'nun gerekse İşgüzar'ın bu tutumlarından, sırtlarında "Mobilya Dosyası"nı taşıyan AP'liler ders çıkarmalıdırlar.

İşgüzar'ın görevinden hemen ayrılarak yapılacak soruşturma sonuçlarını beklemesi gerek hükümet gerekse kendisi için en akıllıca seçilmiş bir yol gibi görünüyor. Fakat İşgüzar'ın bu yola başvurmak istemediği anlaşılıyor.

Oysa İşgüzar'ın görevinden ayrılıp soruşturma sonucunu beklemesi kendisine ve hükümete çok şey kazandırır, üstelik karşı tarafın kurduğu tuzakları boşa çıkarmaya yeterdi. İşgüzar'ın CHP ortak grubunda yaptığı konuşmada bir nokta çok kişinin dikkatini çekti. Dikkat çeken nokta Sosyal Sigortalar Kurumu'nca açılan ilaç fabrikasıdır. Bu fabrikanın bazı ilaç işverenlerinin tepkisine yol açtığı da bir gerçek.

Fakat arsa işi başka. Arsa alımında ilk bakışta kuşku çekici noktalar vardır. Bu alım işinde bir yolsuzluk yapılmış mıdır? Yapılmışsa, bunda bakan İşgüzar'ın bir suçu, bir sorumluluğu var mıdır?

Bu noktalar ancak yargılama sonunda ortaya çıkar. İşgüzar hakkında yargılamanın yapılabilmesi için "gensoru" değil, "soruşturma önergesi" gereklidir. Gensoru önergesi sonunda Bakan düşebilir, ancak hakkında soruşturma açılmaz. Soruşturmanın başlayabilmesi için verilen soruşturma önergesinin sıkı sıkıya izlenmesi gerekir.

AP, hükümeti düşürme amacında olduğu için "gensoru önergesi"ne öncelik verip "soruşturma önergesi"ni ikinci plana itiyor. Kendi açılarından çok tutarlılar. Öyledir, ama "üzüm yemek mi bekçiyi dövmek mi?.." Önce üzüm yemek. Arada bekçiyi de dövebilirler. Fakat, şimdi gensoru ile hükümeti düşürmeyi amaçlıyorlar.

Soruşturma Hazırlık Komisyonları çalışmaya başlarsa, bu AP için de pek yararlı olmaz. Sonra başka soruşturma hazırlık komisyonları da çalışmaya başlar. Geçen dönem mobilya yolsuzluğu ile ilgili soruşturma hazırlık komisyonu çalışmalarını bitirmişti. 77 genel seçimlerinden sonra aynı konuda kurulan

komisyon henüz başkanını seçmedi. Seçtiği anda Demirel, Yılmaz Ergenekon ve Halil Başol'a Yüce Divan yolu açılacaktır. Bunun içindir ki, AP İşgüzar için verilen soruşturma önergelerini değil, ille de gensoru önergesini oylamak istiyor.

Bütün bunlar iyi, güzel. Fakat, bence İşgüzar'ın izleyeceği en tutarlı yol görevinden ayrılması ve bu arada bakanlığa başladığı gün ile bugünkü mal bildirimlerini açıklamasıdır. Böyle yaparsa siyaset alanında haklı bir saygınlık kazanır. Yoksa yıpranır, gider.

Devlet sorumluluğu yüklenmiş kişilerin yalnızca kendileri değil, eşleri, kardeşleri, oğulları ve yeğenleriyle birlikte mal bildiriminde bulunmalarında yarar vardır. Ne bileyim ben, bir kat, bir yazlık ev, miras yoluyla kalabilir ya da serbest kazanç olanaklarıyla elde edilebilir. Örneğin, Hilmi İşgüzar'ın oğlu Ankara Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Kürsüsü asistanlarından Hasan İşgüzar, İstanbul Silivri Selimpaşa'da Tatlıköy'de 16 pafta 1897 parsel 1904 sayfa ve 20 kütük sayı ile kayıtlı yazlık evi 5.6.1978 tarihinde almıştır. Ayrıca Hasan, geçen Ekim ayında, İzmir'in Güzelyalı semtinde 630 ada, 110 pafta, 20 parselde 180 metrekarelik apartman katını da satın almıştır. Bu katı satan müteahhit Sabahattin ve Adnan Elbir'dir. Her iki alım işlemi de 1978 yılına rastlamaktadır.

Bundan bir yolsuzluk sonucu çıkarmıyorum. Fakat bu gibi alım satımların mal bildirimi ile açıklanmasında sayısız yarar vardır. Yoksa İşgüzar'ın yıpranmasını önlemeye olanak yoktur.

Yol bellidir: İstifa edip, Bakan olmadan önce kendisi ve yakınlarıyla ilgili mal bildirimlerini açıklamak ve ondan sonra da kovuşturma sonuçlarını beklemek...

(Cumhuriyet, 2 Haziran 1979)

MIGIRDIÇ'I TANIYALIM

İNTO şirketinin sahipleri, Demirel ailesinin saygıdeğer üyeleridir. Hacı Ali, Şevket, Yahya Demireller... Yani, eksik olan Süleyman Demirel. O da o günlerde Başbakan!

Ne yapmış İNTO?

Şunu yapmış: Şekerbank merkez şubesinden yasadışı kredi almış. Peki ne yapmış bu kredileri? "Yurt dışından TIR kamyonu alacağım" demiş, İNTO'ya döviz sağlanmış. İNTO'ya 50 TIR kamyonluk döviz sağlanmış, ancak İNTO 10 TIR kamyonu satın almış, geriye 40 kamyon alacak döviz kalmış, ne olmuş o döviz?

Yok uçmuş!

Bu işlemlerde "Inter Tradeimpex" firmasının adı geçiyor. Durun durun; bu şirketin anımsayacaksınız! Bu şirket, "hayali mobilya" işlemlerinde adını duyduğunuz şirkettir. Ve şirketin sahiplerinden biri, devlet bankalarını dolandırdıktan sonra yurt dışına kaçan Mıgırdıç Şellefyan'dır. Mobilya yolsuzluğunun bir ucunda Yahya Demirel, öteki ucunda Mıgırdıç Şellefyan bulunmaktadır. Yaşasın Ermeni ve Türk halklarının kardeşliği!

Demirel'in sahibi bulunduğu İNTO şirketi ile ilgili soruşturma dosyası, Maliye Bakanlığı yeminli murakıpları Recep Önal ve Mustafa Tosun tarafından hazırlanmış olup 31.3.1976 gün ve 76/6-9 sayılıdır. Bunu da bir yanınıza yazın lütfen.

Mobilya yolsuzluğundaki incelik neydi?

Şuydu: "Inter Tradeimpex" gibi şirketler, yurt dışına satıldığı ileri sürülen mobilya karşılığı olmak üzere Türkiye'ye döviz göndermekte ve Yahya Demirel de Merkez Bankası'na gidip, "Ben yurt dışına mobilya ihraç ettim. Vergi iadesine hak kazandım" diyerek Hazine'den "vergi iadesi" adı altında para almaktadır.

Yapılan araştırmalar, Yahya Demirel'in yurt dışına mobilya satmadığını, satar gibi göründüğünü kanıtlamıştı. Öyleyse nasıl oluyordu bu işler? Peki Mıgırdıç Şellefyan, "Inter Tradeimpex" gibi şirketler aracılığı ile Türkiye'ye nasıl para gönderebiliyordu? Bunun yanıtını da İNTO dosyasında bulmak kolaylaşmıştı.

İNTO, yani Hacı Ali ve Yahya, devlet bankalarından 50 TIR kamyonluk döviz almışlar, ancak bu paraya karşılık 10 TIR kamyonu getirmişlerdir. Geriye kalan döviz "Mobilya ihracatı karşılığıdır" denilerek Türkiye'ye gönderilmiştir. Böylece yasadışı krediler, döviz olarak yurtdışına çıkarılmakta, sonra, "Mobilya ihracatı karşılığıdır" denilerek yeniden Türkiye'ye gönderilmekte ve bu işlemler sonucu Merkez Bankası'ndan Yahya Demirel'e 20 milyona yakın para verilmektedir.

Büyük olasılıkla işlemler bu yollarla yürütülüyor, devlet parası böyle işletiliyordu.

Mobilya mı? Onun yurt dışında satılmasına gerek yoktur. Nasıl olsa Türkiye'ye geri gönderilecek döviz, bankalardan "TIR kamyonu alacağız" diye elde edilmiştir.

Bütün bu yolsuzlukların altında Mıgırdıç Şellefyan'ın adına rastlanmaktadır. Şellefyan'ın Türkiye'de dolandırdığı bankalarla ilgili işlemler kuytu banka mahzenlerinde tozlu dosyaların arasındadır. Bu dosyalardan birini aralarsak, Şellefyan'ın bir takım işadamlarıyla, gazetecilerle ticari ilişkiler içinde olduğunu görürüz.

Emlak Kredi Bankası'nın İstanbul Bahçekapı "391 sabit sayılı firma" başlıklı dosyasında, Janet Çavuşoğlu, Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Ilıcak, Adalet Gazetesi sahibi Turhan Dilligil, Son Havadis Gazetesi eski sahiplerinden İzzettin Turanlı, Şellefyan'la ilişkili görünmektedirler.

Şimdi diyorum ki, biz Şellefyan'ı bu köşelerde gereği gibi tanıttık. Belki eksiklerimiz, noksanlarımız vardır. Mıgırdıç Şellefyan'ı yakından tanıyabilmek için, şu milliyetçi yayın organlarından örneğin Tercüman'da, Adalet Gazetesinde, Son Havadis'de Şellefyan'ın hayatı, özgeçmişi, yolsuzlukları, ticari ilişkileri, ortakları, alacakıları, borçluları üzerine yayınlar yapılsa iyi olmaz mı? Adamcağızı belki yanlış tanıyoruz.

Ne bileyim ben!..

(Cumhuriyet, 4 Haziran 1979)

MANGAL GİBİ YÜREK...

Sözünü sakınmayan cesur insanlar için, "mangal gibi yürek taşıyor" derler. Bizim Demirel'de yürek mangal gibi maşallah.

"Hayrola" diye soracaksınız. Baksanıza, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı'na nasıl da veryansın etmiş. Söz aramızda, ben bu konuda Demirel'e hak verdim. Yerden göğe haklı adam. Elin gavuru bizim içişlerimize niçin karışıyor? Yok, muhalefet iktidara yardım etmeliymiş, IMF istekleri yerine getirilmeliymiş, sana ne adam?

Demirel de soruyor:

- Kim bu Christopher?

Kim olacak efendim! Demirel'in AP Genel Başkanı olduğu kongrede, "Bakın ben ne önemli adamım" diye birlikte çekilmiş fotoğraflarını dağıttığı ABD Devlet Başkanı'nın ülkesinde sıradan bir devlet yetkilisi.

Bu Amerikalılar içimize fena halde girmişler. Demirel'in Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, tam bir "anti-emperyalist bilinç" ve "diyalektik mantıkla" bu konuda özlü açıklamalarda bulunmamış mıydı?

- Girmiş CIA içimize, oyuyor.

Girer efendim girer, arsız adamlardır, açık kapı buldular mı, hooop, hemen girerler. İçimize girerler, dışımızdan "gazel okurlar", herşeyi yaparlar. Aile terbiyeleri yok, yaparlar.

Demirel, Sayın Cumhurbaşkanı'na da çok içerlemiş, ağzına geleni söylüyor. Ne yapmış Cumhurbaşkanı? Enver Akova'dan boşalan Devlet Bakanlığı'na atanan Hasan Korkut'un kararnamesini imzalamış. Eeee ne var bunda?

Anlaşılan Demirel, geçenlerde emekli generallerle toplantı yaptıktan sonra iyice celallenmiş, önüne gelene çatacak. Ecevit Christopher, Cumhurbaşkanı, Sıkıyönetim Mahkemeleri, Allah ne verdiyse paylarını alacak.

Dedik ya Demirel'de "manda gibi yürek" var. Her ne kadar, 12 Mart Muhtırasını aldıktan sonra, şapkasını alıp, Başbakanlıktan kaçmışsa da, bilindiği gibi erkekliğin onda dokuzu kaçmaktır. O da öyle yapmış. Sonra ne olmuş? 12 Mart'ın generalleri ile, 12 Mart'tan sekiz yıl sonra toplantı yapıp, iman tazelemiş.

Cesur adam cesur!..

Ne demiş Köroğlu?

-Tüfek icad oldu, mertlik bozuldu!..

İşin içine tabanca tüfek girince mertliğin bozulması demokratik kurallara aykırı değildir. Bu konuda Anayasa'da ve TBMM birleşik toplantısı içtüzüğünde herhangi bir engel yoktur.

Fakaaat.

Fakat ki ne fakat! Bugün Sosyal Güvenlik Bakanı İşgüzar ile ilgili gensoru önergesi görüşülüp oylanacak, yarın TBMM birleşik toplantısında aynı İşgüzar için Soruşturma Hazırlık Komisyonu kurulacak.

Gensoru görüşmelerine Demirel ve saz arkadaşlarının tümü gelecek. Aynı takımın Soruşturma Hazırlık Komisyonu'nun seçileceği çarşamba günü de hazır bulunması gerekiyor. Çarşamba günü muhalefet partileri tüm kadrolarıyla birleşik toplantıya gelirlerse, İşgüzar hakkında "Soruşturma Hazırlık Komisyonu" kurulacağı gibi, daha önce kurulan ve bir türlü başkanını seçemediği için çalışmalarına başlayamayan bir başka "Soruşturma Hazırlık Komisyonu", yani şu ünlü "Mobilya Komisyonu" da kaldığı yerden çalışmalarına başlayacaktır.

Vatan, millet, Sakarya, yolsuzluk, yetim hakkı, Cristopher, falan... Gelin cesaretinizi bir de şu mobilya konusunda görelim!

(Cumhuriyet, 5 Haziran 1979)

DÜZEN BU...

İşin özü şu. Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar, SSK fonlarını özel bankalara niçin yatırmıştır? İşgüzar da diyor ki:

- Ama bu bankalar yüksek faiz veriyor...

Yatırılan bu paralar kimlere kredi olarak verilmiştir, sorun budur. Bu ortaya çıkarılmadıkça, kimse kimseyi suçlayamaz. SSK fonları özel bankalara yatırılır, sonra bu paralar özel firmalara kredi olarak verilir, bu özel firmalarla bakan arasında bir yakınlık kurulursa, işte o zaman İşgüzar'ın suçlanması olasıdır.

Bütün bunlar, "gensoru" önergesiyle başlayan görüşmelerde ortaya çıkarılamaz. Bunun yolu, Bakan İşgüzar hakkında soruşturma açtırmaktır. Yani bunun yolu, yine aynı Feyzioğlu tarafından verilen soruşturma önergesini sıkısıkıya izlemektir.

Bunlar araştırıldığı zaman bankacılık düzeni ortaya çıkar. Bankacılık düzeni ortaya çıkınca, bu ekonomik ve sosyal düzenin kimler için ayakta tutulduğu anlaşılır.

SSK fonları, birinci MC Hükümeti döneminde A. Mahir Ablum'un yazılı emirleriyle Şekerbank'a yatırılmıştır. Şekerbank'tan, başta Hacı Ali ve Yahya Demirel'in sahibi bulundukları İNTO Şirketi olmak üzere bir çok özel firma yararlanmıştır. Ayrıca Şekerbank, bazı siyasilerin kurduğu şirketlere ortak olmuş, yani özetle paralar böyle yerlerde kullanılmıştır.

Bu işin düzeni budur, işleyişi budur, kuralı budur. Şu ünlü HEMA Şirketi'ni de araştırmak gerekir. Basından izlemiştiniz, HEMA, Etibank'tan bir milyara yakın kredi almıştı. Evet 1 milyar! Peki, Etibank'da yatan paralar kimin parasıydı? HEMA'nın sebil suyu gibi, doya doya, kana kana kullandığı bir milyar lira kimin parasıydı? Bir de bunu araştıralım.

Ne bileyim ben; örneğin Anadolu Bankası'nın bir özel haber ajansına, Akdeniz Haber Ajansı'na, nasıl ve niçin ortak olduğunu araştıralım. Bir özel haber ajansı ile bankacılığın ne ilgisi olabilir, soran, soruşturan yok mudur?!

Ajans zarar ediyorsa, -ki etmiştir- gel banka, öde bakalım şu milyonlarca lira tutan zararı. Kimin cebinden çıkıyor bu paralar?

Örnek çok; alın size bir başka örnek: Geçenlerde CHP'den istifa ettiği açıklanan ve istifası bir süre dondurulan Sakarya Milletvekili Barbaros Turgut Boztepe, benzin istasyonu işleten bir işadamıdır. Geçenlerde bir devlet bankasından beşyüzbin lirayı aşan bir kredi almıştır. Yadırgamıyorum bunu. Düzenin kuralı böyle işliyor çünkü.

Kimlerin paraları bunlar?

SSK fonları için şu ilginç süreç işliyor. İşçi sınıfının paraları, bankalar eliyle burjuvazinin emrine veriliyor! Çok kaba, çok genel ama, doğru gözlem, doğru tanım da bu.

Ve Feyzioğlu da, bu düzene karşı çıkanlara durmadan "Komünist" diye çatarak siyaset yapıyor.

Hay canına yandığımın siyaseti!..

(Cumhuriyet, 6 Haziran 1979)

Biraz okuyup yazması olanlar, yaşanan toplumsal olayların bir sistemin, yani adıyla sanıyla k a p i t a l i s t düzenin kaçınılmaz sonuçları olduğunu görüyor, anlıyor. Ancak, birkaç yabancı dili konuşan yazar çizer takımı, olayların bu yönüyle tartışılmasından tedirgin oluyor. Bu bir sistem sorunu değildir diyenler de, bir başka sistemin avukatlarıdır, sözcüleridir. Çünkü taplumsal olaylarda h a k e m olunmaz, ancak t a r a f olunur. ... Sistem, siyasal yaşamın her kesimine yansır. NATO'suna yansır, IMF'sine yansır, otomotiv sanayiine yansır, enflasyonuna yansır, döviz darboğazına yansır. Ee, işin kuralı böyle; sistem egemen sınıf düzeninin sözcülerinin beyinlerine ve kalemlerine de yansır! (Cumhuriyet, 4 Nisan 1979, S i s t e m)

U ğ u r M U M C U

ISBN 975-8084-42-9
9 789758 084425